

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

85'inci Birleşim 4 Mayıs 2016 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	735
II.- GELEN KÂĞITLAR	738
III.- YOKLAMALAR	741,778,779,796,824,825
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	741
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>741:744</i>
1.- Iğdır Milletvekili Mehmet Emin Adıyaman'ın, Şii ve Caferi yurttaşların sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	741:742
2.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, atanamayan öğretmenler ve ücretli öğretmenlik hakkında soru önergesinin cevabına ilişkin gündem dışı konuşması	742:743
3.- Kastamonu Milletvekili Murat Demir'in, Şeyh Şaban-ı Veli ve Kastamonu Evliyalarını Anma Haftası'na ilişkin gündem dışı konuşması	743:744
V.- AÇIKLAMALAR	745,755,774,783, 785,794,798,812
1.- Amasya Milletvekili Mustafa Tuncer'in, işe girmek için müracaat edenlere İŞKUR yetkililerinin iktidar partisi haricindeki bir partinin üyesiye o partiden istifa etmesi gerektiğini söylediklerine ilişkin açıklaması	745
	729

- 2.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, AKP'yi eğitim sistemini felç eden eğitim politikalarından bir an önce vazgeçmeye davet ettiğine ilişkin açıklaması 745
- 3.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, karaciğerinde DDT'ye rastlanan İzmir Milletvekili Tuncay Özkan'a geçmiş olsun dileğinde bulunduğu ve Hükûmetin DDT'yle ilgili herhangi bir denetimi olup olmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 745
- 4.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Bursa'nın çevre sorunlarına ilişkin açıklaması 746
- 5.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, Meclis çatısı altında gerilla marşı söyleyenleri, PKK sloganları atanları kınadığına ilişkin açıklaması 746
- 6.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, indirimli toplu ulaşım kartlarının Türkiye genelinde tanınmasını talep ettiğine ve Üsküdar ilçesinin Yavuztürk Mahallesi'nin imar sorununa ilişkin açıklaması 746
- 7.- İstanbul Milletvekili Didem Engin'in, emeklilikte yaşa takılanların sorununun çözülmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 746:747
- 8.- Adıyaman Milletvekili Adnan Boynukara'nın, Nurettin Demirtaş'ın Ankara'da 37 insanın katili olan canlı bombacı teröristle ilgili ifadelerine ilişkin açıklaması 747
- 9.- Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın, Denizli'nin Tavas ilçesine su arıtma ile katı atıkları değerlendirme tesislerinin yapılıp yapılmayacağını ve atık sularla birleşen doğal su kaynakları için bir tedbir alınıp alınmayacağını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 747
- 10.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, uluslararası toplumu Halep'teki mazlumların çılgılığına kulak vermeye davet ettiğine ilişkin açıklaması 747
- 11.- İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel'in, İstanbul'un Ataşehir ilçesi sınırları içinde bulunan Mustafa Kemal ve Âşık Veysel Mahallelerinde yaşayan vatandaşların sorunlarına ilişkin açıklaması 748
- 12.- Ağrı Milletvekili Dirayet Taşdemir'in, 4 Mayıs Dersim'i imha ve yok etme kararının alınmasının 79'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması 748
- 13.- Ankara Milletvekili Şenal Sarıhan'ın, 5 Mayıs Avukat Halit Çelenk'in 5'inci ölüm yıl dönümüne ilişkin açıklaması 748
- 14.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, Avrupa Birliği Komisyonunun vize muafiyetiyle ilgili tavsiye kararını açıkladığına ancak iktidar partisinin taahhüt ettiği 72 kriterin hâlâ tamamlanamadığına ilişkin açıklaması 748:749
- 15.- Çanakkale Milletvekili Bülent Öz'ün, anaç sığır desteklemelerinin ve 2016 yılı fark ödemelerinin ne zaman yapılacağını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 749
- 16.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, Balıkesir'in Altieylül ilçesinin kırsal mahallelerinde yaşanan sulama suyu sorunlarına ilişkin açıklaması 749
- 17.- İzmir Milletvekili Ali Yiğit'in, İzmir'in Urla ilçesine bağlı Zeytineli kıyısındaki Devlet Hava Meydanları İşletmesine ait olan kamp ve sosyal tesislerin Ensar Vakfı'na kiralanmasıyla ilgili bilgi almak istediğine ilişkin açıklaması 749:750

- 18.- Kırklareli Milletvekili Türedi Kaya'nın, Hükûmetin hayvancılıkla ilgili politikalarına ilişkin açıklaması 750
- 19.- Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in, 4 Mayıs Dersim katliamı kararının alınmasının 79'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması 755:756
- 20.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Avrupa Birliği Komisyonunun vize muafiyetinin tanınması için karar aldığına ve Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 756
- 21.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Avrupa Birliği Komisyonunun vize muafiyetiyle ilgili tavsiye kararını memnuniyetle karşıladıklarına ve ulusal meselelerde Cumhuriyet Halk Partisinin üzerine düşeni yapma noktasında her zaman olumlu tutum gösterdiğine ilişkin açıklaması 756
- 22.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Milliyetçi Hareket Partisi olarak ülkenin yararına olan düzenlemelerde gereken gayreti ve desteği gösterdiklerine ve Avrupa Birliğinin vize muafiyeti konusundaki nihai kararını ve AKP'nin tutumunu yakından takip ettiklerinin bilinmesini istediğine ilişkin açıklaması 757
- 23.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Tunceli Milletvekili Gürsel Erol'un HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 774
- 24.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Dersim olaylarının o günün şartlarında yaşanmış bir travma olduğuna ve Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 774:775
- 25.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Dersim konusunu sebep ve sonuç ilişkisini doğru kurarak ele almak ve bağlamından koparmamak gerektiğine ilişkin açıklaması 775
- 26.- Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in, Dersim'de yaşanan süreçle yüzleşmek için bir komisyona ihtiyaç duyulduğuna ilişkin açıklaması 775:776
- 27.- Rize Milletvekili Osman Aşkın Bak'ın, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 783
- 28.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 785:786
- 29.- Kocaeli Milletvekili Saffet Sancaklı'nın, İstanbul Milletvekili İsmet Uçma'nın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 794:795
- 30.- Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in, 170 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın görüşüleceğine dair kendilerine herhangi bir bilgi verilmediğine ilişkin açıklaması 798:799
- 31.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 170 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın görüşüleceğine dair MHP Grubuna da herhangi bir bilgi verilmediğine ilişkin açıklaması 812

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**750****A) TEZKERELER****750**

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Kosova Cumhuriyeti Meclisi Millî Eğitim, Bilim, Teknoloji, Kültür, Gençlik ve Spor Komitesinden bir heyetin ülkemize resmî bir ziyaret gerçekleştirmesinin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 27/4/2016 tarihli ve 11 sayılı Kararı'yla uygun bulunduğuna ilişkin tezkeresi (3/728)

750**B) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ****751:755**

1.- MHP Grubu adına, Grup Başkan Vekilleri İzmir Milletvekili Oktay Vural ile Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, rüşvet ve yolsuzlukların sosyal, hukuki ve ekonomik boyutlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/190)

751

2.- HDP Grubu adına, Grup Başkan Vekilleri Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel ile Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Türkiye'deki seçilmiş siyasetçilerin ve atanmışların içerisinde bulundukları veya bizzat organize ettikleri yolsuzlukların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/191)

752:753

3.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 22 milletvekilinin, Türkiye'de mülteci ve sığınmacıların yaşadığı sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/192)

753:755**VII.- ÖNERİLER****757,770,776,779,****786,795,796****A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ****757:763,770:773,776:778,****779:783,786:793,795,796**

1.- HDP Grubunun, 4/5/2016 tarihinde Grup Başkan Vekilleri Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel ile Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken tarafından, 1937-1938 yıllarında gerçekleştirilen Dersim'de yaşananlarla yüzleşilmesi ve bu yaşananların tüm boyutlarıyla araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 4 Mayıs 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

757:763,770:773,776:778,779

2.- CHP Grubunun, 8/3/2016 tarihinde Kocaeli Milletvekili Haydar Akar ve arkadaşları tarafından, amatör spor kulüplerinin sorunlarının araştırılması ve çözüm önerilerinin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 4 Mayıs 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

779:783,786:793,795,796

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

- 1.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması 763:764
- 2.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 764:765
- 3.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması 765:766
- 4.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine tekraren sataşması nedeniyle konuşması 767
- 5.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine tekraren sataşması nedeniyle konuşması 768
- 6.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine tekraren sataşması nedeniyle konuşması 768:769
- 7.- Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın, Rize Milletvekili Osman Aşkın Bak'ın yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 784:785
- 8.- Diyarbakır Milletvekili İmam Taşçer'in, İstanbul Milletvekili İsmet Uçma'nın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması 797:798

IX.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

784

- 1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, Başkanlık Divanı olarak amatör sporun yanında olduklarına ilişkin konuşması 784

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

798,799,812,825

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ798,799:812,812:824,
825:839

- 1.- Siyasi Etik Kanunu Teklifi (2/1000) ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Anayasa Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 307) 798
- 2.- İş Kanunu ile Türkiye İş Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/597) ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 170) 798,799:812,812:824,
825:839
- 3.- Avrupa Konseyi Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesine Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/672) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 248) 839

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

- 1.- Bursa Milletvekili Ceyhun İrgil'in, kanunlar ve kanun hükmünde kararnameler ile ilgili çeşitli verilere ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/2931) 840:843
- 2.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, yurt dışı gezilerine katılan gazete temsilcilerine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/3989) 844:845
- 3.- Hatay Milletvekili Hilmi Yarayıcı'nın, kurum personelinin çeşitli sorunlarına ve yöneticilerin yönetim kurulu üyeliklerine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/3991) 846:849
- 4.- Çanakkale Milletvekili Bülent Öz'ün, 2016/1 sayılı Genelge'ye ve personelin giriş-çıkış saatlerinin takibine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/3993) 850:852

I. GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.00'te açılarak beş oturum yaptı.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi, Başkanlık Divanı olarak Mırac Gecesi'ni kutladıklarına ilişkin bir konuşma yaptı.

İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel, üniversitelerin sorunlarına,

Elâzığ Milletvekili Ömer Serdar, Mırac Kandili'ne,

Osmaniye Milletvekili Ruhi Ersoy, 3 Mayıs Türkçülük Günü'ne,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Hatay Milletvekili Hilmi Yarayıcı, iktidarın tırlar dolusu silah yardımı yaptığı ve kamplarda besleyip büyüttüğü cihatçı terör örgütlerinin ülkemizi hedef aldıklarına ve Kilis'e kimlerin roket attığını öğrenmek istediğine,

Balıkesir Milletvekili Mehmet Tüm, zeytin üreticilerinin sorunlarına,

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal, Mırac Kandili'ni kutladığına ve İstanbul Şile'de yaşayan vatandaşların sorunlarına,

Denizli Milletvekili Cahit Özkan, başkanlık modeline dayalı özgürlükçü, demokratik yeni anayasa yapma zorunluluğu olduğuna,

İstanbul Milletvekili Didem Engin, Anneler Günü öncesinde sigortalılık öncesi doğum borçlanması imkânını bütün annelere sağlayacak bir düzenleme yapılmasını dilediğine,

Bursa Milletvekili Erkan Aydın, Mırac Kandili'ni kutladığına ve Mecliste Türkiye'nin sorunlarına çözüm aramak yerine kavga ve kargaşayla zaman geçirip gündemi sadece dokunulmazlık konusuna kilitledikleri için bir milletvekili olarak tüm yurttaşlardan özür dilediğine,

Samsun Milletvekili Kemal Zeybek, 3 Mayıs Dünya Basın Özgürlüğü Günü'ne, Samsun'un Havza ilçesinin Çiftlikköy ve Gidirli köylerinde altyapı ve yol sorunlarına,

Mersin Milletvekili Baki Şimşek, Mırac Kandili ile 3 Mayıs Türkçülük Günü'nü kutladığına ve Mersin'de narenciye üreticilerinin teşvik priminden faydalanamadığına,

Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan, İzmir Milletvekili Tuncay Özkan'a geçmiş olsun dileğinde bulunduğuna,

Antalya Milletvekili Mustafa Akaydın, EXPO 2016'yla ilgili bilgi almak istediğine,

İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi, 6 Mayıs Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'ın idam edilmelerinin 44'üncü yıl dönümüne,

Manisa Milletvekili Mazlum Nurlu, Körfez Geçiş Köprüsü ücretlerine ve Sabuncubeli Tüneli'nden geçişin ücretsiz olması gerektiğine,

Konya Milletvekili Mustafa Hüsnü Bozkurt, Hükûmetten, Ege'de 17 adanın Yunanlılar tarafından işgali konusunda Meclisi bilgilendirmesini ve bu işgale derhâl son verecek tedbirleri almasını beklediğine,

Mersin Milletvekili Serdal Kuyucuoğlu, yaşamını yitiren madencilerin ölüm nedenleri arasında, kayırmacılık, denetimsizlik, tedbirsizlik ve yeterli önlemlerin alınmaması gibi nedenler olduğuna,

Aydın Milletvekili Deniz Depboylu, Mırac Kandili ile 3 Mayıs Türkçülük Günü'nü kutladığına ve Aydın'ın Karacasu ilçesinin Yeniköy Mahallesi'nde her yıl devam eden toprak kayması konusunda Bakanlığın çalışması olup olmadığını öğrenmek istediğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi, İzmir Milletvekili Tuncay Özkan'a geçmiş olsun dileğinde bulunduğuna ilişkin bir açıklamada bulundu.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Dışişleri Komisyonu Başkanlığının ev sahipliğinde Romanya, Polonya, Türkiye Parlamentoları Dışişleri Komisyonları üçlü toplantısının ülkemizde düzenlenmesinin ve Dışişleri Komisyonu Başkan Vekili Cemalettin Kani Torun'un Somali ziyaretinin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 6/4/2016 tarihli ve 9 sayılı Kararı'yla uygun bulunduğuna ilişkin tezkeresi Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

HDP Grubu adına, Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Türkiye'nin uygulanan sınır politikalarının yol açtığı düzensiz göç ve insan kaçakçılığının geldiği boyutların (10/187),

HDP Grubu adına, Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in, gözetim ve cezaevlerinde kadına yönelik cinsel taciz ve şiddet olaylarının (10/188),

Antalya Milletvekili Ahmet Selim Yurdakul ve 20 milletvekilinin, Antalya ve Türk turizminin sorunlarının (10/189),

Araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önerileri Genel Kurulun bilgisine sunuldu; önerilerin gündemdeki yerlerini alacağı ve ön görüşmelerinin sırası geldiğinde yapılacağı açıklandı.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, İstanbul Milletvekili Şafak Pavey'in mazereti nedeniyle 28/3/2016 tarihinden itibaren 26 gün izinli sayılmasının Başkanlık Divanının 6/4/2016 tarihli ve 9 sayılı Kararı'yla uygun görüldüğüne,

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İsmail Kahraman başkanlığındaki bir heyetin; Endonezya Temsilciler Meclisi Başkanı Dr. H. Ade Komarudin, Yeni Zelanda Temsilciler Meclisi Başkanı David Carter ve Singapur Meclis Başkanı Halimah Yacob'un vaki davetlerine icabet etmek üzere Endonezya, Yeni Zelanda ve Singapur'a resmî ziyaretlerde bulunmasına,

İlişkin tezkereleri kabul edildi.

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Miraç Kandili'ni kutladığına, PKK'nın güneydoğuda yerleştiği mahallelerden arındıkça terörü batıya ve büyük kentlere taşımaya çalıştığına ve iktidarın, başkanlık, laiklik ve yeni anayasa tartışmalarıyla Türkiye'yi cepheleştirmekten vazgeçmesi gerektiğine,

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, demokratik eylem ve etkinliklerde halka yönelik bir saldırı konsepti başlatan AKP Hükûmetinin bu saldırı dalgasını Meclis çalışmalarına da taşımaya kararlı görüldüğüne, Genel Kurul ve Anayasa Komisyonunda yaşanan saldırı ve linç anlayışını kınadığına ve 3 Mayıs Dünya Basın Özgürlüğü Günü'ne,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Miraç Kandili'ni kutladığına ve 3 Mayıs Dünya Basın Özgürlüğü Günü'ne,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Miraç Kandili'ni kutladığına,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklaması sırasında HDP Grubuna sataşması nedeniyle bir konuşma yaptı.

HDP Grubunun, 3/5/2016 tarihinde Grup Başkan Vekilleri Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel ile Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken tarafından, Kilis başta olmak üzere sınır illerindeki yurttaşlarımızın can ve mal güvenliğinin ciddi tehdit altında olduğu hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (1892 sıra no.lu), Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 3 Mayıs 2016 Salı günü (bugün) birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul, Kilis Milletvekili Reşit Polat'ın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında HDP Grubuna sataşması nedeniyle bir konuşma yaptı.

İstanbul Milletvekili Yakup Akkaya'nın, (2/733) esas numaralı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve görüşmeleri yarım kalan, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/688) ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve İçişleri Komisyonu Raporlarının (S. Sayısı: 277) görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

2'nci sırasında yer alan, Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Birliği Arasında İzinsiz İkamet Eden Kişilerin Geri Kabulüne İlişkin Anlaşma ile Oluşturulan Ortak Geri Kabul Komitesinin 2/2016 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/711) ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 298) görüşmeleri tamamlanarak yapılan açık oylamasından sonra kabul edildi.

3'üncü sırasında yer alan, Siyasi Etik Kanunu Teklifi (2/1000) ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Anayasa Komisyonu Raporlarının (S. Sayısı: 307) görüşmeleri, Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Diyarbakır Milletvekili Sibel Yiğitalp'in 277 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 10'uncu maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Diyarbakır Milletvekili Sibel Yiğitalp, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine,

Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Mardin Milletvekili Gülser Yıldırım'ın 277 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 12'nci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz'ün sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine,

Antalya Milletvekili Atay Uslu, İstanbul Milletvekili Erdal Ataş'ın 298 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın tümü üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel, Antalya Milletvekili Atay Uslu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine,

Sataşmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Komisyonların bulunmayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince, 4 Mayıs 2016 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere 23.17'de birleşime son verildi.

Mehmet Akif HAMZAÇEBİ

Başkan Vekili

Sema KIRCI

Balıkesir

Kâtip Üye

Zihni AÇBA

Sakarya

Kâtip Üye

Mücahit DURMUŞOĞLU

Osmaniye

Kâtip Üye

Ömer SERDAR

Elâzığ

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 106

4 Mayıs 2016 Çarşamba

Teklifler

1.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in; 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununda ve 5490 Sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1100) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.04.2016)

2.- Kırklareli Milletvekili Vecdî Gündoğdu'nun; 5838 Sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1101) (İçişleri ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.04.2016)

3.- Antalya Milletvekili Niyazi Nefi Kara'nın; Devlet Memurları Kanunu ile Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1102) (Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.04.2016)

4.- İstanbul Milletvekili İzzet Ulvi Yönter'in; 8/1/2002 Tarihli ve 4736 Sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1103) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.04.2016)

5.- İzmir Milletvekili Selin Sayek Böke'nin; 04.11.1981 Tarih ve 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1104) (Plan ve Bütçe ile Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.04.2016)

6.- Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un; Yükseköğretim Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1105) (Plan ve Bütçe ile Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.04.2016)

7.- Gaziantep Milletvekili Akif Ekici'nin; Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1106) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.04.2016)

8.- Manisa Milletvekili Tur Yıldız Biçer'in; 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1107) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.04.2016)

9.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un; 5275 Sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirleri İnfazı Hakkında Kanunun Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1108) (Kadın Erkek Fırsat Eşitliği; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.04.2016)

10.- Siirt Milletvekili Kadri Yıldırım'ın; Irak Kürdistan Bölgesinde Kürt Halkına Yönelik Gerçekleştirilen Enfal Katliamının 'Soykırım' Olarak Tanınması Hakkında Kanun Teklifi (2/1109) (Dışişleri ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.04.2016)

11.- Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu'nun; Polatlı Adı ile İl Kurulmasına Dair Kanun Teklifi (2/1110) (Plan ve Bütçe ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.04.2016)

12.- Ordu Milletvekili Seyit Torun'un; Yerli Üretim Fındığın Milli Ürün Sayılması ve Desteklenmesi Hakkında Kanun Teklifi (2/1111) (Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.04.2016)

13.- Bursa Milletvekili Ceyhan İrgil'in; 14/07/1965 Tarihli 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1112) (Adalet; Kadın Erkek Fırsat Eşitliği; Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.04.2016)

14.- Antalya Milletvekili Niyazi Nefi Kara'nın; Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1113) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.04.2016)

15.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un; 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1114) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.04.2016)

16.- Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Parsak'ın; Afyonkarahisar'a İstiklal Madalyası Verilmesi Hakkında Kanun Teklifi (2/1115) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.04.2016)

17.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in; 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1116) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.04.2016)

Raporlar

1.-1974, Yolcuların ve Bagajlarının Deniz Yolu ile Taşınmasına İlişkin Atina Sözleşmesine Ait 2002 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/470) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 152) (Dağıtma tarihi: 04.05.2016) (GÜNDEME)

2.-Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Suçluların İadesine Dair Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına İlişkin Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/683) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 293) (Dağıtma tarihi: 04.05.2016) (GÜNDEME)

3.-Türkiye Cumhuriyeti Milli Savunma Bakanlığı ile Birleşik Arap Emirlikleri Silahlı Kuvvetleri Genel Karargahı Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/582) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 301) (Dağıtma tarihi: 04.05.2016) (GÜNDEME)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- MHP Grubu adına Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın, rüşvet ve yolsuzluk olaylarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/190) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.12.2015)

2.- HDP Grubu adına Grup Başkanvekilleri Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken ve Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in, Türkiye'de geçmişten bugüne yaşanan yolsuzluk olaylarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/191) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.12.2015)

3.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 22 Milletvekilinin, Suriyeli sığınmacıların sosyal ve ekonomik sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/192) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.12.2015)

4 Mayıs 2016 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ

KÂTİP ÜYELER: Ömer SERDAR (Elâzığ), Zihni AÇBA (Sakarya)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 85’inci Birleşimini açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – Elektronik cihazla yoklama yapacağız.

Yoklama için üç dakika süre vereceğim. Sayın milletvekillerinin oy düğmelerine basarak salonda bulunduklarını bildirmelerini, bu süre içerisinde elektronik sisteme giremeyen milletvekillerinin salonda hazır bulunan teknik personelden yardım istemelerini, buna rağmen sisteme giremeyen üyelerin ise yoklama pusulalarını görevli personel aracılığıyla üç dakikalık süre içerisinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Yoklama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce üç sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Şia-Caferi yurttaşların sorunları hakkında söz isteyen Iğdır Milletvekili Mehmet Emin Adıyaman’a aittir.

MEHMET EMİN ADIYAMAN (Iğdır) – Sayın Başkan, biraz susturursanız...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Genel Kurulda bir uğultu hissediyorum. Hatip kürsüdedir, şimdi konuşmasına başlayacak. Sizi, sükûnete ve hatibi dinlemeye davet ediyorum.

Buyurunuz Sayın Adıyaman.

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Iğdır Milletvekili Mehmet Emin Adıyaman’ın, Şii ve Caferi yurttaşların sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

MEHMET EMİN ADIYAMAN (Iğdır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Şii ve Caferi yurttaşlarımızın sorunlarına ilişkin gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, Şii, Caferi inancına mensup yurttaşlarımız ağırlıklı olarak Iğdır, Kars ve Ağrı illerinde ikamet etmekte olup, sonraki yıllarda, yaşanan ekonomik sıkıntılar ve işsizlik nedeniyle İstanbul, İzmir, Ankara, Antalya, Bursa gibi metropol illerimize de göç etmiş bulunmaktadır.

Şimdi, bildiğiniz üzere, Anayasa’mızın 10’uncu maddesi, herkesin dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım yapılmaksızın kanun önünde eşit olduğunu hüküm altına almış. Keza, Anayasa’nın 24’üncü maddesi de yine, her yurttaşın inancını, ibadetini özgürce ve serbest yapma gibi bir hakka sahip olduğunu ifade eder.

Şimdi, Anayasa’nın bu iki temel hükmüne binaen, bu yurttaşlarımız, Türkiye kurulduğundan beri, resmî ideolojinin Sünni mezhep üzerinden, özellikle dinî inancın, ifade edilmesi ve her türlü devlet olanaklarından faydalanmasına rağmen, birçok inanç gibi, Alevilik, Süryanilik gibi pek çok ötekilenen,

dışlanan inançlar gibi, Caferi inancına mensup yurttaşlarımızın da yıllar içinde biriken sorunlarına maalesef günümüze kadar hiçbir çözüm üretilememiş. Üretilmediği gibi, özellikle Orta Doğu'da son yıllarda gelişen mezhep eksenli çatışmaların ülkemizde de bu yurttaşlarımıza yönelik birtakım saldırılara, ötekileştirmelere, dışlanmalara sebebiyet verdiğini görmekteyiz. Esasen devletin birincil görevi bütün vatandaşlarının inançlarını özgürce ifade edebilecekleri imkânları sağlamaktır. Maalesef, Diyanet İşleri Başkanlığına genel bütçeden bütçe ayrılırken, ülkemizde yaklaşık 2 milyon civarında olduğu tahmin edilen Caferi yurttaşlarımızın inançlarını ve ibadetlerini özgürce yapabilmesinin koşulları sağlamadığı gibi genel bütçeden herhangi bir para da ayrılmamaktadır.

Dolayısıyla, biriken bu sorunların başında -süremiz çok az olmakla beraber- birkaç spesifik sorunu dile getirmek gerekiyor, mesela genel bütçeden yardım yok. Özellikle, bu inanca mensup yurttaşlarımızın fıkıhı gereği din âlimlerinin hiçbir devlet otoritesi veya bir hiyerarşik yapı içerisinde yer almalarına müsaade etmemekte ama Diyanet İşleri Başkanlığı ısrarla bu inanca mensup din âlimlerini 657'ye tabi hâle getirmek istemektedir. Oysa bunların kendi özerk yapılarını, kendi özerk kurumlarını oluşturmalarına imkân sağlanmalı ve bu şekilde yardım yapılmalı.

Eğitim sorunları var, din âlimlerinin yetiştirilmesine ilişkin sıkıntılar var. Zorunlu din derslerinde Şia-Caferi mezhebine ilişkin objektif değerlendirmeler yok.

Yine, televizyonda, basında sürekli, kendisini bilmez birtakım din âlimi maskesi altında konuşan insanların bu inanca mensup yurttaşlarımızın inançlarına yönelik ciddi saldırıları var.

Yine, son, özellikle geçen yıl içerisinde Şii camilerine yönelik fiziki saldırılar oldu, özellikle İstanbul Büyükçekmece ve Esenyurt'ta camileri yakıldı. Bu vatandaşlarımızın cami inşasına yönelik mülkiyet sorunları var, özellikle bürokrasi bu konuda engel çıkarıyor. Mesela, Büyükçekmece'de yapılmak istenen bir camiye bazitihî Büyükçekmece Kaymakamı belediyeye yazı yazarak caminin inşaatına izin verilmemesi gerektiği yönünde talimat veriyor.

Daha da önemlisi, Sayın Cumhurbaşkanının "Şialardan da öte" diye cemaati eleştirmesi tamamen nefret suçunu oluşturan açıklamaları...

Dolayısıyla, bu sorunların temelden çözülmesi için Meclisi göreve çağırıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET EMİN ADIYAMAN (Devamla) – Bu yurttaşlarımızın sorunlarına bir çözüm üretilmesi gerektiğine inanıyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Adıyaman.

Gündem dışı ikinci söz, atanamayan öğretmenler ve ücretli öğretmenlik hakkında soru önergesinin cevabına ilişkin olarak söz isteyen Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'a aittir.

Buyurunuz Sayın Durmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- *Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, atanamayan öğretmenler ve ücretli öğretmenlik hakkında soru önergesinin cevabına ilişkin gündem dışı konuşması*

KADİM DURMAZ (Tokat) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; bugün, KPSS'ye çalışırken, umutla atama bekleyen öğretmenlerimiz için konuşacağım.

Ne yazık ki şu günlerde en büyük esaretimiz oldu eğitim. Millî Eğitim Bakanlığının soru önergemize gönderdiği cevabı sizlerle, atama bekleyen genç öğretmenlerle, tüm kamuoyuyla paylaşacağım.

2016 yılı itibarıyla ücretli öğretmen statüsünde çalışan 55.568 öğretmen bulunmaktadır. Bunu ben söylemiyorum, bunu Millî Eğitim Bakanı Sayın Nabi Avcı Bey söylüyor. Ne yazık ki bu rakamlar içler acısı. Bu cevap aslında AKP iktidarıyla eğitimde bulunduğumuz noktanın, malumun ilanıdır değerli arkadaşlar.

Millî Eğitimden, binlerce genç, atama beklerken, Millî Eğitim Bakanlığı ücretli öğretmenlikle eğitimde de taşeron sistemini meşrulaştırmaktadır. Bunun adı emek sömürüsüdür, eşitsizliktir, gencecik öğretmenlerin umudunun çalınmasıdır.

Değerli milletvekilleri, atanamayan öğretmenler, çalışması gereken ama çalıştırılmayan, öğretmenlik hakkı çalınan öğretmenlerdir. Okul hayatı boyunca öğretmenlik görevini hayal ederek yaşayan ama okuldan sonra bunun olmadığını gören öğretmenlerdir. Bu gençlerimiz, öğretmenlik yapan, kendisiyle aynı okulda okuduğu, birlikte aynı görevi yaptığı arkadaşından daha az ücretle emekleri sömürülenlerdir. Adaletten, hakkaniyetten uzak, bu çağda yaşanan bu ayıbın bir an önce düzeltilmesi gerekmektedir.

Değerli arkadaşlar, bu gençlerin umudunu çalmaya hiçbirimizin hakkının olduğuna inanmıyorum. KPSS sınavına on gün kalmış, hâlâ kaç öğretmen alınacağı henüz belli değil. Bu nasıl sistemsizlik, bu nasıl eğitimde plansızlık? Eğitim sistemi ve çocuklarımızın geleceği kimlerin elinde, işte görün değerli arkadaşlar, sevgili yurttaşlarım. 22 Mayıs'ta KPSS sınavı var ama henüz öğretmen atamalarına dair hiçbir yetkili ağızdan bir çift söz duymadık. Bu çocuklar hangi umutla ders çalışacak, hangi umutla sınava girecek ve başarılı olacak ya da aileleri başarı bekleyecek? Sayın Bakan acilen öğretmen atamalarının tarihini ve atanacak öğretmen sayılarını açıklamalıdır. 2002 yılında AKP iktidara gelirken 70 bin olan atanamayan öğretmen sayısı bugün 350 bindir değerli arkadaşlarım.

NECİP KALKAN (İzmir) – Kaç tane atadık, onu da söyle.

KADİM DURMAZ (Devamla) - Ama iktidara gelirken, yurttaşın oyunu isterken ne yapıyordu o günlerde yetkililer? Evet, diyorlardı ki: “Bu ülkede bir yığın öğretmen açığı var, siz öğretmene sınav yapıyorsunuz?”

Değerli arkadaşlar, bunlar yaşandı. 2003’le 2015 yılları arasında KPSS’ye toplam 2 milyon 997 bin 518 öğretmen girdi. Ancak, bu öğretmenlerin yüzde 16’sı AKP hükümetlerince atanabildi, geriye kalan yüzde 84’ü ne oldu, ne yapıyor bilen de yok, araştıran da yok, bu gençlerin sesine maalesef kulak veren de yok.

Değerli arkadaşlar, “En önemli görevimiz eğitimidir.” diyerek söze başlayan Sayın Bakan ne yazık ki bu acı bilanço karşısında hâlâ sessiz kalmaktadır ama gelin hep birlikte, atama bekleyen öğretmenlerin sesine, feryadına kulak verelim ve ağustos atamasıyla ilgili rakamları ve bundan sonraki bu genç beyinlerin geleceklerini köşeli bir şekilde açıklayalım diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Durmaz.

Gündem dışı üçüncü söz, Şeyh Şaban-ı Veli hazretleri ile Kastamonu evliyalarını anmak için söz isteyen Kastamonu Milletvekili Murat Demir’e aittir.

Buyurunuz Sayın Demir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- *Kastamonu Milletvekili Murat Demir’in, Şeyh Şaban-ı Veli ve Kastamonu Evliyalarını Anma Haftası’na ilişkin gündem dışı konuşması*

MURAT DEMİR (Kastamonu) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Dün idrak ettiğimiz, Sevgili Peygamber’imizin bütün insanlığı temsilen Cenab-ı Hakk’ın huzuruna çıktığı Miraç Kandili’ni tebrik ediyor, bu vesileyle şehitlerimizi rahmetle anıyor, kederli ailelerine ve milletimize başsağlığı diliyorum.

Kastamonu’da her yıl mayıs ayının ilk haftası andığımız Şeyh Şaban-ı Veli ve Evliyaları Anma Haftası nedeniyle söz almış bulunmaktayım. Hazreti Mevlâna, Hacı Bektaş Veli, Hacı Bayram Veli ve 16’ncı yüzyılda Şeyh Şaban-ı Veli, Anadolu’nun 4 muhafızı; medeniyet coğrafyamızın birlik, dirlik ve huzur timsalleri; milletimizin kökleşmesi için ahlaki, insani ve medeni değerleri yaşayan, yaşatan beşer fedailer.

Değerli milletvekilleri, bir zamanlar sınırları Sinop’tan Üsküdar’a kadar uzanan ve tarihinde hiçbir şekilde düşman işgali görmemiş ender illerimizden biridir Kastamonu. Yedi bin yıllık tarihe sahip olan, Anadolu’da Batı Karadeniz’in bölgesel, tarihsel merkezi olan Kastamonu bölgesinin üç bin yıl başkentliğini yapmıştır Kastamonu. Ev sahipliği yaptığı uygarlıkların her birinden önemli izlere sahip olan Kastamonu “müze kent” tanımlamasının en güzel örneklerinden biridir.

Osmanlı İmparatorluğu döneminde idari taksimat bakımından geçmişten gelen bir yönetim merkezi olma özelliğini sürdüren Kastamonu Sancağı doğuda Samsun, batıda İzmit, güneyinde Kalecik ve kuzeyinde doğal sınırı olan Karadeniz sahiliyle imparatorluğun geniş bir eyaleti olarak cumhuriyete kadar idari merkez konumunu sürdürmüştür. İlin her yanında olduğu gibi, Kastamonu’da da her adım atışınızda başka bir yüzyılın bambaşka kültürünü, atmosferini yaşayabilirsiniz. Tarih öncesi dönemlerde Antik Çağ, Bizans’tan beyliklere, Osmanlı İmparatorluğu’ndan cumhuriyete kadar derin izleri taşıyan Kastamonu tam bir açık hava müzesi konumundadır. Kastamonu, Batı Karadeniz bölgesinde tarih boyunca yerleşim görmüş, yeşilin her tonundan mavinin sonsuzluğuna uzanan doğal güzelliğini, tarihini korumuş köklü bir kenttir. Küre ve Ilgaz Dağlarının ayırdığı vadiler arasından sıyrılıp Karadeniz’in serinliğine ulaşan, bir sınırıyla Ilgazları aşıp Devrez Vadisi’yle İç Anadolu’ya yaslanan dağlar, vadiler, ormanlar ve denizler kentidir Kastamonu.

Her şehrin bir manevi sultanı olduğunu unutmayalım. Geçmişten günümüze birçok hükümdarlıklar, beylikler gören Kastamonu’nun manevi sahibi de Hazreti Pirimiz Şeyh Şaban-ı Veli’dir. Kastamonu, Şeyh Şaban-ı Veli’nin şehridir. Bu sebepten dolayı da aziz bir şehirdir. Kastamonu’da doğan bu ilim irfan güneşi Doğu ve Batı düşünce dünyasının fikir dünyasını aydınlatmıştır. Şeyh Şaban-ı Veli hazretleri irşat usulüne yeni metotlar kazandırarak 300 halife yetiştirmiştir. İnsanları aydınlatmak için görevlendirilen bu Halveti Şabaniye Tarikatı halifeleri, Anadolu, Mısır, Hicaz, Pakistan, Afrika, Balkanlar ve pek çok ülkede ilim irfan hizmetlerinde bulunmuşlardır. Şeyh Şaban-ı Veli toplumumuza yön vermiş, onun manevi temellerinde buluşmasında rol almış, bugün hâlâ bu rolü yerine getiren özel bir kişidir. Kısaca, onu tanımak, anlamak, çocuklarımıza öğretmek, dünyaya tanıtmak önemli görevlerimiz arasındadır. Çünkü, kendi geçmişini bilmeyen toplumlar geleceklerini de planlayamazlar. Gönül sultanlarının bereketlerinden nasiplerini alan insanlar, o gönül sultanlarının manevi varlıklarını hissederek yaşarlar. Bu sebeple ki Şeyh Şaban-ı Veli sadece kendi döneminde değil, tüm dünya ve şahsiyetler üzerinde önemli tesirler meydana getirmiştir.

Konuşmamı, pir makamına ulaşmış ve kırk yılı aşkın bir süre içtihat görevini yerine getirdikten sonra 1568 yılında vefat eden Şeyh Şaban-ı Veli hazretlerinin bir sözüyle tamamlamak istiyorum: “Gidişiniz güle güle, gelişiniz güle güle, her işiniz güle güle olsun.” diyor hepimize saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Demir.

Şimdi, elektronik sisteme girerek söz talep eden sayın milletvekillerine söz vereceğim.

Söz verme işlemini başlatıyorum.

Sayın Tuncer...

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Amasya Milletvekili Mustafa Tuncer'in, işe girmek için müracaat edenlere İŞKUR yetkililerinin iktidar partisi haricindeki bir partinin üyesiyse o partiden istifa etmesi gerektiğini söylediklerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA TUNCER (Amasya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; burada İŞKUR'la ilgili bir konuyu gündeme getirmek istiyorum.

Amasya İŞKUR müdürlüklerinde, işe girmek için müracaat edildiğinde, eğer o müracaat eden kişi iktidar partisi haricindeki bir partinin üyesiyse o partiden istifa etmesi gerektiğini, aksi takdirde işe alınmayacağını söylüyorlar. Bunu Amasya'nın Taşova ilçesinde ve yine Hamamözü ilçesinde de bizzat yaşadım. Ve bu sebeple de, Cumhuriyet Halk Partisinden bunu da gerekçe göstererek istifa eden kişilerin olduğunu da dilekçelerini bizzat görerek yaşadım.

Kanunun yasaklamadığı ve şart olarak koşmadığı siyasi parti üyeliğini İŞKUR yetkilileri hangi yetkiye dayanarak şart koyuyor, anlamış değilim. Bu uygulama suçtur, kabul edilemez. Bu uygulamayı yapan yetkililerin de derhâl istifa etmesini, buradan, istirham ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Sayın Topal...

2.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, AKP'yi eğitim sistemini felç eden eğitim politikalarından bir an önce vazgeçmeye davet ettiğine ilişkin açıklaması

SERKAN TOPAL (Hatay) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Hükûmet yetkilileri, bilindiği gibi, AKP iktidarları boyunca kanayan bir yara olarak karşımızda duran en önemli sorunlardan bir tanesi de atanamayan öğretmenler sorunudur. Eğitim sistemimizi bir yazboz tahtasına dönüştüren Hükûmet öğretmenlerimizin bu sorununa bir türlü çare olamamaktadır. Taşeron öğretmenlik sistemiyle soruna çözüm bulmaya çalışan AKP ne intihar eden ne de artık ailelerinin yüzüne bakamayan öğretmenlerimizden habersizdir.

Buradan uyarıyorum: Eğitim politikaları her gün değişmeye devam ederse, dört yıl sonra 1 milyona yakın öğretmenimiz atama bekliyor olacaktır. AKP yanlış yapmaktadır. AKP, eğitim politikalarında hata yapmaktadır. Öncelikli olarak, bir sonraki atamalarda 100 bin kadronun açılmasını, bunun adil olarak dağıtılmasını talep ediyor, AKP'yi eğitim sistemimizi felç eden eğitim politikalarından bir an önce vazgeçmeye davet ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Altaca Kayışoğlu...

3.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, karaciğerinde DDT'ye rastlanan İzmir Milletvekili Tuncay Özkan'a geçmiş olsun dileğinde bulunduğu ve Hükûmetin DDT'yle ilgili herhangi bir denetimi olup olmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Geçtiğimiz gün Tuncay Özkan Vekilimiz bir ameliyat oldu, geçmiş olsun diliyorum ve yapılan biyopside karaciğerinde DDT'ye rastlandığı belirtildi. 1960'lı yıllarda dünyada birçok ülkede DDT yasaklandı, ülkemizde de 1970'li yıllarda yasaklandı. Bu yasaklamalara rağmen DDT'nin uzun yıllar yok olmadığı ve hatta yıllar sonra kutuplarda penguenlerin vücudunda dahi rastlandığı belirtiliyor. Çevreye ve insan sağlığına zararlı olan bu ilaçla ilgili Hükûmetin herhangi bir denetimi var mıdır? Yıllardır yasak olmasına rağmen nasıl hâlâ birçok yerde ve tarım alanlarında kullanılıyor, satılıyor? Bununla ilgili tedbirler alınmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Aydın...

4.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Bursa'nın çevre sorunlarına ilişkin açıklaması

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Seçim bölgem Bursa'da çevre sorunları giderek ağırlaşıyor. Bursa'nın en yeşil ve en temiz mahallelerinden biri olan Kayapa Mahallesi'nde yapılmak istenen taş ocağı kırma, eleme tesisi ve alan genişletme çalışması çevreye büyük zarar verecek. Mahalleye tesis istemeyen vatandaşlar itiraz dilekçelerini Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne ilettiler. Söz konusu firmanın ilk proje başvurusunda mahalle halkı mahkemeyi kazanmış, ruhsat iptal edilmişti. Bunun üzerine firma isim değiştirerek tekrar faaliyetlerine başlamıştır. Zaten köylü mevcut durumdan sıkıntılı, her gün taş patlatmalar, kırmalar yapılıyor, toz çıkıyor, çocuklar sokaklarda oynayamıyor, köylü çamaşırlarını asamıyor. Çevre ve Şehircilik Bakanlığının halkın dilekçelerini dikkate alarak kamu adına karar almasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Şimşek...

5.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, Meclis çatısı altında gerilla marşı söyleyenleri, PKK sloganları atanları kınadığına ilişkin açıklaması

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

7 Hazirandan bu yana 495 kahraman askerimizi şehit verdik, geriye yüzlerce dul kadın, yetim çocuk kaldı. Yalnız, bu kadar şehit gelirken yüce Meclis çatısı altında gerilla marşı söyleyenleri, PKK sloganları atanları kınıyorum. Yüce Meclisin bunlarla ilgili cezai müeyyide uygulamasını bekliyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Tanal...

6.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, indirimli toplu ulaşım kartlarının Türkiye genelinde tanınmasını talep ettiğine ve Üsküdar ilçesinin Yavuztürk Mahallesi'nin imar sorununa ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, Türkiye genelinde öğrencilere ulaşım indirim kartları verilmekte ancak her il bazında ayrı ayrı verildiği için Türkiye genelinde öğrenciler bir başka ile gittiği zaman bundan yararlanamıyor ve bu anlamda ülke genelindeki öğrenciler için bir mağduriyet yaşanıyor. Bu indirimli toplu ulaşım kartlarının Türkiye genelinde tanınarak bu mağduriyetin giderilmesini talep ediyorum.

Yine toplu ulaşım araçlarıyla ilgili diğer vatandaşlarımız için de aynı sıkıntı söz konusu. Türkiye genelinde eğer bir ilde alınan bir kart diğer ilde geçerli olursa bu mağduriyetlerin önüne geçilir. Bu konuda bir çalışmanız var mı? Veya çalışma yapmanızı istirham ediyorum.

Bir başka sorun: Üsküdar ilçemizin Yavuztürk Mahallesi'nde imar sorunu var, tapu sorunu var. Üsküdar ilçesi Yavuztürk Mahallesi bu konuda hakikaten çok mağdur. Aşağı yukarı dört dönemden beri iktidar partisine vatandaş oy verdiği hâlde bu mağduriyeti çözülüyor. Yani, burada çözüm Cumhuriyet Halk Partisi diyoruz.

BAŞKAN – Sayın Engin...

7.- İstanbul Milletvekili Didem Engin'in, emeklilikte yaşa takılanların sorununun çözülmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Dün emeklilikte yaşa takılanlar platformu temsilcileri Meclisi ziyaret ettiler, milletvekilleriyle görüştüler, basın açıklaması yaptılar ve mağduriyetlerini dile getirmeye çalıştılar. Ben daha önceki Meclis konuşmalarında da bu konuya değinmiştim ama ne yazık ki Hükümet tarafında bu konunun çözümü için somut bir adım göremiyoruz.

Yaş şartı olmaksızın prim günü ve sigortalılık süresiyle emekli olabilecekken yapılan bir yasal düzenlemeyle yaş şartı getirildi ve çok sayıda vatandaşımız mağdur oldu. İşverenin yaşlı bulup iş vermediği, devletin ise genç bulup emeklilik imkânı sağlamadığı bu vatandaşlarımızın sorunlarını çözebiliriz. Cumhuriyet Halk Partisinin bu konuda kanun teklifi var. Hükûmete ve bütün partilere buradan çağrı yapmak istiyorum: Bir araya gelip hep birlikte bu sorunu çözebiliriz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Boynukara...

8.- Adıyaman Milletvekili Adnan Boynukara'nın, Nurettin Demirtaş'ın Ankara'da 37 insanın katili olan canlı bombacı teröristle ilgili ifadelerine ilişkin açıklaması

ADNAN BOYNUKARA (Adıyaman) – Sayın Başkan, PKK terör örgütü elemanlarından Nurettin Demirtaş Ankara'da 37 insanın katili olan canlı bombacı teröristi Yunan mitolojisinde tanrısal kuvveti olduğuna inanılan Herakles'e benzetmiş, kutsamış, canlı bomba teröristini kutsamış. Demirtaş, bunu kimi HDP'lilerin de destek toplantısına katıldığı PKK'nın Avrupa yayın organı olan gazetesinde yazmış. PKK'yla kimin ne ilişkisi olduğuna delil olsun diye söylemiyorum çünkü her şey açık ve ortada, sadece kimin kiminle ne tür ilişkisi olduğunun kayıtlara geçmesi için söylüyorum. “Kardeşim canilerle savaşıyor.” diyen lidere de bu yazıyı okumasını öneriyorum.

BAŞKAN – Sayın Aslan...

9.- Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın, Denizli'nin Tavas ilçesine su arıtma ile katı atıkları değerlendirme tesislerinin yapılıp yapılmayacağını ve atık sularla birleşen doğal su kaynakları için bir tedbir alınıp alınmayacağını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Başkanım, Denizli Tavas merkezi başta olmak üzere mahallelerde kanalizasyon atıkları, et kalınlığı olarak dünyanın 2'nci toprak kalınlığına sahip olan Tavas Ovası'na dökülmektedir. Yakında sulu tarıma geçmesi planlanan ovada acilen atık su ıslahı yapılacak tesise ihtiyaç vardır. Bunun için atık su arıtma tesisi ne zaman yapılacaktır?

2) Yine Tavas ilçemizde katı atık ve çöp depolama sorunu büyümektedir. Tavas'ta şu anda katı atıklar ve çöpler kontrolsüz bir şekilde ortalıklarla dolaşmakta, bazı alanlarda çöp dağları oluşmaktadır. Bu katı atıkların değerlendirilmesi için tesis yapmayı düşünüyor musunuz?

3) Tavas'ta başlayıp Bozdoğan Barajı'na kadar giden doğal su kaynakları atık suyla birleşmektedir. Zaman zaman sulamada kullanılan bu doğal su kaynakları çevreye zarar vermektedir. Bununla ilgili herhangi bir tedbir almayı düşünüyor musunuz?

4) Tavas Akyar Göleti'ni besleyen doğal su kaynakları Sarıabat Mahallesi'nden gelen atık sularla birleşip Akyar Göleti'nin kirlenmesine sebep olmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özkan...

10.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, uluslararası toplumu Halep'teki mazlumların çığlığına kulak vermeye davet ettiğine ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, Suriye'de DAESH'le mücadele için pozisyon aldığı iddia edilen Rusya ve İran, Halep'i son on günde 670 kez vurdu; 300 sivil hayatını kaybetti, 300 bin sivil açık hedef oldu. Bu ittifak uçakları Halep'te hastaneleri bombaladı. Bu saldırılarda Halep'in tek çocuk doktoru olan Vasim Muaz öldü. Halep'in çığlığını duyan yok, dünya üç maymunu oynuyor. Birleşmiş Milletler rapor üretmekten başka bir iş yapmıyor. Bu sebeple diyoruz ki: “Dünya 5'ten büyüktür.” Halep'teki mazlumların çığlığına kulak vermeye uluslararası toplumu davet ediyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Adıgüzel...

11.- İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel'in, İstanbul'un Ataşehir ilçesi sınırları içinde bulunan Mustafa Kemal ve Aşık Veysel Mahallelerinde yaşayan vatandaşların sorunlarına ilişkin açıklaması

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Değerli milletvekilleri, İstanbul Ataşehir ilçesi sınırları içinde bulunan Mustafa Kemal ve Aşık Veysel Mahallelerinde yaşayan vatandaşlarımız mağdur edilmektedir. Tarafımızdan iletilen şikâyetlerde, mahalle sakinlerinin gecekondularının bulunduğu arazilere kasıtlı olarak imar izni verilmediğine yönelik iddialar vardır. Mahallede yaşayan vatandaşlarımız, kendi gecekondularına 5 metre mesafedeki arazilere imar izni verilirken kendi arazilerine neden imar izni verilmediğini merak etmektedir. Çoğunlukla Alevi vatandaşlarımızın yaşadığı bir mahalle olması nedeniyle, vatandaşlarımız imar planının çıkarılmamasının kasıtlı olduğunu düşünmektedir. Mahalle muhtarlarımız defalarca Büyükşehir Belediyesine ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığına başvurmalarına rağmen, ne yazık ki bir geri dönüş alamamışlardır. Buradan yetkililere gereğinin yapılmasına ve mahalle sakinlerinin mağduriyetinin giderilmesine yönelik gerekli adımların atılması için çağrıda bulunuyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Taşdemir...

12.- Ağrı Milletvekili Dirayet Taşdemir'in, 4 Mayıs Dersim'i imha ve yok etme kararının alınmasının 79'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün 4 Mayıs, Dersim imha ve yok etme kararının alındığı günün 79'uncu yıl dönümü. 1937'de Dersim'de büyük bir katliam yaşandı, on binlerce insan öldürüldü, sürgün edildi, kız çocukları evlat verildi, Dersim coğrafyası insansızlaştırıldı.

Dersim tarihi boyunca sosyal, siyasal ve kültürel kimliğini korudu, hiçbir güce boyun eğmedi. Bu özelliklerinden kaynaklı kıyım uğradılar. Alevi ve Kürt kimliğindeki ısrar katliamın asıl nedenidir. 1937'deki zihniyetin devamı 2016'da Sur'da, Silopi'de ve Cizre'de yeni Dersimler yapmaya devam ediyor. Dersim kıyımında yaşamını yitirenleri bir kez daha saygıyla anıyorum.

BAŞKAN – Sayın Sarıhan...

13.- Ankara Milletvekili Şenal Sarıhan'ın, 5 Mayıs Avukat Halit Çelenk'in 5'inci ölüm yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – 1922 yılında Antakya'da doğmuş olan ve Fransız mandası altında yaşayarak Türkçe konuşmanın yasak olduğu Hatay'da eğitimini görmüş olan 1968 kuşağının efsane avukatı Halit Çelenk'in ölüm yıl dönümündeyiz. Onun ölümü, aslında yaşadığı süreç yönünden hepimize çok değerli anılar bıraktı. Öğretmen sendikalarına, işçi örgütlerine, bütün aydınlara avukatlık yaptı, hem Türkiye Öğretmenler Sendikasının kuruluşuna hem İnsan Hakları Derneğinin kuruluşuna hem Çağdaş Hukukçular Derneğinin kuruluşuna önderlik yaptı. Onun son sözlerinden birinin, son yayınlanmış sözlerinden birinin bugüne ne kadar uygun olduğunu anımsatarak ona saygılarımı sunmak istiyorum 1968 kuşağının bir bireyi olma onuruna da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özdemir, buyurunuz.

14.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, Avrupa Birliği Komisyonunun vize muafiyetiyle ilgili tavsiye kararını açıkladığına ancak iktidar partisinin taahhüt ettiği 72 kriterin hâlâ tamamlanamadığına ilişkin açıklaması

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Avrupa Birliği Komisyonu beklenen tavsiye kararını açıkladı. Mültecî krizinin yarattığı fırsat ve imzaladığımız geri kabul anlaşmasının bir karşılığı olarak vize muafiyeti için Hükûmet 72 kriteri yerine getirme taahhüdünde bulunmuştu. Bu süreçte tüm desteğimize rağmen -iktidar partisi içindeki güç savaşları ve lider tartışmalarının gölgesinde kalarak- geçen hafta Meclis çalışmaları sekteye uğramıştır. Tavsiye kararının açıklanacağı günün öncesinde gece yarısına

kadar çalışmamıza rağmen iktidar partisinin taahhüt ettiği 72 kriteri hâlâ tamamlamamadık ödevini geç teslim eden öğrenci misali. Avrupa Birliği serbest vize alanına hemen alınma beklentisi içinde olmamız oldukça dramatikti zaten. Nihayetinde, tavsiye kararına göre vatandaşlarımızın Avrupa Birliği serbest vize alanına girmesi yönünde kriterleri karşılamaya daha devam edeceğiz.

BAŞKAN – Sayın Öz...

15.- Çanakkale Milletvekili Bülent Öz'ün, anaç sığır desteklemelerinin ve 2016 yılı fark ödemelerinin ne zaman yapılacağını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

BÜLENT ÖZ (Çanakkale) – Teşekkürler.

Sayın Başkan, Çanakkale’de hayvancılıkla uğraşan çiftçilerimiz, anaç sığır desteklemelerinin nisan ayı içerisinde yapılması gerektiğini ve mayıs ayına girmiş olmamıza rağmen hâlâ destekleme ödemesinin yapılmadığından şikâyetçidir. Bu yüzden, anaç sığır desteklemeleri ne zaman yatırılacaktır?

Ayrıca, fark ödemesi destekleri kapsamında yağlık ayçiçeği, aspir, kanola ve soya için ilave olarak çiftçilere dekara 15 TL destekleme ödemesi yapılacağı açıklanmıştı. Nisan ayının 1’i itibarıyla üreticilerimiz belgeleri teslim etmişlerdir. 1 kilo ayçiçeğine 30, kanolaya 40, aspire 45 ve soyaya 50 kuruş destekleme ödemesi yapılması planlanmıştı. 2016 yılı fark ödemeleri ne zaman yapılacaktır? “Elden gelen öğün olmaz, o da vaktinde bulunmaz.” der bizim çiftçimiz. Devletin üreticisine desteğinin anlamlı olabilmesi için zamanında yapılması gerekmez mi?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Akın...

16.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, Balıkesir'in Altıeylül ilçesinin kırsal mahallelerinde yaşanan sulama suyu sorunlarına ilişkin açıklaması

AHMET AKIN (Balıkesir) – Teşekkürler.

Altıeylül ilçemizin kırsal mahallelerinden olan Çinge ve Macarlar’ın yararlandıkları sulama göletinin çıkış sisteminde yer alan borular sürekli arıza yapıyor, patlıyor. Göletten su alınan ana hat borularının yer seçimindeki yanlışlığın buna neden olduğunu söylüyorlar. Sulama zamanı su bulamadıkları için ürünlerin verimleri yarı yarıya düşüyor, emeklerin boşa gittiği belirtiliyor. Bu iki mahallemiz de bu nedenle çok mağdur durumda. Konu defalarca DSİ’ye iletilmiş, müracaatlar yapılmış olmasına rağmen bugüne kadar köklü bir çözüm üretilememiş, patlayan su borularının tamiriyle yetinilmiş ama yapılan tamirat yeterli olmuyor, bir işe yaramıyor, su basıncına borular dayanmıyor. Geçtiğimiz hafta sonu konuyu bizzat yerinde inceledim, hemşehrilerimiz gerçekten çok kaygılı. Tam suya ihtiyaçları olan bu dönemde sudan mahrum kalmış durumdalar. Altıeylül ilçemizin bu iki mahallesini yakından ilgilendiren bu çok önemli sorunla ilgili yetkilileri görevlerini yapmaya davet ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Özdiş... Yok.

Sayın Gürer... Yok.

Sayın Yiğit...

17.- İzmir Milletvekili Ali Yiğit'in, İzmir'in Urla ilçesine bağlı Zeytineli kıyısındaki Devlet Hava Meydanları İşletmesine ait olan kamp ve sosyal tesislerin Ensar Vakfı'na kiralanmasıyla ilgili bilgi almak istediğine ilişkin açıklaması

ALİ YİĞİT (İzmir) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; İzmir’in Urla ilçesine bağlı Zeytineli kıyısındaki Devlet Hava Meydanları İşletmesine ait olan kamp ve sosyal tesisler 2014 yılında tadilatından geçirildi ve 5 milyon lira harcanarak yenilendi. Bu kamp şimdi yıllık 120 bin TL’ye Ensar Vakfına kiralandı. Devlet Hava Meydanları İşletmesine ait bu kampla ilgili tahsisatın kaldırılması için

talimatı kim vermiştir? Kampın devredilmesiyle ilgili idari tasarruf söz konusuysa neden 5 milyon lira harcanarak yenilenme yapılmıştır? İhaleye kaç dernek ve vakıf davet edilmiştir? Hangi teklifler verilmiştir? Burası Ensar Vakfının gençlik kampı mı olacaktır? Belediyelerden tadilatla ilgili ruhsat alındı mı?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kayan...

18.- Kırklareli Milletvekili Türedi Kayan'ın, Hükûmetin hayvancılıkla ilgili politikalarına ilişkin açıklaması

TÜREBİ KAYAN (Kırklareli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Hükûmet, canlı hayvan ithalatında kotayı kaldırıyor; gerek damızlık sığırdı gerekse canlı hayvan etinde ithalata yöneldi et fiyatlarını düşürme bahanesiyle. Hayvan üreticimize destek verilip girdilerine sübvansiyon uygulanarak insanımıza ucuz et yedirmek yerine, yabancı ülkelerin hayvan üreticilerine veriliyor bu destekler. Böylece, halkımızın parası yabancı ülkelere gidiyor. Ülkemizi sanayileştirdiğiniz gibi, şimdi de gerek çiftçimizi gerek hayvan üreticimizi üretimden kopararak ülkeyi sadece ithalat cennetine çevirmek istiyorsunuz. Burada amacınız nedir? Ülkeyi kalkındırmak mı, yoksa batırmak mı istiyorsunuz?

Hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Bir dakikalık soru sorma işlemi sona ermiştir.

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır, okutup bilgilerinize sunacağım.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) TEZKERELER

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Kosova Cumhuriyeti Meclisi Millî Eğitim, Bilim, Teknoloji, Kültür, Gençlik ve Spor Komitesinden bir heyetin ülkemize resmî bir ziyaret gerçekleştirmesinin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 27/4/2016 tarihli ve 11 sayılı Kararı'yla uygun bulunduğuna ilişkin tezkeresi (3/728)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Kosova Cumhuriyeti Meclisi Millî Eğitim, Bilim, Teknoloji, Kültür, Gençlik ve Spor Komitesinden bir heyetin ülkemize resmî bir ziyaret gerçekleştirmesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 27/4/2016 tarihli ve 11 sayılı Kararı'yla uygun bulunmuştur.

Söz konusu heyetin ülkemizi ziyareti, 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 7'nci maddesi gereğince Genel Kurulun bilgilerine sunulur.

İsmail Kahraman

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Meclis araştırması açılmasına ilişkin üç önerge vardır, ayrı ayrı okutuyorum:

B) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

1.- MHP Grubu adına, Grup Başkan Vekilleri İzmir Milletvekili Oktay Vural ile Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, rüşvet ve yolsuzlukların sosyal, hukuki ve ekonomik boyutlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/190)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Son yıllarda ülke gündeminden hiç düşmeyen rüşvet ve yolsuzlukların sosyal, hukuki ve ekonomik boyutlarının araştırılarak yasal önlemler dâhil olmak üzere, rüşvet ve yolsuzlukların önlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri uyarınca Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Oktay Vural**İzmir****MHP Grubu Başkan Vekili****Erkan Akçay****Manisa****MHP Grubu Başkan Vekili****Gerekçe:**

AKP döneminde rüşvet ve yolsuzluk bir virüs gibi yayılmış, yolsuzluk ve rüşvet hemen hemen tüm kurumlara sirayet etmiştir. Deniz Feneri, belediyeler, özelleştirmeler, Enerji, Ulaştırma ve Sağlık Bakanlığındaki yolsuzluklar kamuoyuna yansımıştır. İhalelerdeki usulsüzlükler ve yolsuzluklar, kamu bankalarından yandaşlara verilen ve hortumlanan krediler her gün kamuoyuna yansımaktadır.

AKP, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nu ve Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nu 158 kez değiştirerek 64 konuda Kamu İhale Kanunu muafiyeti getirmiştir. Böylece ihaleler Kamu İhale Kanunu'nun denetiminden çıkarılarak yolsuzlukların önü açılmıştır. AKP, Sayıştayı denetim yapamaz bir hâle getirmiş, 13 bin müfettişi bulunan Teftiş ve Denetim Kurullarını felç etmiştir.

Özelleştirmelerdeki usulsüzlükler kamuoyuna yansımış, birçok özelleştirme yargı tarafından iptal edilirken AKP, Bakanlar Kurulu kararıyla özelleştirmelerdeki yargı kararlarını geçersiz kılmıştır.

Türk Ceza Kanunu'na göre ihalelere fesat karıştıranlara beş yıldan on iki yıla kadar ceza verilmekteydi ancak AKP Hükûmeti 11/4/2013 tarihli ve 6459 sayılı Kanun'la bu cezanın alt sınırını beş yıldan üç yıla, üst sınırını da on iki yıldan yedi yıla indirmiştir. İhale sonucunda zarar meydana gelmiş ise cezanın yarı oranında artırılacağına ilişkin hükmü kaldırarak âdeti yolsuzlukları teşvik etmiştir.

Yolsuzluklar istikrarsızlık yaratmakta, güvenlik, iktisadi ve insani boyutuyla yaşamımızı etkilemektedir; yoksulluk ve gelir dağılımında adaletsizliği tetiklemektedir. Yolsuzlukların bulaşmadığı kurum ve kuruluş yok denecek kadar azdır. Milliyetçi Hareket Partisi 17-25 Aralık rüşvet ve yolsuzluk operasyonlarında ortaya çıkan kirli ilişkilerin ve bunun sonrasında yaşanan hukuksuzlukların unutturulmaması için 17-25 Aralık tarihleri arasını “rüşvet ve yolsuzlukla mücadele haftası” ilan etmiştir.

Yolsuzluk ulaştığı ekonomik ve politik gücüyle engel tanımazken AKP Hükûmeti yolsuzlukla mücadele konusunda kayıtsız kalmış, yolsuzluk iddialarına ait önergeler, Meclis araştırmaları, genel görüşme ve soruşturma önergeleri ile gensorular AKP tarafından hiç dikkate alınmadan reddedilmiştir. Yolsuzluklar ülke ekonomisini tehdit ederken AKP Hükûmetinin yolsuzlukların üzerine gitmek yerine, yolsuzlukların üzerine giden bürokratları cezalandırması kamuoyunda Hükûmete ve TBMM'ye olan güveni sarsmaktadır. Temiz toplum hedefine ulaşmak ve yolsuzlukları önlemek için Meclis araştırması açılması yerinde olacaktır.

2.- HDP Grubu adına, Grup Başkan Vekilleri Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel ile Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Türkiye'deki seçilmiş siyasetçilerin ve atanmışların içerisinde bulundukları veya bizzat organize ettikleri yolsuzlukların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/191)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye'deki seçilmiş siyasetçilerin ve atanmışların içerisinde bulundukları veya bizzat organize ettikleri yolsuzlukların araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci İç Tüzük'ün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Çağlar Demirel

İdris Baluken

Diyarbakır

Diyarbakır

HDP Grubu Başkan Vekili

HDP Grubu Başkan Vekili

Gerekçe:

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulduğu günden bu yana seçilmiş siyasetçilerin ve atanmış bürokratların bizzat organizasyonu içerisinde bulunduğu veya aracı oldukları yolsuzluk olayları sürekli bir şekilde gündemde bulunmaktadır.

Bu tarihsel hafızayla beraber yolsuzluğun az gelişmiş demokrasiler ve şeffaflık ilkesini öncüllemeyen yönetim anlayışlarında var olduğu bilinen bir gerçektir. Özellikle güçler ilkesi ayrılığının siyasi ve idari anlamda netleşmediği, resmî ideolojinin tüm ayrı güçleri bir çatı altında topladığı yönetsel anlayışlarda yolsuzluk gündelik hayatın bir gerçekliği hâline dönüşmektedir. Türkiye'de yolsuzlukla yüzleşme anlamında ciddi bir hakikat arayışı gereklidir.

Yolsuzluğun sadece idari, bürokratik ve adli değil, siyasi arka planının var olduğu gerçekliği de unutulmamalıdır. Türkiye'nin başta Kürt sorunu olmak üzere köklü sorunları çözememesinden kaynaklı gelişemeyen demokrasi kültürü ve hukuk devleti niteliği siyasilerin, bürokrasinin ve finans çevrelerinin içerisinde olduğu yolsuzluk girişimlerine zemin hazırlamıştır.

Son dönemde Türkiye'de yolsuzluğun gündemleşmesi, 2013 yılında yapılan bir polis operasyonu ile gerçekleşmiş, tipik bir yolsuzluk döngüsünü ortaya çıkaracak şekilde insanlar gözaltına alınmıştır. Gözaltına alınanlar arasında siyasetçi yakınlarının, finans çevrelerinin, iş insanlarının olması, suçlamaların rüşvet, görevi kötüye kullanma, ihaleye fesat karıştırma ve kaçakçılık gibi ağır suçlar olması yapılan yolsuzluğun boyutunu gözler önüne sermiştir. Basına yansıdığı kadarıyla evlerde yapılan aramalarda bulunanlar yolsuzluk kanısını güçlendirecek şekildedir.

Belediyelerin imara açmadığı arazilerin bakanlıkların yetkileri kullanılarak rantı çevrildiği, kara para aklama, altın ticareti gibi yüksek meblağlardan oluşan işlerin yolsuzluğa bulaşan kişiler tarafından gerçekleştirildiği belirtilmektedir. AKP iktidarının bu yolsuzluk soruşturmasını yürüten polisleri görevden alması da soruşturmanın etkin sürdürülmesine yönelik derin kuşku uyandırmıştır. Yolsuzluğa bulaşan 4 bakan hakkında fezlekelerin hazırlanması, oluşan kamuoyu baskısı sonucu Mecliste soruşturma açılması, iktidarın sayısal çoğunluğuyla bakanların aklanması ve bu süreçteki sayısız hukuk ihlali durumun vehametini gözler önüne sermiştir. O günden bu yana geçen iki yıllık süreçte yaşanan pratikler vicdanları rahatlatmamış, yolsuzluk yapanın yanına âdeta kâr kalmıştır. Ayrıca, bu konuda hakikatin ortaya çıkartılması için TBMM'ye verilen çok sayıda kanun teklifi ve önerge yanıtız kalmıştır.

Türkiye'nin derinlemesine bir yolsuzlukla yüzleşme ve gerçeklerin açığa çıkarılması sürecine ihtiyaç vardır. Yolsuzluk da seçilmiş siyasiler ve bürokrat kişiler arasındaki ilişkilerle beraber değerlendirilmeli, Türkiye'de dönemsel resmî ideoloji nüvelerinin de yolsuzluklara etkisi dikkate alınmalıdır. Siyasilere yolsuzluk için zemin sunan demokratik ve bürokratik teamüllerin de gözden geçirilmesi gerekir.

Gerek 17 ve 25 Aralık 2013'te gerçekleşen operasyonlarla ortaya çıkarılan yolsuzluk iddialarının araştırılması gerekse de Türkiye'de kurumsallaşmış olan yolsuzluk olgusunun açığa çıkarılması için bir Meclis araştırması açılmasını talep ediyoruz.

3.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 22 milletvekilinin, Türkiye'de mülteci ve sığınmacıların yaşadığı sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/192)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye'de mülteci ve sığınmacıların yaşadığı sorunların incelenmesi ve tespiti amacıyla bir araştırma komisyonu kurulmasını ve bu hususta Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzük'ün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

- 1) Meral Danış Beştaş (Adana)
- 2) İdris Baluken (Diyarbakır)
- 3) Filiz Kerestecioğlu Demir (İstanbul)
- 4) Garo Paylan (İstanbul)
- 5) Hüda Kaya (İstanbul)
- 6) Müslüm Doğan (İzmir)
- 7) Ali Atalan (Mardin)
- 8) Erol Dora (Mardin)
- 9) Mithat Sancar (Mardin)
- 10) Ahmet Yıldırım (Muş)
- 11) Burcu Çelik Özkan (Muş)
- 12) Besime Konca (Siirt)
- 13) Kadri Yıldırım (Siirt)
- 14) Aycan İrmez (Şırnak)
- 15) Faysal Sarıyıldız (Şırnak)
- 16) Ferhat Encu (Şırnak)
- 17) Leyla Birlik (Şırnak)
- 18) Dilek Öcalan (Şanlıurfa)
- 19) İbrahim Ayhan (Şanlıurfa)
- 20) Osman Baydemir (Şanlıurfa)
- 21) Alican Önlü (Tunceli)
- 22) Nadir Yıldırım (Van)
- 23) Tuğba Hezer Öztürk (Van)

Gerekçe:

Bilindiği üzere, Türkiye, 1951 yılında Mültecilerin Hukuki Durumuna Dair Sözleşme’yi imzaladı ancak mültecileri coğrafi sınırlamaya maruz bıraktı. 1967 yılında protokol kabul edilmişse de zaman sınırlamasının kaldırılmasına rağmen coğrafi sınırlama devam etmektedir. Bu bahisle, Türkiye, Suriyeli sığınmacıları başlangıçta misafir olarak tanımlamıştır. Bu durum ise Suriyeli sığınmacılara hiçbir hak vermediği gibi, Türkiye’ye sınır dışı etme hakkı da vermekteydi. Ardından, UNHCR’in tavsiyesi üzerine Hükûmet sığınmacıları geçici koruma altına almış, 2014 yılının Nisan ayından itibaren de Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu’nun 91’inci maddesiyle bu statü Suriyelilere sağlanmıştır.

Ancak, Suriyeli sığınmacıların durumu muğlaklığını korumuş, statüyle ilgili bu belirsizlik de sığınmacıların sorunlarının katmerlenmesine neden olmuştur. Hâl böyle olunca gelecek kaygısı taşıyan sığınmacılar yaşamlarını riske atarak, âdeta ölümü tercih edercesine Yunanistan üzerinden Avrupa’ya gitmeye çalışmaktadırlar. Son derece tehlikeli yollarla Avrupa’ya gitmeye çalışan Suriyeli sığınmacıların cansız bedenlerini nerdeyse her gün gazete sayfalarında, haber bültenlerinde görmekteyiz. BM kaynaklarına göre, Türkiye’de 2,2 milyon Suriyeli sığınmacı olduğu ifade edilmekle birlikte Türkiye sığınmacılara asgari düzeyde dahi yaşam olanakları sunmaktan oldukça uzak bir noktadadır. Çünkü, Türkiye’de hâlihazırda bir mülteci yasası yoktur. Mültecilerin yaşam koşullarını denetleyen, örgütleyen sivil bir kurum bulunmamaktadır. Mültecilere ilişkin bütün işler kolluk tarafından yürütülmekte olup bu durumun yarattığı sorunlar da oldukça fazladır. Türkiye’nin öncelikli olarak Suriyeli sığınmacılara dair sorumluluklarını yerine getirmesi gerekiyor. Ne yazık ki bu sorun ancak tekneler batıp birileri öldüğü zaman ya da Suriye gibi yığılmal göçler yaşandığında gündeme geliyor. Oysaki sığınmacılar sorunu oldukça güncel ve acil önlem gerektiren bir vakia hâlini almıştır. Bu nedenle derhâl insan hakları standartlarına ve hukukuna uygun bir yasal altyapının oluşturulması şarttır.

Mevcut yasal boşluklar nedeniyle sığınmacıların çalışma izni konusundaki sorunlar devam etmekte, Suriyeliler ucuz iş gücü olarak kullanılmaktadır. Hayatta kalabilmek adına Suriyeli sığınmacılar düşük ücretlerle, gayriinsani koşullarda çalışmaya zorlanmaktadırlar. İnşaatlarda, sanayide, merdiven altı atölyelerde ya da diğer ağır işlerde ucuza çalıştırılan sığınmacı işçilerin ücretleri ödenmediğinde ise şikâyetle bulunma hakları da söz konusu değildir. Çünkü, bu kez de çalışma izinleri olmadığı için yasalar nezdinde suçlu konumuna düşmektedirler. Bu durumu bilen işverenler de sığınmacıların dezavantajlı durumundan faydalanmakta ve sığınmacı işçileri çoğu kez ücretsiz çalışmaya zorlamaktadırlar.

Keza, evin geçimini sağlamaya çalışan Suriyeli kadınların sayıları ciddi boyutlarda olup kadınlar fuhuşa zorlanmaktadırlar. Kadınlar en iyi ihtimalle erken yaşta, ikinci eş olarak ya da çoklukla yaşı büyük kişilerle evliliğe zorlanmaktadırlar. Türkiyeli kadınlar için dahi yeterli koruma yöntemleri söz konusu değil iken bu durum sığınmacı kadınlar için çok daha vahimdir. Birçok erkek, on sekiz yaşın altındaki küçük kız çocuklarını eş ya da kuma olarak seçmekte ve bu küçük kız çocukları türlü işkencelere maruz kalmaktadırlar.

Suriyeli sığınmacı çocuklar da çalışmaya zorlanmakta, sokaklarda sigara satarak oldukça kötü şartlarda yaşam mücadelesi vermektedirler. Daha da vahimi on sekiz yaşından küçük erkek ve kız çocuklar cinsel tacize uğramakta, çocuk yaşta gelecekleri ellerinden alınmaktadır. Yine kamplarda yaşayan sığınmacılar sağlıksız, hijyen koşullarından yoksun şartlarda yaşam mücadelesi vermekte, sağlık sorunları gibi en temel ihtiyaçları dahi karşılanmamaktadırlar. Bunun dışında çeşitli kentlere gönderilen sığınmacılar bir çok kez kent halkının nefret ve ayrımcı söylemlerine maruz kalmakta, kentten ayrılmaya zorlanmaktadırlar.

İfade etmiş olduğumuz üzere, Suriyeli sığınmacıların sorunlarının sosyal, ekonomik, yasal her türlü boyutuyla bir komisyon kurularak araştırılması ve çözüm yollarının tespiti zaruridir.

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Önergeler gündemdeki yerlerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki görüşmeler, sırası geldiğinde yapılacaktır.

Sayın Demirel, söz talebiniz var zannediyorum.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Evet Başkan.

BAŞKAN – Buyurunuz.

Bir dakika süreyle mikrofonunuzu açıyorum.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

19.- Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in, 4 Mayıs Dersim katliamı kararının alınmasının 79'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, her gün bir acıyla sıkışan bir ülkede yaşıyoruz. Bugün 4 Mayıs. 4 Mayıs da Dersim katliamı kararının alındığının yıl dönümü. Bundan yetmiş dokuz yıl önce Kürt halkının ve Alevi kültürünün, inancının yok edilmeye çalışıldığı bir gün ve bu yok edilmeye birlikte, Dersim'de yaşanan bu katliamdan kaynaklı, Dersim'de yaşayanların hâlâ bu acıyla bir bütün yaşadıklarını ifade etmek istiyorum. Hâlâ Dersim katliamıyla bir yüzleşme gerçekleşmemiştir.

Biz, buradan, özelde de bir halkı yok eden, bir inancı küçük düşüren ve sağ kalanları da sürgüne gönderen bir anlayışı kınamak istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Başkan, cümlemi tamamlayacağım.

BAŞKAN – Sayın Demirel, bir dakika süreyle söz verdim.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – İki artı bir değil miydi Başkan?

BAŞKAN – Sayın Demirel, dün bunun açıklamasını yaptım, izninizle bir daha açıklayayım: 7 Nisan 2016 tarihinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının başkanlığında 4 Meclis Başkan Vekiliyle yapılan toplantıda varılan mutabakat sonucunda, sayın grup başkan vekillerine, gündeme geçmeden önce iki artı bir dakika süreyle söz veriliyor, gündeme geçildikten sonra bir dakika süreyle söz veriliyor.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Başkan, daha ilk söz hakkımız.

BAŞKAN – Bir saniye Sayın Demirel.

Dün gündeme geçmeden önce sayın grup başkan vekilleri söz talep etmediler. Ben, herhâlde, dünün yoğunluğu nedeniyle sayın grup başkan vekilleri gündeme geçmeden önce söz talep etmeyi ihmal ettiler, o nedenle, gündeme geçtikten sonra, “Bugüne -yani dünü kastederek- mahsus olmak ve emsal teşkil etmemek üzere sayın grup başkan vekillerine iki artı bir dakika süreyle söz veriyorum.” dedim. Dolayısıyla, bu bir emsal teşkil etmeyecek, size bu nedenle bir dakikadan fazla söz veremiyorum efendim.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Sadece cümlemi tamamlayayım.

BAŞKAN – Ama vardığımız mutabakat bu şekilde. Yoksa, diğer sayın grup başkan vekillerinin de bir dakikalık süreden fazla konuşma istemleri olması hâlinde sizin konuşmanız emsal teşkil eder, onlara da vermek zorunda kalırım. Bunu burada bırakalım. Ben teşekkür ederim konuşmanız için.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – O zaman, kayıtlara geçmesi açısından, sözlerimi tamamlamak istiyorum Başkan.

BAŞKAN – Buyurunuz.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Dersim katliamıyla yüzleşmiş olsaydık aslında Çorum’da, Maraş’ta, Sivas’ta, Gazi’de, Lice’de, Roboski’de yine bu katliamlar yaşanmamış olacaktı, yine bugün Sur’da, Cizre’de, Silopi’de bu katliamlar gerçekleşmiş olmayacaktı. Bunların engellenmesi ve bunların ortadan kaldırılması için Dersim halkıyla, Alevi kültürünü benimseyen, Alevi kültürüyle yaşamak isteyen tüm halklarla bir arada yaşamanın ve Dersim katliamında açığa çıkan sonuçla yüzleşmemiz gerektiğini bir kez daha ifade ediyor, özelde de “Zalimin hile ve yalanlarına karşı diz çökmeyeceğiz.” diyerek ölüme giden Seyit Rıza’yı ve onunla birlikte yaşamını yitiren tüm halkı saygıyla anmak istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Demirel.

Sayın Bostancı, buyurun.

Sizin de mikrofonunuzu bir dakika süreyle açıyorum.

20.- *Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın, Avrupa Birliği Komisyonunun vize muafiyetinin tanınması için karar aldığına ve Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Avrupa Birliği Komisyonu yapmış olduğu toplantı neticesinde güçlü bir şekilde vize muafiyetinin tanınması için karar aldığını açıklamış oldu. Bu, Türkiye’nin beklediği karardı. Ümit ederiz Schengen Bölgesi’ne bundan sonra Türk vatandaşları vize serbestliği tanınmış bir şekilde gireceklerdir. Bunu iki yüz yıllık modernlik yolculuğunda önemli bir aşama olarak görmek gerekir.

Öte yandan tarihe bakış, akademik olarak da, politik olarak da çok tartışılır. Tarihi gerçeklikleri her kuşak kendisi yeniden günceller. Bu güncellemeyi yaparken kastımız nedir? Eğer kastımız ortak kader ve gelecek istikametinde bir ülke kurmak ise tarihi güncellerken de yüzleşme dediğimiz, acılar dediğimiz, çekilen çileler dediğimiz hususları bu ortak kader ve gelecek istikametinde bir dilin, söylemin içine yerleştirmek önemlidir. Tarihten bizim muradımız aynı zamanda geleceğin inşasıdır.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bostancı.

Sayın Altay...

21.- *İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın, Avrupa Birliği Komisyonunun vize muafiyetiyle ilgili tavsiye kararını memnuniyetle karşıladıklarına ve ulusal meselelerde Cumhuriyet Halk Partisinin üzerine düşeni yapma noktasında her zaman olumlu tutum gösterdiğine ilişkin açıklaması*

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Elbette Avrupa Komisyonunda alınan kararı biz de memnuniyetle karşılıyoruz. Nitekim ana muhalefet partisi olarak Avrupa Birliği normları çerçevesinde ve 72 kriter kapsamında gelen yasalara azami katkıyı göstermiş bir partiyiz. Umarım gerçekleşir, Sayın Bostancı’nın açıklamasından sanki bu iş bitti gibi anlaşıldı. Bu, bir henüz tavsiye kararı, daha parlamento aşaması var. 5 konuda daha eksik olduğu belirtildi ama her şeye rağmen ulusal meselelerde, Türkiye’yle ilgili meselelerde Cumhuriyet Halk Partisi her türlü üzerine düşeni yapma noktasında sürekli olumlu tutumunu göstermiştir, bundan sonra da gösterecektir. Hayırlı olsun.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Altay.

Buyurunuz Sayın Akçay, mikrofonunuzu açıyorum.

22.- *Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Milliyetçi Hareket Partisi olarak ülkenin yararına olan düzenlemelerde gereken gayreti ve desteği gösterdiklerine ve Avrupa Birliği'nin vize muafiyeti konusundaki nihai kararını ve AKP'nin tutumunu yakından takip ettiklerinin bilinmesini istediğine ilişkin açıklaması*

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Gündemin yoğunluğu nedeniyle biraz evvel söz alamamıştım fakat hazırlığımı da yine bu Avrupa Birliğiyle ilgili olarak yapmıştım ve hazırlığımız da şu şekildeydi, tevafuk oldu o açıklamalarla birlikte: Türkiye'nin Avrupa Birliği ülkelerine vizesiz seyahat görüşmelerinde bugün önemli bir gün, bunu bekliyorduk ve 18 Martta imzalanan anlaşma sonrasında bugün Avrupa Komisyonu tavsiye kararı açıklanacaktır demiştim, açıklanmış o, onu öğrendik ve Komisyondan Türkiye'nin aleyhine bir karar çıkması beklenmiyor olsa da şimdiden belirtmek isteriz ki bu kararı zafer olarak değerlendirmek yanlış olur. Bu konuda yetkili merci Avrupa Parlamentosudur. Temenni ederim ki yine aynı yönde bir karar çıkar.

Türkiye Büyük Millet Meclisi bu vize muafiyeti takvimi çerçevesinde yoğun bir mesai yapmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Biz de Milliyetçi Hareket Partisi olarak ülkemizin yararına olduğunu düşündüğümüz bu düzenlemelerde gereken gayreti ve desteği gösterdik. Bundan böyle de devam ederiz ancak Avrupa Birliği'nin vize muafiyeti konusundaki nihai kararını ve AKP'nin tutumunu yakından takip ettiğimiz de bilinmesini isterim. Bunun böyle hayali, afaki, soyut bir zafer olarak yine vatandaşı yanlış bilgilendirmeye yönelik bir propagandaya vesile olmamasını temenni ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akçay.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- *HDP Grubunun, 4/5/2016 tarihinde Grup Başkan Vekilleri Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel ile Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken tarafından, 1937-1938 yıllarında gerçekleştirilen Dersim'de yaşananlarla yüzleşilmesi ve bu yaşananların tüm boyutlarıyla araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 4 Mayıs 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 04/05/2016 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

İdris Baluken
Diyarbakır
Grup Başkan Vekili

Öneri:

04 Mayıs 2016 tarihinde Diyarbakır Milletvekili Grup Başkan Vekili Çağlar Demirel ve Diyarbakır Milletvekili Grup Başkan Vekili İdris Baluken tarafından verilen, 1896 sıra numaralı, “1937-1938 yıllarında gerçekleştirilen Dersim’de yaşananlar ile yüzleşilmesi ve bu yaşananların tüm boyutlarıyla araştırılması amacıyla” Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırma önergesinin Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak, 04/05/2016 Çarşamba günlü birleşiminde sunuşlarda okunması ve görüşmelerin aynı tarihli birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu önerisinin lehinde ve aleyhinde olmak üzere ikişer sayın milletvekiline söz vereceğim.

Lehinde ilk konuşmacı Ahmet Yıldırım, Muş Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Yıldırım. (HDP sıralarından alkışlar)

AHMET YILDIRIM (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gerçekten cumhuriyet tarihi açısından talihsiz bir günün yıl dönümündeyiz. 1937 yılında 4 Mayıs günü Bakanlar Kurulu bir karar alarak bir tedip ve tenkil hareketi başlatmış, Dersim’de Kürt, Kızılbaş halkımıza karşı bilinçli bir -Bakanlar Kurulu kararını az sonra da okuyacağım üzere- harekât başlatılmış; on binlerce kişi maalesef katledilmiş ve on binlerce kişi de yerinden yurdundan edilmiş. Bunun yanı sıra, 2K, Kürtlük ve Kızılbaşlığın yanında, üçüncü K kimliğine sahip olan Dersimli kadınlar ise neredeyse bir meta olarak, pazarlanarak; ailelerinden, annelerinden, babalarından kopartılarak önce yetimhanelere, oradan da bir asimilasyon politikası çerçevesinde hiç tanımadığı, görmediği, asla aynı ortamı teneffüs etmediği kişilerle çocuk yaşta evlendirilmek zorunda kalmışlardır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2 maddeyle sınırlı olan bu Bakanlar Kurulunun Başvekâlet Kararlar Müdürlüğündeki 4 Mayıs 1937 tarihli kararında:

“1) Toplanan kuvvetlerle Nazımiye, Keçizeken, Sin, Karaoğlan hattına kadar şedit ve müessir bir taarruz hareketi ile varılacaktır.

2) Bu defa isyan etmiş mıntıkadaki halk toplanıp başka yere zorla nakil edilecektir. Ve bu toplama ameliyesi de köylere baskın edilerek hem silah toplanacak, hem bu suretle elde edilenler nakledilecektir. Şimdilik -Bakanlar Kurulu kararı kapsamında- 2 bin kişinin nakli kararı alınmıştır.”

Değerli milletvekilleri, aslında bugünden yaklaşık iki yüz otuz yıl önce, Fransız İhtilali’nden sonra başta Kıta Avrupası’ndan bütün dünyaya 19 ve 20’nci yüzyılda yayılmış olan ulusçuluk mantığı özellikle 20’nci yüzyılda iki cihan harbine neden olmuş ve bu iki cihan harbinde uluslara zorla giydirilmeye çalışılan deli gömleğinin bir ulus devlet formunda halkları tekleştiren, belli sınırlar içerisindeki herkesi tek etnisiteye, tek dine, tek mezhebe indirgeyen anlayışının sonucu çok kanlı olmuştur. 1914’te başlayan Birinci Cihan Harbi ve 1939’da başlayan İkinci Cihan Harbi, bu deli gömleğinin halklara giydirilmesi politikası neticesinde toplam 75 milyon insanın günümüze kadar ölümüne neden olmuştur.

Değerli milletvekilleri, ulus devletten nasibini alan, aslında Osmanlı’nın parçalanma dönemine tekabül eden 20’nci yüzyılın başlarında Serv Antlaşması’ndan sonra –doğrudur- hemen sonrasında Kürdistan Teali Cemiyetinin yönlendirmesiyle Dersim merkez olmak üzere bölgede özerk Kürt yönetiminin kurulması çabaları yürütülmüştür. Ancak, Anadolu, Mezopotamya, Kafkasya ve Trakya’yı kapsayacak, daha sonra adına “Misakımillî” denen bir kurtuluş savaşı hazırlığı sürecinde Kürtlerle tarihteki ikinci büyük ittifakını yapan Mustafa Kemal, Kürt mirleri, pirleri, şeyhleri ve beyleriyle büyük bir ittifaka girişmiş, Kürtler, Erzurum ve Sivas kongrelerinde, yine Birinci Mecliste -açılması

durumunda zabıtlarda görüleceği üzere- bu özerk Kürt bölgesi projesini ortak kader ve Anadolu, Mezopotamya, Trakya'nın bütün halklarıyla eşit yaşam koşullarında anlaşılacak üzere bir araya gelmekten geri durmamışlardır ve Kurtuluş Savaşı'nın cereyan ettiği her toprakta mutlaka Kürt kanı da akmıştır. Bu, ortak gelecek, ortak kader için önemli ve elzem görülmüştür. Ancak Kurtuluş Savaşı kazanıldıktan sonra, gerek Birinci Meclis zabıtlarında sabit olduğu üzere gerekse Kurtuluş Savaşı ve 24 Anayasası'na kadar geçen sürede, onu aşkın yerde Atatürk, konuşmalarında Kürtlere dair bir demokratik muhtariyetten söz etmiş, Kürtlerin kendi renkleri, dilleri, kültürleri, inançları ve mezhepsel özellikleriyle Mecliste temsil edileceğini söylemiş ve bunun cumhuriyetin asli unsurlarından bir bileşen olarak kabul görülmesinde hiçbir beis görmemiştir. Gelin görün ki, özellikle 24 Anayasası'ndan sonra elde kalan husus şudur: O günden bugüne kadar aslında cumhuriyetin Kürt siyaseti çok da karmaşık değildir. Cumhuriyet tarihi boyunca Kürt siyaseti hangi sosyal bilim prensipleriyle yaklaşılsa yaklaşılsın, hangi bilimsel retorikle ele alınırsa alınsın aynı kapı gerçeğine çıkacaktır; o da şudur: O ulus devlet olma hayaliyle kendisine giydirilmeye çalışılan o deli gömlek çerçevesinde Kürtleri ulusal bir topluluk olma kimliğinden mahrum kılmaya denk düşürmedir.

Yine, bu siyaset hem de kimliği, dili, kültürü, tarihiyle, aynı zamanda yöntem olarak tedip, tenkil, kan, gözyaşı, sürgün, katliamlarla gerçekleştirilmeye çalışılmıştır ama bugüne kadar başarılı olunmamıştır. Bugüne kadar Kürtler, Allah'ın onlara bahşetmiş olduğu ulusal kimliklerinden, dinlerinden, mezheplerinden, inançlarından, kültürlerinden taviz vermeden zulme karşı direnmeyi evla görmüşlerdir. Bu nedenledir ki o doksan üç yıllık yara açık olarak durmaktadır.

Açık yüreklilikle söyleyeyim, bunları ifade etmekte ve ilgili gündemlerde şu Meclis kürsüsünde toplumsal, siyasal yaşamın her alanında dile getirmemizin ve siyasetin merkezine oturtmamızın sebebi şudur: Asla ve kata yarayı daha fazla kaşımak, açmak, kanatmak değildir. Toplumsal yara açık durmaktadır. Mümkün olduğunca Türkiye'yi oluşturan bütün halkların iradesini temsil eden bu Mecliste ortak bir akıl, ortak bir ferasetle bu toplumsal yaraya merhem olma, merhemi sürme, bu yarayı bu şekilde eşitlik temelinde kapatma sorumluluğu ve yükümlülüğümüzü layıkıyla yerine getirme amacını taşımaktayız biz.

Yine, değerli arkadaşlar, şunu ifade edelim: Aslında sadece 4 Mayıs 1937 günü dönemin hükûmeti, ülkeyi yönetenleri Bakanlar Kurulunda bu kararı almadılar. 1924 Şark Islahat Planı'na dayanmaktaydı bu. Neyi öngörüyordu Şark Islahat Planı? Aslında, bu Kürt Islahat Planı olarak da okunabilir.

Bir: Kürtleri batı bölgelere serpiştirmek.

İki: Kürtlerin meskün bölgelerine Kürt olmayanları getirip adacıklar oluşturmak.

Üç: Bölgede yatılı mekteplere ağırlık vermek.

Dört: Kürtleri kendi ana dillerini unutturmak suretiyle Türkçeye mecbur bıraktırma amacı taşıdı.

Yeri geldiğinde dönemin başbakanı ve Adalet ve Kalkınma Partisinin Genel Başkanı "kürdistan" kavramını siyasi pragmatizm için kullandı. Yine, Sayın Erdoğan aynı şekilde 1990'lı yıllarda yapılan özellikle kanlı olaylara "katliam" demekten, "darbe" demekten geri durmadı. Yeri geldi, Dersim'in adının iade edilmesinden ve bu durumda yine Dersim'le ilgili gerçeklerin açığa çıkarılmasından söz etti. Şunu iyi bilelim değerli milletvekilleri, kürdistan gerçeği, 1990'lı yılları değil, bütün cumhuriyet tarihi boyunca akmış olan kanın politikasını yapmak veya Dersim katliamı, ondan önceki Ağrı'yı, Zilan'ı, Şeyh Said'i, Koçgiri'yi sadece kimse siyasi malzeme olarak kullanamaz, bu bir siyasi pragmatizm malzemesi yapılamaz. İşinize geldiği zaman en üst perdeden bunları kullanacaksınız, daha sonra da özellikle yeri, zamanın ruhu değişti mi bunları ters yüz edeceksiniz. Ben özellikle bunların hangi gerçeğe tekabül ettiğini bilim insanlarının, bilim çevrelerinin de katkısını almak suretiyle ele

alma konusundaki önergemize destek olmanızı bekliyorum. Ve Pirimiz Seyit Rıza'nın bir cümlesiyle bitireyim: "Ben sizin yalan ve hilelerinize baş edemedim, bu bana dert oldu/Ama biz de sizin önünüzde diz çökmedik, bu da size dert olsun." (HDP sıralarından alkışlar) Sen rahat uyu pirim, torunların asla Hızır'dan başka kimseye boyun eğmedi, diz çökmedi.

Bütün Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yıldırım.

Halkların Demokratik Partisi Grubu önerisi aleyhinde İbrahim Aydemir, Erzurum Milletvekili...

Buyurunuz Sayın Aydemir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, "1937-1938 yıllarında gerçekleştirilen Dersim'de yaşananlarla yüzleşilmesi ve tüm boyutlarıyla araştırılması" başlıklı araştırma komisyonu kurulması önergesi konusunda grubum adına söz almış bulunuyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, mensubu bulunduğum ak bir davayı temsil eden partimin insanı yaratılmışların en şereflisi olarak bilen, "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." felsefesini ilke edinen bir hassasiyete yoğunlaşmış, Türkiye'de insan hakları, fikir, düşünce ve girişim hürriyetleri konusunda ilkleri gerçekleştirerek özgürlüklerin önünü açmış bir siyasi hareket olduğunu vurgulamak, yüce heyetiniz önünde tarihe not düşerek hatırlatmak isterim. Siyasetinin temeli insana sevgi ve saygı olan, yaratılanı Yaradan'dan ötürü hoş gören bir siyasi davanın mensubu olarak birlik, beraberlik ve kardeşlik ülküsünden bugüne kadar taviz vermediğimizi, vermeyeceğimizi de bir kez daha kaydetmek isterim.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Meclis araştırma komisyonu kurulması yönündeki önergede dikte edilmeye çalışılan ve önerenin sahiplerince asla üzerinde hassasiyet ve samimiyet gösterilmeyen dört başlık var: Toplumsal barış, geçmişle yüzleşme, yaşanan hakikatler ve geleceğin inşası için bir araştırma komisyonu kurulması isteniyor. Öncelikle bu dört gerekçe üzerinde durmak isterim. Milletimizin birliğine, vatanımızın bütünlüğüne, devletimizin dirliğine göz diken; kıblesi, vatani, bayrağı bir olan yüce milletimizi bölmeye ve parçalamaya çalışan; sevgiden değil nefretten, öfkeden, acıdan, kandan beslenen; yaşatmak değil, sadece öldürmek için faaliyet gösteren terör örgütünün kanlı eylemleri karşısında sükutu tercih edenlerin, yandaşça tavır sergileyenlerin toplumsal barıştan söz etmeleri ne kadar doğru ve ne kadar samimidir? Asırlarca ölümüne kardeş olanlar arasına nifak tohumu ekmek, haset ve kin yolu döşemek isteyenlerle aynı safta yer alanların barıştan, hele toplumsal barıştan bahsetmeleri tarihe kaydedilecek bir paradoks örneğidir. Ülkemizin aziz parçası güneydoğuyu bir kan haritası hâline çevirmek yolunda tarihin kaydettiği en vahşi planları kuranların, kardeşliğimizle hesaplaşmaya kalkışanların, camilerimizden okullarımıza asgari ve azami müstereklerimizi ifade eden her adreste terör estirenlerle paydaş olmayı yeğleyenlerin ve bugünü, bugün sahnelenen bölücü hain senaryoları görmeyenlerin geçmişle yüzleşme gerekçeleri ne kadar doğrudur?

Bu noktada bir not düşmek istiyorum, değerli arkadaşlarım. Doğrudur, Dersim'de yaşananlar dramatik bir hâldir. Bu resimler millî hafızamızda yer etmiştir. Bunu siyaset zemininde en net, en mütebâriz bir biçimde ak dava, AK PARTİ dilendirmiştir. Bizim her neviden duruşumuzda olduğu gibi geçmişe ait yaşananlar mevzusundaki tarzımız da nettir, bellidir.

Sayın Cumhurbaşkanımız, Sayın Başbakanımız, partimizin her düzeyden yöneticileri yeri geldikçe hâli özetleyen, izah eden açıklamalar yaptılar, yapıyoruz.

Sayın Cumhurbaşkanımızın tespiti üzereyiz. Dersim yakın tarihimizin en acı, en trajik olaylarından biridir. Beslendiğimiz kaynaklar, birçok kesimin bigâne kaldığı, korkup ürktüğü zamanlarda bize Dersim hakikatlerini aktarmıştı zaten. Biz de hakşinas tavırda, tarzda berdevam hâldeyiz.

Değerli milletvekilleri, bu notu düştükten sonra güne gelelim ve asıl yüzleşmemiz gereken bir gerçeği ortaya koyalım. Sahici bir yüzleşme. Sıcaklığı henüz muhafaza edilen bir yüzleşme. Aktörleri isim isim belli, tarih ise çok yakın 13 Mart 2016, yer Ankara'nın Kızılay Meydanı. Yine bir canlı bomba saldırısı gerçekleştiriliyor ve 36 vatandaşımız hayatını kaybediyor -bigünah insanlar- 125 vatandaşımız ise yaralanıyordu. Evlilik hazırlığındaki nişanlılardan kâğıt toplayıcısına, günün yorgunluğuyla gözlerini uykuya kapamış işçiye kadar masum insanlar hayatlarını kaybettiler.

O saldırıyı gerçekleştiren terörist Seher Çağla Demir'in terör örgütü PKK'nın üstüne kan sıçramasın diye taktığı yapay kollarından biri olan TAK üstlendi bu saldırıyı. PKK ve HDP eylemin kendileriyle ilişkisi olmadığını söylüyordu.

Şimdi bu bilgileri kenara not edelim ve bugüne gelelim. Sizi bir yazıya götürmek istiyorum değerli arkadaşlarım. Yazı malum bir şahsa ait, hepimizin tanıdığı bir şahsa, Nurettin Demirtaş imzalı. Hani her konuşmasını Kandil'de beslenip büyütülen sözde barış güvercinlerini uçurarak süsleyen HDP Genel Başkanı Selahattin Demirtaş var ya, onun Kandil'deki ağabeyi.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Bu ne biçim konuşma ya!

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) - Yolcu otobüsüne yanaşıp tamamen sivil insanları hedef alan ve 36 masum vatandaşımızı katleden, 135 vatandaşımızın yaralanmasına neden olan PKK'nın canlı bombası Seher Çağla Demir'in o eylemine övgüler düzen bir yazı bu. Bu sivil katliamlarını yücelten, terörü öven yazı PKK'nın Avrupa'daki yayınlarından birisi olan “Yeni Özgür Politika” isimli gazetede yayınlandı. Bakın neler diyor o yazıda Demirtaş: “İlk eylemin ardından Ankara girilmez bir kaleye çevrildiği hâlde engellenemedi, başardı. Bu yüzden beyinlerinden vurulmuşa döndüler. İnsanlığın en vicdanlı devrimcisi olarak anılmayı hak eden Zınar Raperin'i soykırımı beyninden vuran Doğa takip etti.” Zınar Raperin'den kastı daha önceki Ankara saldırısını gerçekleştiren Abdulkaki Sönmez galiba.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Bizimle ne alakası var?

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Alakası var, dinliyorsunuz.

ZEHRİ TAŞKESEN LİOĞLU (Erzurum) – Cenaze törenlerine gidiyorsunuz.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Zorlama bir kurgu yapmayın.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Gündemimizle ilgili konuşsanız... Konuşacak bir sözünüz olmadığı için...

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – “Seher Çağla Demir bir intihar eylemcisi değil bir özgürlük ve yaşam tutkunedir ve eylemiyle ölümü değil yaşamı yarattığı görülebilir. Doğa, asla bir ölüm ya da intihar eylemcisi olarak tanımlanamaz. Doğa fedailiği Zilan fedailiğidir, hiçbir bahaneyle asla lekelenemez olan nilüfer çiçeğidir. Bu amaç uğrunda adanmışlık karşısında en azından saygılı olmayı bilmek gerekir. Doğa, tüm insanlığın yüz akı ve onurudur; sevicecek insan, sevicecek kadın, sevicecek yoldaştır. Doğa gibi yaşamak ve Doğa gibi ölümün üstüne gitmek en soylu davranıştır. Şimdi, tereddütlerin değil faşizm karşısında tarih yazacak direniş ruhunu ve tutumunu sergilemenin zamanıdır, şimdi Doğa zamanıdır.” Ve bu iblis tehdit ediyor. “Ya durdurun bu kanlı, bu vahşi, bu insanlığın yüz karası soykırım saldırılarınızı ya da kürdistan gençliğinin tümünden ‘Doğa’laşmasına şaşmayın.”

ZİYA PİR (Diyarbakır) – Ya, size fezleke gelir!

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Ölü sevicilik, bunun adı ölü sevicilik. Silah, tehdit, katliam övgüsü, terör kutsaması, ne ararsanız var. Ağızlarından “barış” ve “halkların kardeşliği” gibi ekran koruyucuları kaldırıldığında, akan kanlı sözler bunlar işte değerli arkadaşlarım.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Hâlâ bir kelime “Dersim” demedin ama. Dersim üzerine konuşur musunuz?

İBRAHİM AYDEMİR (Devamlı) – Hangisine inanalım şimdi biz? Ağabeyinin mi yoksa kardeşin sözlerine mi?

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüzleşme saygıdeğer bir insani erdem, önemli bir kavram ve eğer dürüstseniz, yüzleşme çağrınızda samimiyseniz son derece kıymetli bir çağrıdır yüzleşme çağrısı. AK PARTİ iktidarı olarak biz yüzleşmenin bu kıymetini bildiğimiz için, Dersim dâhil tarihin tozlu raflarında bırakılmış tüm garabetlerle yüzleştik, sorunların yüzleşmesini sağladık. Madem HDP yüzleşme istiyor, öyleyse topu taca atıp 1938’lere gitmeden günümüze gelmeli ve yukarıda içimizi acıtarak alıntıladığım satırlarla yüzleşmelidir ve lafı eğip bükmeden yanıtlamalıdır.

Sual şu: HDP, Genel Başkanlarının ağabeyinin Kandil’de arkasına yaslanıp Ankara’da onlarca vatandaşımızı öldüren teröristlere methiyeler düzülmesine ne diyor? Bir yandan “halkların kardeşliği” gibi süslü laflar ederken, diğer yandan canlı bombalara övgüler yağdıranlara söyleyecek bir sözlü var mı? Ankara’yı, İstanbul’u, Bursa’yı ve daha yurdun birçok yerini kana bulayan canlı bombalar sayısız insanımızın hayatını karartırken bu insanlık katillerini yere göğe sığdırmayan ağabeyler için ne diyor HDP? Öyle kısık sesle geçiştirmeler değil, yüksek sesle itirazlar duymak istiyoruz ama biliyoruz ki o itirazlar gelmeyecek. Birileri bu çatı altında barış güvercini rolünü oynarken ağabeyleri bu insanlık dışı eylemlere alkış tutacak.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HDP’nin “Tavşana kaç, taziye tut.” politikası artık fazlasıyla sırtıtmaktadır ve bugünle dürüstçe hesaplaşamayan, yüzleşemeyen bir yapının dünü gündeme taşınması samimi ve dürüstçe değildir.

Hepinizi en kalbî saygılarımla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Aydemir.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Demirel...

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Sayın Başkan, hatip gündemin dışında yani gündeme dair hiçbir kelime kullanmadan Dersim katliamı ve araştırma önergemize ilişkin ifadelerinin dışında partimizi ve özelden de Eş Genel Başkanımızı hedef alan sataşmanın da ötesinde bir hakaret tarzında bir durum söz konusu, çok ağır bir sataşma söz konusu. 69’a göre söz talep ediyoruz.

BAŞKAN – Hangi cümle?

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Nasıl yapmış?

ZEHRA TAŞKESENLIOĞLU (Erzurum) – Cenazeye gidiyorsunuz, cenazeye!

ZİYA PİR (Diyarbakır) – Kim cenazeye gitti ya? Taziye ile cenaze arasındaki farkı öğren bir kere!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, bir saniye efendim... Sayın Demirel’i dinliyorum, lütfen.

ZİYA PİR (Diyarbakır) – Her seferinde aynı konuyu getirmeyin.

BAŞKAN - Buyurunuz Sayın Demirel, dinliyorum.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Eğer HDP samimiye, yüzleşmekle samimiye çünkü bu bahsettiğimiz, gündemdeki yüzleşme konusunda samimi olmadığımızı...

BAŞKAN – Evet, buyurunuz.

Siz mi konuşacaksınız?

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Yani size onlarca satışma sayabilirim, konuşmasının bir bütünü zaten satışmaydı.

Grup adına Ahmet Bey konuşacak.

BAŞKAN – Bir saniye, bir açıklama yapayım.

Sayın milletvekilleri, İç Tüzük’ün 69’uncu maddesine göre “Şahsına satışılan veya ileri sürmüş olduğu görüşten farklı bir görüş kendisine atfolunan Hükümet, komisyon, siyasî parti grubu veya milletvekilleri, açıklama yapabilir ve cevap verebilir.”

Kürsüde konuşan hatibin konuşmalarını Başkanlık Divanı olarak dikkatle dinliyoruz. Satışma gerekçesiyle söz almaya yol açabilecek cümleler kullanıp kullanmadığını burada tespit ediyorum ben, dinliyorum ama satışma talebiyle söz talep eden sayın grup başkan vekilleri ve milletvekillerinin bu talebin gerekçesini ortaya koymaları İç Tüzük’ün gereğidir, bu nedenle Sayın Demirel’den ayrıntı istiyorum. Sürekli olarak uygulamamız bu şekildedir.

Sayın Yıldırım mı konuşacak Sayın Demirel?

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Evet Başkan.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Yıldırım. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz iki dakikadır.

Sayın Yıldırım, lütfen, yeni bir satışmaya meydan vermeyiniz efendim.

VIII.- SATIŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım’ın, Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir’in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine satışması nedeniyle konuşması

AHMET YILDIRIM (Muş) – Teşekkürler Sayın Başkan.

İbrahim Bey, bunlar ciddi konular. Böyle saptırılmaya, kıvırtmaya, köşe dönmeye gelecek işler değil bunlar; ciddi konular, tarihsel konular. Samimi misiniz? Oy verirsiniz, arşivler açılsın.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Açık arşivler.

AHMET YILDIRIM (Devamlı) – Oy verirsiniz; o dönem katledilen, idam edilenlerin mezarlarının, kemiklerinin nerede olduğunu açığa çıkarırsınız. Oy verirsiniz, sürgüne gönderilenlerin el konulan mallarının envanterini açıklarsınız. Oy verirsiniz, yer değiştirme sonucunda ailesini kaybetmişlerin nüfus gerçekliklerine ulaşılmasını sağlarsınız.

Aile üzerinden mi vuracaksınız? Yetiştirdiğiniz dindar nesilleri Singapur’da kumarhanelere göndermek için mi yetiştiriyorsunuz? (HDP sıralarından alkışlar) Bunun için mi yetiştiriyorsunuz?

O zaman, bakın, ilişkiyi kurayım İbrahim Bey: Eş Genel Başkanımızın Ankara patlamalarıyla ilgili, duymakta samimiyseniz, kınama açıklamalarını okursunuz, suçun şahsiliği üzerinden konuşursunuz ondan sonra, başka yere çekmezsiniz. On dakikanızın dokuz dakikasını bizimle ilgisi olmayan bir PKK kadrosuyla ya da YPG kadrosuyla ya da PYD kadrosuyla meşgul etmezsiniz.

Bir diğer husus: Kişilik... Hani haklarından vazgeçtik, herkes herkesle ilişkilendirilir ya. O zaman söyleyeyim: Mitinglerinizi yaptığınız, beraber, kol kola selamlar verdiğiniz, insanların kanıyla banyo yapmaktan haz duyan mafya bozuntularının sizin partinizle olan ilişkisine ne diyeceksiniz? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Ne alakası var?

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – Ne alakası var?

ZİYA PİR (Diyarbakır) – Metin Külünk’ün resimlerini görmediniz mi?

AHMET YILDIRIM (Devamla) – Sizin Rize mitinginize gelmedi mi? Sizin Genel Başkanınızla aynı mitingde bulunmadı mı? Kaç etkinlik gösterelim size? Onun için, siz, o kan banyosunu yapanlarla ilgili olarak gelin burada bir cevabımızın olduğunu söyleyin. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yıldırım.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bostancı...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan, Sayın Yıldırım konuşmasında, kan banyosu yapmaktan bahseden mafya bozuntusu ile partimiz arasında bir ilişki olduğunu ifade etmiştir.

ZİYA PİR (Diyarbakır) – Metin Külünk’ün resimleri var onunla. Açın sosyal medyayı, Metin Külünk’ün resimleri var. Daha yeni.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Bu açık bir sataşmadır.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bostancı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Bostancı, lütfen yeni bir sataşmaya yol açmayınız efendim.

2.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın, Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; o kişiye ilişkin, burada zikredilen kişiye ilişkin savcılığın soruşturma yürüttüğünü biliyoruz. Bizim partimizle de herhangi bir ilgisi yok. Türkiye’nin herhangi bir yerinde birileri çıkıp miting yapıp konuştuğunda bunu AK PARTİ’ye ihale etmek son derece yanlış bir yaklaşım.

İkincisi: Acılardan ve geçmişle yüzleşmeden, adalet arayışından bahsediyorsak buna ilişkin bir yaklaşım, buna ilişkin bir dil gerekir. Bu işler böyle öfkeli, kızgın, saldırgan bir dille olmaz. Gerçekten derdimiz, tarihte ne olduğunu açığa çıkarmak ve geleceği bunun üzerine kurmak ise bunu sağlayacak bir dil ve üslubu da bunun yanına koymamız lazım. Yoksa, derdimizin öyle olmadığı anlaşılır.

Öte taraftan, burada resmî görüşlerimizi anlatabiliriz ama herkes biliyor ki, terör örgütünün üzerinde yer aldığı sosyopolitik zemin aynı zamanda HDP’nin de üzerinde yer aldığı zemindir. Mesele sadece Sayın Demirtaş ile diğer Demirtaş’ın kardeşliği, akrabalığı, ilişkisi değil; onun orada ifade ettiği, aynı zamanda, ölüme, şiddete, cinayetlere yönelik bir kültür, bir güzelleme ve buradan arkadaşımızın bahsettiği, sizin bu şiddet çağrılarına; bu, ölümü güzellemeye; bu, cinayet işleyen insanlara, canlı bombalara ilişkin onları yücelten anlatıya karşı tavrınız nedir, söylenen bu.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Eş Genel Başkanımız söyledi işte.

ZİYA PİR (Diyarbakır) – Tavrımızı belirleyin! Aha burada, resim.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Sayın Yıldırım, mesele sadece kınamak, ayıplamak değil, şiddete ilişkin, orada yükseltilen şiddete ilişkin sizin onu reddeden, onu açıkça teşhir eden...

ZİYA PİR (Diyarbakır) – Siz bunu reddediyor musunuz?

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – ...böyle olmaması gerektiği konusunda sahada ciddi bir pratik ortaya koyduğunuz şeklinde bir durum var mı? Bu yok maalesef ve emin olun, bu olmadığı için insanlar, milyonlarca insan HDP’ye karşı hiç iyi gözle bakmıyor, emin olun bu böyle.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Size iyi gözle mi bakıyor? Ne diyorsunuz be! Size nasıl baktığını herkes biliyor.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Bu, Türkiye için iyi bir durum değil, sizin için de iyi bir durum değil.

Saygılarımla (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bostancı.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Demirel...

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Sayın Başkan, Sayın Grup Başkan Vekilinin açıklamasında zaten son cümlesi yeterlidir. HDP’ye iyi gözle bakılmadığını, halkın HDP’ye iyi gözle bakmadığını ifade etti. Direkt grubumuza yönelik bir sataşma var.

BAŞKAN – Buyurunuz.

Siz mi konuşacaksınız?

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, iyi gözle bakmamak, yani, bir sataşma mıdır? Hiç mi bir laf söylemeyeceğiz? Böyle şey olur mu?

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Ve onun da dışında, diğer ifadeler de söz konusu. Yani söylediklerini sıralarsam zaten bitmez sataşmayla ilgili. Yani konuyla ilgili...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Kutsal bir parti mi bu? Hiç mi laf söylenmeyecek?

BAŞKAN – Siz mi konuşacaksınız Sayın Demirel?

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Ahmet Bey konuşacak.

BAŞKAN – Sayın Yıldırım, buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

Sayın Yıldırım, lütfen açıklama hakkınızı yeni bir sataşmaya yol açmayacak şekilde kullanınız.

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – “Kan” filan demesin Sayın Başkan, lütfen, kandan filan bahsetmesin.

3.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım’ın, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

AHMET YILDIRIM (Muş) – Böyle, partinizin milletvekiliyle o mafya bozuntusunun resmi de burada durarak kalsın ve ben bu şekilde konuşmaya devam edeyim.

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – Hani miting vardı!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ahmet Bey, sizin milletvekillerinizle teröristlerin resimleri var yığınla, onu da biz mi koyalım yani?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Teröristlerle çektiriyor.

AHMET YILDIRIM (Devamla) – Hani, sakinlikten söz ettiniz ya Naci Bey...

İSMAİL AYDIN (Bursa) – O zaman aynaya bak, aynaya!

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Aynaya bak, kendine bak!

AHMET YILDIRIM (Devamla) – Bakın, sakinlikten söz ettiniz ya, gördünüz mü tahammülsüzlüğü, gördünüz mü?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Yakışıyor mu sana?

AHMET YILDIRIM (Devamla) – Benim ilk konuşmamda söylediklerim çok açık.

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – Hayır, “miting” dedin.

AHMET YILDIRIM (Devamla) – Mesele, yarayı daha fazla kanatmak değil.

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – Bak, yine “kan” dedi, kandan başka bir şey bilmiyorsun ya!

AHMET YILDIRIM (Devamla) – Oy verirsiniz, bu tarihsel gerçekliği, gelirsiniz hep birlikte araştırırız ve bununla birlikte, sadece siz, biz değil, bu işe kafa yormuş tarih bilimcilerle, sosyal bilimcilerle birlikte çalışırız.

Sosyolojik tabandan söz ettiniz. Bizim partimizin hangi siyasi hareketle sosyolojik tabanı paylaştığını bir yana bırakalım, sizin partinizin milletvekilinin kan banyosu, insan kanıyla banyo yapmak isteyenlerle nasıl bir sosyolojik tabana ve eksene oturduğuna bir bakın.

İSMAİL AYDIN (Bursa) – Aynaya bak...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Aynaya bak, aynaya.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ahmet Bey, o Metin Külünk var ya, bir büyük vatanseverdir, bulunduğu yere de şekil verir o.

AHMET YILDIRIM (Devamla) – Bir diğer husus: Bu konularda ne düşündüğümüzü sordunuz, az biraz kulağınızı açıp dinleseydiniz, Eş Genel Başkanımızın bu patlamalara ilişkin açıklamalarının neler olduğunu size sizin konuşmanızdan önce söyledik.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Vatan hainleriyle çektiriliyor ya!

AHMET YILDIRIM (Devamla) – Bunlara ilişkin niye gerçekleri, söylemlerimizi, sadece duymak istedikleriniz üzerinden yürütüyorsunuz? Bu ibret vesikasıdır.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hiç ibret vesikası değil, ibret vesikası canlı bombalarla çektirilen resimlerdir.

AHMET YILDIRIM (Devamla) – Bu, partinizin kimlerle aynı sosyolojik eksende bulunduğu ve siyaset yaptığının göstergesidir. Öbür türlü, Kandil’deki bir siyasetçinin bu konudaki düşüncelerini merak etmek istiyorsanız...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Teröristlerle çektirmiyor, vatan hainleriyle çektirmiyor ya!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Yanındaki vatan haini değil onun.

AHMET YILDIRIM (Devamla) – Evet, siz, hani övünüyorsunuz ya, 2014 Temmuzda bir yasa çıkardınız, bu konuda bütün aktörlerle görüşülmesinin önünü açtınız, bunun suç teşkil etmediğini söylediniz ilgili yasa maddesinde. Bu konuda, bu memlekette kan akmasın, hayra vesile olsun diye arkadaşlarımız defalarca gidip gelip günlerini, saatlerini ayırdılar. Bir kere de buyurun, zaten gidenleriniz var, bir kere daha giderseniz, bu yazılan yazıdakileri de sormuş olursunuz.

Teşekkürler. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yıldırım.

Sayın Bostancı...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Yıldırım bir fotoğraf bulmuş, o mafyadan birisiyle... (HDP sıralarından gürültüler)

ZİYA PİR (Diyarbakır) – Sadece bir fotoğraf mı?

AHMET YILDIRIM (Muş) – Bak, ikinci fotoğraf geliyor, Cumhurbaşkanının, ikinci fotoğraf geliyor, bakın, ikinci fotoğraf.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, bir saniye efendim, lütfen.

Buyurunuz Sayın Bostancı.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Yine, mafyayla partimiz arasında bağ olduğu iddiasıyla, bir de fotoğraf göstererek satışmada bulunmuştur.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bostancı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

4.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine tekraren sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Yıldırım, sizden beklerdim ki o fotoğrafın yanına başka fotoğraflar koyun.

ZİYA PİR (Diyarbakır) – Ya, Cumhurbaşkanının da var, onu da koyarız.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – PKK militanlarıyla HDP'li milletvekillerinin yan yana, kucak kucağa, yanak yanağa fotoğraflarını koyun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AHMET YILDIRIM (Muş) – Ricanızla gittiler arkadaşlarımız, sizin ricanızla.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Affedersiniz, o PKK militanları ne yapıyor, ne? Elleri silahlarla ne yapıyorlar Sayın Yıldırım?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Vatan hainleri! Teröristler!

ZİYA PİR (Diyarbakır) – Başbakan selam gönderdi de resim çekildiler. Cumhurbaşkanı selamını gönderdi.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Mesele şu: Bakın, “Sen bana söyledin, ben sana söyledim.” meselesi değil, Türkiye'nin bir yarası var, Türkiye'nin bir derdi var. Sizin oynayacağınız bir rol vardı, bundan vazgeçtiniz, bu önemli bir şey.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Allah, Allah! Masayı biz mi devirdik?

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Siz şiddetle, bu ülkede o şiddetin yaşanmasına mâni olacak tarzda bir politika yürütmek yerine şiddetin diline teslim oldunuz ve burada yaptığınız her konuşma aynı zamanda bu şiddete teslim olmuş bir dilin konuşması.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Ülkeyi yöneten siz değil misiniz?

BURCU ÇELİK ÖZKAN (Muş) – Şiddetin en büyüğünü geçen hafta çarşamba yaşadık biz, merak etmeyin, hiç merak etmeyin Naci Bey.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) - Bu, sadece sizin için kötü değil aslında. Türkiye’de bu işleri tezekkür ederken, konuşurken, tartışırken herkes adına da bir parça kayıp. Bence biraz bu şiddetle ilgili dilinize, aynı zeminde bulunduğunuz o sosyopolitik zeminin şiddeti yücelten ve güzelleştiren anlatımına karşı mesafe koyma iradenizi –varsa eğer- bunu ortaya koyarsanız sizin için de iyi olur, memleket için de iyi olur. Yoksa her hâlükârda Türkiye şiddetle bu ülkeye, bu halka meydan okuyanlara hukuk çerçevesinde gereken cevabı verecek ama bu Parlamantonun çatısı altında olan herkesin herhâlde baş görevi şiddete karşı çıkmak ve böyle bir zeminde derdimiz her neyse bunları konuşabilmektir. Konuşun ama şiddeti yüceltici tavırlara karşı da öyle kuru resmî beyanlarla değil, pratikte, hayatın içinde karşı çıkın. Benim söylediğim bu.

Saygılarımla. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bostancı.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Bunu devam ettireceğiz öyle zannediyorum.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan, Sayın Bostancı çok açık bir şekilde misyonumuzu terk ederek şiddete teslim olduğumuz ve bu dili kullandığımız konusunda sataştı. İç Tüzük 69’a göre sataşmadan söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Yıldırım.

5.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine tekraren sataşması nedeniyle konuşması

AHMET YILDIRIM (Muş) – Şimdi, arkadaşlar, bakın, iş resimlere gelirse Kurucu Genel Başkanınızla devam eder. Bakın, o mafya bozuntusuyla ne güzel, ne samimi fotoğrafların olduğunu da gösteririm.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Daha dün “Biji Apo” diye yürüyordun Meclisin içinde.

AHMET YILDIRIM (Devamla) – Şimdi, hani bir misyonumuz vardı, biz ondan vazgeçtik; gerçekler acı. Naci Hoca, bakın, 9 Şubat 2016, Sayın Davutoğlu Hollanda'dan dönüyor ve uçakta gazetecilere yanıt veriyor, diyor ki: “2014 Ekim ayında -o meşhur, en uzun MGK var ya- orada kararı biz aldık, bu süreci bitirme kararı aldık.” diyor. Daha Dolmabahçe yapılmamış. Sizin, halkı bu kadar oyalayan, ülkeyi şiddet sarmalına götüren bu süreci, Dolmabahçe'den dört ay önce aldığımızı Sayın Başbakan söylüyor. Hollanda dönüşü, 9 Şubat 2016, girin İnternet'e bakın ne söylediği çıkacak ortaya: “İlgili birimlere ben talimat verdim, ‘Bütün hazırlıklarınızı yapın.’ dedim.” Başbakan söylüyor.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Kahpeliği gördü, kahpeliği. Başbakan kahpeliği gördü.

AHMET YILDIRIM (Devamla) – Ve gelelim mi, oraya gidişle, arkadaşlarınızın verdiği fotoğraflarla, emin olun, bunu bütün asker ve polis ailelerine dönük de söylüyorum, analarına, babalarına da söylüyorum: Bakın, Başbakan itiraf ediyor. Bir yandan çözüm sürecini devam ettirirken bir yandan evlatlarınızın ölümüne neden olacak savaş kararını almış zaten. Ama biz bu ülkede bir kişinin burnu kanamasın diye oraya gitmek bin defa gereksin, arkadaşlarımızla bin defa daha yeter ki ülkenin sulhuna, selametine, hayrına hizmet etsin diye yine gideriz. Bu, bizim partimizin alabileceği 5 milyon oydan daha kıymetli bir çalışmadır.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yıldırım.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bostancı...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Yıldırım, yaptığı konuşmada çözüm sürecini AK PARTİ Hükûmetinin MGK'da yapmış olduğu bir toplantıda karar alarak bitirdiği ve bunun neticesinde gelen ölümlerden de sorumlu olduğu iddiasında bulunmuştur. Bu açık bir sataşmadır.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Başbakanın cümlelerini okudu, başka bir şey söylemedi Sayın Bostancı.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bostancı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İnşallah bu son konuşma olur, bunu geçeriz.

6.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine tekraren sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; süreci hepimiz biliyoruz. Ben de Çözüm Komisyonunun Başkanı olarak görev yaptım. O süreçte Anadolu'yu dolaştık, doğuda birçok yere gittik, batıda da gittik. Görüştüğümüz insanların bir kısmı belli ki PKK'ya yakın, herkesle görüşüyoruz, “Niçin barajlar yapılıyor? Bunlar birer savaş ilanıdır.” Baraj yapılmasını, çözüm süreci devam ederken bu şekilde bize deklare etmeye kalkan insanlar vardı. “Niçin karakollar yapılıyor? Bu bir savaş ilanıdır.” Daha çözüm süreci devam ediyor. O sırada, sahada PKK'ya yakın olan, sempati

duyanların PKK'nın bulunduğu pozisyona ilişkin bize iletteği görüşler bunlar. İnternet sitelerine girin bakın, aynı şekilde 2015'in Mart, Nisan, Mayıs aylarında "Çözüm süreci bitmiştir; bundan sonra savaş vardır, bundan sonra şiddet vardır, bundan sonra Kürt halkının ayaklanması vardır." tarzında nice beyanlara rastlayacaksınız. Niçin? Çünkü, mesele "O dedi, bu dedi." meselesi değil. PKK zannetti ki: "Suriye'deki iç çatışma ve gelişmeler ve buradaki büyük güçlerin belli bir politik duruşu bana fırsat sağlıyor, bir tık yukarıya çıkarım, Türkiye'de fiili bir durum yaratırım." Asıl sebebin bu olduğunu siz çok iyi biliyorsunuz.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Aa! Aa!

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Evet, çok iyi biliyorsunuz ama bunu böyle söyleyemezsiniz.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Niye?

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Bunu böyle söylemeniz mümkün değil.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Niye ki?

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Evet, çözüm sürecini bitiren PKK'dır. Gidin, PKK'nın askerî şeflerinin beyanlarına bakın.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Başbakan öyle demiyor ama.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Başbakan öyle demiyor.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – O süreçte, sonra da Ağrı'da yaşanan olayı hatırlayın, Ağrı'da. Ağrı'da yaşanan olayı hatırlayın, daha çözüm süreci devam ederken.

ZİYA PİR (Diyarbakır) – Başbakanın beyanları ortada ya!

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Sonuçta, bu ülkede dökülen kanın sebebi, Orta Doğu coğrafyasındaki gelişmelerden kendisine ekmek çıkacağını düşünen PKK'dır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Taşeron örgüt, evet.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – O PKK'ya destek veren herkes o kanın altındadır, başka hiçbir izahı yok. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bostancı.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.39

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.56

BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ

KÂTİP ÜYELER: Ömer SERDAR (Elâzığ), Zihni AÇBA (Sakarya)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 85’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

1.- HDP Grubunun, 4/5/2016 tarihinde Grup Başkan Vekilleri Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel ile Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken tarafından, 1937-1938 yıllarında gerçekleştirilen Dersim’de yaşananlarla yüzleşilmesi ve bu yaşananların tüm boyutlarıyla araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 4 Mayıs 2016 Çarşamba günkü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu önerisi üzerindeki görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Lehte ikinci konuşmacı Gürsel Erol, Tunceli Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Erol. (CHP sıralarından alkışlar)

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Bugün, milletvekili seçildiğim, eski adıyla Dersim’de, bugünkü adıyla Tunceli’de 1937 ve 1938’de yaşanan insanlık suçu ve vahşetle ilgili, HDP’nin vermiş olduğu önergeyle ilgili lehte söz aldım.

Ben Mecliste daha önce yaptığım konuşmalarda kendimi siyaseten ifade ederken, siyaseti gerilim ve karışıklık üzerine değil, daha çok siyaseti sorgulayan, çözüm odaklı söylemlerde bulunan bir siyasetçi olarak kendimi tanımladım ve kendi seçim bölgemde de, herkesin bildiği gibi, Atatürkçü ve cumhuriyetçi çizgide siyaset yapan bir siyasetçiyim. Bu anlamda, burada konuşacaklarım, tamamen benim bölgemin gerçekleri olan, geçmişte yaşanmış, mağduriyetler üzerine yaşanan bir olayın tekrar gündeme gelmesiyle ilgili sizleri bilgilendirmek amaçlı.

Konuşmamda, aslında, 1937 ve 1938’i değerlendirmeden önce, 1937 ve 1938’de bu insanlık suçunu ve bu vahşeti yaşayan halkın şu anda hangi noktada olduğunu anlatmak isterim. Bakın, istatistik araştırmalara göre, Türkiye’nin en eğitimli kenti Tunceli; okuryazar oranı yüzde 98. Yine, istatistik araştırmalara göre, asker kaçağının en az olduğu kent Tunceli. Yine, istatistik araştırmalara göre, Kocaeli’den sonra düzenli vergisini ödeyen, Türkiye’de en fazla vergi ödeyen kent Tunceli. Yine, istatistik araştırmalara göre, adi suçların en az gerçekleştiği kent Tunceli. Yine, istatistik araştırmalara göre, kadın ve erkek eşitliğinde kadın özgürlüğünün en yoğun yaşandığı kent Tunceli. Yine, istatistik araştırmalara göre, cumhuriyetin temel değerlerine bağlılık ve laikliğin yaşatıldığı, en yoğun şekilde yaşandığı kent Tunceli. (CHP sıralarından alkışlar) Yani, bu kadar insanlık suçuna ve vahşete rağmen, bu toplum hiçbir zaman cumhuriyetten ve cumhuriyetin temel değerlerinden kopmadan her dönemde yurttaşlık görevlerini yerine getirmiş bir toplumdur. Ve bu toplumun bir bireyi olarak, temsilcisi olarak Türkiye Büyük Millet Meclisinde bulunmaktan da duyduğum mutluluğu ifade etmek isterim.

1937’de, 1938’de gerçekten Tunceli’de ne oldu? Bu konuyu yaklaşık iki yıl öncesinden başlayan bir süreçle, Sayın Başbakanımız, Sayın Cumhurbaşkanımız, siyasi partilerin genel başkanları kamuoyunda; köşe yazarları, yorumcular medyada sürekli işlediler ve gündeme getirdiler, bunun bir katliam olduğunu, bunun bir insanlık suçu olduğunu sürekli ifade ettiler. Gerçekleri öğrenebilmek için aslında yapılacak yol ve yöntem çok basit: Bir araştırma komisyonunun kurulması. Yani, o bölgede yaşanan o tarihle ilgili sürecin değerlendirilmesinde, tarihçilerin içinde olacağı bir araştırma komisyonunun kurulmasında ne sakınca var, bunu anlamış değilim. Eğer biz geçmiş tarihimize yüzleşemeyeceksek, iyisiyle kötüsüyle bu tarihin, kamuoyunu doğru bilgilendirmek anlamında, eldeki belgelerin, verilerin sağlıklı bir şekilde değerlendirilmesiyle ilgili bir komisyon kurmayı bile başaramayacaksak peki o Parlamentodaki varlığımızın nedeni nedir?

Bakın, 1937 ve 1938’de Tunceli’de bu hareketin başlamasındaki en önemli gerekçeleri konuşmacılar ve yorumcular şöyle sıralıyorlar, diyorlar ki:

- 1) Vergi ödemediler.
- 2) Tuncelililer o dönemde askerlik görevini yapmadılar, askere gitmediler.
- 3) Cumhuriyeti ve otoriteyi tanımadılar.

Sözde gerekçe bunlar. Bunların hepsi külliyen yalan. Bakın, ben size şimdi belgelerle bunu kanıtlayacağım.

Değerli milletvekilleri,

1) 1937 ve 1938’de Tunceli’ye Maliye müfettişi gönderilmiş, vergi ödeme oranıyla ilgili bir değerlendirme yapmış, rapor yazmış. 1937 ve 1938’de, askeri harekât olduğu dönemde bile, Tunceli’de vergi ödeme oranı yüzde 95,40. Buyurun belgesi Maliye Bakanlığının sitesine girdiğiniz zaman bu belgeyle karşılaşsınız.

2) “Tuncelililer askere gitmedi.” Külliyen yalan. Millî Savunma Bakanlığının İnternet sitesine girin, Rus Savaşı’ndan, Birinci Dünya Savaşı’ndan, Çanakkale Zaferi’mizden Kurtuluş Savaşı’mıza kadar şehitlerimizin, Tuncelili şehitlerin isimlerini görsünüz. Buyurun belgeleri Millî Savunma Bakanlığının sitesinden alınmış, Tuncelili şehitlerin belgeleri.

3) “Tuncelililer cumhuriyeti ve otoriteyi tanımadılar.” Bu da külliyen yalan. Bakın, 1920’li yıllarda, Tuncelili aşiret reisleri Atatürk tarafından Ankara’ya çağırılır ve aşiret reisleri Ankara’ya gelirler, Atatürk’e ve Meclise ziyaretlerde bulunurlar, buradaki görüşmelerden sonra Tunceli’ye dönerler.

Şunların kılık kıyafetlerine bakmanızı isterim. Yani, Türkiye’de Kılık Kıyafet Kanunu’na ilk uyan kent, Tunceli’dir. Bakın, aşiret reislerinin çoğu okuryazar değil; hepsi takım elbiseli, papyonlu, kravatlı ve bu şekilde Ankara’ya gelmişlerdir, Ankara’da Mustafa Kemal Atatürk’le görüşmüşlerdir ve bizim, Tunceli’nin bütün evlerinde ve cemevlerimizde, gittiğiniz zaman, cumhuriyete olan bağlılıktan ve inançlarımızdan, verdiğimiz değerden dolayı şu resmi görsünüz: İnançlarımızdan dolayı Hazreti Ali’nin, cumhuriyete olan bağlılığımızdan dolayı Mustafa Kemal Atatürk’ün resmini görsünüz. (CHP sıralarından alkışlar) Çünkü, yalnızca Tuncelililer değil, Türkiye’deki tüm Aleviler, tüm ezilmişler, tüm dışlanmışlar kendi haklarını ve özgürlüklerini cumhuriyetin ilanından sonra görmüşlerdir ve cumhuriyetle kendi yaşamlarını bütünleştirmişlerdir.

Peki, 1938’de neler yaşandı? Bakın, 1937 ve 1938 yıllarında yaklaşık 13 bin sivil halk o bölgede katledildi, hayatını kaybetti, 13 bin...

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Kim yaptı? Kim yaptı?

GÜRSEL EROL (Devamla) – ...kadın, genç, çocuk, yaşlı ve yaklaşık 14 bin insan zorunlu göçe tabi tutuldu ve 2.700 kayıp kızımız var.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – İktidarda kim vardı? İktidarda kim vardı?

GÜRSEL EROL (Devamla) – Anlatacağım, sabırlı olun.

İşte, bu gördüğünüz resimdeki kızlar yurtlara verilerek daha sonra asker ailelerin yanına evlatlık verilmiştir. Bu kızlardan birisi kim biliyor musunuz? Kenan Evren'in karısı Sekine Hanım. Dersimli kızlardan birisi Kenan Evren'in eşi Sekine Hanım ve Türk siyasetinde önemli figürlerin birçoğunun -ismini buradan açıklamam doğru değil- anneleri Tuncelili kayıp kızlardan. Peki, bu kimin döneminde yapıldı? Bu, tek partili dönemde devletin hâkim olduğu, Celal Bayar'ın Başbakan olduğu dönemde yapıldı.

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Başka kim vardı? Başka kim vardı?

GÜRSEL EROL (Devamla) – Celal Bayar kimdir? Celal Bayar, Cumhuriyet Halk Partisinin Geçici Genel Başkanlığını yapmış, sonra Demokrat Partinin kurulmasıyla birlikte Demokrat Partinin Cumhurbaşkanlığını yapmış, 1955 yılında 6-7 Eylülde -Dersim'deki aynı anlayışla hareket edip- İstanbul'daki azınlıklara karşı da eylem gerçekleştiren kişidir.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Cumhurbaşkanı kim? Cumhurbaşkanı kim?

GÜRSEL EROL (Devamla) – Yani, bugün siz nasıl “Devletin içerisinde paralel güçler var, paralel yapı var.” diyorsanız, o zaman da siyasi bir parti olmayan, devletin ta kendisi olan, Cumhuriyet Halk Partisinin içerisindeki paralel güçler, bu sağ düşünceye hâkim olan güçlerdi ve etkin olan güçlerdi. Bu güçler insanlık suçunun işlenmesine katkı vermişlerdir.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Cumhurbaşkanı kim? Cumhurbaşkanı kim?

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Kimse kim ya, sana ne! Biliyoruz Cumhurbaşkanının kim olduğunu! Nedir bu Atatürk düşmanlığı?

GÜRSEL EROL (Devamla) – Değerli milletvekilleri, ben bu kürsüden ne birbirinize laf atmanızı ne de bana laf atmanızı doğru buluyorum. Bir milletvekili kürsüden özgürce düşüncelerini ifade edebilmeli çünkü biz, hepimiz ayrı siyasi düşünceden gelen, ayrı seçmen kitlesine hitap eden milletvekilleriyiz. Tabii ki hepimizin siyasete bakış açısı, ülkede yaşanan sorunlara bakış açımız birbirinden farklı olacak. Aynı parti içerisinde bile ayrı şeyleri düşünebiliriz bugün Sayın Başbakanımız ile Sayın Cumhurbaşkanımızın aynı düşünmedikleri gibi, bundan daha doğal ne olabilir ama önemli olan, medeni kurallar içerisinde biz, hepimiz birbirimizi dinleyebilmeliyiz, ortak değerlerde ve ortak vicdanda buluşabilmeliyiz. Bu ülke hepimizin, kimse kimseden daha fazla Türkiye Cumhuriyeti'nin yurttaşı değil, kimse kimseden daha fazla, birbirimizden ayrı bir yurttaşlık hakkına sahip değil. Bu ülkede insan hakları ihlali varsa hepimiz bunu seslendirebilmeliyiz ve tedbir alabilmeliyiz. Eğer bu ülkede gerçekten hukuk dışı bir uygulama varsa, hukukun egemen olması için hepimiz bunun mücadelesini vermeliyiz.

Bakın, bizim bütün adliye binalarımızda, hâkimin arkasında bir ifade vardır: “Adalet mülkün temelidir.” Yani, gayrimenkulü tarif etmiyor, yurttaşlık hakkını tarif ediyor. O zaman, hepimiz, birbirimize saygılı olabilmeliyiz, birbirimizi dinleyebilmeliyiz, ortak değerler üzerinde buluşabilmeliyiz.

Sayın Grup Başkan Vekili, benim cumhuriyetçi bir milletvekili ve bu ülkenin onur duyan bir milletvekili olarak AKP Grubundan ricam, Dersim olaylarının araştırılmasıyla ilgili bir komisyonun kurulmasına yönelik “evet” oyu kullanmanızdır. Tarih ortaya çıksın, bu tarihle insanlar yüzleşsin. Eğer Cumhuriyet Halk Partisinin bu konuda bir sorumluluğu varsa, ben Cumhuriyet Halk Partisinin milletvekili olarak çıkar bu kürsüden özür dilemesini de bilirim. Ama, yapılması gereken ortak değerlerde, ortak kararlarda uzlaşma kültürünün egemen olmasıdır.

Hepinize teşekkür ederim, saygılarımı sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Erol.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bostancı...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın hatibi dinledik. Esasen, genel bağlamı itibarıyla makul bir değerlendirmeydi ancak bir suçlu ararken Celal Bayar, onun ardından da “sağ düşünce” diye bir tarihsel sürekliliğe atıfta, Dersim’in ihalesini sağ düşüncenin bugün Türkiye’de temsilcisi olarak kabul edilen AK PARTİ’ye kadar ulaştıran anlatımı uygun değildi. Bu açık bir sataşmadır. Bu çerçevede söz talep ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bostancı, ben o cümleyi sataşma olarak görmüyorum. O ifadeyle Adalet ve Kalkınma Partisine yönelik bir iddiada bulunduğunu düşünmüyorum, ben böyle almadım bunu.

Sayın Erol’a sorulım isterseniz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – AKP’nin programında var mı efendim “Biz sağ partiyiz.” diye?

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Sayın Başkan, ben bir siyasi partiyi...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, siz de çok iyi biliyorsunuz, AK PARTİ nevzuhur bir parti değil. Türkiye’de siyasetin bir sürekliliği var, bir tarihsel hikâyesi var. Esasen, burada, bugün temsil edilen bütün siyasi hareketler Yusuf Akçura’nın ta 1904’te ifade ettiği geleneğin devamı. Dolayısıyla, sayın konuşmacının kastı ne olursa olsun, anlaşılan odur, bir sürekliliğe atıf yapıyor ve ihale ediyor. Ben -iyi niyetle veya başka türlü, bilemem niyetini- sadece buradaki atıf dolayısıyla tashih amacıyla ve sataşma olduğu için söz istiyorum.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Efendim, hatibe sorulım.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sataşma yoktur, 60’a göre yerinden söylesin.

BAŞKAN – Sayın Bostancı, bakın, siz de gayet iyi biliyorsunuz ki bir siyasi parti grubuna bir sataşma olması hâlinde cevap hakkınız vardır. Sağ düşünceye yönelik bir eleştiriyi doğrudan bir parti grubuna yönelik eleştiri olarak almak doğru değil. Varsayalım ki, kürsüden bir hatip sol düşünceye yönelik teorik bir eleştiri getirdi, bundan dolayı Cumhuriyet Halk Partisinin sataşma gerekçesiyle söz istemesi ne kadar doğru değil ise bu nedenle sizin de söz istemenizi -doğru değil demeyeyim ama- İç Tüzük’e uygun bulmuyorum efendim.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, CHP’nin Değerli Genel Başkanı sürekli yeni CHP’den bahsetti, yeni CHP.

Şimdi, geçmişe yönelik eleştiriler dile geldiğinde arkadaşlar hemen öfkeleniyorlar ve söz talep ediyorlar, bundan sonra etmeyecekler mi acaba?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ne alakası var ya?

ALİ ÖZCAN (İstanbul) – O zaman AKP var mıydı Sayın Bostancı?

BAŞKAN – Sayın Bostancı, şimdi, ben bu konuda tartışmaya girmek durumunda değilim, böyle bir hakkım yok, böyle bir yetkim yok.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Hayır, ben süreklilikten bahsediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Mikrofonunuzu yerinizden bir dakika süreyle açabilirim.

Buyurunuz Sayın Bostancı.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Efendim, parti programlarına bakalım Sayın Başkan, “sağcı”, “solcu” diye yazıyorsa sataşma olarak kabul edilebilir.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

23.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Tunceli Milletvekili Gürsel Erol'un HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, esasen bu tür olayları değerlendirirken politik polemikler için içerisine girdiğinde, tarihsel durumları açıklamak ve anlatmak çok kolay olmuyor, önce bunu belirteyim.

Bu iş esas itibarıyla tarihçilerindir, bizim genel tavrımız da bu. Siyasetin rolü şudur: İnsanları cesaretlendirmek, bu tarihsel yüzleşme için cesaretlendirmek, Sayın Cumhurbaşkanımız bunu yapmıştır, tarihçiler böyle bir cüretkârlıkla tarihe bakabilirler, bu yüzleşmeyi sağlayabilirler, bunu yaparken de unutmayalım, ortak kader ve gelecek, en asıl olan unsur budur. Dolayısıyla, bu araştırma önergesinin bu politik spekülasyonlar çerçevesinde bir mecra açacağı kanaatindeyim.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bostancı.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Sayın Başkan, ben de söz istiyorum yerimden.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Bu direkt bize sataşmadır Başkan.

BAŞKAN – Hayır, hayır, hiçbir sataşma yok efendim, hangi cümleyle sataşmada bulundu?

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Sayın Bostancı'nın ifade ettiği bizim araştırma önergemizin tamamen politik bir soruna neden olacağını ifade ediyor. Bu söylem direkt bir sataşmadır, ben de yerimden söz isterim o zaman.

BAŞKAN – Sayın Demirel, bakınız, Sayın Bostancı'nın sataşma talebini İç Tüzük'e nasıl uygun bulmadıysam, sizin de sataşma gerekçenizi İç Tüzük'e uygun bulmuyorum. Ancak, sizden önce Sayın Altay'ın bir söz talebi var; önce Sayın Altay'a, sonra size söz vereceğim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, benim de söz talebim var.

BAŞKAN – Peki Sayın Akçay, size de söz vereceğim.

Buyurunuz Sayın Altay.

24.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Dersim olaylarının o günün şartlarında yaşanmış bir travma olduğuna ve Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Dersim'de yaşanan acı, şu veya bu şekilde yapılan bu olayla ilgili sıfatlar ayrı, hepsinden ayrı olarak söylemek isterim ki o günün şartlarında yaşanmış bir travmadır, acıdır; bir.

İki: Bunları kaşıyarak Türkiye'de ulusal birliğe zarar vermekten başka bir şey yapılmaz.

Üç: Genelde -özellikle AKP cenahında- “Dersim” ve “1937-1938” deyince Atatürk ve İnönü üzerinden bu eleştiriler yapılır. Biraz önce konuşan hatibimiz bu yanlış bilgilenmeyi düzeltmek için “O dönem, üstüne üstlük, Başbakan da Celal Bayar.” diyerek bir tarih hatırlatması yapmıştır. Ama, Sayın Bostancı'nın bu polemik sevdası... Bilirim, sever polemigi, hayhay, yanımızda felsefe sözlüğü yok ama Sayın Bostancı'yla bu konuda sabaha kadar polemik yapmak gerekiyorsa yaparız ama lütfen, lütfen...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) - ...bu acıları kaşıyarak siyasette oy konsolidasyonu yapmaktan artık vazgeçin.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Altay.

Sayın Demirel...

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Sayın Başkan, Sayın Akçay'ın talebi var öncelikle, isterseniz o konuşsun.

BAŞKAN – Peki.

Buyurunuz Sayın Akçay.

25.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Dersim konusunu sebep ve sonuç ilişkisini doğru kurarak ele almak ve bağlamından koparmamak gerektiğine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, konuyu sebep ve sonuç ilişkisini doğru kurarak ele almak gerekir diye düşünüyoruz ve konuyu da bağlamından koparmamak gerekir. Bir kere, bu Dersim hadiselerinin mezheple veya bir etnik yapıyla alakası olmadığını düşünüyoruz. Yani, Dersim'de Türkmen de Kürt de Alevi de ve diğer insanlarımız da yaşıyorlardı. Bu feodal yapıdan kaynaklanan sorun, aynı zamanda Osmanlıdan cumhuriyete evrilen, devredilen bir sorundur. Konunun sosyolojik, coğrafi, tarihî, tabii, elbette sebepleri de vardır. Bu konuyu ele alanların aslında feodal aşiret düzenini sorgulamadıkları da çok calibidikkat oluyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Aslında bunun bir sorgulanması gerekir. Acaba, bu feodal aşiret düzenini mi savunuyorlar diye doğrusu merak ediyorum.

Bu feodal aşiretler, cumhuriyet rejiminin kendi feodal çıkarlarına zarar vereceğini gördüğü için karşı çıktılar ve pek çok hadise yaşandı hem Osmanlı düzeninde hem cumhuriyete uyum konusunda. Yurttaşlık rejimine, hukukuna, statüsüne, bu feodal düzenin, yapının itirazı vardı, her ne kadar kabul edilmese de. Okullara, eğitime bu aşiret ağaları, o kutsanan, birtakım seyit ve pirlik rütbesi bahşedilen kişiler, askerlik konusunda ve orada meydana gelen eşkıyalık olayları...

Şimdi, cumhuriyet düzeninde de...

BAŞKAN – Sayın Akçay, toparlayınız lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yani, toparladım sayılır.

Burada, ben Celal Bayar'ı da rahmetle anarak sözlerime son veriyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akçay.

Sayın Demirel...

26.- Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in, Dersim'de yaşanan süreçle yüzleşmek için bir komisyona ihtiyaç duyulduğuna ilişkin açıklaması

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Başkan, önemli bir konu. Dersim katliamıyla yüzleşmemek, bugünkü yaşananlarla da yüzleşmemek anlamına geliyor. Konuşmamın başında da ifade ettim. Bu önemli konuya ilişkin bugün, burada bir araştırma komisyonunun kurulmasından neden kaçıyor iktidar? Yüzleşmekten korkuyor. Bunları görmek gerekiyor. Bunların hepsi tarihe geçecek. Tarihle yüzleşmek de bunun bir adımıdır. Şu anda,

Dersim’de katliama ilişkin anma programları var iki gün boyunca. Sürekli, bu anma programına hem yurt dışından katılımlar var hem Dersimliler şu anda bizi izliyor. Dersim’de Kürtler, Aleviler katledildi, idam edildi ve sürgüne gönderilen bütün insanlar, özelde de kadınlar gerçekten ya sürgüne gönderildi ya başkalarıyla evlenmeleri sağlandı, -başkaları açısından da ifade edersek- genel yaşananları açığa çıkartmak gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) - Bir de Dersim açısından şunu söylemek lazım: Bu katledilenlerin kemiklerinin ortaya çıkması ve bu süreçle yüzleşmek için bir komisyona ihtiyaç duyulduğunu bir kez daha buradan ifade ediyor, madem samimiysen o zaman bu komisyonun kurulması için hep birlikte “Evet.” diyelim diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Demirel.

Önerinin aleyhinde Yılmaz Tunç, Bartın Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Tunç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

1.- HDP Grubunun, 4/5/2016 tarihinde Grup Başkan Vekilleri Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel ile Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken tarafından, 1937-1938 yıllarında gerçekleştirilen Dersim’de yaşananlarla yüzleşilmesi ve bu yaşananların tüm boyutlarıyla araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 4 Mayıs 2016 Çarşamba günkü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

YILMAZ TUNÇ (Bartın) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HDP grup önerisi aleyhinde söz aldım. Bu vesileyle Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Öncelikle, dün ve önceki gün, Bartın’da 2 şehit acısıyla sarsıldık, peş peşe oldu. Mardin Nusaybin’de terörle mücadele sırasında, hain bir saldırı neticesinde Bartın’ın Ulus ilçesi Kumluca Kirsinler köyünden Sinan Oruç şehit edildi. Ve ertesi gün de Hakkâri Şemdinli’de yine Bartın Kozcağz Eyüpoğlu köyünden Ayhan Erdoğan kardeşimiz kalleşçe şehit edildi. Ben, buradan, şehitlerimize Allah’tan rahmet diliyorum; yakınlarına, ailelerine ve milletimize başsağlığı diliyorum. Terörü ve terörün arkasında duranları şiddetle ve nefretle kınadığımı tekrar buradan yinelemek istiyorum. Teröre destek verenler hem tarih huzurunda hem milletimiz huzurunda hem de Cenab-ı Allah’ın huzurunda hesap vereceklerdir. Milletimiz bu oynanan kirli oyunun farkındadır, bu oyunlara bugüne kadar fırsat vermediği gibi bundan sonra da vermeyecektir. Bir kez daha şehitlerimize Allah’tan rahmet diliyorum.

Yine, geçen hafta da burada, Ergenekon davasının adli ve siyasi boyutlarının araştırılmasıyla ilgili bir araştırma önergesinde konuşma yapmıştım. O konuşmada, davaya değişik kesimlerden müdahale taleplerinin olduğunu belirtmiştim. Bu müdahillik taleplerinden bir tanesinin de CHP’li milletvekili Selina Doğan’ın eşi Erdal Doğan olduğunu ifade etmiştim. Selina Hanım’ın burada bir düzeltme yapılması noktasında bir ricası oldu. Orada, tabii, Selina Hanım’ın eşi Erdal Doğan Zirve Yayınevi davasının müdahil avukatıydı. Zirve Yayınevi davası da daha sonra Ergenekon ana davasıyla birleştirildi. Ben bu ifadeyi kullanırken, ana dava ve birleştirilen davalar ayırt etmeksizin, Ergenekon dosyasında müdahillik talebinde bulunan kişi ve kurumlardan bahsetmiştim. Bunu da burada, bu vesileyle düzeltmek istiyorum.

HDP grup önerisine gelince: Grup önerisiyle 1937-1938 yıllarında Dersim’de meydana gelen olaylarla yüzleşilmesi ve bununla ilgili Mecliste bir araştırma komisyonu kurulması istenmektedir. Önceki dönemlerde de bu yönde araştırma önerileri verilmişti, burada da konuşmalar yapılmıştı. Biraz önce de benzer konuşmalar yapıldı, polemikler yapılmaya çalışıldı, farklı düşünceler dile getirildi, “Dönemin Başbakanı sonradan Demokrat Partiye geçti.” eleştirileri oldu, sataşmalarla “Dönemin Cumhurbaşkanı kimdi?” diye soranlar oldu. Şimdi, tabii, bu dönemin Cumhurbaşkanı, Başbakanını araştırmaya kalktığımız zaman doğru sonuçlar elde edemeyiz, o zaman şunu da sorarlar: “Dönemin İçişleri Bakanı kimdi ve bu İçişleri Bakanının ismini hangi belediyeler, hangi partinin belediyeleri parklara hâlâ vermeye devam ediyor?” Bunu da sorgulamak gerekir. O nedenle, bu polemiklerle bir yere varamayacağımızı öncelikle belirtmek istiyorum.

Bu konuda Türkiye Cumhuriyeti devleti AK PARTİ iktidarında cesaret göstermiş ve “Tarihimizle yüzleşmemiz gerekir. Bu anlamda, eğer araştırma yapmak isteyenler varsa buyurun, Başbakanlık arşivleri açıktır.” demiştir. Bu konudaki araştırmayı, olayın faillerinin kimler olduğunu, mağdurlarının kimler olduğunu Başbakanlık arşivlerinde artık bulmak mümkün, gizli saklı bir olay değil. Bu nedenle, bu konu öncelikle tabii ki tarihçilerin görevidir ama bu konuda araştırma yapmak isteyen herkese Başbakanlık arşivlerini açan iktidar da AK PARTİ iktidardır.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ, kurulduğundan ve iktidara geldiği günden itibaren siyasi tabuların, tarihî tabuların, sorgulanamayan konuların üzerine büyük bir kararlılıkla gitmiştir. Kendi tarihiyle, tarihinin karanlık noktalarıyla yüzleşemeyenlerin, yüzleşme cesaretini gösteremeyenlerin iyi bir gelecek inşa edemeyeceğine inanan AK PARTİ iktidarında hiçbir şeyin üzeri örtülmemiştir. Çünkü, AK PARTİ, bu ülkenin büyümesinin, güçlenmesinin, dünyanın lider ülkelerinden birisi olabilmesinin önündeki en büyük engellerden birinin geçmişiyile, tarihiyle, tabularıyla ve korkularıyla, faili meçhullerle yüzleşememesi olduğuna inanmaktadır. Onun için, on dört yıllık iktidarımız sürecinde başta güneydoğu sorunu olmak üzere, ret politikaları ortadan kaldırılmış, inkâr politikaları, asilimasyon politikaları neredeyse sıfırlanmıştır.

Dersim katliamının üzerinden güncel siyasi polemikler yapılması doğru değildir. Dersim olaylarıyla ilgili olarak yazılmış çok sayıda araştırma vardır. Bugünkü olaylar ile geçmişte meydana gelen olaylar arasında benzerlik kurmak doğru sonuçlar vermeyebilir. Bu konuda araştırma yapmak isteyenler için Başbakanlık arşivleri de araştırma yapmak isteyenlere açılmıştır. Olayın sorumlularının da mağdurlarının da kimler olduğunu belgeleriyle, delilleriyle hiçbir tartışmaya mahal vermeyecek şekilde arşivlerde bulmak mümkündür. Çeşitli tarihlerde Dersim’le ilgili hazırlanan raporlar vardır, Dersim’le ilgili çıkarılan kanunlar vardır, dönemin sorumlularının verdiği talimatlar vardır, Bakanlar Kurulu kararları ve ilgili belgeler ortadadır. Bu belgelerden rahatsız olmadan, belgelerde sorumlularının açık olarak belli olduğu bu olaylarla yüzleşmekten kimsenin kaçınmaması gerekir.

Araştırma önergesinde bahsedilen 1921 Anayasası’yla ilgili olarak ifade edilen hususlara da değinmek gerekirse 1921 Anayasası Kurtuluş Savaşı sonrası hazırlanan çerçeve bir Anayasa’dır, 24 maddeden oluşan bir Anayasa’dır. Bu Anayasa, yerel yönetimlere daha çok yetki veren bir Anayasa olarak tarihimizde, anayasa hukuku tarihimizde yerini almıştır. Tabii, bunu “özerklik” anlamında algılamamak gerekir çünkü verilen yetki yerel yönetimlerin o günkü ortamda güçlendirilmesine ilişkindir. AK PARTİ iktidarının on dört yıllık dönemine baktığımız zaman, Belediyeler Yasası’ndaki değişikliklerle, il genel meclislerinin -üyeler ve başkan dâhil- âdetâ bir yerel parlamentoya dönüştürülmesiyle, Büyükşehir Yasası’ndaki değişikliklerle yerel yönetimler 1921 Anayasası’ndan çok daha ileri noktada güçlendirilmiştir. Bu nedenle, 1921 Anayasası’ndaki yerel yönetimlere verilen yetkileri “özerklik” olarak algılamak doğru değildir.

Dersim olaylarının yerel yönetimlerin özerklik talepleriyle de bir ilgisi bulunmamaktadır. Araştırma önergesinde böyle bir bağ kurulmaya çalışılıyor, bu bağın kurulmasının da doğru olmadığını belirtmek istiyorum.

Konu, tarihimizle yüzleşme sorunudur. Bununla ilgili olarak da zaten Sayın Cumhurbaşkanımız Başbakanlığı döneminde net bir şekilde açıklamalar yapmış, gerekirse bu konularda devletin özür bile dileyebileceğini açıklamıştır.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin 24'üncü Döneminde de Dersim olaylarıyla ilgili mağdurların dilekçeleri Dilekçe Komisyonuna gelmiştir. Dilekçe Komisyonu da o dönemde bir alt komisyon oluşturmuştur bu konuda. 150 bine yakın belge Dilekçe Komisyonu alt komisyonuna intikal etmiştir. Bu konuda Dilekçe Komisyonunun da incelemeleri devam etmektedir. Ayrıca, Dilekçe Komisyonu alt komisyonu bu konuda hem bilgi, belgeleri talep etmiş hem de bazı tanıkları da dinlemiştir.

Konu, insan hakları sorunudur. Eğer geçmişte meydana gelen bir insan hakları sorunu varsa bunun araştırılmasıyla ilgili Türkiye Büyük Millet Meclisinde yetkili komisyon da aslında bu konuda kurulmuş olan ihtisas komisyonudur. Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu tam bu konuyla ilgili ihtisas komisyonudur. Yani, burada ayrıca bir araştırma komisyonu kurup -üç artı bir ay- dört aylık sürede bu konuyu araştırmak yerine, eğer varsa yine endişeler, “Başbakanlık arşivleri yeterli gelmiyor, belgeler yeterli gelmiyor.” diyorsak, o zaman Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunda da bu konuda inceleme yapılabilir. Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, bu konuda uzman milletvekillerimiz tarafından oluşturulan bir komisyondur, ayrıca yetkileri de geniştir. O nedenle, araştırma komisyonundan daha geniş yetkileri olan bir komisyon varken böyle bir komisyonun kurulmasına gerek olmadığı kanaatindeyim. Gündemimizde de İş Kanunu'yla ilgili tasarı var.

Bu nedenle grup önerisinin aleyhinde olduğumu belirtiyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Tunç.

Öneriyi Oylarınıza sunuyorum...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yoklama talep ediyoruz.

BAŞKAN - Bir yoklama talebi vardır. Bu nedenle yoklama işlemini gerçekleştireceğim.

Önce yoklama talebinde bulunan sayın milletvekillerinin Genel Kuruldaki varlığını tespit edeceğim: Sayın Altay, Sayın Akar, Sayın Özcan, Sayın Aydın, Sayın Özkoç, Sayın Erol, Sayın Akaydın, Sayın Özdemir, Sayın Karadeniz, Sayın Basmacı, Sayın Emre, Sayın Arık, Sayın Tümer, Sayın Güner, Sayın Altaca Kayışoğlu, Sayın Tanal, Sayın Gaytancıoğlu, Sayın Bektaşoğlu, Sayın Bakan.

Yoklama işlemi için iki dakika süre vereceğim.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.29

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 16.41****BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ****KÂTİP ÜYELER: Ömer SERDAR (Elâzığ), Zihni AÇBA (Sakarya)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 85’inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu önerisinin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VII.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

1.- HDP Grubunun, 4/5/2016 tarihinde Grup Başkan Vekilleri Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel ile Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken tarafından, 1937-1938 yıllarında gerçekleştirilen Dersim’de yaşananlarla yüzleşilmesi ve bu yaşananların tüm boyutlarıyla araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 4 Mayıs 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- CHP Grubunun, 8/3/2016 tarihinde Kocaeli Milletvekili Haydar Akar ve arkadaşları tarafından, amatör spor kulüplerinin sorunlarının araştırılması ve çözüm önerilerinin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 4 Mayıs 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4/5/2016

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 4/5/2016 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Engin Altay

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Kocaeli Milletvekili Haydar Akar ve arkadaşlarının, amatör spor kulüplerinin sorunlarının araştırılması ve çözüm önerilerinin belirlenmesi amacıyla 8/3/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis Araştırması Önergelerinin (341 sıra no.lu) Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 4/5/2016 Çarşamba günü birleşimde sunuşlarda okunması ve görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu önerisinin lehinde ve aleyhinde olmak üzere ikişer sayın milletvekiline söz vereceğim.

Lehinde ilk konuşmacı, Haydar Akar, Kocaeli Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Akar. (CHP sıralarından alkışlar)

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizlerden bir ricam var: Dinlemek istemeyen lütfen çıksın Genel Kuruldan, dinleyen arkadaşlara da engel olmasınlar lütfen; ayakta sohbetleri bırakalım, Sayın Bakan siz de. Böylece konumuzu vatandaşa ve arkadaşlarımıza anlatma fırsatını yakalamış oluruz.

Teşekkür ediyorum.

Evet, amatör spor kulüplerinin problemleriyle ilgili bir Meclis araştırması önergesi verdim ve buraya getirdik. Buna başlamadan önce, biliyorsunuz, artık, sezon sonu dediğimiz, bütün spor müsabakalarında finaller oynanmaya başladı, çeşitli liglerde her branşta olmak üzere şampiyonlar belirleniyor; bunlardan bir tanesi de Kocaelispor. Kocaelispor Bölgesel Amatör Lig’den profesyonel lige çıktı ve geçen hafta bu da yaptığı play-off maçından sonra tescillenmiş oldu. Kocaelispor’un hikâyesine baktığımızda, 1966 yılında kurulan bir spor kulübümüz. Kocaelispor deyince akla, 1990’lı yıllar, yine, MHP sıralarında oturan sevgili milletvekili arkadaşımız Saffet Sancaklı da dâhil olmak üzere Türkiye’de birçok futbolcu gelebilir. Yine, Süper Lig macerası 1990’lı yıllarda başlamış ve süreç içerisinde de 2 kez Türkiye Kupası’nı kazanmış, en son kazandığı Türkiye Kupası’yla, bugün Kocaelispor’a hiç destek vermeyen AKP’li Büyükşehir Belediye Başkanı ellerini havaya kaldırarak, kupayı kaldırarak şehir turu da atmıştır açık otobüs üzerinde. Ama bugün Kocaelispor’un geldiği noktaya bakarsanız, amatör yani BAL liginden profesyonel lige çıktığı için bunları konuşmak durumunda kalıyoruz.

Ben bu arada, şampiyon olan tüm takımları kutluyorum, hangi branşta olursa olsun, hepsine başarılar diliyorum.

Evet, buradan hareketle, amatörden hareketle -dedik ya, Kocaelispor BAL liginden profesyonel lige çıktı dedik- amatör kulüplerin Türkiye’deki durumuna şöyle bir bakmak gerektiğini düşünüyorum. Gerçekten de içler acısı hâlleri olduğunu hep birlikte görüyoruz.

Yine, ülkemizdeki Spor Genel Müdürlüğünün 2015 verilerine göre 13.867 amatör spor kulübü bulunuyor. Bunlar futbol kulübü değil arkadaşlar, güreş kulübü, yüzme kulübü, voleybol kulübü, basketbol kulübü olmak üzere birçok dalda 13.867 spor kulübü bulunuyor. Bu rakam size büyük gelebilir, bu 13.867, spor kulübüne 3 milyon 700 bin kayıtlı amatör sporcumuz var; 78 milyon nüfusta 3 milyon 700 binlik kayıtlı sporcu var. Nüfusa oranladığınız zaman yüzde 10’ları bulmayan bir sayıyla karşı karşıyayız. Peki, bu iş gelişmiş ülkelerde nasıl, bir iki tane örnek vermek istiyorum: Örneğin, nüfusu bize çok yakın olan Fransa’da 165 bin amatör spor kulübü var. Bakın, bizim 13.867, Fransa’da 165 bin spor kulübü var. Bizde 1 spor kulübüne 6.430 kişi düşüyor, Fransa’da 1 spor kulübüne sadece 333 kişi düşüyor. Rakamlar gerçekten ilginç. Peki, nüfusu sadece 17 milyon olan Hollanda’ya baktığımızda 36 bin spor kulübünün olduğunu görüyoruz ve onlarda da 417 kişi düşüyor. Bizdeki rakamı bir daha tekrarlıyorum: 6.430 kişi 1 bir spor kulübüne.

Niye söyledim bu rakamları? Bugün şiddetten bahsediyorsak, bugün terörden bahsediyorsak, bugün uyuşturucu alışkanlığından, alkol alışkanlığından bahsediyorsak, çocuklarımızın, gençlerimizin kötü yollara düşme oranlarının yüksekliğinden, suç işleme yüksekliğinden bahsediyorsak bilin ki etkilerinden bir tanesi de amatör spor kulüplerinin azlığıdır. Tabii ki bu tür suçları önleyecek tek başına bir araç değil amatör spor kulüpleri veya amatör sporcu olmak ama genelde baktığınızda etkenlerden birinin olduğunu görüyorsunuz. Bu kadar az spor kulübüyle yürümeye çalışırsanız ne olur? Suç oranları Türkiye’de gençlerde özellikle artış gösterir diye düşünüyorum.

Şimdi, amatör spor kulüplerinin durumu bu; 13 bin tane var dedik. 13 bin spor kulübünün de durumu felaket, hepsi borçlu arkadaşlar, hepsi borçlu aşağı yukarı. Hangi dalda olursa olsun, hepsi bir başkanın veya spor kulübünün yöneticilerinin sırtında gidiyor, devletin buna en ufak bir katkısı yok. Bunu sadece kaynaklara erişim noktasında, devletin katkısı noktasında da demiyorum, kentlerinize bakın... Şimdi, AKP Hükümeti sporu sadece futbol olarak düşünüyor ve futbol sahaları yapıyor; örneğin, Sakarya ve Kocaeli’ye, birbirine çok yakın iki noktada 33’er bin kişilik spor sahaları yapıyor. İki kentin de profesyonel ligde oynayacak bir takımı bile yok. Aslında bunlara bir stat bile yetebilirdi. Diğer stadın 120 milyon TL’lik maliyetiyle de amatör spor kulüplerine 2 kentte, 3 kentte, 4 kentte destek verilebilirdi.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Sayın Akar, salon da yapıyor, spor salonunu da yapıyor, gençlik merkezi.

HAYDAR AKAR (Devamla) – Asla böyle yapılmıyor çünkü sadece yapmış olduğunuz, rant transferi ve bir gösteriş.

Amatör spor kulüplerinin tesislerine girdiğinizde gerçekten temizlik problemi olduğunu görüyorsunuz. Yine, amatör spor kulüplerinin malzeme problemi olduğunu görüyorsunuz ama bu problemlerin bir türlü de giderilemediğini görüyorsunuz. Peki, devlet ne yapmış? Gerçekten 24’üncü Dönemde bir kanun çıkarttık, yerel yönetimlerden -AKP’nin 2002 seçim bildirgesinde de var- amatör spor kulüplerine ve amatör sporculara daha çok destek verileceği sizin seçim bildirgenizde olmasına rağmen...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Veriyoruz canım.

HAYDAR AKAR (Devamla) – ...24’üncü Dönemde belediyelerin bütçelerinden binde 1,2 pay ayrılması öngörülmüş; bu pay ayrılmış ama bu sefer de başka bir problem çıkmış ortaya, belediyelerin sahip oldukları spor kulüpleri çıkmış ortaya. Bunu, AKP belediyesi, bir başka siyasi parti belediyesi olarak söylemiyorum. Bir tarafta tamamen kendi imkânlarıyla, başkan ve yöneticilerinin imkânlarıyla yürüten bir süreç, diğer tarafında belediyenin amatör spor kulüplerine eşit bir şekilde ayırması gereken payı kendi spor kulübüne kullandıran belediyeçilik anlayışı. Yine, bu payın diğer kültürel hizmetlerde kullanılması. Bunların, bu yanıştan derhâl vazgeçmesi gerekiyor ve amatör spor kulüplerine, o belediyenin kendi kulübüne veya kültürel hizmetlere ayırdığı payı direkt spor kulüplerine ayırması gerekiyor.

En önemli problemlerden biri sponsor bulamıyorlar. Aslında Vergi Kanunu’nda sponsorluk var ama yandaş ve candaş spor kulüplerine, amatör spor kulüplerine bunlar transfer edilirken, bu sponsorluk hizmeti verilirken aynı görüşü paylaşmayan spor kulüplerine bu imkân tanınmıyor.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ya, tanınıyor canım, proje çerçevesinde tanınıyor Haydar Bey.

HAYDAR AKAR (Devamla) – Spor kulüplerinin bir başka derdi ulaşım problemleri. Yani bir kentten bir kente giderken ya da kendi içerisinde bir ilçeden bir ilçeye giderken müthiş ulaşım sıkıntısı çekiyorlar ve belediyeler yine bu tutumlarıyla, yandaş ve candaş olarak ayırıyorlar amatör spor kulüplerini; bunun da bir şekilde çözülmesi gerekiyor.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Hayır canım, hepsine veriyorlar, yapma, olur mu canım! Belediyeler ulaşım desteği sağlıyorlar.

HAYDAR AKAR (Devamla) – En büyük problemlerinden bir tanesi lisans ve vize problemleri. Bakın, bir futbol takımında, amatör kümede bir futbol takımında en az 20-25 futbolcu bulunuyor. Vize ve lisans tutarları yaklaşık bin TL; belki de bir sezonda geçirecekleri, kullanacakları bütçeyi sadece vize ve lisans işlemleri için kullanmak zorunda kalıyorlar.

Altyapıya gelince, tamam, evet, profesyoneller için statlar yapıyorsunuz, orada açılışlar yapıyorsunuz, hatta vatandaşla, seyirciyle, onların gruplarıyla açılış yapmaktan korkup kendi militanlarını, siyasi partili militanlarını getirip dünya kamuoyunun önünde de orta sahada kısa paslar yapıyorlar ama bunu da kimse yemiyor, bunu da belirtmek istiyorum. Böylece altyapı problemlerinin de yüksek boyutlara ulaştığını düşünüyorum.

Yine, antrenörlerin yetersiz olduğuna bu antrenörler de katılıyorlar. Antrenörlerin gerekli eğitimi alamadıklarını, Futbol Federasyonunun veya ülke federasyonlarının bu işe ilgi göstermediğini belirtiyorlar. Bunun da, eğitimin düzenlenmesi gerekiyor.

Sahalardaki sağlık hizmetini verecek personelin aslında amatör spor federasyonları tarafından bölgelerde kurulan, illerde kurulan... Sağlık Bakanlığı bunu üstlenmiş olmasına rağmen onlar maddi imkân ayırarak bu işleri yapıyorlar.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Olur mu canım! Yeni sözleşme yapıldı ya, Sağlık Bakanlığı ile Spor Bakanlığı sözleşme yaptı.

HAYDAR AKAR (Devamla) – Peki, bölgelerdeki amatör spor kulüpleri, federasyonları devletten bir kuruş alıyorlar mı? Hayır, almıyorlar.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ya, çamurdu sahalar, sahalar çamurdu Haydar!

HAYDAR AKAR (Devamla) – Bir kuruş almıyorlar ve kentin bütün amatör spor kulüplerine destek veriyorlar.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Soyunma odalarında sıcak su akıyordu, onları da söyle!

HAYDAR AKAR (Devamla) – Şimdi, sevgili arkadaşlar, gerçekten bu borç işini çözmemiz lazım amatör spor kulüpleriyle ilgili.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Hiçbir dönemde bu kadar destek olunmadı amatöre.

HAYDAR AKAR (Devamla) – Bununla ilgili, 24'üncü Dönemde Maliye Bakanıyla, Spor Bakanıyla anlaşmamıza rağmen, Osman Aşkın Bak'la da anlaşmamıza rağmen 24'üncü Dönemde beceremedik bu kanunu çıkartmayı. Amatör spor kulüpleri gözümüzün içine bakıyorlar.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ben destek oluyorum Haydar Bey.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Evet, destek oluyoruz.

HAYDAR AKAR (Devamla) – Gelin, bu kanunu çıkartalım, amatör spor kulüplerini borç yükünden kurtaralım.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Destek veriyoruz destek, amatörlerle.

HAYDAR AKAR (Devamla) – Yine, amatör spor kulüpleri adına belediyelerden, Hazine'den alınan, ecrimisil ödenen arsaları belki kırk yıldır, elli yıldır kendi tekellerinde bulunduruyorlar.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Çamur sahada oynuyorlardı, şimdi çim sahada oynuyorlar. Salonlara yağmur akıyordu, damlıyordu aşağıya, şimdi yeni salonlarda oynuyorlar.

BAŞKAN – Sayın Bak, lütfen efendim, lütfen, böyle bir şey olmaz ki!

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ama efendim, doğruyu söylemiyor. Salonları görüyoruz, eski dönemi de söylüyoruz işte.

BAŞKAN – Böyle bir usul var mı efendim?

HAYDAR AKAR (Devamla) – Bunlardan da kurtaracak yasa teklifimize, önerimize destek vererseniz bu borç yükünden kurtarırız.

Ama ciddi bir şey söylüyorum: Gerçekten, gençlerimizin alkolden, bağımlılıktan, kötü işlerden kurtulabilmesi, teröre yakalanmaması ve oralardan uzaklaştırılması için spor kulüplerimizin desteklenmesi gerektiğini söylüyor, bu araştırma önergemize pozitif, olumlu oy vereceğinizi düşünüyor, hepimize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akar.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Bak...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Sayın konuşmacı ismimi zikrederek geçen dönemde bir çalışma yaptığımızı ifade etti, onunla ilgili bilgi vermek istiyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Buradan zabıtlara geçsin Başkanım.

BAŞKAN – Mikrofonunuzu açıyorum, buyurunuz.

Sayın Bak, bilgi vermek istediniz, bunun gereği 60'ıncı maddedir, bir dakikadır, buyurunuz.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

27.- Rize Milletvekili Osman Aşkın Bak'ın, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli konuşmacı amatör spor kulüplerinin sorunlarıyla ilgili konuşmasında açıklamalarda bulundu. Amatörlerin eski dönemini de biliyorum ben. İstanbul Amatör Spor Kulüpleri Federasyonunda da görev yaptım, Güreş Federasyonu Başkanlığı da yaptım, o zaman çamur sahalarda spor yapılıyordu...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Turgut Özal vardı o zaman, yanlış söyleme.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – ...şimdi çim sahalarda yapılıyor, spor salonlarının durumunu görüyoruz. Amatörlerin sorunlarının çözülmesi için adımlar atıldı, geçtiğimiz dönemde büyükşehir yasasına madde yerleştirildi, bunun kullanılması noktasında önemli adımlar yapıldı. Amatörlerin sayısının, kulüp sayısının artırılması taraftarıyım; doğru, katılıyorum, bu konuda gençlerimize spor yaptırılması için amatör kulüplerimizi etkin bir şekilde kullanmamız gerekiyor. Ama, “Hiçbir şey yapmadı.” demek doğru değil, Türkiye’de spor için çok güzel şeyler yapıldı, amatörler için özellikle güzel şeyler yapıldı. Sağlıkla ilgili daha geçen ay, Sağlık Bakanlığı ile Spor Bakanlığı arasında bir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – ...anlaşma yapıldı, Millî Eğitim Bakanlığı ile Spor Bakanlığı arasında gençlerin okullarda spor yapması için anlaşma yapıldı ve Türk sporu büyüyerek, gelişerek inşallah olimpiyatlarda başarılı olacak.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bak.

IX.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, Başkanlık Divanı olarak amatör sporun yanında olduklarına ilişkin konuşması

BAŞKAN – Amatör sporun ne kadar sıkıntılı olduğunu bilirim, ben de İstanbul Maliyespor'un kuruculuğunu ve başkanlığını yapmıştım. Amatör sporun Başkanlık Divanı olarak yanındayız.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkanım...

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, efendim, böyle bir usul yok, hayır. Sayın Bak'ın ismini anmış olduğu için doğal olarak Sayın Bak'a 60'ıncı madde çerçevesinde bir dakikalık süre için yerinden söz verdim.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Sayın Başkanım, konuşmacı...

BAŞKAN – Bir saniye efendim, sizden önce Sayın Akar ayağa kalktı, önce Sayın Akar'ı dinleyeceğim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Osman Bey, benim hiçbir şey yapılmadığını söylediğimi iddia etti. Ben bunları bu şekilde söylemedim, ne söylediğimi tekrarlamak istiyorum, Osman Bey anlayamamış. Müsaade edersiniz 69'a göre...

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akar, tutanaklara geçmiştir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ama, hayır efendim, 69'a göre... Hiçbir şey yapmadığımı...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sataşmadı Başkanım, Haydar Bey'e sorabilirsiniz.

BAŞKAN – Hayır, sataşma cümlesi nedir onu söylerseniz Sayın Akar.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hiçbir şey yapılmadığını ifade ettiğimi söylüyor. Aslında, ben on dakikalık konuşmamda çok şey anlattım.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – “Yapıldı.” diyorsun. Çok şeyler yapıldı.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ama ben neyin yapıldığını, neyin yapılmadığını...

BAŞKAN – Yani, sizin söylemediğiniz bir şeyi size atfen ifade etti.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Evet.

BAŞKAN – Buyurunuz, buyurunuz.

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

7.- Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın, Rize Milletvekili Osman Aşkın Bak'ın yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Evet, Osman bağırduğu ve konuştuğu kadar bu işlerle ilgilenilmiş olsaydı, biz amatör spor kulüplerinin problemlerini şimdi çözmüş olurduk.

Tekrar, yeni bir sataşma yaptım Osman Bey size. Gerçekten, oradan bağırduğunuz kadar bu kürsüde de bu işlerle ilgilenilmiş olsaydınız, sizinle mutabakata varmış olduğumuz kanun teklifini 24'üncü Dönemde ikna etmiş olduğumuz şekilde burada ortaklaşa çıkarmış olsaydık, belki bugün bu problemleri konuşmuyor olacaktık.

Evet, on dört yıllık... Eskiye gitmenize gerek yok, artık siz de eskidiniz. Böyle eskiye gidip... Biz reddimiras falan da yapmıyoruz, siz on dört yıllık geçmişinizi reddimiras yapıyorsunuz. On dört yıldır iktidardasınız ve çamur sahalardan çim, halı... Baktığınız zaman bu tesislerin hiçbirinin devlet olanaklarıyla da yapılmadığını hep beraber görüyoruz.

Arkadaşlar, bir iki ufak örnek, bir iki ufak tesis bu problemleri çözmiyor. Problemlerin temelinde çözülmesi gereken işler olduğunu, neler olduğunu biraz evvel söyledim. Gelin bu problemleri çözmek için gayret sarf edelim. Siz bunları söylemiyorsunuz, en ufak bir eleştiride, yapılması gerekenleri söylememize rağmen kalkıp geçmişe atıfta bulunuyorsunuz. Ya, bu geçmişi altmış beş yıldır... Biraz evvel, Celal Bayar konuşuldu Dersim’den dolayı, çıktı grup başkan vekiliniz “Biz o gelenekten geliyoruz.” dedi, altmış beş yılı kendilerine mal etti. Siz sadece on dört yılı şimdi kendinize mal etmeyin, aynı altmış beş yıllık gelenekten geliyorsunuz ve eğer yapılmamışsa da siz yapmamışsınız bunu, senin dedelerin babaların yapmamış; öyle bakmak lazım. İşinize gelince sahipleniyorsunuz tarihi, işinize gelince de reddediyorsunuz; böyle bir şey yok.

Onun için burada yapılması gereken şu: Dedğim gibi, bir şeyler yapılmış mı? Yapılmış. 24’üncü Dönemde bir kanun çıkardık -söylüyorum sana- yerel yönetimlerden eskiden sadece giyim ve kuşam olarak yardım vardı, şimdi maddi yardım da yapılması öngörülüyor. Bu maddi yardımın binde 1,2 olduğunu da söylüyorum, yetersiz binde 1,2 ama belediyeler bunları istedikleri gibi kullanıyorlar, spor kulüplerine yardım olarak kullanmıyorlar; bunu ifade etmeye çalışıyorum. Bunu düzeltmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akar.

Sayın Şeker, dinliyorum.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Sayın Başkan, konuşmacı kürsüde konuşurken Kocaelispor’dan bahsetti ve “Büyükşehir Belediyesi Kocaelispor’a destek olmadı ancak kupasını kaldırdı.” diyerek Kocaeli Büyükşehir Belediyesine, dolayısıyla o dönemde benim orada aktif görevde olmam nedeniyle sataşma vardır. 69’a göre söz istiyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hayır, kupayı kaldırdılar. Ben bir şey demedim, sataşmadım ki. Kupayı kaldırmadınız mı? Tamam, ben onu söyledim.

BAŞKAN - Hayır, Sayın Şeker, Kocaeli Büyükşehir Belediyesine yönelik bir eleştiri getirmiş olması, 69’uncu maddeye göre size söz hakkı yaratmıyor efendim.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Peki, bu konuda bir bilgilendirme yapmak istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurunuz.

Mikrofonunuzu açıyorum.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

28.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker’in, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar’ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Sayın Başkanım, öncelikle ben Haydar Bey’e teşekkür ediyorum bu konuyu gündeme getirdiği için, Kocaelispor konusunu gündeme getirdiği için.

Kocaelispor’a Kocaeli Büyükşehir Belediyesi olarak ne kadar yardımlar yapıldığını ben biliyorum, burada tek tek dökmeme gerek yok.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ben istersen söyleyeyim tek tek.

İLYAS ŞEKER (Devamla) - Ama ben Kocaelispor’la ilgili bir konuyu gündeme getirmek istiyorum. Kocaelispor’a tesis yapılmak üzere belediye tarafından yer bağışlandı. Arkasından, bu bağışlanan yer üzerinde tesis yapılmak üzere Kocaeli halkından yardım toplandı, bağış toplandı ve tesis yapıldı. Tesisler yapıldı ancak bir baktık ki bu tesislerin tamamı Kocaeli Eğitim Vakfı (KEV) diye bir vakfın üzerine geçmiş, Kocaelispor orada kiracı konumuna gelmiş ve Kocaelispor’un, bu anlamda, yeri gasbedilmiş durumdadır. Bunun bir an önce çözülmesi lazım. Bu yerin Kocaeli Eğitim Vakfından yani KEV’den alınarak Kocaelispor’a iade edilmesi lazım diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Şeker.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, İlyas Bey’in anlattıklarının bir kısmı doğru, bir kısmı yanlış. İzin verirsiniz düzeltiyim.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Ben bilgilendirme yaptım Akar ya.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bugün o KEV’in üyesi büyükşehir belediye başkanı, KEV’in üyesi vali, KEV’in üyesi yine kentteki bürokratlar; bunlar zorunlu üyeleri, onun dışında da üyeleri bulunuyor.

Evet, KEV tesisleri, Kocaelispor tesisleridir; buna katılıyorum, bunda bir sıkıntı yok ama Kocaelispor’un kupasını kaldıranların Kocaelispor’a yardımı resmî kanallardan değil, birilerinin banka hesaplarına aktararak yaptığını da çok iyi biliyorum İlyas Bey.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akar.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- CHP Grubunun, 8/3/2016 tarihinde Kocaeli Milletvekili Haydar Akar ve arkadaşları tarafından, amatör spor kulüplerinin sorunlarının araştırılması ve çözüm önerilerinin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 4 Mayıs 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Önerinin aleyhinde İmam Taşçier, Diyarbakır Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Taşçier. (HDP sıralarından alkışlar)

İMAM TAŞÇIER (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Spor, bireysel ve kolektif olarak yapılan, belli kurallar çerçevesinde uygulanan bedensel hareketlerin tümüne verilen addır. Bu tanım daha fazla da geliştirilebilir, en kısa hâlini böyle açıklamak istedim.

İnsanların, illerin, yörelerin, bölgelerin, devletlerin, halkların birbirine yaklaşması için zaman içinde müsabakalar düzenlenmiş, olimpiyatlar organize edilmiştir. Temel amacı sağlıklı bir toplum yetiştirmek ve farklı kültürleri birbirine yakınlaştırmak olan spor, özellikle 20’nci yüzyılın başlarında uluslararası boyut kazanmış barışa, diyaloga hizmet etmesi için de çaba sarf edilmiştir. Türkiye’de ise spora gerekli önem verilmemiş, iktidar odaklı nedenlerle toplumun kutuplaşmasıyla politik şiddet tribünlere ve sahalara yansımıştır. Özellikle kürdistan illerinde sporun gelişmesi konusunda gerekli özen gösterilmemiş, kendi kıt imkânlarıyla gelişen spor ırkçı, faşist, tekçi uygulamalara maruz kalmıştır. Diyarbakır takımı olan Amedspor’a yapılanlar sporun boyutunu göstermektedir. Başarıya endeksli izleyici yerine müdahaleci taraftar karakterinin yaratıldığı, sportif faaliyetlerin yerine siyasi gerginliklerin yansıtıldığı alan olarak gelişen Türkiye’de futbol, Türkiye Futbol Federasyonu başta olmak üzere, yetkili kurumların yanlış uygulamaları neticesinde bugün toplumsal gerilimi artıran, her gün şiddet dilinin kullanıldığı, ırkçılık ve ayrımcılığın derinleştirilerek toplumsal normaliteye dâhil edilmeye çalışıldığı bir alan hâlini almıştır. Türkiye Futbol Federasyonunun Amedspor’a yönelik haksız, hukuksuz ve kabul edilemez uygulamaları bunun en net göstergesidir. “İdeolojik propaganda”, “sportif centilmenliğe aykırı davranış” gibi sudan gerekçelerle cezalandırılmıştır Amedspor. Bu cezayı almak için ne demişti yani bu, sportif centilmenliğe aykırı, ideolojik propaganda... Ne demişti? Amedspor pankart açmıştı: “Çocuklar ölmesin, maça gelsin.” Pankart buydu. Bu sözcük, dünyanın hangi ülkesinde söylenirse söylensin, ödüle layık bir sözcüktür çünkü spor toplumun sağlıklı gelişebilmesi içindir, çocuklar maça gelirse sağlıklı büyür.

Bir başka ceza Amedspor'a: Amedspor'un sporcusu Deniz Naki zafer işareti yapmış, şöyle elini kaldırmış, onun için 12 maç ceza almış. Peki, başkaları da Rabia işareti yapıyor, biri de bozkurt işareti yapıyor ama onlar ceza almıyorlar. Bu, tek taraflı uygulama.

Yine, Amedspor, iki hafta önce -çok uzak değil, iki hafta önce- Ankara'da oynadığı maçta 2-1 Ankaragücü'nü yendiğinde, şeref tribününde Amedspor'un yöneticilerinin hepsi, 5 yöneticisi linç edilmek istenmiş, hepsi de darp ve yaralar almışlardır.

Yine bir başka ceza: İdeolojik propaganda yapıldığı gerekçesiyle, Türkiye Futbol Federasyonu Disiplin Kurulu tarafından tamamı taraf tutan bir ceza verilmiş Amedspor'a ve Amedspor'un bir üst gruba gitmesini engellemek için 3 puanı silinmiştir.

İrkçılığın ve ayrımcılığın yanı sıra, Türkiye futbolunun bir diğer sorunu, saha içi ve saha dışı olaylardır. "Sokağa çıkma yasağı" adı altında abluka uygulanan Kürt illerinin, kentlerinin futbol ve diğer spor faaliyetleri binbir zorluklarla karşı karşıyadır.

Yine çarpıcı bir örnek olarak: Konya'da, bir millî maç esnasında, Ankara Garı'ndaki katliamda hayatını kaybeden yurttaşlarımız anılırken tribünden protesto sesleri gelmiştir. Bu da ayrışmanın ve tehlikenin boyutlarını göstermesi açısından çok dikkat çekicidir.

Neredeyse her futbol müsabakası olası şiddet tehdidi atmosferinde yapılmaktadır. Bu karanlık tablonun oluşmasında Hükümetin spor politikalarındaki hatalarının payı büyüktür. AKP Hükümeti sportif faaliyetlerle ilgili sorunları çözmek yerine, kendisi bu alanda siyasi rant devşirmek istemektedir. On dört yıldır iktidar olan AKP, sporun hem olumlu hem olumsuz bütün durumlarından sorumludur.

Sporun iyileştirilebilmesi için neler yapılmalıdır? Biraz da öneri sunalım burada, eleştirilerimizin dışında. Eğitim kurumlarında her yaşta sporcu ve taraftarlara eğitimler verilerek "fair play" ruhunun kazanılmasına yardımcı olunmalıdır. Buna paralel olarak öğretmenlere, yöneticilere, hakemlere, teknik direktörlere ve antrenörlere sporda şiddetle ilgili bilinçlendirilme çalışmaları uygulanmalıdır.

Spor kültürü oluşturmak için etkin çalışmalar yapılmalıdır. Sporun çocuklardan başlayarak bir yaşam tarzı hâline getirilmesi, buradan hareketle sportif gelişim için Millî Eğitim Bakanlığı olarak eğitim müfredatlarına sportif dallar konularak çocuk yaşta bireylerin sporun her dalıyla tanışması, fiziksel özelliklerine göre branşlara yönlendirilmesi, sporun yaşamın bir parçası hâline getirilmesi ve eğitimin bir parçası olması hâlinde başarılar elde edilebilir. Bu, dönemsel politikalarla değil geleceğe dönük uzun erimli planlamalarla mümkündür ancak.

İktidarın federasyonlar üzerinde özellikle ekonomik gücünü baskı unsuru olarak kullanması, federasyonların özerk yapılarına müdahale etmesi ve yönetmeye çalışması, doğasında, federasyonlar arasında ayrımcılığı beraberinde de getirmektedir. Oysaki siyaset kurumu uluslararası normları gözeterek bilimin öncülüğünde sportif branşların gelişimi için gerekli olan yasal düzenlemeleri yapmak, idari olarak denetlemek ve bütçeden pay vermek zorundadır. Sporun kendi uzmanlarınca yönetilmesine ve yön verilmesine destek olunması gerekir.

Spora ayrılan kaynaklar özellikle geniş kitlelerin performans, başarı ölçülerinden bağımsız olarak gerçekleştirildikten sonra, spor yapmaya ve onu faydalı hâle getirmeye yarayacaktır. Amatör sporun desteklenerek mahalle ve köylerde spor yapılması amacıyla yeni yeni alanların açılması gerekmektedir.

Sporun militarizmden, cinsiyetçilikten, milliyetçilikten ve benzeri tekçi, ırkçı düşüncelerden arındırılarak sahalarda kardeşlik, barış ve diyalog adına gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Ben prosedür gereği bu önerinin aleyhinde söz almıştım ama bizim bu önerinin lehinde oy kullanacağımızı da belirtmek isterim.

Saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Taşçer.

Önerinin lehinde Saffet Sancaklı, Kocaeli Milletvekili. (MHP sıralarından alkışlar)

Buyurunuz Sayın Sancaklı.

SAFFET SANCAKLI (Kocaeli) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri ve bizi televizyonlarının başında izleyen Türk milleti; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Amatör spor kulüplerinin sorunlarıyla ilgili araştırma önergesi verildi, bunun hakkında ben de partim adına birkaç cümle söylemek istiyorum. Hepinizi tekrardan saygıyla selamlıyorum.

Tabii, biraz önce konuşmacıların arasında sporun nasıl güçlü olduğunu, nasıl etkili olduğunu konuşurken... Eğer Türk sporunu biz belli bir yerlere getirebilirsek Türk gençliğini nasıl kurtaracağımızı ben daha önce de buradan defalarca anlattım. Eğer sporu, spor kültürünü aşılayabilirsek ve özellikle bu amatör kümeleri, amatör spor kulüplerini kalkındırabilirsek Türkiye’de gençlerimiz uyuşturucudan, alkolden ve kötü alışkanlıklardan, hatta ve hatta terörden bile kurtulabilirler. Bugün gelinen noktada, özellikle terör konusunda, gençlerimizi spora yönlendirebilirsek onları terörden uzakta tutabiliriz.

2000’li yılların başları -2001 veya 2002- Diyarbakırspor Süper Lig’e çıkmak için mücadele ediyor. O dönemde rahmetli Gaffar Okkan beni aradı, dedi ki: “Kaptan, Diyarbakırspor’u Süper Lig’e çıkarmamız lazım. Buradaki halkın böyle bir isteği var. Sosyal konuda biraz zayıfız, sportif konuda biraz zayıfız. Yardımını istiyorum.” Ben de kendisine... İşte, aradan on dört on beş yıl geçti, buradan rahatlıkla söyleyebilirim çünkü şahitleri var. “Fenerbahçe’den 2 oyuncu istiyorum, isimleri de şunlar, senden hediye etmeni istiyorum.” dedi. Ben de o 2 oyuncuyu gittim, Fenerbahçe Kulübünden aldım, Diyarbakırspor’a hediye ettim ve Diyarbakırspor o sene Süper Lig’e çıktı. Süper Lig’e çıktıktan sonra da uzun yıllar Süper Lig’de oynadı ve neredeyse hiç olay olmadı statta, ufak tefek olayların dışında. Yani spor öyle bir şey ki, futbol öyle bir şey ki toplumları, insanları birbirine bağlayabilir ve kardeşlik hukukunu geliştirebilir.

Tabii, on dört yıl önce AKP iktidarı hükûmete geldiğinde yeni bir spor yasası ve spor politikası yapacağını söyledi ve bununla ilgili de birtakım çalışmalar yaptı ama tabii ki bu çalışmaların bir kısmını eksik bulduğumuz için biz de hem eksiklerini söyleyeceğiz hem de bu konularla ilgili yapabileceklerimizi anlatacağız.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Doğru bir şey yapmışlar mı şimdiye kadar?

SAFFET SANCAKLI (Devamla) – Tabii, bu yasa çıkarılırken, bu söylemler söylenirken bunun yerel belediyeler, yerel yönetimler vasıtasıyla yapılacağı söylendi ve yerel belediyeler yasasında, Büyükşehir Yasası’nda “Büyükşehir bütçesinin binde 1,2’si amatör spor kulüplerine harcanacak.” dendi. Tabii, bu kısmı çok güzel, çok doğru bir şey -belki o oran artırılabilir- ama bu böyle uygulandı mı? Maalesef uygulanmadı, şahit olduğum şeyler var. Nasıl ki işçi alımlarında, memur alımlarında, bürokrat atamalarında yandaş aranıyorsa maalesef amatör spor kulüplerine yardım konusunda da benim şahit olduğum bazı şeyler var. “Eğer bize oy veriyorsanız, bize yakınsanız yardım ediyoruz ama bize yakın değilseniz, bize oy vermiyorsunuz...” Ya hiç yardım yapılmıyor ya da az yardım yapılıyor. Yani bu uygulama doğru bir uygulama değil.

Şimdi, Kocaelispor meselesini konuştular biraz önce. Kocaelispor, 2008 senesinde -ben de aynı ligde, PTT 1. Liginde İstanbulspor Kulübünün Başkanıydım- şampiyon oldu ve haklı olarak da Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanı ve milletvekilleri açık otobüsün üstüne çıkıp oradan kupayı kaldırdılar, bu da en doğal haklarıydı. 2008’de Kocaelispor Süper Lig’deydi ama ne oldu da 2013’te Bölgesel Amatör Lig’e düştü? Beş sene üst üste Kocaelispor Amatör Lig’e düştü. Seneyi hatırlamıyorum ama üç dört sene önce, o dönem Başbakan olan Sayın Cumhurbaşkanımız Kocaeli’nde bir mitingde geldi,

şunu söyledi: “Kocaelispor efsane bir takımdır. Kocaeli şehri bir futbol kentidir. Bu şehirde Süper Lig’e bir takım istiyorum.” diye talimat verdi. Peki -buradan da Kocaeli milletvekillerini göremiyorum- Sayın Bakan Fikri Işık önderliğinde Kocaelispor’a el atılmadan “Kocaeli Birlikspor” diye bir takım kuruldu Körfezspor’un ismini değiştirerek ve “Kocaeli Birlikspor” adı altında bir takım 2. Lig’de oynuyor, hâlâ daha oynuyor. Peki, 2. Lig’de oynayan Kocaeli Birlikspor’un maçına gidiyorsunuz 100 kişi, 200 kişi var ama Kocaelispor amatör kümede oynuyor, 20 bin kişiye oynuyor.

Yani, burada biraz evvel de sayın milletvekilimiz, Kocaeli Milletvekilimiz, Kocaelispor’a yardım yapıldığını söylüyor. Tabii ki yapılmıştır, on dört sene büyükşehir ve bütün ilçeler sizde olursa, bakan ve 7 milletvekili olursa tabii ki yardım edeceksiniz. Peki, niye Kocaelispor’u ikiye bölmeye çalıştınız da Kocaeli Birlikspor’u çıkardınız?

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Bölücü mu bunlar?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bölücü de ondan.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) - İşte Kocaelispor, Kocaeli’nin markasıdır ve benim de şerefle takım kaptanlığını yaptığım yıllarda, Avrupa’nın spor dergilerine kapak olmuş bir takımdır başarılarıyla. Avrupa kupalarında oynamıştır, şampiyonluk yaşamıştır ve şampiyonluklar kovalamıştır. Onun için, bu konuda benim söyleyeceğim şu: Bu “Kocaeli Eğitim Vakfı” adı altında daha önce yapılmış, Kocaelispor’a verilmemiş; verilsin Kocaeli Eğitim Vakfı Kocaelispor’a, Kocaelispor’a her şey helal olsun ama bunun arkasına saklanarak Kocaelispor’a yardım yapmamanızı, tamamen Kocaeli Birlikspor’a yönelmenizi de doğru bulmuyorum.

Tabii, amatör kümedeki spor kulüpleriyle ilgili büyük sıkıntılar var. Tabii, daha önceden yasa yapılırken de eksik yapılmış biraz. Mesela, Gençlik ve Spor Bakanlığı bütün federasyonlara nakdî yardım yapıyor ama amatör spor kulübü federasyonuna -konfederasyonu var- çok az bir yardım yapıyor ama illerdeki amatör spor kulüplerine yardım gelmediği için, doğal olarak paraları da olmadığı için, imkânları olmadığı için de illerde yeterince hizmet edemiyorlar.

Tabii, şahit olduğum bir şey söyleyeyim: Amatör takımlardan -sadece futbol takımları değil bu geçenlerde bir karate takımı şehirler arası bir yere gidecek, maalesef yol parası ve orada kalacakları konaklama paraları verilmediği için veya cüzi verildiği için müsabakalara gidemiyorlar arkadaşlar.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Onu bile yapmamışlar mı?

SAFFET SANCAKLI (Devamla) – Bunlar bizim üzerinde durmamız gereken ve bu konuda da yaptırım yapmamız gereken konular.

Bunun dışında biraz evvel Osman kardeşimiz dedi ki: “Spor Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığı bir anlaşma imzaladı.” Bu anlaşma da şudur: Türkiye’de senede 100 bine yakın amatör futbol müsabakası var, 300 bine yakın da diğer branşlarda yani 400 bin tane müsabaka yapılıyor senede ortalama. Daha önce sağlık konusunda 1 sağlıkçı yoktu bu statlarda, bu müsabakalarda. İşte yazdım buraya, 10 Mart 2016’da Spor Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığı kendi aralarında bir mukavele imzaladılar ve bundan sonra bu müsabakalara sağlıkçı gönderecekler.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Hayır “bundan sonra” değil. Neyse, devam et kaptan sen.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) – Bir dakika alacağım var. Her seferinde Osman sataşılıyor bana. Bir dakika ekstra isteyeceğim.

Şimdi konu şu: Futbol Federasyonu amatör kümede maçlara hakem, gözlemci ve saha komiserleri gönderdiğinde bunların paralarını ödüyor ama sağlıkçı konusunda büyük sıkıntılar var yani sağlıkçılar -Osman’ın, hadi şöyle olsun- yüzde 99,9’unda yoktu. Şimdi güzel bir anlaşma imzaladılar, bundan

sonra sahalara ve müsabakalara sağlıkçılar gelecek ama şöyle: Kurs yapılacak, mayıs ayından itibaren başlıyor ve bu kursa geliyor, katılıyor insanlar, sertifika alacaklar ve sahalarda sağlık görevlisi olarak yardımda bulunacaklar. Güzel bir şey. Ancak, burada gözüme çarpan bir şey var: Bu kursa katılmak için sağlıkçı olmanız şart değil, herhangi bir meslekten biri olarak katılabilirsiniz. Bir de on beş gün bu kurs. Milletvekillerimizden de isteyen gidip o kursa katılabilir, on beş gün sonra hepiniz sağlık sertifikası alıp sahada görev yapabilirsiniz. Bu eksik olmuş burada, biraz bu konuda da şey yapmamız lazım.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Bu sağlıklı bir düzenleme mi?

SAFFET SANCAKLI (Devamla) – Sağlıkta biraz sağlıksız olmuş; buradan dile getiriyoruz ki belki düzeltiriz.

Amatör kümede takımların büyük borçları var -Haydar Bey doğru söyledi- imkânsızlıkları var. Türk Futbol Federasyonu da amatör kümeye hiçbir yardımda bulunmuyor. Mesela, önümde bir not var: Kocaelispor bu sene BAL liginden, Bölgesel Amatör Lig'den Üçüncü Lig'e çıkabilmek için 3 milyona yakın para harcamış yani 3 trilyon lira para harcamış, Futbol Federasyonunun yardımı da 25 bin TL arkadaşlar.

Biraz önce, tabii, Haydar Bey rakamları söyledi. Haydar Bey'in söylemesine göre 3 milyon 700 bin sporcumuz var, Spor Bakanlığı sitesinden Spor Bakanının açıklamasına göre de 5 milyon 700 bin. 2004 verilerine baktım gelişmiş ülkelerde -bizde 5 milyon 700 bin şimdi, Bakanın demesine göre; Haydar Bey'in demesine göre 3 milyon 700 bin- Almanya'da 24 milyon, İtalya'da 14 milyon, Fransa'da 13 milyon sporcu var. Biliyorsunuz, İtalya ile Fransa'nın da nüfusu bizden daha az.

Tabii, bunları buradan konuşmamız lazım. En son dün de Sayın Bakan Sakarya'da Sporda Şiddet Çalıştayı yaptı. Buradan, muhalefetten hiçbir kimse yok. Sayın Bakana buradan söylüyorum, bu tip konuları yaptığınız zaman muhalefetten de birilerini çağırın. Bizim gidip orada kavga gürültü yapacak hâlimiz yok; fikirlerimizi belirtiriz, ondan sonra da beraber bir çalışma yaparız. Eğer biz Türk sporunu bir yere getirmek istiyorsak hep beraber çalışmamız lazım. Bu, bir parti meselesi değildir; spor, partilerüstü bir meseledir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Sancaklı.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) – Beni dinlediğiniz için de teşekkür ederim.

Sağ olun. (MHP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu önerisinin aleyhinde İsmet Uçma, İstanbul Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Uçma. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İSMET UÇMA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygı, sevgi ve muhabbetle selamlıyorum. Hepinize bir rahmet, merhamet dili öneriyorum.

Geçtiğimiz Miraç Kandili'ni tebrik ediyorum, miracın bizim de sıkıntılarımızdan kurtuluşumuza vesile olmasını niyaz ediyorum.

Gençlerimizle, sporcularımızla, kulüplerimizle ve milletimizle aynı ufka bakan bir partinin kurucusu ve mensubu olmaktan büyük bir onur ve gurur duyuyorum.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Ben sporla bağlantıyı çözemedim ama açıklarsanız.

İSMET UÇMA (Devamla) – Bu vesileyle, sevgili arkadaşlar, bir iki teknik konuya değindikten sonra, altını çizmem gereken birkaç hususu sizlerle paylaşmak istiyorum.

Sevgili konuşmacılarımızın yer yer kullandıkları üslupları yadırgadığımı ifade ediyorum; “yandaş” gibi, işte “Oy verirse şöyle yapar, oy vermezse böyle yapar.” gibi.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Duyamıyoruz çok dikkatli dinlememize rağmen.

İSMET UÇMA (Devamla) – Galiba, arkadaşlarımız eski Türkiye’nin milletvekili olduklarını zannediyorlar.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Kimmiş o?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Kim o İsmet Bey?

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Kim o, Haydar Bey mi?

İSMET UÇMA (Devamla) – Sevgili arkadaşlar, ülkeyi yönetmenin, ülkeyi kalkındırmanın kriterleri bellidir. Örneğin, bir dostumuz, bir arkadaşımız, konuşma yapan bir kardeşimiz lütfen bize şunları söylesin: 2002’den önce şu alandaki durum şu noktadaydı çıta olarak, 2002’den sonra geriledi.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – E, sen söyle.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Siz söyleyin de dinleyelim İsmet Bey.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Biz de dinlemek isteriz onu.

İSMET UÇMA (Devamla) – Sevgili arkadaşlar, bir arkadaşımız şayet bunu ortaya koyarsa ben bu kürsüden o arkadaşımın özür beyanında bulunurum. Dolayısıyla, dikkatli olmamız gerektiğini ifade ediyorum. Kırıcı, yaralayıcı üsluplara girmek gerektiğini düşünüyorum.

HDP sözcümüzün atfı yaptığı hususlarla ilgili mümkün olduğunca bir rahmet diliyle cevap vermek istiyorum, bir iki hususa tabii, tamamına girmek mümkün değil.

Sevgili arkadaşlar, AK PARTİ dönemlerinde milliyetçilikler tasnif edilmişti, bunlardan biri de bölgesel milliyetçilikti.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Milliyetçilik ayaklar altına da alınmıştı.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bölgesel milliyetçilik olmaz; bölgecilik olur, bölgecilik. Milliyetçiliğin ne olduğunu nereden bileceksin sen?

İSMET UÇMA (Devamla) – AK PARTİ’nin 2002’den itibaren bölgesel milliyetçilik yaptığını ortaya koyacak bir tane veri ve delil varsa bundan da özür dilemeye bu kardeşiniz hazır.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bölgecilik ayrı, milliyetçilik ayrıdır. Milliyetçilik bölgecilik yapmaz.

İSMET UÇMA (Devamla) – Bulamazsınız, yoktur çünkü eski Türkiye’nin ezberleri değişmiş ve bozulmuştur.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Senin ezberin iyi değil bak, kavramları karıştırıyorsun.

İSMET UÇMA (Devamla) – Sevgili HDP’li kardeşime ifade etmek isterim ki 2002’den önce, AK PARTİ’den önce var olan “Akşam evde Kürt, okulda Türk.” dönemi bitmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bunu anlamak lazım.

SAFFET SANCAKLI (Kocaeli) – Sporla ne alakası var?

İSMET UÇMA (Devamla) – Eğer bu anlaşılamıyorsa ve 2002’den sonra...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Spordan konuş, spordan!

İSMET UÇMA (Devamla) – Sevgili arkadaşlar, 2002 öncesi ülkemizin tarihî süreçlerde yaşadığı demokrasi sıkıntılarını hepimiz biliyoruz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Kürsüde spor mu yapıyorsun Sayın Vekil, saçmalıyorsun gittikçe.

İSMET UÇMA (Devamla) – Kuşkusuz ki hepimiz acılar çektik; bunları bir devrisabık oluşturmak, potansiyel suçlu yaratmak anlamında söylemiyorum, hepimiz çok acılar çektik...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ne acısı çektin?

İSMET UÇMA (Devamla) – ...ama sevgili arkadaşlar, hadi kısmen bu tepkileri o günlerin şartlarında haklı görme, bir miktar haklı görme imkânımız olsun, hiçbir zaman haklı görülemez şiddet ama arkadaşlar...

İMAM TAŞÇIER (Diyarbakır) – Amedspor’a yapıldı Ankara’da.

İSMET UÇMA (Devamla) – ...2002’den sonra Sayın Cumhurbaşkanımızın doğu, güneydoğuya ve Kürt kardeşlerimize yönelik yaklaşımlarından sonra nasıl oluyor da 2002’den sonra insanın eli tetiğe dokunabiliyor? Doğrusu biraz insaf etmek gerekir.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Sporla ne alakası var?

İSMET UÇMA (Devamla) – İrkçı davranışlar konusuna gelince. Sevgili Kardeşim, tarihte onlarca Kürt ayaklanması olmuştur, onlarca Kürt ayaklanmasının hiçbirisi ırk temelli değildir.

İMAM TAŞÇIER (Diyarbakır) – 29 tane.

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Ne temelli?

İSMET UÇMA (Devamla) – Ya aşiretine el konmuştur ya beyliği dağıtılmıştır ya inançlarına dokunulmuştur. Tarih bunu böyle yazacaktır. İlk defa, PKK, ırk temelli örgütlenen bir Kürt hareketi olma iddiasındadır. Ama arkadaşlar, bizim ve ülkemizin Kürt sorunu yok, terör sorunu var...

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Var mı, yok mu? Her hafta fikir değiştiriyorsunuz, ben anlamadım. Bir hafta var, bir hafta yok.

İSMET UÇMA (Devamla) – ...bizim Ermeni sorunumuz yok Taşnak’tan kalma diaspora sorunumuz var. Bizim azınlıklar sorunumuz yok, onların lejyonerleri sorunlarımız var. Bunların böyle bilinmesi iktiza eder.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Amatör sporla ilgili değerli görüşlerinizi ne zaman alacağız?

İSMET UÇMA (Devamla) – Sevgili Haydar Bey’in yaptığı konuşmalardan sonra, efendim, birkaç istatistiki bilgi vereceğim.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Amatör sporla bir alakası yok ki.

İSMET UÇMA (Devamla) – Parti programımıza bakarsanız, Onuncu Kalkınma Planı’mıza bakarsanız ve hatta Büyükşehir Yasamızda 2012’de daha önce nakdî yardıma ilave ettiğimiz aynı yardıma bakarsanız, bu konuda Bakanlığımızın bütçe görüşmeleri sırasında yaptığı açıklamalara bakarsanız göreceksiniz ki bu söyledikleriniz hilafihakikat bağlamında kalmaktadır; doğru tespitler ve doğru rakamlar değildir.

Şimdi, sevgili arkadaşlar, 2002’de 17 spor kulübünün amatör faaliyetlerine 315 bin TL ödenek ayrılmış. 2003’ü geçiyorum, 2009’u veriyorum; 913 kulübe 2 milyon 745 bin TL -tamamını vermiyorum- 2015’te efendim, 734 spor kulübüne 26 milyon 799 bin 500 TL ödeme yapılmış. Yekûnuna gelince, 2002’den beri toplam 9.766 amatör spor kulübüne 143 milyon 904 bin 037 TL ödenek ayrılmış. 2002 yılında 6.035 olan spor kulübü sayısı 2016 yılı itibarıyla 14.039 olmuştur. Rakamlar ortada. Mukayeseyi, ben, sevgili konuşmacı arkadaşlarıma bırakıyorum.

Sevgili dostlar, spor sosyolojisini ve psikolojisini konuşmadan önce, ünlü düşünür Muhammed Esed’in, Roje Garodi’nin, Halil Cibran’ın ve dünyaca ünlü filozofumuz Muhammed İkbal’in “Doğu ve Batı toplumları arasında en ayırt edici özellik nedir?” sorusuna verdikleri çok önemli bir cevap var, “Batı eğitiminde, öğretiminde, sporunda ve hayata dair bütün alanlarında bireylerine nasıl düşüneceklerini ve nasıl öğreneceklerini öğretir ama Doğu toplumlarının esasen çıkmazları bireylerine eğitim-öğretimde, sporda, hayata dair bütün alanlarda ne öğreneceklerini ve ne düşüneceklerini öğütlerler ve bu yöntem üzerinde bu işlerini görürler.” demektedirler. Basitçe kurduğum bu iki tespit arasında dünyalar kadar fark vardır sevgili arkadaşlar.

Sevgili dostlar, spor -çok dikkat edin- hiçbir inancın, hiçbir sosyal birlikteliğin, hiçbir toplumsal yapının aynı anda bu kadar farklı gruplara aynı duyguları yaşatan, bu kadar toplumsal farklılıkları aynı anda oturup kaldıran, birbirlerini hiç tanımayan insanları aynı anda bir araya getiren çok önemli bir sosyoloji ve psikolojidir. Bunun üzerinden hareketle ülkemizdeki birliği, bütünlüğü, değerlerimize bağlı, tarih bilinciyle, coğrafya bilinciyle ve gelecek muhayyilesiyle, tasavvuruyla gençlerimizi, dünyada gençlerin düştüğü tuzaklardan kurtarma imkânına sahibiz, bunu asla küçümsememek gerekir.

Sevgili dostlar, biz çok zengin bir ülkemiz, büyük bir hazinemiz var: Gençlerimiz. Dünya artık mülteci kabul ediyor. Gelişmiş ülkelerde nüfus bitiyor. Bu gidişle insanlığın sonu gelmek üzere.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMET UÇMA (Devamla) - Sayın Cumhurbaşkanımız “3 çocuk” dediğinde bunu algılayamayan belli grupların bunu bazen alay konusu etmelerini gerçekten “...”(x) olmalarını, “...”(x) olmalarını gerçekten anlamak mümkün değil.

Gençlerimize, spor kulüplerimize, sporcularımıza, milletimize esenlikler diliyorum. Hepinize saygı, sevgi ve mutluluklarımı arz ediyorum. Çok teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Uçma.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akçay...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın konuşmacı konuşması sırasında “2002’den önce hiç iyi bir şey yapılmadı, yapıldıysa söylesinler, özür dileyeyim.” türünden açık sataşmada bulunmuştur. Çünkü kendinden önceki konuşmacı Sayın Saffet Sancaklı’dır Milliyetçi Hareket Partisi adına ve 2002 yılından evvel de Hükümet ortağı Milliyetçi Hareket Partisidir. Sataşmadan dolayı söz istirham ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Akçay, şimdi Sayın Uçma şöyle söyledi, not aldım hatta: “2002’den önce şu alanda işlerin daha iyi olduğu bana söylenir ise ben özür dilemeye hazırım.” anlamında bir değerlendirme yaptı yani bir iddia ortaya koyuyor. “Bizim hükümetlerimiz döneminde yani Adalet ve Kalkınma Partisi hükümetleri döneminde her alanda Türkiye iyiye gitmiştir.” şeklinde bir iddiada bulunuyor, bir siyasi değerlendirme. Bu, Sayın Uçma’nın veya mensubu olduğu siyasi parti grubunun görüşüdür. “2002’den önce” diyerek çok geniş bir tarihi zikrediyor. Yani bundan dolayı bir siyasi parti grubuna bir sataşma gerekçesi ben bulamadım doğrusu Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Yani şöyle deseydi anlayabilirdim: “Biz Hükümete geldiğimizde enkaz devraldık.” gibi o dönemi eğer açıktan hedef alan bir şey olsaydı anlayabilirim ama burada bir geniş çerçevede, uygun bir üslupla yapılan bir eleştiriyi bir sataşma olarak değerlendirirsek ağır olur Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, gerçekten yorumunuzla -biraz zorlama bir yorum oldu- ve yorumlarken iki dakika geçti zaten. Yani bunu şimdiye kadar izah edebilirdik. Takdir ederseniz kürsüden, etmezseniz de yerimizden Sayın Saffet Sancaklı...

BAŞKAN – Yerinizden, mikrofonunu açıyorum, Sayın Sancaklı herhâlde konuşacak.

Buyurunuz Sayın Sancaklı.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Başkan, bizim de grup olarak talebimiz var.

(x) Bu bölümlerde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

29.- Kocaeli Milletvekili Saffet Sancaklı'nın, İstanbul Milletvekili İsmet Uçma'nın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SAFFET SANCAKLI (Kocaeli) – Sayın Başkan, konuşmacı arkadaşımız “2002’den önce eğer bir tane doğru bir şey varsa bizden daha iyi yapılan, söyleyin, ben de özür dileyeceğim kürsüden.” dedi. En son, güncel olduğu için söylüyorum, popüler bir şey olduğu için: 2000 senesinde Galatasaray Futbol Takımı UEFA Kupası’nı aldı, arkasından Avrupa’nın en büyük kupası Süper Kupa’yı aldı, ardından da 2002 senesinde Türkiye Futbol Milli Takımı dünya 3’üncüsü oldu. 2002 senesinde dünya 3’üncüsü olan Türkiye Futbol Takımı, 2015 senesinde UEFA sıralamasında 53’üncü sıraya kadar düştü. Şimdi, o dönemde de hatırlarsanız, Milliyetçi Hareket Partisi iktidar ortağıydı ama hiçbir zaman biz çıkıp da “Bizim sayemizde oldu.” demedik çünkü iktidar olanlar hizmet etmek zorundadır. Başarıları da tabii ki sahipleneceksiniz ama başarısızlık olduğu zaman da lütfen bunu da kabul edin.

Bir de 317 AKP milletvekilinin içerisinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Sancaklı.

SAFFET SANCAKLI (Kocaeli) – Bitiriyorum efendim.

BAŞKAN – Bir dakika, Sayın Sancaklı.

SAFFET SANCAKLI (Kocaeli) – Bitiriyorum.

317 AKP milletvekilinden, on dakikalık sporla ilgili konuşmanın dokuz buçuk dakikasında ırkçılıktan ve başka bir şeyden bahseden bir arkadaşımız konuştu. Onun için de bunu da anlamış değilim.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Tüzük gereği Sayın Sancaklı. 3 grup konuşuyor, bir tek grup cevap veriyor aynı dakikada, ondan kaynaklanıyor.

SAFFET SANCAKLI (Kocaeli) – Lütfen, bunu da aranızdan sporla ilgili bilgili arkadaşlar çıkıp konuşursa, biz de Hükümet adına konuşan arkadaşları...

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Tüzük’ten kaynaklanıyor Sayın Sancaklı. 3 grup konuşuyor, 3’üne de on dakikada cevap vermek zorunda kalıyor, ne yapsın?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Osman Bey var ya!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen efendim...

SAFFET SANCAKLI (Kocaeli) – Bizim de Hükümetin yaptığı icraatlar konusunda bilgiye ihtiyacımız var, gerçek bilgiye. O yüzdendir, konuşacak olan arkadaşlar bu konuda bilgili olursa biz de bilgilенmiş oluruz, eleştiri yaparken daha dikkatli oluruz ve beyefendinin de özür dilemesini bekliyorum kürsüden.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Sancaklı.

Sayın Toğrul...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkan, hatip cümlesine aynen şöyle başladı: “HDP sözcüsüne şunu söylemek istiyorum: Biz bölgesel milliyetçiliği kaldırdık.” demek suretiyle, sanki bizim partimiz bölgesel milliyetçilik yapıyormuş gibi bir ithamda bulundu. Bu açık bir sataşmadır Sayın Başkanım.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, bu illiyet bağıyla gidersek Hazreti Âdem’e gideriz, yani olmaz!

BAŞKAN – Bir saniye, sayın milletvekilleri...

Sayın Toğrul, ben şöyle dinledim ve not aldım: Doğru, “HDP sözcüsüne söylemek isterim ki...” dedi, “Bölgesel milliyetçiliği kaldırdık.” dedi, ondan sonraki cümleleri şöyleydi: “Türkiye’de Kürt sorunu yoktur, terör sorunu vardır. İlk defa PKK, ırk temelli bir örgütlenme olmuştur.” şeklinde. Ben, doğrudan sizin grubunuzu hedef alan bir sataşma görmedim.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkan, cümle eğer “HDP sözcüsüne şunu söylüyorum...” diye başlarsa ve “Milliyetçiliği kaldırdık.” derse...

BAŞKAN – Hayır, Sayın Toğrul, bu, aşırı bir hassasiyet yani...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Ama Sayın Başkan...

BAŞKAN – Hayır, HDP sözcüsüne...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – ...bu, bizim partimizi açık bir şekilde...

BAŞKAN – Sayın Toğrul, “HDP sözcüsüne şunları söylerim ki...” diyerek...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkan, doğru bir bilgi de vermedi.

BAŞKAN – ...cümleler kurar ise “Siz bunların aksini savunuyorsunuz.” anlamında, ben, bir anlam çıkarmıyorum.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Nasıl ama?

BAŞKAN – Hayır.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – HDP sözcüsüne, peki, ne diye yanıt veriyor Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Sayın Toğrul, tutanakları getirtelim, bakalım; sizin dediğiniz anlama gelebilecek bir ifade var ise size sataşma gerekçesiyle söz vereceğim. Ben öyle bir anlam çıkarmadım ama belki dikkatimden kaçmış olabilir, bakacağım.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkan, bakın, hem böyle, bize sözlü sataştı hem de halka yanlış bir bilgi verdi.

BAŞKAN – Bakacağım, değerlendireceğim.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Eğer “HDP” demeseydi, “Bölgesel şeyleri kaldırdık.” demiş olsaydı anlayacaktım.

BAŞKAN – Hayır, bakın, bir siyasi parti grubunun ismini anmak bir sataşma gerekçesi değildir.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkan, arkasından gelen cümleyi neye bağlayacağız?

BAŞKAN – Bir daha bakacağım Sayın Toğrul, eğer orada bir sataşma var ise gerçekten, size o söz hakkını vereceğim. Tutanakları getirteceğim.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Peki.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- CHP Grubunun, 8/3/2016 tarihinde Kocaeli Milletvekili Haydar Akar ve arkadaşları tarafından, amatör spor kulüplerinin sorunlarının araştırılması ve çözüm önerilerinin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 4 Mayıs 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu önerisini oylarınıza sunuyorum...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yoklama istiyoruz.

BAŞKAN – Bir yoklama talebi vardır.

Yoklama işlemini gerçekleştirmek için, yoklama talebinde bulunan sayın milletvekillerini ismen tespit edeceğim:

Sayın Altay, Sayın Bektaşoğlu, Sayın Havutça, Sayın Gürer, Sayın Tümer, Sayın Emir, Sayın Engin, Sayın Kök, Sayın Çamak, Sayın Özdemir, Sayın Akaydın, Sayın Yıldız, Sayın Akyıldız, Sayın Yalım, Sayın Tüm, Sayın Bozkurt, Sayın Balbay, Sayın Tamaylıgil, Sayın Sarıhan, Sayın Ekici.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

İki dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VII.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

2.- CHP Grubunun, 8/3/2016 tarihinde Kocaeli Milletvekili Haydar Akar ve arkadaşları tarafından, amatör spor kulüplerinin sorunlarının araştırılması ve çözüm önerilerinin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 4 Mayıs 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.41

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 17.51****BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ****KÂTİP ÜYELER: Ömer SERDAR (Elâzığ), Zihni AÇBA (Sakarya)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 85’inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Bir önceki oturumda Sayın Toğrul’un sataşma gerekçesiyle söz talebi vardı. Kendisine, tutanakları getirteceğimi, tutanaklara bakacağımı ve sataşma gerekçesi varsa söz vereceğimi ifade etmiştim. Ben Sayın Uçma’nın “HDP Grubuna şunu söylemek isterim ki...” diyerek başladığı cümlelerin doğrudan bir sataşma olmadığını ifade etmiştim. Ancak Sayın Uçma’nın ondan önce söylemiş olduğu bir cümle var, onu okumak isterim: “HDP sözcüğümüzün atıf yaptığı hususlarla ilgili mümkün olduğunca bir rahmet diliyle cevap vermek istiyorum.” Bu cümlesiyle başlayan konuşması sonrasında söyledikleri doğal olarak HDP Grubuna yönelik olduğu için Sayın Toğrul size söz veriyorum.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – İmam Bey konuşacak Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Taşçier, buyurunuz.

Lütfen cevap hakkınızı kullanırken yeni bir sataşmaya meydan vermeyiniz.

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

8.- Diyarbakır Milletvekili İmam Taşçier’in, İstanbul Milletvekili İsmet Uçma’nın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

İMAM TAŞÇIER (Diyarbakır) – Evet, sayın konuşmacı konuşmasını biraz da Kürt hakları üzerine kurmaya çalıştı ve şunu da dedi: “AKP iktidarından önce gece Kürt, gündüz Türk’tü yani okullarda konuşan.” Ben şu anda bu Mecliste de kendi ana dilimi konuşmıyorum. Dünya İnsan Hakları günü dolayısıyla Kürtçe, kendi ana dilimde yaptığım bir dakika, iki dakikalık konuşmanın tümü (x), (x) diye geçti tutanaklarda. Türkiye’de 20 milyon Kürt yaşıyor, ana dilleriyle eğitimlerini alamıyorlar. Hiçbir eğitim hakları yok; ilkokuldan üniversiteye kadar ana dil eğitim hakları olması gerekirken, Kürtçenin ikinci resmî dil olması gerekirken bunların hiçbirisi yok.

Artı, Kürt isyanlarından bahsetti. Evet, doğrudur, cumhuriyetten bu yana 29 tane Kürt isyanı oldu. Onu kim söylüyordu? Onu, dönemin Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel söylüyor, Meclis tutanaklarında var. İlk Kürt isyanı olan Şeyh Said hareketi, cumhuriyetin kuruluşunda ortaklaştığı Atatürk’ün ya da o zamanki cumhuriyetin ona gerekli ayrıcalığı, muhtariyeti vermemesi üzerine başlamıştır. Bunu da tarih kitaplarında ve tarihte çok rahat görebiliriz, bir.

İkincisi, Amedspor’un bütün maçlarında ayrımcılık ve ırkçılık yapılmaktadır. Ve şu denmektedir sahalarda, Amedspor bir Diyarbakır takımıdır: “Diyarbakır dışarı.”, “Kürtler dışarı.”, “PKK dışarı.” diye sloganlar atılmaktadır. Yani her yerde bu ırkçılığın boyutları günden güne fazlalaşmaktadır.

Artı, bölgesel milliyetçilikten söz etti sayın hatip. Evet, doğrudur, milliyetçilik değil ırkçılık yapılmaktadır. Ben Kürt olduğum için kendimi hiçbir yerde rahat hissedemiyorum, baskılar Kürtler üzerinde var. Bunu teröre indirgemek yanlıştır. Tüm 20 milyon Kürt şu anda sıkıntılıdır.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Taşçier.

Alınan karar gereğince sözlü soru önermelerini görüşmüyor ve gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan Siyasi Etik Kanunu Teklifi ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Anayasa Komisyonu Raporları’nın görüşmelerine başlayacağız.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Siyasi Etik Kanunu Teklifi (2/1000) ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Anayasa Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 307)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

2’nci sırada yer alan, İş Kanunu ile Türkiye İş Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

2.- İş Kanunu ile Türkiye İş Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/597) ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 170) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Hükûmet? Yerinde.

Komisyon Raporu 170 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince, bu tasarı İç Tüzük’ün 91’inci maddesi kapsamında görüşülecektir. Bu nedenle, tasarı tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Şimdi tasarinın tümü üzerinde söz isteyen siyasi parti gruplarının isimlerini ve sözcüklerini okuyacağım.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Sayın Başkan, söz talebimiz vardı.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Demirel, mikrofonunuzu açıyorum.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

30.- Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel’in, 170 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşüleceğine dair kendilerine herhangi bir bilgi verilmediğine ilişkin açıklaması

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Sayın Başkan, daha önce de gündeme gelen 170 sıra sayılı Kanun Tasarısı’na ilişkin ifade etmek istediğim şey şudur: Bugün bu tasarıyı biz basından öğrendik ki Genel Kurula gelecek yani öyle bir etik var ki, Parlamentoda, gruplar arasında bir paylaşım, ortaklaşma, hangi kanun tasarısının Meclise geleceğine dair daha önceden bilgi alışverişi olan bir Parlamentoda -belki biz kendi açımızdan söyleyebiliriz HDP Grubu olarak- ilk kez böyle bir şeyle karşılaştık. Yani, bu, HDP Grubunun tasfiye sürecinin şimdiden başladığının ilanıdır, biz böyle değerlendiriyoruz. Bu yasa, bizim açımızdan, emekçiler açısından, işçiler açısından çok önemli bir yasadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(x) 170 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Aylardır gündemde olan bu yasanın apar topar, hiç bilgi vermeden bugün buraya getirilmesi ve görüşülmesini kabul etmiyoruz ve bu yasanın derhâl bugün görüşmeden çekilmesini talep ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Demirel.

Gündem uyarınca ben gündemi devam ettirmek zorundayım.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

2.- *İş Kanunu ile Türkiye İş Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/597) ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 170) (Devam)*

BAŞKAN – Şimdi siyasi parti gruplarının sözcülerini okuyorum: Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Fahrettin Oğuz Tor, Kahramanmaraş Milletvekili...

Diğer siyasi parti gruplarının henüz sözcüleri bildirilmiş değil.

Şimdi geldi.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Yakup Akkaya, İstanbul Milletvekili...

Diğer siyasi parti grupları da isim bildirdikçe sizlerin bilgisine sunacağım.

Şimdi ilk konuşma...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bildirdik Sayın Başkan, daha evvel bildirdik, konuşmacılarımızı bildirdik.

BAŞKAN – Hayır, “Birinci olarak, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Fahrettin Oğuz Tor.” dedim Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – “Bildirdikçe” deyince ben acaba dedim...

BAŞKAN – Hayır, hayır.

Şahıslar adına da Mahmut Kaçar, Şanlıurfa Milletvekili.

İlk konuşmacı Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Fahrettin Oğuz Tor, Kahramanmaraş Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Tor. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA FAHRETTİN OĞUZ TOR (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 170 sıra sayılı İş Kanunu ile İş Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı hakkında MHP Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle sizleri ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygılarımla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce belirtmek gerek ki terörden on gün içinde sadece Kahramanmaraş’tan 4 askerimiz şehit düşmüştür. Dört gün içinde Türkiye genelinde şehit düşen asker sayımız, güvenlik görevlisi sayımız 10’dur. Hepsine Allah’tan rahmet diliyorum. Her zaman olduğu gibi, burada, inşallah son olur diyorum.

Değerli milletvekilleri, 18’inci yüzyılın ikinci yarısında buhar makinesinin bulunmasıyla başlayan Birinci Sanayi Devrimi’yle fabrika sanayisi kurulmuş, yeni bir işçi sınıfı doğmuş ve işçi-işveren ilişkileri ortaya çıkmıştır. O zamanlar liberalizmin etkisiyle çalışma ilişkilerine müdahale edilmemiş, bunun neticesinde de işveren karşısında güçsüz kalan ve örgütsüz olan işçilerin, ücret dâhil, çalışma şartları kötüleşmiştir. Bu dönem, emeğin sömürüldüğü, çalışanın köleleştirildiği, insan hak ve hukukunun hiçe

sayıldığı bir dönem olarak hatırlanmaktadır. Yüzyıllarca Afrika'da, Asya'da, Amerika'da sömürülen geniş halk kitleleri, bugün de başka bir şekilde sömürülmeye devam edilmekte, sömürülmeye çalışılmaktadır. Birkaçı hariç, bugün, gelişmiş ülkelerin zenginliklerini kurdukları sömürü düzeniyle elde ettikleri kuşkusuzdur.

Zaman içinde sefaletin artmasıyla işçi-işveren ilişkilerine mecburen müdahale etme gereği duyulmuştur. Bunun neticesinde de işçi-işveren ilişkilerinde serbestlik dönemi kapanmış ve müdahaleli dönem başlamıştır. Ülkeler çıkardıkları bireysel ve toplu iş yasalarıyla asgari ve azami sınırlar koyarak işçiler korunmaya çalışılmış, örgütlenme ve toplu pazarlık hakları sağlanmıştır.

İkinci Endüstri Devrimi'yle yeni teknolojilerin ortaya çıkmasıyla, özellikle de bilgisayar ve mikroilemcilerin ortaya çıkmasıyla üretimin yeri ve şekli değişmiş, bu, çalışma ilişkilerini de etkilemiştir. Günümüzde, kitlesel üretimin iş bölümü ve tam günlük istihdam şeklini benimseyen üretim yapısının konjonktürel dalgalanmalara, ürün çeşitlenmesine ve talep değişikliğine cevap veremedikleri sıkıntılar, farklı üretim arayışlarına yol açmıştır. Bu anlamda, esnek üretim anlayışı da bunlardan biri olarak karşımıza çıkmıştır. Avrupa'da sınırlı alanlarda ve sendikaların muvafakatıyla uygulanmaktadır. Esnek çalışma uygulamasıyla, tehlikeli, beğenilmeyen işlerde sadece göçmenlerin çalıştığını, genel olarak yerli nüfusun çalıştırılmadığını da belirtmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, 64'üncü Hükûmet Eylem Planı'nda 10 ve 11 numaralı eylemler esnek çalışma ve özel istihdam bürolarıyla ilgilidir. Esnek çalışma ve özel istihdam bürolarına ilişkin 10 no.lu eylemde çalışma hayatına güvenli esneklik sağlayacak düzenlemeler yapılacağı, eylemin 21 Aralık 2015 tarihinde başlayacağı, 21 Mart 2016 tarihinde bitirileceği, iş gücü piyasalarına esneklik sağlayan çalışma biçimlerinin iş ve sosyal güvenlik mevzuatına ekleneceği, söz konusu mevzuat düzenlemelerinde Avrupa Birliği müktesebatı ve uygulamaların dikkate alınacağı, öncelikle mevcut esnek çalışma sistemindeki sorunların giderileceği, sonrasında yine esnek çalışma sistemlerinin geliştirileceği, bu kapsamda, kamu sektörü başta olmak üzere, söz konusu çalışma biçimlerine yönelik, çeşitli kurumlarda pilot uygulamalar gerçekleştirileceği belirtilmiştir.

11 no.lu eylem planında ise Avrupa Birliği norm ve standartlarında özel istihdam bürolarının faaliyetlerinin, geçici iş ilişkisini de içerecek şekilde genişletilmesi amacıyla mevzuat düzenlemelerinin tamamlanacağı, bu kapsamda, gerek Üçlü Danışma Kurulunda gerekse diğer sosyal diyalog mekanizmalarında konunun değerlendirilerek sonuçlandırılacağı açıklanmıştır. Bunun sonucunda da tasarı önümüze gelmiştir.

Değerli milletvekilleri, tasarının özü, esnek çalışma ve uzaktan çalışmadır. Bazı Avrupa ülkelerinde uygulanan uygulamayla, bazı ülkelerde iş kazalarında önemli oranlarda artış olması nedeniyle, başta Almanya olmak üzere Avusturya gibi ülkelerde bugün itibarıyla kaldırılması dahi tartışılan esnek çalışma uygulaması, ülkemizde hangi ihtiyaçtan doğmuştur, izah edilmesi gereken soru budur.

Bugün ülkemizde, ihtiyaç olduğunda, işveren, yevmiyeli işçi çalıştırabiliyor mu? Çalıştırabiliyor. Kısmi süreli sözleşme yaparak işçiyi çalıştırabiliyor mu? Evet. İş taşıyıcı verebiliyor mu? Verebiliyor. Yani ihtiyaç olduğu zaman, işveren, birçok yoldan işini gördürebiliyor mu? Evet, hem de çok kolay şekilde gördürebiliyor.

Bunca işsizlik varken, işsizliğin tavan yaptığı, on binlerce üniversite mezununun boş gezdiği, bir yıl, iki yıl, üç yıl iş aradığı hâlde iş bulamadığı için umutlarını yitiren yüz binlerce işsiz varken işverenin işçi bulamadığını söyleyebilir miyiz? Asla söyleyemeyiz. O zaman, sıkıntı nerede? O zaman, özel istihdam büroları hangi ihtiyaçtan doğmuştur? Özel istihdam bürolarının nasıl doğduğunu daha sonra açıklayacağım ancak öncelikle bir iki konuyu açıklamakta fayda görüyorum.

Değerli milletvekilleri, birkaç gün önce ziyaretime gelen bir arkadaşımın yaşadığı bir olayı burada paylaşmak istiyorum. Bunun gibi olayları hepimiz, her gün, sıklıkla yaşıyoruz. Arkadaşım, birkaç gün önce, havanın da yağışlı olması nedeniyle, Beysukent'ten, yolda bekleyen üç bayanı alarak Kızılay'a getirir; arabada bayanlardan birinin makine mühendisi, diğerinin Fransızca öğretmeni, bir diğerinin de sosyolog olduğunu ve kreşte çocuk bakım işlerinde çalıştığını öğrenir. Bugün binlerce mühendisin boş gezdiği, öğretmenin atama beklediği, binlerce beyaz yakalının işsiz olduğunu bilmeyen yoktur. Bu sebeple ben bugün ülkemizin acil ve önemli problemi esnek çalışma değildir diyorum.

Değerli milletvekilleri, enerjimizi faydasız işlerle uğraşarak geçirmeyelim. Türkiye'nin önemli problemleri vardır. Bugün Türkiye'nin en önemli problemi bölücü terördür; en önemli diğer bir problemi kayıt dışı istihdamdır, işsizliktir, geçim sıkıntısıdır, hırsızlıktır, yolsuzluktur, israftır, tembelliktir, işin ehline verilmemesidir, adaletle hükmedilmemesidir. İşli olan da işli olmayan da ciddi sıkıntılar içerisinde. Tüm Türkiye huzursuzdur. Türkiye'nin her zamankinden daha fazla huzura ve sükûnete ihtiyacı vardır.

Bakınız, getirilen tasarı, bir ihtiyaçtan doğmamıştır diyorum; çalışma barışını zedeleyecek mahiyettedir, zamanlaması uygun değildir; çalışma barışını bozacak, husumeti ve huzursuzluğu artıracak, yeni huzursuzluklar yaratacak mahiyettedir. Yukarıda da kısaca izah ettiğim gibi, getirilen tasarı bir ihtiyaçtan da doğmamıştır. Özel istihdam büroları ve esnek çalışmanın kaynağı yani tasarının kaynağı, Çalışma Bakanlığınca hazırlanmış ve Şubat 2012'de kamuoyuna açıklanmış olan Ulusal İstihdam Stratejisi'dir. Ulusal İstihdam Stratejisi'nin dört ayağı vardır, bunlar: Bir, eğitim ve istihdam ilişkilerinin güçlendirilmesi; iki, iş gücü piyasasının esnekleştirilmesi; üç, kadınlar, gençler ve dezavantajlı grupların istihdamının artırılması; dört, istihdam-sosyal koruma ilişkisinin güçlendirilmesi. Ulusal İstihdam Stratejisi'nin en önemli hedefi iş gücü piyasasının esnekleştirilmesidir. Bu çerçevede, belirli süreli hizmet sözleşmeleri yaygınlık kazanacak, özel istihdam bürosu aracılığıyla işçi kiralınmasına izin verilecek, kıdem tazminatı fona dönüşecektir. Bunların sonunda da işçinin ücret, fazla mesai, ihbar tazminatı, kıdem tazminatı, izin parası, işsizlik parası, sağlık sigortası primi gibi bireysel, sendika üyeliği ve toplu iş sözleşmesi gibi kolektif hakları geriye gidecektir, gerçek budur. Bunlar işçiyi mutlu edecek hususlar değildir.

Ulusal İstihdam Stratejisi'nin bir başka hedefi kadınlar, gençler ve dezavantajlı grupların istihdamının artırılmasıdır. Evet, kadınların, gençlerin ve dezavantajlı grupların istihdamını artıralım, hiç itirazım yok. Türkiye'de mevcut durum itibarıyla bunca işsiz varken bay-bayan yeni işçiye ihtiyaç var mıdır? Siz milyonlarca insana iş buldunuz da yeni çalışanlar mı arıyorsunuz? Şu an en önemli göreviniz eşleri dul, çocukları, gençleri yetim bırakmamak olmalıdır. Kısa sürede şehit sayısı 500'e yaklaşmıştır. Bugün bölücü teröre verdiğimiz şehit sayısı neredeyse Kıbrıs Barış Harekâtı'nda verdiğimiz 498 şehit sayısına eşit hâle gelmiştir. Bu sebeple, enerjimizi başka noktalara yönlendirmeyelim. Esnek çalışma bugünün konusu olmamalıdır diyorum. Vatandaşımızın beklentisi de budur. Vatandaşın beklentisi teröre bir an önce son verilmesidir. Bakınız, esnek çalışma sonucunda işçi ayağa düşer, ülkemiz ucuz işçilik cenneti olur. Hele de dil bilmeyen milyonlarca göçmen nüfusun yaşadığı ülkemizde işçinin aç kalması dahi konuşulur hâle gelecektir.

Değerli milletvekilleri, iş gücü piyasasını esnekleştirebilirsiniz, gençlerin, kadınların istihdamını artıracığını iddia edebilirsiniz, anladım da çalışanların durumu ne olacak? Ülkemizin birinci ve acil olarak yapması gereken, el birliğiyle kayıt dışı istihdamın azaltılmasıdır. Esneklikle, uzaktan çalışmayla uğraşacağımıza, gelin, kayıt dışı istihdamı el ele vererek yok etmek için ne gerekiyorsa yapalım diyorum. Yasa çıkarılacaksa çıkaralım, MHP olarak tam desteğiz. Zira, kayıt dışı istihdam acıdır, zulümdür.

Bakınız, bizzat yaşadığım başka bir olayı burada anlatmak istiyorum: Kamu görevim sırasında, büyük bir sanayi kentimizde yerel denetim görevi sırasında iki katlı bayan konfeksiyon mağazasına denetime gittik. Çalışanların tamamı bayandı, bayan olması sebebiyle ben zemin katta kaldım, birlikte görev yaptığım 3 bayan arkadaş üst kata çıktılar, beraberinde 4-5 bayanla döndüler. Bayanların üst katta saklandığını öğrendim. Aylık prim hizmet belgeleri üzerinde yaptığım incelemede 5'inin de sigortalı olmadığını tespit ettik. Saklanma sebepleri sigortasız oluşlarıdır. Sigortalı çalışmayı kim istemez ama maalesef bu insanlar istemeye istemeye de olsa saklanmak zorunda kalmışlardır. Saklanmasalar ne olurdu veya şikâyet etseler ne olurdu? Ne olacağı gayet açıktır: Maaşa zam, işe son! Yıllarca çalıştığı hâlde 900 günü, 1.800 günü dolduramadığı için eşine aylık bağlanamayan yüzlerce eş vardır; üç beş güne ölüm aylığı bağlanamayanlar vardır kayıt dışı istihdam nedeniyle.

Değerli milletvekilleri, konuyla doğrudan ilgili olması bakımından bir hususun daha altını çizerek söylemek istiyorum: Ülkemizde iş kanunlarının çok katı olduğu, mahkemelerin hep işçinin yanında olduğu iddiası. Bakınız, ben iyi ki katı diyorum, her şeye rağmen iyi ki böyle diyorum; böyle olmasa, emin olun, Türkiye'de kurumsallaşmış işletmeler ve vicdanlı işverenleri ayırıyorum, bunların dışında işçi hakkı çok geridedir, ücret dışında da bir hakkı yoktur maalesef. Bu tür yerlerde ne çalışma sürelerinden ne fazla mesaiden ne ihbar ne kıdem tazminatından ne hafta sonu ne de bayram tatilinden bahsedebilirsiniz. Bakanlık uygulamaları da maalesef son yıllarda hep geriye gitmiştir. Bugün Türkiye'de yargı, işçinin yegâne güvencesi hâline gelmiştir.

Değerli milletvekilleri, bakınız, sadece bir işletmede 5 bayandan alınacak prim ve vergi en az 2 sigortalının maaşıdır. 5 bayanın sağlık güvencesi yoktur. Oturmaları için sandalye bile konulmadığını gördük. 5 bayanın da bu durumda emekli olma şansları yok denecek kadar azdır. İhbar tazminatından, kıdem tazminatından, izinden, işsizlik parasından, bunlardan bihaberdirler, emin olun bunların adlarını dahi bilmediklerini öğrendim. Maruz kaldıkları durumun insan haklarıyla, insan onuruyla hiçbir alakası yoktur. Bakınız, bu mağaza sahibinin bundan başka 2 konfeksiyon mağazası daha olduğunu öğrendik. Bir tarafta, şehrin göbeğinde sigortasız çalıştırılan garip, ürkek, korkak, sigortasız ve gayrisihhi şartlarda da olsa evine ekmek götürmek derdinde olan kardeşlerimiz; diğer tarafta, 3 mağaza sahibi, zevk, sefa içinde hayat süren, devletin hiçbir şey yapamadığı, kul hakkı yiyen aymazlar.

Değerli milletvekilleri, aynı zamanda başka bir arkadaşımız da bu sırada büyük bir fason üretim yapan atölyeye gittiğinde çok sayıda sigortasız olması nedeniyle denetime müsaade etmediler ve arkadaşımız maalesef darbedilmek durumunda kaldı.

Merdiven altı dediğimiz üretim yerlerinde çalışanların çoğu kayıt dışıdır, ne vergi verirler ne de prim öderler. Burada söyleyelim: Atölye denen birçok yerde doğru dürüst ayrı bir bay-bayan tuvaleti bile olmadığını gördük. Acı gerçek budur. Mevcutları ıslah etmek, kayıt altına almak devletin bir gereğidir diyorum.

Burada samimi olarak kayıt dışını önlemek istiyorsanız bir önerim var Sayın Bakanım. Çalışana kendisini bildirme mecburiyeti getirelim. Çalışana kendisini bildirme mecburiyeti getirdiğimiz zaman, kayıt dışıyla hiç emek de vermeden çok ciddi şekilde mücadele edeceğimizi söylüyorum buradan.

Burada, kayıt dışını -istatistikleri de takip ediyoruz- şu kadar gerilettik, bu kadar gerilettik beyanlarının da toplumda fazla bir inandırıcılığı, karşılığı olmadığını da söylemek istiyorum.

Bu sebeplerle, kadın, genç istihdamını tabii ki artıralım ancak mevcut çalışanların, emekçilerin, alın teri dökkenlerin anayasal, bireysel ve kolektif haklarını, sosyal haklarını da temin etmekten geri durmayalım diyorum.

Değerli milletvekilleri, özet olarak söylemek istediğim şudur: Çok sayıda çalışanın kişisel, kolektif, yasal haklarını temin etmeden, kayıt dışılığı önlemeden enerjimizi başka alanlarda tüketmeyelim; bunca problem varken yeni problemler, huzursuzluklar yaratmayalım diyorum. Avrupa’da şöyle, Avrupa’da böyle, Avrupa müktesebatı, falan, filan. Neyimiz Avrupalı ki bu Avrupalı olsun diyorum. Her iş bitti de sadece esnek çalışma mı kaldı diyorum. Avrupa’da kaçak sigortalı olabilir mi? Fiili ücret ile bildirilen ücret ayrı olabilir mi? Yani ikili kayıt düzeni söz konusu olabilir mi? İşçinin, iznini, fazla mesaisini, bayram tatilini, yıllık iznini iç edebilir mi? İşçi on-on iki saat çalıştırılabilir mi? Hele de ücretsiz on-on iki saat çalıştırılabilir mi? Daha birçok husus. En son örneği Asil Nadir örneğidir, ortadadır.

Değerli milletvekilleri, Ulusal İstihdam Stratejisi’nin kaynağı nedir? Ulusal İstihdam Stratejisi’nin kaynağı uluslararası kuruluşlardır. Ulusal İstihdam Stratejisi ulusal değil, fikir babası küresel kuruluşlardır. Kısaca, moda deyiimiyle, “yerli ve millî” değildir.

Bakınız, IMF’nin 4’üncü Gözden Geçirme Raporu’nda “Direktörler, artan bir esneklik getiren ve emek piyasasında kimi yapısal sorunlara hitap eden kapsamlı istihdam stratejisi hazırlıklarını memnuniyetle karşılamıştır.” denilmektedir. Dünya Bankasının 2008 tarihli raporunda Türkiye’nin açık ekonomik ortamda esas politika olarak sıkı iş güvencesi kurallarını esnekleştirilmesi ve istihdamın korunmasından vazgeçmesi önerilmiş, iş piyasalarının esneklik derecesinin artırılması, sözleşmesiz geçici işçi çalıştırılması gibi unsurların hepsinin birlikte uygulanması gerektiği belirtilmiştir. OECD’nin 2006 Türkiye İnceleme Raporu’nda “Türkiye’de kıdem tazminatı kaldırılarak işsizlik sigortası ön plana çıkarılmalıdır.” önerisi yer almıştır. İşte, bu sebeple söz konusu tasarının millî, orijinal ve yerli olmadığını söylüyorum.

Ulusal İstihdam Stratejisi’nin güvenceli esneklik faslında “İşçiye gelir ve istihdam güvencesinin sağlanması firmanın rekabet gücünün korunmasına bağlıdır.” denilmektedir. Buradan da bu suretle firmanın rekabet gücünün korunmasının amaçlandığı aşikârdır. Tasarının genel gerekçesinin başlangıcında ise güvenceli esneklik, iş gücü piyasasında esneklik ve güvencenin bir arada sağlanabileceği öngörülmektedir; “Güvenceli esneklikle bir yandan iş gücü piyasasının esnekleştirilmesiyle işletmelerin rekabet gücünün ve değişen koşullara uyum yeteneğinin artırılması hedeflenirken, bir yandan da iş gücü piyasasında yer alan kişilerin istihdam ve gelir güvencesinin sağlanması hedeflenmektedir.” ifadesi yer almıştır.

Burada akla gelen ilk soru, öncelik işletmelerin mi olacaktır, yoksa işçinin mi olacaktır? Zira, işçiye gelir ve istihdam güvencesi ancak firmanın rekabet gücü elverirse geçerli olacaktır. Gelir ve istihdam, işverenin rekabet gücüne endekslenmiştir. Mevcut durumda ise iş güvenliğinin işverenin iki dudağının arasında olduğu bir ortamda işçinin fazla mesai, çalışma süreleri, yıllık izin, bayram izni, İhbar tazminatı, kıdem tazminatı gibi haklarının bile tam manasıyla temin edilemediği bir ortamda söz konusu esnek çalışma modeliyle işçinin söz konusu haklarının değil temin edilmesi, korunması bile mümkün olamayacaktır; kısacası, bireysel işçi hakları bile geriye gidecektir. Strateji Belgesi’nde iş gücü piyasasının yapısal sorunları olarak, yüksek tarımsal istihdamda yüksek çözülme yaşanmaktadır, iş gücü niteliği düşüktür, iş gücü piyasası katıdır, iş gücü maliyeti yüksektir. Belgeye göre, yüksek tarımsal istihdamda yüksek çözülme demek köyden şehre göç ve işsizlik demektir, böyle olunca da şehirler ucuz iş gücü deposu olmuş, iş gücü maliyeti zaten azalmıştır. Esnek model işsizliğin çözümüne hiçbir katkı sağlamayacaktır. Belgede aynen yer aldığı üzere, Türkiye ekonomisi 2002-2007 döneminde yüksek oranlı ve sürekli bir büyümeye, iş gücü piyasasında istihdamı artırmaya yönelik müdahalelere rağmen istihdamını beklenen ölçüde artıramamış, 2007 sonrasında ekonomik verilerin daha iyi olmadığı göz önüne alındığında istihdamın artması, hele hele de esnek modelle istihdamın artırılması, işsizliğin azaltılması mümkün olamayacaktır.

Bu arada, Meclisten geçen torba yasayla SGK’ya 2.600 denetmen kadrosunun ihdas edilmesinin de olumlu bir adım olduğunu ifade etmek istiyorum ancak denetmenlerin özlük haklarının da yeniden ele alınması gerektiğini söylüyorum, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Tor.

Tasarının tümü üzerinde ikinci konuşmacı Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Yakup Akkaya, İstanbul Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Akkaya. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, Çalışma Bakanlığının değerli bürokratları, sayın milletvekilleri; öncelikle, hepinizi sevgi, saygıyla selamlıyorum.

170 sıra sayılı İş Kanunu ile Türkiye İş Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın geneline dair Cumhuriyet Halk Partisi adına söz almış bulunuyorum.

Değerli milletvekilleri, çalışma hayatını kökten değiştirmeyi hedefleyen, çalışma hayatını bize göre kaosa sürükleyecek, çalışma barışını muhtemelen bozacak yeni bir kanun tasarısıyla karşı karşıyayız. Kanunlar ne için düzenlenir? Tabii ki sosyal bir ihtiyaca cevap vermek için kanunlar düzenlenir. Peki, temelde iş kanunları ne için yapılır? Elbette, çalışma hayatında istismarları önlemek; art niyetli işverenler karşısında, asgari düzenlemelerle, çalışanların haklarını ve hukuklarını korumak için yapılır. Peki, getirilmek istenen düzenleme sosyal bir ihtiyaca cevap veriyor mu? Bu kanun tasarısında sosyal taraflar dediğimiz sendikaların, meslek odalarının mutabakatı sağlanmış mıdır? Hayır, sağlanmamıştır. Bu tespiti biz gözlemledik ve önerimiz üzerine TÜRK-İŞ, HAK-İŞ, DISK, TUSİAD, MÜSİAD, Türk Tabipleri Birliği, Türkiye Barolar Birliğinin görüşlerini komisyonlarda dinledik. Ayrıca, saydığım bu kuruluşlar yazılı olarak da düşüncelerini komisyonlarda ifade ettiler. Söz alan sendika ve STK temsilcileri bu tasarının ülkemizin çalışma hayatına fayda getirmeyeceğini, çalışma barışını ve toplumsal barışı bozacağını anlattılar. Komisyondaki sayın AKP’li üyeler de Sayın Bakan da bu konuşmalara şahit oldu.

Değerli milletvekilleri, bu düzenlemede toplumsal mutabakat yoktur. Şayet olsaydı, 24 Şubatta Komisyonla kabul edilen tasarı çoktan kanunlaşmıştı. 1 Mayıs’tan önce bu tasarının Meclis Genel Kuruluna getirilmemesi, bence AKP’nin ince bir düşüncesi. AKP Hükûmeti 1 Mayıs alanlarında toplumsal tepkinin artacağı endişesiyle 1 Mayıs’tan önce getirmede; 1 Mayıs geçti, şimdi burada Meclisin huzuruna getiriyorlar.

Değerli milletvekilleri, üzülerken söylüyorum ki AKP Hükûmetlerinin çalışma hayatına, toplumsal barışa, iş barışına verebileceği bir şey olmadığı, aksine kaos yaratmak üzere kurulu bir siyaset anlayışı olduğu var. Bu işi ya bilerek yapıyorlar ya bilmeyerek yapıyorlar.

Size ilginç bir örnek vereceğim. Yalnız, vereceğim örnekte ismi geçen konfederasyon başkanının bir hatası yok. Çünkü, o sadece davete icabet etmiş. Bakın, önümüzdeki hafta yani 8 ile 11 Mayıs tarihleri arası Uluslararası İş Sağlığı ve İş Güvenliği Haftası. Dolayısıyla, haftaya İstanbul’da bununla ilgili olarak Çalışma Bakanlığı bir konferans düzenliyor. Bu konferansta uluslararası kuruluşların çok değerli temsilcileri de var. Kapanış konuşmasını, sendikalar adına, MEMUR-SEN Genel Başkanı yapıyor. Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanı konuşuyor, Sayın Başbakan konuşuyor, Sayın Çalışma Bakanı konuşuyor, açılıшта Sayın TÜRK-İŞ Başkanı konuşuyor ve kapanışta MEMUR-SEN Genel Başkanı konuşuyor. Başta da söylediğim gibi, sorun MEMUR-SEN Genel Başkanının bu İş Sağlığı ve Güvenliği Haftası’nda konuşması değil, onu eleştirmiyorum çünkü o davet edilmiştir, büyük bir konfederasyonun Genel Başkanıdır, elbette ki gelip orada konuşacaktır ama buradaki sorun: On dört yılda 17 bin işçinin iş cinayetlerinde katledildiği bir Türkiye’de hizmet sektöründe örgütlü Memur Sendikasının Genel Başkanının orada konuşması çalışma hayatına nasıl bakıldığının da ayrıca bir göstergesidir, buna işaret etmek için konuştum. Değerli milletvekilleri, bu yüzden bu anlayış çalışma barışını sağlayamaz; işte, bu anlayış işçilerin sorunlarını çözemez; işte, bu anlayış asla toplumsal barışı çözemez.

Değerli milletvekilleri, gömleğin düğmesini ters iliklemeye başladığımız zaman düşeceğimiz durumu hepimiz biliyoruz. Onun için, bu tasarı emeğin bir mal gibi alınıp satılmasını yasal hâle getiren bir düzenlemedir; bu tasarı Anayasa'nın 5, 48, 49 ve 55'inci maddelerine aykırıdır; bu tasarı 4857 sayılı İş Kanunu'nun 2, 5, 7, 11, 12, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 29'uncu maddeleriyle, kısıtlı da olsa, işçinin iş akdini feshe karşı koruyan haklarını ortadan kaldırmaktadır; bu tasarı çalışma yaşamının dengelerini bozacaktır; bu tasarı işçi simsarlığına yol açacaktır; bu tasarı işçinin sömürülmesine yol açacaktır; bu tasarıda işçiler istismar edilecektir; bu tasarı sendikal örgütlenmeyi engelleyecektir; bu tasarıda grev hakkının kullanımı engellenecektir; bu tasarıda iş güvencesi ortadan kalkacaktır; bu tasarıda “iş yeri” kavramı ortadan kalkacaktır; bu tasarıda emek meta hâline getirilecektir.

Değerli milletvekilleri, iş sadece gelir getiren bir uğraş değildir, iş aynı zamanda bireyin topluma aidiyetini sağlayan temel bir haktır. İşçi, yeri, yurdu, eşi, dostu belirli olması gereken sosyal bir varlıktır. Tasarıyla getirilen kiralık işçilik ise ücreti, sağlığı, sosyal güvenlik ve sendikal hakları güvence altında olmadan çalışmayı kabul etmek zorunda kalan işçidir. Dolayısıyla, değerli milletvekilleri, dünyadaki deneyimler de kiralık işçi uygulamasının nasıl hızla yayıldığını ve kazanılmış tüm hakları nasıl gasbettiğini net bir şekilde ortaya koymaktadır. Ülkemizdeki sendikalaşmanın önündeki engeller ve yüksek kayıt dışılığın varlığını koruyan çalışma koşulları ortadayken, üstüne hiçbir somut gerekçe göstermeden, özel istihdam bürolarının getirilmesi çalışma yaşamına ciddi bir darbe olacaktır.

Değerli milletvekilleri, öncelikle, bu yasa tasarısı özünde özel istihdam bürolarına işçi kiralama hakkıyla “uzaktan çalışma” adı altında evde çalışmaya ve turizm sektöründe denkleştirme süresinin uzatılmasına dair düzenlemeleri de içermektedir.

Yasa tasarısının gerekçesine baktığımız zaman, her üç düzenleme de özünde iş gücü piyasasına esneklik getirmektedir. Bunların güvenceli esneklik olduğu söylenmektedir. Böylelikle işsizliğin azaltılacağı, kayıt dışı çalışanların kayıt içine alınacağı, bu yolla istihdamın artacağı, firmaların büyüyeceği, üretimin artacağı, uluslararası rekabetin artacağı, Avrupa ülkeleriyle rekabet edilebileceği vurgulanmaktadır. Ama, tasarı incelendiğinde bu gerekçelerin hiçbirinin gerçekçi olmadığı da görülecektir.

Bu yasa tasarısı güvencesiz salt bir esneklik getirmektedir. Tasarıya baktığımız zaman, bu işçilerin iş güvencesi yoktur, işçinin istihdamının devam edeceğine ilişkin hiçbir düzenleme yoktur, istihdam güvencesi yoktur; işçilerin ücret, sosyal güvenlik hakları, genel sağlık sigortasına ilişkin düzenlemeler yoktur yani gelir güvencesi yoktur, sosyal güvencesi yoktur.

Değerli milletvekilleri, yılda geçici olarak dört ay çalışan bir işçinin normal emekli olabilmesi için çalışması gereken yıl altmış yıl yani 65 yaşını doldursa dahi bu kişi emekli olamayacak, kısmi aylıklı olabilmek için ise 5.400 gün şartını ancak kırk beş yıl sonra yerine getirebilecektir. Bu yasa tasarısı emekliliği bu işçiler için hayal hâline getirmektedir. Yasa tasarısı emekçileri ticari bir sözleşmenin konusu hâline getiriyor, bunların sendikalaşma hakkı, toplu sözleşme hakkı ne yazık ki yok. Bu yasa tasarısı işverenler için de tam bir esneklik sağlarken emekçiler için sıfır güvence üstüne kurulmuştur. Bu yasa söylendiği gibi güvenceli değil, güvencesiz esneklik getirmektedir.

Değerli milletvekilleri, “Bu düzenleme işsizliği önleyecek.” deniliyor. Şimdi soruyorum size: Yeni yatırım yapılmazsa, yeni istihdam olanakları sağlanmazsa işsizlik azalır mı? Yeni fabrikalar açılacak ki istihdam artsın. İşsizliği azaltmak için yapılması gereken öncelikle yatırımları artırmaktır. Eğer siz ülkenizi sermaye için güvenilir olmaktan çıkarmışsanız; savaş ortamına, terör ortamına sokmuşsanız; sıfır sorundan bütün komşularla soruna dönüşmüşseniz ne yaparsanız yapın yabancı sermayeyi yatırım yapmaya ikna edemezsiniz.

Bakın, turizm sektöründe teşvik paketini açıkladınız. Bu, kapanan binlerce firmayı geri getirebilecek mi, turist gelecek mi? Bunlar belirsiz. İşte, turist bölgelerindeki işverenlerimizle yaptığımız konuşmalarda ne kadar zor durumlarda olduklarını kendileri de anlatıyorlar. Ama açık olan bir şey var: Dış politikanız nedeniyle ülkemiz turizmi açık bir biçimde çökmüştür. Bu nedenle sadece işçi haklarını törpüleyerek, her olayda “Hadi biraz daha esnetelim.” diyerek bu sorunları çözemezsiniz. Bu tasarı çalışanlara çalışma mevzuatı gereğince verilmiş yasal hakları fiilen ortadan kaldırmayı hedeflemektedir. Var olan formel alanı daraltarak atipik istihdam alanlarını genişletmek uzun vadeli yapısal bir çözüm asla değildir.

Değerli milletvekilleri, çalışma hak ve özgürlüğünün korunması için işçinin iş yerinin belli olmasının, kural dışı çalıştırılmamasının mücadelesi esasen verilmelidir. Devletin koruyucu konumu ve sosyal devlet olması bunu gerektirir. Kiralık işçilik işsizliğe çare olmayacak, tam tersi iş gücünün sömürülmesine yol açacaktır. Yasa tasarısında belirtildiği gibi, Türkiye iş gücü piyasası katı bir piyasa değildir. Hâlihazırda, 4857 sayılı İş Kanunu’yla esnek çalışmanın neredeyse tamamı, tüm çalışma yaşamına girmiştir ve yasal bir çerçeveye tanımlanmıştır. Bugün için gelinen noktada, yeni bir esnek çalışma ilişkisi yaratacak olan kiralık işçilik ile uzaktan çalışma, kamuoyu ve sosyal taraflarda tartışmaya açılmadan kanunlaştırılmaya çalışılmaktadır, hatta işçi sendikalarına bu şekilde dayatılmıştır.

Gelelim kayıt dışılığı önlemeye. Bu yasa tasarının bir gerekçesi de kayıt dışılığı önlemek diye bahsediliyor. Değerli milletvekilleri, bütün dünyada kiralık işçilerin bir yılda ortalama çalıştıkları süre üç aydır, geri kalan dokuz ayda ise bu işçiler çalışmıyorlar. Bu durumda, bu insanlar yaşamak için kayıt dışı çalışmak zorunda kalıyorlar. Dolayısıyla, oradaki durum sadece istatistiklerde kayıt dışını azaltacağına dair bir söylem oluşturmaktadır.

“Mevsimlik tarım işçilerini, ev hizmetlerinde çalışanları kayıt altına alacağız.” diyorsunuz. Devlet yönetmek, bakkal dükkânı yönetmeye benzemez. Yasalar yapboz tahtasına döndürülmemelidir, devletin kaynakları çarçur edilmemelidir. Bakın, 2011 yılında 6111 sayılı Kanun’la mevsimlik tarım işlerinde çalışanları esnaf yaptınız. Çalışma Bakanlığının öncülüğünde, birçok bakanlığın da katılımıyla mevsimlik tarım işçilerine yönelik büyük bir proje başlattınız; tarımda aracılık sistemini ve yönetmeliğini çıkarttınız. Devletin bütçesinden bu projeye büyük miktarda para aktardınız. Şimdi bunların ne sonuç verdiğini açıklamadan, başarılı olup olmadığının hesabını vermeden mevsimlik tarım işçilerini özel istihdam bürolarının inisiyatifine teslim ediyorsunuz. Zaten sömürülen mevsimlik tarım işçilerinin daha da fazla sömürülmesine zemin hazırlıyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, peki, bu firmalar, daha ucuza çalışacak olan Suriyelileri çalıştırma ne olacak? Bu durumda, sayısı yaklaşık 1 milyonu bulan tarım işçileri yapacak iş bile bulamayacaklar. O zaman bu insanlar ne yapacak? Bunun etki analizi yapıldı mı? Hayır. Biz bunu komisyonlarda da sorduk, bu yasanın etki analizinin yapılmadığını Sayın Bakan da orada ifade etmişti. Bu insanlar büyük kentlere gelecekler, kayıt dışı çalışmaya başlayacaklar, suç artacak. Gelmezlerse ne olacak? Güneydoğuda durum daha da vahim hâle gelecek, mafyalaşma artacak, kaçakçılık artacak. Buna ilişkin bir çözüm var mı? Ne yazık ki yok. Sosyal yardımlarla mı bu insanlara bakacaksınız? Zaten 22 milyon insanın sosyal yardımlarla yaşadığı bir ülke hâline geldik. Siz, Hükûmet olarak bunu azaltmak yerine çoğaltmayı tercih ediyorsunuz. Yanlış olan da esasen budur.

Değerli milletvekilleri, yasa tasarısının temel olarak getirdiği değişiklik, özel istihdam büroları eliyle kiralık işçilik ilişkisinin kurulabilmesinin yolunu açmaktır. Bir diğer deyişle, “modern işçilik simsarlığı” yeniden hayata geçirilmektedir. 20’nci yüzyılda işçileri korumak için yasaklanan, hatta Türkiye İş Bulma Kurumunun kurulmasının ana gerekçesi olan işçi simsarlığının önlenmesi gayesinden vazgeçilmektedir. Bu tasarı, yaklaşık 10 milyon kişiyi doğrudan veya dolaylı olarak ilgilendiren çalışma yaşamının dengelerini altüst edecek bir niteliğe sahiptir.

Bakınız, bu tasarı, ilk defa gündeme gelen bir tasarı değildir. 2003 yılında çıkartılan İş Kanunu görüşmelerinde, bu Genel Kurulda yapılan görüşmelerde geri çekilen bir düzenlemedir. 2009 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilen ancak Sayın Cumhurbaşkanı Abdullah Gül tarafından veto edilen bir tasarıdır. 2015 yılında da Büyük Millet Meclisinden geçmiş ancak kadük hâle gelmiştir.

Sayın milletvekilleri, kiralık işçilik yasa tasarısı, söylendiği gibi çalışma yaşamını daha güzel, daha demokratik bir hâle getirmeyecektir. Bu tasarı, tıpkı bundan önce AKP tarafından çalışma yaşamında yapılan birçok yanlış düzenlemeye benzer bir şekilde kaosa neden olacaktır. Şimdi “Niye?” diye sorulacak?

Değerli milletvekilleri, bu tasarıda işçinin kiralama öncesinde ve sonrasında istihdamın devam edeceğine ilişkin hiçbir düzenleme yoktur. İşçi, iş buluncaya kadar veya kiralama işi bittiğinde özel istihdam firmasına döndüğünde çalışmaya hazır olmasına rağmen ücret alamayacaktır. Özel istihdam bürosuyla iş akdi askıya alınacaktır. İşçi, yaşamını idame ettirecek bir gelire kavuşmak için zorunlu olarak yine kayıt dışı alana geri dönecektir.

Söz konusu yasa tasarısıyla getirilen kiralık işçilik, açık bir biçimde Anayasa’nın birçok maddesine de aykırıdır. Dahası uluslararası sözleşmelere aykırı, Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı’na da aykırılık taşımaktadır.

Değerli milletvekilleri, buradan tekrar uyarmayı bir görev biliyorum: Eğer bu hükümler, bu Meclisten bu şekilde geçerse Anayasa’ya aykırılığı nedeniyle iptal edilecektir. Bunun için açın 2009 yılında Sayın Cumhurbaşkanı Abdullah Gül’ün veto gerekçesini okuyunuz. Ne yazık ki veto gerekçesinde belirtilen eleştirilerin hiçbirisi giderilmemiştir.

Sayın milletvekilleri, işsizlik ve kayıt dışı ekonomi, ülkemiz açısından oldukça önemli sorunlardır, bu sorunların çözümünü herkes istemektedir. Eğer bu sorunların çözümü amaçlanıyorsa gelin işçi ve emekçi haklarını geri götürmekten vazgeçerek daha kalıcı ve daha yapıcı yasal düzenlemeler yapalım, buna olanağımız ve fırsatlarımız var.

Bakın, 4837 sayılı Türkiye İş ve İşçi Bulma Kurumunun Kuruluş Kanunu’nun gerekçesini açıp okuyunuz. 1946 yılında çıkartılan bu kanunun gerekçesi, açık bir biçimde neden bu aracılık işlerinin özel sektör eliyle yürütülmemesi gerektiğini belirtmektedir. İşçi simsarlığını önleme, işçileri ve işsizleri koruma, bu kurumun ortaya çıkışının ana nedenidir. Bugün de bu işlev, Anayasa ile devlete yüklenen görevlerden birisidir. Bu nedenle, yapılması gereken, Türkiye İş Kurumunu güçlendirmektir. İşsizliğin azaltılması ve kayıt dışılığı önlemek için gelin Türkiye İş Kurumunun yetki ve görevlerini geliştirelim, ortak mutabakatla yeni bir düzenleme yapalım. Bu anlayıştaki çalışmaya Cumhuriyet Halk Partisi olarak katkı yapmaya varız, hazırız.

Değerli milletvekilleri, bu yasa tasarısı, sadece kiralık işçilikle ilgili de değildir, aynı zamanda “uzaktan çalışma” adı altında evde çalışmayı da düzenlemektedir. “Uzaktan çalışma” adı altında çalışma yaşamı daha esnek hâle getirilerek iş cinayetlerine davetiye çıkartılmaktadır. Uzaktan çalışma, aynı zamanda kurlsız, güvencesiz çalışmayı, aile emeğinin ve kadın, çocuk emeğinin sömürülmesini doğuracaktır. Ayrıca, kadınları evden çalışmaya ve eve mahkûm eden, kadınların çalışma hayatında görünür olmasını engelleyecek bir düzenlemedir.

Bakınız, bu çalışma biçiminin başka etkileri de çıkabilir. 4+4+4 sistemi nedeniyle okul hayatından uzaklaştırdığınız kızlarımız, buralarda korumasız ve güvencesiz bir şekilde çalışmak zorunda kalacaklardır, evlere kapatılacaklardır. Yine, getirilen bu düzenlemeyle, vakıflar ve benzeri yerlerde çocuklar çalıştırılabilir, bunların denetimleri de ne yazık ki yapılmayabilir ve bunlara yönelik bir önlem bile alınmamıştır.

Değerli milletvekilleri, bu yasa tasarısıyla ilgili olarak üzerinde durmak istediğim son sorun ise tasarıya Komisyon görüşmeleri esnasında son dakikada eklenen, turizm sektöründe denkleştirme süresinin uzatılması konusudur. Siyasi iktidar milletvekillerince verilen bir önergeyle turizm sektöründe yer alan iş yerlerinde uygulanmak üzere İş Kanunu'nda düzenlenen iki aylık denkleştirme süresi dört aya çıkartılmıştır. Aynı zamanda, o iş yerinin toplu iş sözleşmesi yürürlükteyse mevcut durumdaki dört aylık süre altı aya kadar çıkmaktadır.

Değerli milletvekilleri, bu maddenin yürürlüğe girmesi hâlinde ortaya çıkacak sonuç açıktır. Turizm sektöründe fazla çalışma hâlinde ödenen fazla çalışma ödenmeyecektir. Turizm sektöründe çalışanların sezon sonlarında yine iş bitimi ve sezon sonu gerekçesiyle iş akitleri sona erdirilecek ve askıya alınacaktır, sezon başlarında da yeniden kurulacaktır.

Değerli milletvekilleri, yani bir deyişle, bugün, yeni bir AKP klasiğiyle karşı karşıyayız. İşçilere ve emekçilere meydanlarda açıklamalarınızla verdiğiniz vaatler yok sayılıyor. Onların aleyhine, sermayenin lehine düzenlemeler, sanki emekçilerin sendikalarını rahatlatacak şeylermiş gibi sunuluyor.

Gelin, burada yeni bir sorun, yeni bir kaos yaratmayın; gelin, bu yasa tasarısını geri çekin, çalışma yaşamını kaosa sürüklemeyin diyor, hepinizi bir kez daha sevgiyle saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akkaya.

Tasarının tümü üzerinde üçüncü konuşmacı, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Çağlar Demirel, Diyarbakır Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Demirel. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, 170 sıra sayılı İş Kanunu ile Türkiye İş Kurumu Kanunundaki Değişikliklerin Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı üzerine partimiz adına söz almış bulunmaktayım.

Bu kanun tasarısını biz, “kölelik yasası”, “kiralık işçi yasası” olarak tanımlıyoruz. Bu yasa tasarısı daha önceden hazırlanmasına rağmen, ne yazık ki hem toplumsal baskılar hem de 1 Mayıs'tan kaynaklı nedenlerle bugüne ertelenmiş durumdadır. Bu toplumsal baskılardan sonra ertelenen bu yasanın, bugün getirilme şekli de çok manidardır. Bugün apar topar, yangından mal kaçırırcasına getirilen bu yasa, aslında AKP Hükümetinin HDP'ye yaklaşımının bir örneğidir, yaklaşımının tam kendisidir de aynı zamanda. Çünkü, bizler Halkların Demokratik Partisi olarak, bu yasanın bugün gündeme geleceğini basından öğrendik. Bugün, bu yasanın gündeme geleceğinden, bu Parlamentonun açılışından birkaç saat önce bilgimiz oldu. Sanırım bu, ilk kez burada gerçekleştirilen bir durum. Parlamentonun 3'üncü siyasi partisine, Parlamentoda diğer iki parti grubuna bilgi verilmesine rağmen, ne yazık ki bize verilmedi. Yani, şunu gösteriyor: HDP, şimdiden Parlamento dışına itilmek isteniyor.

Nasıl ki HDP şimdiden bu yaklaşımla Parlamento dışına itilmek isteniyorsa bugünkü yasa tasarısında işçi ve emekçilere yaklaşım da aynı HDP'ye yaklaşımın göstergesidir. Biz bunu böyle okuyoruz, böyle değerlendiriyoruz ve böyle ele alıyoruz. Çünkü, bu yasa tasarısına gerek Komisyonda gerekse de bütün alanlarda karşı olduğumuzu, işçi ve emekçilerin kıymına gidildiğine dair önerilerimizi ve muhalefetimizi gerçekleştirdik. Bu, çok net biliniyor.

Bu yasa, sendikaların, işçilerin talepleri doğrultusunda hazırlanan bir yasa değil, tam tersine, sermayenin ve işveren tarafından organize edilen bir yasa tasarısıdır. Biz HDP Grubu olarak, bu yasanın Parlamentodan geçmemesi gerektiğini düşünüyoruz ve buna yönelik de muhalefetimizi gerçekleştireceğiz.

Biz bu yasanın, aynı zamanda, HDP'ye ve halkımıza karşı yürütülen darbe süreciyle bir bağlantısı olduğunu düşünüyoruz. Aynı zamanda, bu darbe sürecini, işçi ve emekçiye yapılan bir darbe olarak değerlendiriyoruz ve bunun, bu sürecin bir parçası olduğunu da bir kez daha ifade etmek istiyoruz. Çünkü bu yasa tasarısı, en fazla ifade ettiğimiz ve diğer partilerin de karşı çıktığı bu yasa tasarısı, muhalefetin eleştirileri ve önerileri dikkate alınmadan, apar topar hazırlanıp getirilen bir yasa tasarısıdır. Buna karşı olduğumuzu bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Evet, bu yasayla emekçilere savaş mı açılıyor; bunu da çok merak ediyoruz. Tıpkı, Halkların Demokratik Partisine ve halklara açılan savaş gibi. Tıpkı, kadınlara açılan, kadın kırımına benzer... Kadınların iş alanından geri çekilmesini sağlayan bir yasa olarak ele alıyoruz, kadın kırımını olarak görüyoruz.

Kıdem tazminatı bu yasayla ortadan kalkıyor. Bu yasayı sömürünün son modeli olarak ifade ediyoruz yani işçiyi, emekçiyi sömüren bir yasa olarak ifade edebiliriz. İşçileri, emekçileri daha fazla sömürmesi ve özelde işverene daha fazla hak sağlanması amaçlı yapılan bir yasadır. Gelin, bundan vazgeçin; gelin, bu yasayı geri çekin ve bu yasadan vazgeçin diyoruz.

İşçilerin, tıpkı köle pazarındaki gibi alınıp değiştirileceği bir yasa tasarısı olarak görüyoruz ve öyle değerlendiriyoruz, uygulama da onu gösterecektir; tıpkı, 1 Mayıs'ta alanlardaki tepkilerin önüne geçmek için bu yasa tasarısını 1 Mayıs sonrası gündeme aldığınız ve Parlamentoda görüştüğünüz gibi.

Siz burada bu yasayı gerçekleştirerek aslında işçileri kiralıyorsunuz. "Kıralık işçi" olarak ifade ettiğimiz işçileri dört aylık ya da sekiz aylık kiralayarak işverenin işçiyi sürekli değiştirebileceği bir alana döndürdünüz.

Ücretleri düşürüyorsunuz. Daha fazla işçinin daha fazla yaşam kaybına neden olacaksınız çünkü daha fazla çalıştırılacak, daha ağır koşullarda çalışmayı getirmiş olacaksınız.

Yine sendikal örgütlülüğün önünü kapatacaksınız çünkü itiraz edenin, karşı çıkanın istifasını alıp yeni işçileri almaya çalışacaksınız. Bununla işçilik daha fazla artacak. Sermayeyi korumak için işçilerin haklarını daha da azaltmış olacaksınız. Yaşanan ekonomik krizin aslında faturasını işçilerin omzuna yükleyeceksiniz.

İşçinin ve emekçinin ekmeğiyle uğraşmayın, gelin, kul hakkını yemeyin diyoruz. Bu özel istihdam bürolarının tamamı yeni şirketlere verilecektir. Tıpkı diğerlerinde olduğu gibi, bunun da AKP yandaşı firmalara verileceğini çok iyi biliyoruz. Yangından mal kaçırmayın. Gelin, sendikalarla, işçilerle oturun, konuşun ve bu yasa tasarısını gözden geçirin.

Bu tasarımı onaysız ele alırsanız yürürlüğe koymanız da gerçekten çok zor olacaktır. Bu nedenle, bizler HDP Grubu olarak yaklaşık 25 milyon işçinin iş güvencesine dokunmayı amaçlayan bu yasanın derhâl geri çekilmesi gerektiğini bir kez daha ifade etmek istiyoruz. Emin olun ki bu yasa, bizim için dokunulmazlıktan daha önemli bir yasadır çünkü siz, işçiye ve emekçiye daha ağır bir şekilde dokunmuş oluyorsunuz ve bu tasarımı da bugün getirmenizin sonucu işçi ve emekçi kırımını olacaktır.

Bu tasarımı biraz daha derinlemesine ele alırsak, yasanın meşru ve somut bir gerekçesi yoktur. Yani bu meşru ve somut gerekçesi olmayan yasayı bugün dayatmanın bir anlamı da yoktur.

Yine, bu yasayla kamusal sorumluluk da özel sektöre devredilecektir. Yani bu yasa, kamusal sorumlulukta olan istihdamın özel sektöre devredilmesiyle ilgilidir. Burada İŞKUR işsizleştirilecektir, özel sektör her şeyi yüklenmiş olacaktır. Ayrıca bu yasa, daha önce de bahsettiğim gibi kıralık işçi kullanımına istisna değil, kaide olacaktır. Yine, bu yasa, şirketlerin ihtiyaç duyacağı, neredeyse her konuda bir gerekçe göstererek kolaylıkla işçiyi kiralayabilecektir.

Yine, gelin, bu yasadán vazgeçin diyoruz. Hazırlanan bu kiralık işçi yasa tasarısıyla, Soma’da 301 işçinin kaybedilmesine yol açan dayıbaşı sistemi tüm Türkiye ve tüm alanlara yayılacaktır. Artık bu iş alımı ve çıkarımı, direkt işverene devredilecektir. Tabii ki sadece işsizleri değil, işte olanları da vuracaktır, onların da etkileneceği bir durumdur. Yıllık daha fazla çalıştırıp hakkı olan kıdem tazminatını elinden alacaksınız. Yıllık ücretli izin hakkını ödemek zorunda kalmamak için de işten çıkartacaksınız. Yani bunların hepsini ifade ettiğimizde... Dünya örneklerinde de bunu görüyoruz, dünyada da aslında bunun örnekleri pekâlâ ortadadır.

Daha düşük ücret alacak işçiler, daha güvencesiz çalıştırılacak; bu, açık ve alenen ortadadır. Yine, tasarıda “Kiralık işçilere eşit koşullar sağlanacaktır.” diye ifade ediliyor. Oysaki bırakın eşit koşulları, daha fazla mağdur edileceklerdir, daha fazla özelleştirmeye hak tanınacaktır. Bu kamudaki sözleşmeli personele uygulananın daha gerisinde yani on yılı aşkın süre boyunca insanlar geçici istihdamda kadroya geçmeyi beklerken ne yazık ki bu bile ortadan kaldırılmış olacaktır. Kiralık işçilikte de bu durum ortaya çıkmış olacaktır.

Yine, ücretlerde düşüşün yanı sıra, esnek, güvencesiz ve düzensiz olan iş yaşamı, bu yasadán sonra daha da düzensizleştirilecektir. Dönemsel olarak çalışmak norm hâline getirilecek, bir sonraki iş yerinin neresi olacağını bilemeyecektir işçiler. Bu da işçinin kendisi ve ailesi için uzun dönemli planların yapılmamasına neden olacaktır. Biz şimdiden görüyoruz, bu modern kölelik yasasından sonra anneler, bir evladı işe girdi diye sevinmeden, öbür evladı işten çıkarıldığı için üzülecektir. Üstelik, her yer Soma olacak, yine bu yasayla her yerde iş cinayetleri gittikçe artacaktır.

Yine, bu yasayla -söyledik, bir daha ifade edeceğim- kıdem tazminatı ve yıllık ücretli izin hakkı gasbedilecektir. Yine, bu yasa tasarısıyla, işçilerin kazanılmış olan hakkı, emeklilik hakkı gasbedilecektir.

Yine, bu yasa tasarısıyla, taşeronluk sistemi de biçim değiştirecektir. Sayın milletvekilleri, yasayla taşeron şirketler, özel istihdam büroları hâline gelecek yani kandırılacak, -taşeron sistemi sadece yeniden değiştirilecektir- taşeron sisteminin emek düşmanı yapısı yine aynı şekilde korunmuş olacaktır.

Yine, bu yasayla, sendikalara üye olmanız dahi imkânsızlaşacaktır. Özel istihdam bürolarıyla işçileri, işsiz kalma korkusuyla sendikalardan uzak durmaya zorlayacaksınız.

OECD ülkeleri arasında en düşük sendikalaşma oranı Türkiye’dedir, biz bunu biliyoruz. Türkiye’de gerçekleştirilen bu duruma ilişkin, kiralık işçilerin sendikalaşma oranı da yine gerilemiş olacaktır.

Yine, mobbing artacaktır. Kadına yönelik şiddet ve kadının işten çıkarılması daha fazla artış gösterecektir. Tam zamanlı işçiler ve kiralık işçiler arasında bir hiyerarşi doğacaktır.

Yine, son olarak sayın milletvekilleri, bu yasa tasarısıyla, iddia edildiğinin aksine, kadın istihdamı artmayacaktır, tam tersine, düşecektir.

Şimdiye dek sıraladığımız bu olumsuz sonuçlar da kadın istihdamına çok daha olumsuz biçimde yansiyacaktır. Öncelikle, kiralık işçiler mevcut iş gücü piyasasındaki boşluklara... Örneğin, doğum yaptığı için işten ayrılan kadının yerine kadın istihdam edilmeyeceği için kadına yeni bir istihdam alanı oluşmayacaktır, hatta evdeki ikinci mesai olarak çocuk ve yaşlı bakımını üstlenmiş kadınlar için iyi işlere erişim daha da kısıtlanmış olacaktır.

Yine, geçici iş istihdamında ve kiralık işçi uygulamasına dair dünyada yapılan araştırmalar da işçilerin ve özellikle de kadın işçilerin büyük oranda koşullarının gerilediği yönündedir, bunu diğer ülkelerdeki örneklerde çok net olarak görebiliriz. Bir kadın 3 tane çocuk doğurduğunda, her seferinde ilköğretim çağına kadar yarı zamanlı çalışma hakkını kullanırsa bu, toplamda on altı buçuk yıl yapmaktadır.

Bu süre boyunca özel istihdam bürolarında çalışan bir kadın, on altı yıl boyunca iş güvencesinden mahrum olacaktır. Yine, kadınların doğum izni konusu, ciddi bir sorun teşkil edecektir. Bildiğiniz üzere, hâlihazırda esnek çalışmayla doğum iznine ayrılan kadınların tekrar aynı iş yerinde çalışma imkânları tamamen işverenin inisiyatifindedir. Kadınların iş yaşamında kayıt dışı çalışması, Türkiye’de zaten doğal ve olağan karşılanmaktadır, norm olarak görülmektedir. Tam da bu amaçla, yine, devlet evde bakım ücreti verdiği kadınların sigortasını yatırmadığı hâlde bu kadınları istatistiksel verilerde istihdam ediliyormuş gibi göstermektedir.

Esneklikle rejimin sanki çalışanların istediği doğrultuda ve çalışanların istediklerine göre düzenlenmişmiş gibi yansıtılması da aslında sektörün ihtiyacına göre düzenlendiğini göstermektedir. Peki, hâlihazırda özel istihdam bürolarında bu durum nasıl görülmektedir? Çoğunlukla 20-34 yaş arasındaki gençlerin, özel istihdam büroları aracılığıyla iş bulanların, işe yerleştirilenlerin yüzde 34’ünü kadınlar, yüzde 65’ini erkekler oluşturmaktadır. Bürolar aracılığıyla işe yerleştirilen kadınların yüzde 56’sı, genç ve eğitim seviyeleri kendileriyle aynı pozisyonda çalışan erkeklere göre daha yüksektir. Mevcut durumda kadın işçiler, aynı pozisyonda çalıştığı erkeklerden daha az ücret almakta ve daha da güvencesiz bir şekilde çalışmaktadır, üstelik bu yasayla birlikte bu durum kanun güvencesine de alınmış olacaktır.

Tam da bu şekilde eğer bu yasa geçerse, kadınlar genel olarak geri hizmet işlerinde çalıştırılmak istenecektir. AKP iktidarının kadına bakışı dikkate alındığında aslında kadınların iş yaşamında geri plana itilmesi ve eve hapsedilmesi bu yasayla daha da kolaylaştırılacaktır.

Evet, değerli milletvekilleri, eğer özet geçecek olursak, biz Halkların Demokratik Partisi olarak sendikalar, emek örgütleri ve işçilerle yaptığımız istişarelerin ardından şunu rahatlıkla söyleyebiliriz: Kıralık işçilik sistemini getirecek olan özel istihdam büroları yasasının amacı, istihdamı artırmak değil, mevcut iş olanaklarını ve işçilere ödenen mevcut parayı yarım yarım bölerek daha fazla kişiye dağıtmaktır.

Biz diyoruz ki, eğer istihdam gerçekten artırılmak isteniyorsa sermayeye daha fazla teşvik vermek ya da onu bir çocuk gibi özendirmek yolunu seçmezdi Hükûmet; bunun yerine, işçiler için gerekli yasal düzenlemeleri yaparak, patronları daha iyi ücret ve sosyal güvencelerle işçi çalıştırmaya zorlardı. “Zorlama” dediysek kafasına silah dayasın demiyoruz tabii ki. Türkiye’de insanlar haftada elli saatten fazla çalıştırılıyorsa bu, en büyük sorundur, en büyük kıyımdır diyoruz.

Olması gereken, herhangi bir hak kaybına uğramadan mesaiyi otuz beş saate düşürmek, toplu işten çıkarmaları önlemek, sendikal örgütlenmelerin önünü açmaktır. Eğer Hükûmet, bu insani koşulları sağlarsa patronlar da daha fazla işçi istihdam etmek zorunda kalacaklardır. Burada tek “sorun”, işverenin kârındaki cüzi bir azalma olacaktır ama bir o kadar da bunun sorgulanması iktidarın boynunun borcu olacaktır. Yani işçinin, emekçinin iktidarı olduğundan bahseden AKP iktidarı olarak eğer iddia ettiğiniz gibi toplumun tamamına yakınıni oluşturan işçi, emekçi ve işsizlerin lehine siyaset yapacaksanız derhâl bu yasa tasarısını geri çekmeniz gerekmektedir çünkü hepimiz, bu işçi ve emekçilerden oy aldık, onlara vereceğimiz hesap, onlara vereceğimiz daha güvenli bir iş yasası çıkarmak olmalıdır.

Yine, aksi takdirde, bu yasa, sermayenin kârlarını korumak adına Türkiye tarihinde işçilere karşı yapılmış en büyük saldırılardan biri olacaktır. Bu, çok açık ve nettir. Biz buna ilişkin muhalefetimizi bu Parlamentoda olduğumuz sürece devam ettireceğiz ve işçilerin, emekçilerin yanında olduğumuzu bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Tabii, bizden saklayamadığınız gerçek de şudur: Sizin iktidarınız dönemi, dünyanın en çok çalışıp en az kazanan, en örgütsüz kılınmış, en borçlu ve en çok ölen işçilerinin yaratıldığı on dört yıldır. İşçi, emekçi düşmanlığını gelin bırakın, bunu meslek hâlinen çıkartın.

Güvenceli iş yaşamını temel bir ilke olarak belirlemiş olan Halkların Demokratik Partisi olarak bu yasaya karşı çıktığımızı, bu yasanın tamamen geri çekilmesi gerektiğini bir kez daha ifade ediyor, halkımıza reva görülen bu kıyımın, kadınlara reva görülen bu kıyımın derhâl çekilmesi gerektiğini ifade ediyor ve yaşananlardan tamamen AKP Hükûmetinin sorumlu olacağını bir kez daha altını çizerek belirtiyor, bu darbe sürecinden vazgeçin diyorum ve bütün Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Demirel.

Sayın Akçay, söz talebiniz mi var?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Evet efendim.

BAŞKAN – Buyurunuz açıyorum mikrofonunuzu.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

31.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 170 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın görüşüleceğine dair MHP Grubuna da herhangi bir bilgi verilmediğine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biraz önce HDP Grup Başkan Vekili Sayın Çağlar, bu 170 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın geleceğinden kendilerinin haberinin olmadığını, diğer parti gruplarına bilgi verildiğini ifade etti. Bir yanlış anlamaya da meydan vermemek bakımından, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak kendi bakımımızdan şu açıklamayı yapmak isterim ki Milliyetçi Hareket Partisi Grubuna da herhangi bir bilgi verilmiş değil fakat gecenin ilerleyen saatinde ben kendim bizzat sordum “Yarın için ne düşünüyorsunuz?” şeklinde. Zaten biliyorsunuz her gün bu gündem ve görüşülecek sıra sayıları da var. 170 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nı düşündüklerini ifade etmişlerdi. Yani özel, ayrıca grubumuza bilgi verilmiş değil. Ben bu konuyu açıklama ihtiyacı duydum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akçay.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

2.- İş Kanunu ile Türkiye İş Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/597) ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 170) (Devam)

BAŞKAN – Tasarının tümü üzerinde şahsı adına Mahmut Kaçar, Şanlıurfa Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Kaçar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT KAÇAR (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; 170 sıra sayılı İş Kanunu ile Türkiye İş Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Yasa Tasarısı hakkında şahsım adına söz almış buluyorum. Bu vesileyle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Gerek komisyon aşamasında gerekse de alt komisyon aşamasında çok uzun ve farklı değerlendirmelerin olduğu bir yasa tasarısını bugün görüşüyoruz. Bu yasa tasarısıyla, bir yandan işsizliğin önlenmesi, iş gücü esnekliğiyle rekabet gücünün artırılması ve kayıt dışıyla mücadelenin esas olduğunu ifade etmek istiyorum.

Hepinizin bildiği gibi, işsizlik tüm dünyada en önemli sosyal, ekonomik problemlerden biri. İşsizliği azaltmanın önemli bir boyutunu da istihdam biçimlerinin artırılması oluşturmaktadır. Özellikle bu bağlamda engelliler, kadınlar, uzun süre işsiz kalanlar ile yeni mezunların iş gücü piyasasına

girişlerinin kolaylaştırılması ve bunlara yönelik bir istihdam modeli oluşturulması hiç şüphesiz işsizliğin önlenmesi açısından son derece önemlidir. Ancak, burada önemli olan, geçici iş ilişkisinde sıralamaları net olarak ortaya koymak, yeni istihdam oluştururken, kayıt dışıyla mücadelede mesafe alırken, bu istihdam modellerinde emek sömürüsüne meydan vermeyecek ve çalışanları koruyacak düzenlemelerin yer almasıdır.

Kanunun 1'inci maddesinde, hangi durumlarda geçici iş ilişkisi kurulacağı, süreleri net olarak ortaya konmuş, bu konuda ILO sözleşmeleri ve Avrupa Birliği direktifi esas alınmıştır. Bu uygulama, başta Avrupa Birliği ülkeleri olmak üzere, birçok ülkede uzun yıllardır uygulanan ve uygulama sonuçlarına göre de ILO'nun ve Avrupa Birliği direktiflerinin belirlendiği bir modeldir. 2015 yılında yayımlanan Özel İstihdam Büroları Avrupa Konfederasyonu Ekonomik Raporu'na göre, dünyada geçici iş ilişkisi kapsamında çalışan kişi sayısı toplam çalışanların yüzde 1,6'sı, Avrupa Birliğinde ise bu rakam yüzde 1,7. Yani, iddia edildiği gibi, bütün çalışanların geçici iş ilişkisiyle istihdam edileceği yaklaşımı doğru bir yaklaşım değil. Burada bu ulaşılan yüzde 1,6 ve 1,7'nin de uzun yıllar neticesinde gelinen bir oran olduğunu da özellikle ifade etmek istiyorum.

Burada hangi alanlarda geçici iş ilişkisi kurulacağı da yasada açık bir şekilde ifade edilmiştir. Bunlardan birincisi, doğum, süt izni ve hastalık izinleriyle ilgili geçici iş ilişkisinin kurulabileceğidir. Bilindiği gibi, AK PARTİ iktidarından önce, doğum öncesi iznin üç hafta, doğum sonrası iznin de beş hafta, toplamda sekiz hafta olduğu bir uygulama söz konusuydu. Yapılan yasal düzenlemelerle birlikte, doğum öncesi sekiz hafta, doğum sonrası sekiz hafta, toplamda on altı hafta. Yine, yeni yapılan bir düzenlemeyle, doğum sonrası iznin bitim tarihinden okul çağına kadar, çalışan kadınlara, kısmi süreli çalışma hakkı tanınmıştır. Bunlar da kadının çalışma hayatında daha fazla yer edinmesi, kadınların evlatları ile çalışmaları arasında bir tercihe zorlanmadan çalışma hayatının önündeki engellerin kaldırılması açısından önemli düzenlemelerdir ve AK PARTİ iktidarı döneminde, hepinizin malumu olduğu gibi, hayata geçirildi. Biz, işte, bu yeni düzenlemeyle, gerek doğum öncesi gerekse doğum sonrası ücretli izin dönemlerinde, çalışan kadınların -yeni yapılan düzenlemeyle birlikte- okul çağına kadar kısmi süreli çalışma dönemlerinde oluşan boşluğun özel istihdam büroları üzerinden temin edilmesinin önünü açıyoruz. Aslında burada kadın istihdamından uzak duran, kadın istihdam etmek istemeyen işverenlerin önemli bir gerekçesini de bu yasal düzenlemeyle ellerinden alıp kadın istihdamının önündeki engelleri kaldırıyoruz.

Yine geçici iş ilişkisi kurulabileceğiyle ilgili önemli bir alan da çalışanların askerde olduğu dönemler. Biliyorsunuz, şu anda askerde olan bir çalışanın yerinde bir şekilde birileri çalışıyor ama nasıl çalışıyor? Ya belli süreli bir sözleşmeyle -ki bununla ilgili birçok hukuki problem ortaya çıkıyor- veya kayıt dışı -ki önemli bir kısmı kayıt dışı- olarak çalışıyor. Biz böylece, kayıt dışılığı önlemeye yönelik olarak, fiili durumda kayıt dışı olan bir durumu yeni yasa tasarısıyla birlikte kayıt içine almayla ilgili önemli düzenlemeler getiriyoruz.

Yine ev hizmetlerinde -ki hepinizin bildiği gibi isteğe bağlı sigortalılıkla devam eden, kayıt dışı olan bu alanda- yine özel istihdam büroları üzerinden bir istihdamı öngörerek hem evde çalışanları iş sağlığı ve güvenliği açısından kanun kapsamı içerisine alıyoruz hem de kayıt içine alma noktasında bir zorunluluk meydana geliyor.

Diğer önemli bir alan mevsimlik tarım işçileri. Aslında bu çok özel bir konu, çok geniş zaman ayırmamız gereken bir konu ve 24'üncü Dönemde bizim başkanlığını yaptığımız araştırma komisyonunda, bütün siyasi partilerin oy birliğiyle kabul ettiği ve raporu ortaya koyduğu bir alan. Mevsimlik tarım işçileri yalnız çalışma hayatını ilgilendiren bir konu değil; aynı zamanda ulaşım ile ilgili, barınmayla ilgili, çocukların eğitimi gibi farklı alanları da ilgilendiren genel bir konu. Belki ilerideki dönemlerde bununla

ilgili çok daha farklı ve uzun değerlendirmeler yapma imkânımız olur ama bu yasayla, mevsimlik işçilerin özel istihdam büroları üzerinden alınmasını sağlayarak, şu anda kayıt dışı oranının en fazla olduğu, yüzde 95 olduğu mevsimlik tarım işçileri alanlarıyla ilgili önemli bir altyapı hazırlığı yapıyoruz. Burada ileride yapılacak olan yasal düzenlemelerle, yönetmeliklerle de mutlaka bunun tahkim edilerek, mevsimlik tarım işçilerinin ulaşım gibi, barınma gibi diğer alanlardaki sorunlarıyla ilgili de önemli mesafeler almamız gerektiğini özellikle buradan ifade etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, bu uygulama, az önce ifade ettiğim gibi, ilk defa Türkiye’de olacak olan bir uygulama değil; Avrupa Birliği ülkelerinin tamamında uygulanan ve uygulama çıktılarına göre de normların belirlendiği bir uygulama. Ama burada, bütün Avrupa Birliği ülkelerinde, Avrupa Birliği ve Komisyonu direktiflerinde, ILO normlarında üzerinde önemle durulan en önemli konu eşit muamele ilkesi yani bir yerde geçici işçi çalıştırıyorsanız, asıl çalışan, kalıcı çalışan işçi ile temel çalışma koşulları açısından hiçbir farkın gözetilmeyeceği ve eşit muameleye tabi tutulacağıyla ilgili yaklaşımdır. Biz bu yasal düzenlemeleri yaparken özellikle alt komisyonda çok önemli bir değişiklik yapıldı. Bu önemli değişiklik de ILO normlarının, ILO’nun özel istihdam büroları kurulması hakkındaki 181 sayılı Sözleşmesi ile 2008 tarihli Avrupa Birliği direktifinin bu eşit muameleyi içeren ilgili bölümünün aynen, önergeyle yasa içerisine dercedilmiş olmasıdır. Şu anda Genel Kurulun takdirine sunulan yasa tasarısında, Avrupa Birliği direktifi ile ILO’nun ilgili maddesinin yasa metninde olduğu gibi yer aldığı, eşit uygulama ilkesini esas alan düzenlemeye yer verilmiştir. Bu düzenlemede, Avrupa Birliği direktifindeki “Geçici işçinin, geçici işçiyi çalıştıran işverenin iş yerindeki çalışma süresince temel çalışma koşulları, bu işçilerin aynı işveren tarafından aynı iş için doğrudan istihdamı hâlinde sağlanacak koşulların altında olamaz.” hükmüne yer verilmiştir.

Yine, yapılan değişikliklerle, özel istihdam bürosu kurulurken teminatın 10 katına kadar yükseltilmesi, usule uygun işçi çalıştırılmaması durumunda cezaların yükseltilmesi ve özel istihdam bürosunun faaliyetlerine son vermesi hâlinde teminattan öncelikli olarak işçi alacaklarının ödenmesi hükmü getirilmiştir ve yine bu komisyon çalışmalarında yapılan düzenlemelerle, özellikle çalışanların alacaklarının garanti altına alınması noktasında son derece önemli bir düzenleme yapılmıştır. Bu düzenlemenin anlamı şudur: Teminatları ciddi anlamda yükseltilen bu sistem içerisinde özel istihdam bürosunun faaliyetine son verilmesi hâlinde işçi alacaklarının devlet alacaklarının önüne alınarak birinci öncelik hâline getirilmiş olmasıdır.

Elbette ki Genel Kurul aşamasında çok önemli katkılarla çalışanların temel çalışma koşullarını düzenlemeye yönelik olarak farklı yaklaşımlar ve düzenlemeler olacağına olan inancımı ifade ediyorum. Yapılan bu düzenlemenin ILO ve Avrupa Birliği normlarına uygun olarak hazırlandığını ifade ediyor, tüm Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kaçar.

Tasarının tümü üzerinde şahsı adına ikinci konuşmacı Ömer Fethi Gürer, Niğde Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Gürer. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hükümet çalışma hayatına ilişkin bir yasa tasarısını Meclis gündemine getirmiştir. Bu tasarı Türkiye’nin işçilerinin ihtiyaçlarına yanıt vermek için değildir. Bu tasarı doğrudan doğruya uluslararası özel istihdam şirketlerinin pazar paylarını artırmaya dönük olarak hazırlanmıştır.

Değerli milletvekilleri, tasarı güya güvenceli esneklik getirerek daha fazla istihdam yaratılmasına hizmet edecektir. Mevcut İş Yasası tasarıda ileri sürülen bütün iddialara yanıt verebilecek nitelikte, yeterlikte güvenceli esnekliğe sahiptir. İş Yasası’nda geçici iş ilişkisi vardır, belirli süreli hizmet

sözleşmesi vardır, belirli alanlarda dışarıdan hizmet alımı vardır. Yeni olan nedir? Özel istihdam şirketlerine daha fazla kâr elde edebilmeleri için yetki verilmesidir. Dünyadaki örneklerine baktığımızda bu tür şirketlerin asıl gelir kaynakları işçi kiralama değildir. Birileri kâr elde edecek diye bizim milyonlarca işçimizin haklarını, güvencelerini riske sokmak doğru değildir. İşçilerin örgütleri bu tasarıya karşı çıkmaktadır. Özel istihdam bürolarına geçici iş ilişkisi yetkisi verilmesi, hepimizin bildiği adıyla işçi kiralama yetkisi verilmesi işçilerin aynı zamanda örgütlenme ve toplu iş sözleşmesinden yararlanma hakkının da önünde yeni bir engel oluşturacaktır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye istihdamı artırmak istiyorsa, önce başta sanayi olmak üzere büyümeyi hedeflemelidir. Üretimini artıracak önlemler almalıdır. Aşırı vergi yüklerini, enerji maliyetlerini düşürmelidir. Üretim artışı, büyüme için, inşaatın dışında iktidarın tek bir girişi yoktur. İnşaat dediğimiz de Türkiye’de yandaşlara ve iktidar sahiplerine rant kapısı yaratmaktan başka, gerçek anlamda bir zenginlik yaratmamaktadır. Tam tersine, TOKİ’nin amacından sapması, çarpık kentleşme, betonlaşma ve geri gelmeyecek doğa yıkımlarını oluşturmaktadır.

İşçilerin sesine kulak verilmelidir. “Asgari ücreti artırdık, şimdi karşılığında bazı hakları alacağız.” yaklaşımı yanlıştır. “Kiralık işçilik” denilen olay, açıkça, işçileri hakları yönünden 19’uncu yüzyılın bile gerisine götürmeye adaydır. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) İşçileri modern çağ köleleri hâline getirecek böyle bir düzenlemeye “evet” dememiz mümkün değildir. Köleliğe karşı işçilerin haklarını ve özgürlüklerini korumak bizlerin temel ve vazgeçilmez görevidir. İş barışını bozacak, kural dışı çalıştırmayı yaygınlaştıracak, sendikalaşmayı engelleyecek, iş cinayetlerini artıracak bu yasaya itirazımız vardır. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) İş güvencesi, istihdam güvencesi, gelir güvencesi, bütünlüştürme güvencesi, yani güvenceli çalışmanın bütün unsurları bu yasayla esnetilmekte, işçi aleyhine düzenlemeler yapılmaktadır. İş güvencesi ortadan kaldırılmakta, işçilerin sosyal güvenlik hakları ortadan kaldırılmakta, işçilerin geriye gitmesi değil toptan yok edilmesinin yolu açılmaktadır. Kiralık işçilik sorun üretmekten başka bir fayda sağlamayacaktır.

Değerli milletvekilleri, 24 Ocak Kararlarından günümüze kadar süren süreçte ne zaman bir yasal düzenleme ortaya gelse mutlaka işçilerin kazanımlarının geriye götürülmesi, işçi haklarının budanması Mecliste çıkan yasalar eliyle gerçekleştirilmektedir. Oysa, çoğunuzun babasının, annesinin ya da sizin yaşamınızın bir döneminde çalıştığınız işçilik “Emek en yüce değer.” kavramıyla kutsal bir iştir. Ne var ki ülkemizde işçi yasaları ve işçiler için yapılan düzenlemede onların kazanımlarının geriye götürülmesi, böylece sorunların aşılabileceği düşüncesi yaygındır. Oysa, iş varsa, sanayici varsa onun için emek üreten işçi de vardır. İşçilerin ve sanayicilerin var olduğu yerdeki düzenlemelerde tüm olumsuzlukları işçilerin üstüne yıkmak, onların kazanımlarını almak ve onları bir yerde köleci anlayışla çalışmaya zorlamak hiç kimseye fayda sağlamamıştır. Ülkemizde yaşanan onca olumsuzlukların içinde yeni toplumsal sorunları yaratacak olan böylesi düzenlemelerin Meclis gündemine getirilmesi bence vahim bir hatadır. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) İşçilerimizin kazanımlarına göz dikerek ekonomiyi iyileştirme anlayışı, onların sorunlarını çözmekten çok onları yok etmeye yönelik yaklaşımlar yeni yeni sorunların da oluşmasının başlıca nedeni olacaktır.

Değerli arkadaşlarım, Niğde’nin Bor ilçesinde şeker fabrikamızdaki işçi arkadaşlarımız 1 Mayıs tarihinden önce bir eylem başlattılar. Eylemlerinin gerekçesi şu: Şeker fabrikasında yirmi yıldır çalışan işçilerimiz kadroya geçemiyorlar. Bunlar geçici işçi olarak getiriliyorlar, çalıştırılıyorlar. Teknik kapasiteleri var, yeterlilikleri var ama bunlara verilen sözler yerine gelmediği için işçi arkadaşlarımız fabrikada kadrolu işçi olamıyorlar. Seslerini duyurmak için yaptıkları eylem çok anlamlı; iki saat boyunca fazla çalışıyorlar ve ücret talep etmiyorlar. Yani işçiler, çalıştıkları kurumlara hem sahip çıkandır hem üretimi artırandır hem de oradaki sorunların çözülmesinde yol gösterendir.

Bu bağlamda, başka iş yerlerinde yaşananlar da var. Son günlerde çok sayıda işçimizin işsiz kaldığı bir gerçek. İşçilerin zaten sınırlı olan haklarının ve iş güvencelerinin bu tür yasalarla ellerinden alınarak daha da mağdur kılınmalarının kime ne faydası var? Yeni yeni olumsuzlukların yaratılmaması için bu tür tasarıların her kesimin değerlendirmesiyle, ortak düşünceyle yasalaştırılması ve bu bağlamda her kesimin de “Ben bu tasarının içindeyim.” demesi gerekir. Ama biliyoruz ki bu tasarı gündeme geldiğinden beri işçi örgütlerimiz ayakta; öyle ki yıllardır sesini duymayı unuttuğum, başında kimin olduğunu bilmez hâle geldiğim TÜRK-İŞ dahi sonunda işçilerin hakların gasbedilmesi noktasında tavır koydu. Bunun için, yapılacak bu düzenlemenin işçi kesiminin ve çalışanların da mutlaka ve mutlaka içinde olacağı bir düzenlemeye dönüştürülmesi gerektiğini düşünüyorum.

Nedense bazı konularda Avrupa’yla ilgili örnekler verilir ya da Avrupa’da olanların buradaki uygulaması gelip anlatılır; oysa oradaki uygulamalar, işçilerin çalışma barışı ve çalışma alanındaki varlıkları ne yazık ki ülkemizde sağlanamamıştır. Oradan gösterdiğimizizin bütün kurallarıyla ülkemizde varlığını tesis etmedikten sonra örnek olarak gösterdiğimiz ülkelerin bizim için doğru örnek olmadığı da bir gerçektir. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Bu bağlamda, yeni yapılan düzenlemenin işçilerin avantajına ya da lehine olmadığı gibi, onlar için yeni sorunlar üretecek, onları ileriye dönük yaşamlarında sıkıntıya sokacak ve yeni acıları da beraberinde getirecek bir tasarı olduğunu düşünüyorum. Bu bağlamda bu tasarının geri çekilmesinin ve uzlaşma sağlandıktan sonra yeniden Meclise getirilmesinin doğru olacağını düşünüyorum. Ortada ne var da şimdi alelacele böyle bir yasa tasarısı Meclis gündemine gelir? Komisyonlarda tartışıldı, buraya geldi. Bundan ne fayda sağlanıyor? Buradaki düşünce ne? Neyi artıracamız? Kime fayda sağlayacak? Belli, rant kesimlerine fayda sağlayacak. Peki, işçilere, emekçilere bunun bir faydası var mı? Yok. Öyle olunca bazen yapılanları da irdelerken ve düşünürken mutlaka şu konuda hepimizin hemfikir olması gerekir: Toplumun bütününün sahipleneceği ya da çalışanları direkt ilgilendiren konuda onlar lehine yaptığımızı söylediğimiz olayın karşılığını, gidip bakacağız, örgüte, işçiye, emekçiye soracağız. Onlar bunun yanlış olduğunu söylüyor. Yanlış olan bir şeyin onlar için bir düzenleme olmayacağı da gerçek.

Bu bağlamda yapılacak yasal düzenlemenin işçilerin lehine olmadığını, onlara sorunlar getireceğini, modern köleliğin önünü açacağını, kazanılmış haklarının geriye gideceğini ve bu bağlamda da işçilere fayda sağlamayacak bir yasa tasarısı olduğunu belirtiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Gürer.

Tasarının tümü üzerinde gruplar ve şahıslar adına olan konuşmalar sona ermiştir.

Şimdi tümü üzerinde yirmi dakika süreyle soru-cevap işlemini gerçekleştireceğim.

Sorulara başlıyorum.

Sayın Gürer...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, biraz evvel de konuşmamda söylediğim gibi, şeker fabrikasındaki işçilerin kadro beklentileri var. Bunlar yaklaşık yirmi yıldır aynı işletmeye gelip gidiyorlar ama geçici işçi olarak çalıştırılıyorlar. Bunlarla ilgili verilmiş sözler vardı. Bakanlığınızın bu konuda yaptığı bir çalışma var mı? Bu arkadaşlarımız kadroya alınacak mı? Eylemleriyle ilgili düşünceniz ne? Çünkü, iki saatlik fazla çalışma eylemine başladılar. Sesleri size ulaştı mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, şu anda Türkiye’de istihdam bürosu var mı? Varsa kaç tanesi yabancı, kaç tanesi yerli?

Soru 2: İstihdam büroları hangi ihtiyaçtan doğmuştur?

Soru 3: Bu işçi simsarlığına yol açmayacak mı?

Soru 4: Grev hakkını engellemeyecek mi?

Soru 5: Sendikalaşmayı engellemeyecek mi?

Soru 6: İş güvencesini bitirmeyecek mi?

Soru 7: İşçileri ticari emtia hâline getirmeyecek mi?

Soru 8: Bu tasarıyla istihdam olmaz ise... “Yeni iş alanlarıyla işsizlik bitirilecek.” deniyor. Hukuki güvenlik olmadı mı, yatırım olmadı mı nasıl işsizlik bitecek?

Soru 9: İşçi hakları törpülenmeyecek mi?

Soru 10: Var olan tasarıyla işçi hakları kısıtlanmayacak mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kuyucuoğlu...

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bildiğiniz gibi, yaz mevsimi geliyor ve özellikle Çukurova’da buğday hasatları başlıyor ama bugüne kadar Ofis herhangi bir fiyat açıklaması yapmadı, çiftçimiz acil olarak bu fiyatları bekliyor.

İkincisi, Mersin, biliyorsunuz, inanç ve kültür olarak farklı kültürlerin bir araya geldiği, farklı inançların, farklı ırktan insanların huzur içerisinde yaşadığı bir bölge. Bu bölgemizde Millî Eğitim ile Müftülüğün yaptığı bir anlaşmayla ilkokul çocukları haftada bir gün camilere götürülerek eğitim yaptırılıyor.

Bir ikincisi, gene, Mersin’de Selahaddin Eyyubi İmam Hatip Ortaokulunda müdür bir kavanozun içine sakal koyarak çocuklara ilahiler eşliğinde bunları öptürüyor. Bu nedenle, bu konuda Bakanlık bir şey yapmayı düşünüyor mu, bir araştırma yapmayı düşünüyor mu?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Şimşek...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sorum Sayın Bakanım olacak. Eczacılar kendilerini can ve mal güvenliği açısından güvende hissetmemektedirler. Eczacılar ve çalışanları, bilhassa nöbet zamanında, gece on ikiden sonra hırsızların, ayyaşların, hapçılının ve buna benzer insanların tehdidi altında sağlık hizmetlerini sürdürmektedir. Ya devletimiz nöbetçi eczaneleri korumalı ya da gece, hastaların ilaçları hastaneden karşılanmalıdır. Eczacıların izinleriyle ilgili de bir düzenleme bulunmamaktadır ve eczacılar yıllık izin kullanamamaktadırlar.

Aynı şekilde, yeşil reçeteli ilaçlar da tehlike arz etmektedir. Yeşil reçeteli ilaçların da hastaneler tarafından karşılanması gerekmektedir. Bu konuda desteklerinizi bekliyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Ahrazoğlu...

MEHMET NECMETTİN AHRAZOĞLU (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, 400 bin Suriyeliye iş imkânının tanındığı; 200 bin Afganistan, Somali ve diğer ülkelerden gelen mülteciye de iş imkânının tanınacağı basında yer almıştır. Türkiye genelinde bu kadar işsiz varken, 4/C'lilerin meseleleri halledilmemişken, artı, taşeron işçilerle ilgili problemler ortadayken bu konuyla ilgili basında geçen şeyler doğru mudur?

Türkiye'deki işsizlik oranı yükselmiş, çiftçi sayısında da sigortalı oranı düşmüştür. Bu konularla ilgili ne düşünüyorsunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kerestecioğlu Demir...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, “Kadınların yeri ikincil iş gücü piyasasında kalıcılacak.” deniliyor özellikle kadınlar ve sendikalar tarafından ve bu korumasızlıkla ilgili sorunları derinleştiren temel etkenlerden biri kayıt dışılık. Kadın istihdamının yarıya yakınına kayıt dışı istihdamın oluşturduğu mevcut koşullar göz önüne alındığında, bu özel istihdam büroları aracılığıyla geçici iş ilişkisinin kabul edilmesi bunu daha olumsuz etkileyecek. Aynı şey göçmen işçiler için de söz konusu çünkü onlar da bu risk altında, onlar için de özel önlemlerin alınması gerekirken şu anda çok daha güvencesizliğe itilecekler. Geçici istihdam bürolarının kadınların, sadece kadınların değil, göçmen işçilerin de itilmelerine, sömürülmelerine yol açma riski hakkında ne düşündüğünüzü öğrenmek isterim.

BAŞKAN – Sayın Toğrul...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, “köle pazarı yasası” olarak bilinen bu yasayla kurulan özel istihdam büroları sonucunda İŞKUR'lar ne olacak? Gaziantep İŞKUR'da şu anda bir masada 6 kişi çalıştırılıyor. Çalışanların neredeyse nefes alacak bir yeri yok. Birinci sorum: Gaziantep İŞKUR'la ilgili bir yer planlamanız var mı?

İkinci sorum: Güvenceli olan, örneğin EĞİTİM SEN üyeleri, üretimden gelen basit bir haklarını kullandıkları için 10 binin üzerinde EĞİTİM SEN üyesi şu anda soruşturma kıskacındayken güvencesizliği neredeyse kural hâline getirecek bu özel istihdam bürolarıyla bu çalışanların iş güvencesini nasıl sağlayacaksınız?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Behçet Yıldırım...

BEHÇET YILDIRIM (Adıyaman) – Sayın Bakan, işsizlikle boğuşan, “ırgat şehri” olarak adlandırılan Adıyaman'a mülteciler için 55 bin konut yapılacağı iddiaları var. Bu 55 bin konut yaklaşık 300 bin nüfusa tekabül ediyor, Adıyaman nüfusunun yarısı kadar. Bunun işsizliği daha da artıracığı muhakkak. Sosyal, kültürel sonuçlarını tahmin edebiliyor musunuz? Buna Adıyaman halkının iktidarıyla muhalefetiyle karşı olduğunu biliyoruz. Bunun kabul edilemez olduğunu belirtmek istiyorum. Bu konudaki görüşlerinizi merak ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Arzu Erdem...

ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, hepimiz “Cennet analarımızın ayakları altında.” diyoruz. Annelerimizin haklı feryadını defalarca dile getirmemiz rağmen sonuç alamadık. Önümüzde Anneler Günü var ve annelerimiz müjde bekliyorlar. Sigorta tescil tarihi öncesi doğumlara borçlanma hakkı sağlanacak mı? Kadın-erkek fırsat eşitliğinin tartışıldığı günümüzde, özellikle erkeğe askerlik borçlanması hakkı tanınırken kadınlarımıza da tescil tarihi öncesi doğum borçlanması tanınmalıdır. Konuya müjde niteliğinde bir cevap vermenizi temenni ediyor; buradan, şimdiden tüm annelerimizin Anneler Günü'nü kutluyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Ali Şeker...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

AKP, yandaş taşeron işçilik patlaması yaşandığı bir dönemin müsebbibi. Şimdi de iş gücünü parça başı işportaya düşürüyor bu düzenlemelerle. AKP iktidarında yoksulun sırtından en zengin yüzde 1 yandaşınıza aktardığınız pay yüzde 39’dan yüzde 54’e çıktı. Yüzde 1 zengininizin serveti yoksul yüzde 90’lık ilk kesimin servetinin yüzde 22’siyle yetiniyor. Sadece toplumun yüzde 90’ı yüzde 22’yle geçinmek durumunda kalıyor. Yani, sizin iktidarınız döneminde yoksul halk kitlesi yüzde 90, üçte 1 servetini kaybetti. Bu kadar derin bir uçurumun yaşandığı bir dönemde bu getirdiğiniz uygulamalar daha da büyük uçurumlara yol açacak, bunu bir an önce geri çekmelisiniz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Yiğitalp...

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Sayın Bakan, bu taşeronlaşmayla ilgili, bir kadro sözü vermiştiniz 7 Haziran seçimlerinde. Sonrasında ne yaptınız? Bununla ilgili bir çalışmanız var mı? Net olarak, pratik olarak yani pratik bir cevap istiyoruz sizden. Aylar geçti, henüz hiçbir somut adım atılmadığı gibi, sadece kamuoyunda her gün bir şey söyleniyor. Bununla ilgili bir çalışmanız var mı? Varsa ne yapacaksınız?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN- Sayın Tanal, 10 soru hızınızı kesmemiş olacak ki bir daha söz istemişsiniz.

Buyurunuz efendim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, biz, 181 No.lu ILO Sözleşmesi’ni imzalamadık. Asıl güvenceler burada yani biz bunu imzalamadan, şu anda bunun Avrupa Birliği normları çerçevesinde olduğunu söylüyoruz. Bu ne derece samimi? Yani, 181 No.lu Sözleşme’yi imzaladık mı veya bunu Meclise getirmeyi düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Taşdemir...

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Sayın Bakan, özel istihdam bürolarının işsizliğe etkisi ne olacak ve kayıt dışı ekonomiyi nasıl kayıt altına alacak? Somut olarak ifade edebilirsiniz sevineceğim.

Bir diğer sorum ise mevsimlik işçilerle ilgili. Mevsimlik işçiler hem kayıt dışı hem de güvencesiz işlerde çalıştırılıyor. Mevsimlik işçilerin iş ve sosyal güvenlik haklarına yönelik bir planınız var mı?

BAŞKAN – Sayın Sarıhan...

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Türkiye ILO sözleşmelerinden, 87 sayılı Örgütlenme Özgürlüğü Sözleşmesi’ni imzalamış bulunuyor. Bu nedenle, toplu sözleşme veya çalışma koşullarına dair bir mevzuat değişikliğinde işçi ve işveren örgütleriyle tam ve detaylı bir danışma yürütme zorunluluğu var. Oysa Hükûmet, şaşırtıcı bir biçimde, taslak değişiklikleriyle ilgili yapıcı bir diyaloga girişmek yerine görüşlerin idile getiren işçilere saldırmayı tercih ediyor. Acaba, bunun yerine yasadan da kaynaklanan danışma işlemi yapılabilir ve bu örgütler kendi taleplerini ifade edebilseler, barış ortamının sağlanmasına ve doğru yasal düzenlemelerin yürürlüğe girmesine olanak sağlanmış olmaz mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Sarıhan.

Şimdi, cevaplar için Hükûmete söz vereceğim.

Buyurunuz Sayın Bakan.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Sayın Başkanım, hem size hem de tüm milletvekillerimize çok teşekkür ediyorum.

Bir teşekkür de 16 Şubat tarihinde ilk Komisyon toplantımızda, daha sonra 17-18 Şubat tarihlerinde alt komisyon toplantımızda ve 23 Şubat tarihinde de Komisyon toplantımızda birlikte olduğumuz hem Komisyon milletvekillerimize, başta Sayın Başkan olmak üzere, aynı zamanda sivil toplum örgütlerine, bütün sendika temsilcilerine, işçi ve işveren temsilcilerine. Çünkü, hem ülkemiz için hem de çalışma hayatımız için önemli bir yasa tasarısıydı bu ve bu Komisyon çalışmalarının dışında yüce Meclisimize şunu arz etmek isterim ki: Defalarca, belki de onlarca kez hem sendikalarımızla hem de sivil toplum örgütlerimizle bir araya geldik. Çünkü, takdir edersiniz ki bu yasa tasarısıyla ilgili hakikaten çok önemli değerlendirmeler var. Biz hem iktidar partimizin değerlendirmelerini hem muhalefet partilerinin değerlendirmelerini hem de sendikalarımızın, işçi ve işveren sendikalarımızın değerlendirmelerini ortak olarak gözetmek zorundaydık ve bu yasa tasarısını da dün geceye kadar çalışarak, tekraren söylüyorum, dün gece yaklaşık 6-7 değişikliği daha ortaya koyarak mutabakata yakın -tam mutabakat diyemem ama- bir anlayışla beraber buraya getirdiğimizi ifade etmek istiyorum.

Ve şu çok açık: Bu yasa tasarımızın çatısı ILO ve AB normlarına oturmaktadır, ILO ve AB normlarına uygun bir şekilde gerçekleşmektedir ve yine şunu ifade etmek istiyorum: Muhakkak ki eleştiriler olacaktır, bu eleştirileri de bizim, eleştirilerin geldiği ölçek içerisinde karşılamamız ve değerlendirmemiz gerekir. Ama, şu eleştiriyi kabul etmemiz mümkün değildir: Bu bir köle tasarısı değildir; bu yanlıştır, sebebi de şudur, çok açık bir şekilde: Eğer, bugün, merdiven altında çalışan, kayıt dışı çalışan insanları kayıt içine almak için böyle bir yasa tasarısı ortaya geliyorsa... Tam da bugün, hiçbir sosyal güvencesi olmayan, hiçbir emeklilik hakkı olmayan, hiçbir kıdem hakkı olmayan ve maaşını alıp almayacağı bile belli olmayan, ne bir İş Kanunu içerisinde olan ne özellikle İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu içerisinde olan ne de çalışma hayatımızın hiçbir kuralı içerisinde olan bir anlayış, tam anlamıyla kayıt dışından alıp kayıt içine getiriyoruz. Ve burada aynen sizin gibi düşünüyoruz; bir muvazaayı engelleyecek yani bir geçici işçiliği daimi işçiliğe döndürebilecek bir eylemliliği de ortadan kaldıracabilecek bütün kısıtları ve bütün müeyyideleri getirdik.

Ve yine şunu söylemek istiyorum: Avrupa'da gelişmiş ülkelerde bulunan ve özel istihdam bürolarıyla geçici iş ilişkisini kuran anlayışlardaki belki de -bunu söylerken de ne kadar doğru olduğunu bilmiyorum ama- en katı yasa tasarısını getiriyoruz. Şu anda, özellikle, bir taraftan tarım işçileri, bir taraftan doğum sebebiyle çalışan kadınlarımız, diğer taraftan üniversite öğrencilerimiz, diğer taraftan uzaktan çalışmayı içeren... Yani, ne olursunuz, bugün hangi kadın evinde bir metal işiyle uğraşırken veya bir örgü işiyle uğraşırken veya bir kutu yapımı işiyle uğraşırken bir sosyal güvenlik sistemi içerisindeydi? Bugün hiçbirisi sosyal güvenlik sisteminde yok. Her biriniz, hepimiz milletvekilliği yapıyoruz.

Biraz önce bir soru geldi, denildi ki: “Sigortasından önce doğum yapan kadınları bu işin içerisine alacak mısınız?” Bu sorunun sebebi şudur: O kadın, muhakkak ki sigortasız bir işte çalışmıştır ve sigortasız işte, kayıt dışında çalıştığı için “Acaba, bugün ben bu süremi nasıl doldurabilirim?” diye bir uğraş içerisindeydi. Bu uğraş çok haklı bir uğraştır ama eğer zamanında çalışmış olsaydı, zamanında kayıt dışı değil de kayıt içi çalışmış olsaydı -özel istihdam bürosu veya herhangi bir sebeple- bu sağlanabilirdi.

Sonra, yüce Meclisimize şunu söylemek isterim: Bu öyle büyük bir devrim falan değildir, bu öyle büyük bir işsizlik ve kölelik getirecek bir hadisenin adı falan da değildir, çok net söylüyorum. Bunun Avrupa'da ortalaması 1,6'dır yani kayıtlı istihdamın 1,6'sıdır, Amerika'da 2,1'idir, Japonya'da yine yüzde 2 oranındadır; en fazla, hiçbir kısıt gelmeyen -yani 4+4 gibi, bizim gibi- iş hacminin artmasında herhangi bir kısıt gelmeyen İngiltere'de, herhangi bir kısıt olmayan, tamamen serbest bir anlayış içerisinde geçen İngiltere'de ancak yüzde 3,9'dur.

Şunu ifade etmek istiyorum ki: Bir taraftan her birimiz bunun sorumluluğunu yaşıyoruz. Tarım işçileriyle ilgili yani tarımla ilgili, kasa üzerinde giden, herhangi bir sosyal güvencesi olmayan, akşam hastalanan çocuğunu hastaneye bile getiremeyen bir insana burada bir درمان buluyoruz.

Yine, şunu söyleyeyim: Kıdem tazminatıyla ilgili bir çalışma yapan Çalışma Bakanlığımızın temsilcileri, çalışanları bir araya geldiler, birçok ülkeye gittiler, orada Türk öğrencilerle karşılaştılar. Enteresan bir tablo: Türk öğrencilerin büyük bir bölümü özel istihdam bürolarında çalışıyorlar ve günde iki saat, üç saat bu çalışmalarıyla beraber bir şekilde eğitimlerini karşılıyorlar, bir şekilde de kendi gelirlerini ve kendi harçlıklarını çıkarabilme fırsatına sahip olabiliyorlar.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Part-time iş diyorlar ona Sayın Bakan, part-time iş.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Yine şunu söylemek istiyorum: Burada, özel istihdam bürolarıyla ilgili... Özel istihdam büroları bugünün hadisesi değildir ve biz bu işi özel istihdam bürolarının üzerine kurguluyor değiliz. Zaten alt komisyon da çok iyi bilecektir, üst Komisyonda da bunu tartıştık. Burada bizim en çok ehemmiyet verdiğimiz mesele şudur: Acaba, geçici işçi olarak bir yere giren bir kişi muvazaayla daimî bir işçi olabilir mi? Bilirsiniz ki bu yasada en az 50 adet tedbirle bunun önünü kestik. Mümkün değil, bir hareket kabiliyeti söz konusu değildir; İşveren de bundan taraftır, işçi de bundan taraftır.

“Bunlar sendikalı olacak mı, olmayacak mı?” Evet, bulundukları yerlerde sendikalı olma haklarına sahiptirler ama işin doğrusu, Avrupa’da -yüzde 1,5’luk, yüzde 1,6’lık, yüzde 1,7’lik yerde- bunlar çok sendikalı oluyor mu? Hayır. Ama, özel istihdam bürosunda sendikalı olma haklarına sahipler ve Avrupa’da bunun işlerlik içerisinde olduğu ülkelerde de bunu sağlama şansına sahipler ve yine şunu söyleyeyim...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Karşılığında atılırlar!

MUSA ÇAM (İzmir) – İnanıyor musunuz Sayın Bakan, inanıyor musunuz siz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – İnanınız ki Avrupa’dan daha iyi bir noktada olacak bizim sendikal örgütlülüğümüz ve bugün de daha iyi bir noktada zaten. Ve yine...

MUSA ÇAM (İzmir) – Nasıl daha iyi? Yüzde 5 nasıl daha iyi? Avrupa’da yüzde 8, yüzde 9, bizde yüzde 5!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Hayır, hayır.

Şunu ifade edeyim: Biz de bir hesap koyarız daha yüksek bir orana geçer. Avrupa’daki ortalama sendikal örgütlülük bütün çalışanlar üzerindendir. Siz sadece işçi üzerinden bir örgütlenme yapıyorsunuz. “Çalışanlar” kavramı içerisinde memur da var, “çalışanlar” kavramı içerisinde işçi de var...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Memurda oran nedir Sayın Bakan?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – ...ama biz bunun bugün yeterli olduğunu iddia etmiyoruz, Hükûmet olarak biz bunun bugün yetersiz olduğunu iddia ediyoruz ve bunu daha çok artırabilmek için hep beraber bir gayret içerisinde olacağız.

Yine ifade etmem gerekir ki özellikle en önemli meselelerden ve en önemli maddelerden bir tanesi de bu konuda... Eğer Sayın Başkan biraz müsaade ederse akşamki son değişiklikleri de bir şekilde Kurula aktarmak isterim.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Tam da itirazımız burada Başkan. Bakan Bey’e tam da itirazımız bu, bilmiyor mu geleceğini?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Dün görüştüyseniz bugün niye acele ediyorsunuz da bunu getiriyorsunuz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Hayır, hayır. Bakın, bir şey söyleyeyim...

BAŞKAN – Sayın Demirel, lütfen, Sayın Bakanı kesmeyelim efendim, devam etsin Sayın Bakan. Buyurunuz Sayın Bakan.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Yaklaşık üç aydır, üç buçuk aydır bunun müzakeresini sürdürüyoruz ve bu müzakerede birkaç taraf var ve biz hakem olarak bu müzakerenin bir mutabakatını yapmakla yükümlüyüz, bizim görevimiz bu, hepimizin görevi bu. Bir müzakere yeri de burasıdır, bir mutabakat yeri de burasıdır yani bunu bunun için konuşuyoruz ve bunun için değerlendiriyoruz.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Burası son nokta Sayın Bakan.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) - Ve ana çatıda hiçbir değişiklik yapmamak kaydıyla muvazaa yapan iş yerine bin liralık ceza getiriyoruz 1 işçi başına.

Yine, ifade etmek istiyorum ki geçici iş yerinde çalışan bir geçici işçi eğer oradan maaşını alamıyorsa özel istihdam bürosu sayesinde bunun bir ay ile üç ay arasındaki maaşını vermek -bu en yeni hâli yani alt komisyondan ve Komisyondan çıktıktan sonraki hâli- işverene aittir. Burada da işçiyi koruyan, işçiyi muhafaza eden bir anlayışı gerçekleştirdik.

Ve yine ifade etmek istiyorum: Özellikle özel istihdam bürolarında... Alt komisyonda söylenmişti, bunu 10 katına çıkarmıştık yani teminat miktarını toplam 200 asgari ücret olarak belirtmiştik, şimdi bunu 20 katına çıkartan bir anlayışı da burada hep birlikte ortaya koymaya çalışıyoruz. Bunu burada önereceğiz, elbette ki bunun kabulü Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından gerçekleştirilmeye çalışılacaktır.

Bütün bunlarla birlikte, yine en önemli meselelerden bir tanesi de elbette ki özellikle öngörülemeyen iş artışı konusunda, bizim (f) maddesi dediğimiz maddede sendikalarımızın bir düzeltme talebi oldu. Bunu da onlarla birlikte, yine dün, özellikle ortalama...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mikrofonunuzu açıyorum Sayın Bakan.

Buyurunuz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Ben bu bilgileri sayın Meclise vermek isterim çünkü bu hakikaten, sendikalarımız nezdinde de çalışma hayatımız nezdinde de işveren nezdinde de özellikle yatırım ortamının iyileştirilmesi nezdinde de çok önemli bir süreçtir. Dünyada örnekleri var ama biz burada buna yeni adım atıyoruz. Esnek çalışmayı bir taraftan istihdamımızın gelişmesi için ortaya koymak zorundayız, bir taraftan iş hayatına atılacak insanların rahat bir şekilde atılması için, bir taraftan da yeni değişen iş şartlarının, iş yaşamının uyumlaşmasının sağlanabilmesi için gerçekleştirmek zorundayız.

Ve yine bunun yanı sıra ifade etmek istiyorum ki bütün bunlarla birlikte bir muvazaa gerçekleşti, bu konuda bir ödememe söz konusu oldu, bu İŞKUR'a muhakkak bildirilecektir çünkü İŞKUR bunun çatısı üzerindedir; hem özel istihdam bürolarını denetliyor... Diyelim ki üç ay maaş verilmedi veya bir yılda 3 sefer maaş verilmedi; birçok müeyyide var ama bir müeyyide de şudur ki: Onun bütün iş akdi, iş yapabilme kabiliyeti feshedilecektir. Ama, eğer burada bir itiraz varsa -ilk kez böyle bir şey

getiriyoruz- bu itirazı İŞKUR'a bildirdikleri andan itibaren İŞKUR, bu (f) maddesi gereğince itirazı hemen İş Teftişe, Çalışma Bakanlığındaki İş Teftiş Kuruluna bildirecektir. Bütün bunlarla, bir şekilde özel istihdam bürosu yetkisi iptal edilince, diğer kanunlarda düzenlenen hükümlere bakılmaksızın teminatı bozularak işçi alacakları ödenecektir. Yani "Acaba teminatı bozulur mu, bozulmaz mı?" diye alt komisyonda ve Komisyonunda bir değerlendirme vardı. Bunu da kuvvetlendiren bir anlayışı ortaya koymaya çalıştık.

Yani bu, karşılıklı değerlendirmeler, karşılıklı ortaya konulan mutabakatlar, müşavere, müzakereler sonucunda yüce Meclise geldi. Elbette ki inanıyorum, bu özellikle iş hayatımızda önemli bir süreci gerçekleştirecek ve ortaya koyacaktır ama şu çok nettir ve açıktır: Bugün kayıt dışı istihdam olarak ortada bulunan bütün tabloyu şu kanunla, şu yasa tasarısıyla beraber istihdama döndürmeye çalışıyoruz. Bu -tekraren söylüyorum- öyle büyük bir devrim falan değildir, bu milyonlarca insanı ilgilendiren bir hadise kesinlikle değildir. Bu, Türkiye'de belki de ancak 250 bin kişiye, 300 bin kişiye yeni bir iş kapısı açacaktır, yeni bir istihdam kapısı açacaktır .

Şöyle bir değerlendirme var: "Çalışanlar eğer böyle, geçici işçilikle çalışırsa bunlar ne zaman emekli olacaktır?" Bunlar, ömür boyu bu iş hâliyle çalışacak değil ya. Burada yapılması gereken şey şu: Yeni bir iş yaşamı, yeni iş koşulları var; Türkiye buna ayak uyduruyor, yatırım ortamını iyileştiriyoruz ve inanıyorum ki bir taraftan da kayıt dışı olan meselede kayıt içine alan bir anlayışı da gerçekleştireceğiz.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın Bakan Hükûmet adına kürsüden söz alıp konuşma, açıklama yapabilir; şimdi buradan yaptığı konuşmada cevap vermekten ziyade, kürsüde Hükûmet olarak ifade edebileceği görüşleri dile getirdi.

Sayın Arzu Erdem'in sorusunda, kadınların doğum borçlanması sigortalılıktan önceye ilişkin görüşü fevkalade yanlış ve hatalıdır, bu görüşü düzeltilmesi gerekir ve "Mutlaka, bu, kadının sigortasız çalışmış olduğunu ifade eder." şeklinde; etmez. Erkeklerin nasıl askerlik borçlanması hakkı var ise kadınlara da doğum borçlanması hakkı talep ediliyor verilen kanun tekliflerimizde ve bu soru da buna yöneliktir. Konuyu bu şekilde anlamasında fayda vardır Sayın Bakanın. Yani, illa sigortasız çalıştığını ifade etmez, bunu söyleyemeyiz. Bunu ifade etmek için söz aldım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akçay.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi soru-cevap işlemi sona ermiştir. Sayın Bakanın cevaplarından sonra tekrar soru sorma yönünde bir uygulamaya gitmemiz mümkün değildir. Yani, sayın milletvekillerinin sorularına Sayın Bakan yeterli cevabı vermiştir, vermemiştir, bu ayrı bir tartışma konusu. Ama, sizin sorunuz sanıyorum Sayın Bakana söz hakkı yarattığı için Sayın Bakana bir dakika süreyle söz veriyorum.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, benim görüşüm de sizin uygulamanıza yönelik değil, aslında Sayın Bakana hitaben. Yani, sizin uygulamanız açısından değil, Sayın Bakana söylüyorum.

BAŞKAN – Yani, anlıyorum Sayın Akçay ama şimdi her sayın milletvekili “Ben soruma yeterli cevabı alamadım.” diye soru sormak isterse İç Tüzük’ü ihlal etmiş oluruz. Benim de örneğin, doğum borçlanmasına ilişkin kanun teklifim vardır ama Sayın Bakan burada soruları cevaplarlarken hangi genişlikte -zamanın izin verdiği ölçüde- hangi soruya nasıl cevap vereceğini kendi takdir edecektir, buna herhangi bir müdahalemiz olamaz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sizin müdahaleniz olmaz ama bizim uyarımız olur.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bakan.

Bir dakika süreyle mikrofonunuzu açıyorum.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Çok teşekkür ediyorum.

Kadın sigortalılarımız sigortalılık sonrası 3 doğuma kadar her bir çocuk için iki yıl, toplamda altı yıl kadar borçlanma yapabilmektedirler. Soru şudur: “Sigortalı olmadan önce yaptıkları doğumla ilgili bir borçlanma gerçekleştirilebilir mi?” Şunu söylemek isterim: Bu yapılabilir ama bu aktüerya dengemizi altüst eder. Yine, sebebi şudur: Yani, bu, bize kamuoyundan çok gelmektedir, bütün milletvekillerimize çok gelmektedir. Bunu yaptığımız andan itibaren, özellikle gelir-gider dengemizi yürütebilme kabiliyetine sahip olamayacağımızı ifade etmek istiyorum. Bütün hesaplamalarımız bu yöndedir ve kadın doğum borçlanmasını sigorta başlangıç tarihinden önceye çektiğimiz andan itibaren bu, sigorta sistemi açısından sürdürülebilir olmayacaktır.

Gaziantep’le ilgili bir şey söyleyeyim: Gaziantep’te İŞKUR binasıyla ilgili araştırmamız devam etmektedir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

III.- YOKLAMA

(HDP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Yoklama talebimiz var.

BAŞKAN - Bir yoklama talebi vardır. (AK PARTİ sıralarından “Geç kaldılar” sesleri)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Aynı anda kalkmaları lazım.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, “Geç kalınma.” diye bir durum söz konusu değildir, ben cümlemi okurken Sayın Demirel ayağa kalkmıştı, o nedenle yoklama işlemini gerçekleştireceğim, önce talepte bulunanları tespit edeceğim.

Sayın Taşçier, Sayın Demirel, Sayın Toğrul, Sayın Taşdemir, Sayın Kerestecioğlu Demir, Sayın Yiğitalp, Sayın Aydoğan, Sayın Kaya, Sayın Aslan, Sayın Öcalan, Sayın Behçet Yıldırım, Sayın Gaydalı, Sayın Becerekli, Sayın Irgat, Sayın Irmak, Sayın Acar Başaran, Sayın Yıldırım, Sayın Doğan, Sayın Zeydan, Sayın Atas, Sayın Özgökçe Ertan.

Yoklama işlemi için iki dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.52

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 20.02****BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ****KÂTİP ÜYELER: Ömer SERDAR (Elâzığ), Zihni AÇBA (Sakarya)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 85’inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – 170 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın maddelerine geçilmesine dair oylama sırasında istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi tekrar yoklama yapacağım.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum, süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)**

2.- *İş Kanunu ile Türkiye İş Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/597) ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 170) (Devam)*

BAŞKAN – Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Birinci bölüm 1 ila 5’inci maddeleri kapsamaktadır.

Şimdi, birinci bölüm üzerindeki söz taleplerini karşılayacağım.

Önce, siyasi parti gruplarının söz taleplerinin gereğini yerine getireceğim.

İlk olarak Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Mustafa Kalaycı, Konya Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Kalaycı. (MHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, Genel Kurulda bir uğultu vardır, sayın hatip kürsüdedir, konuşmasına başlayacaktır. Lütfen, hatibi dinleyelim efendim.

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Tasarının bu bölümünde, 4857 sayılı İş Kanunu’nun ilgili maddelerinde değişiklik yapılmak suretiyle esnek çalışma alanında yeni düzenlemelere gidilmektedir. Ülkemizde esnek çalışma modelleriyle ilgili ilk yasal düzenlemeler 2003 yılında çıkarılan 4857 sayılı İş Kanunu’nda yer almış ve uygulamaya konulmuştur. Bunlardan biri de 4857 sayılı Kanun’un 7’nci maddesiyle düzenlenen geçici iş ilişkisidir. Buna göre, işveren yazılı rızasını almak suretiyle bir işçiyi holding bünyesi içinde veya aynı şirketler topluluğuna bağlı başka bir iş yerinde veya yapmakta olduğu işe benzer işlerde çalıştırılması koşuluyla başka bir işverene iş görme edimini yerine getirmek üzere geçici olarak

devrettiğinde geçici iş ilişkisi gerçekleşmektedir. Tasarıyla bu maddede değişikliğe gidilerek özel istihdam bürolarına işverenle geçici işçi sağlama sözleşmesi yapmak suretiyle işçisini geçici olarak işverene devri yetkisi verilmekte, hangi hâllerde ve ne kadar süreyle geçici iş ilişkisi kurulabileceği ve tarafların sorumlulukları düzenlenmektedir. Bu konu yıllardır AKP iktidarının gündeminde olup 2009 yılında yapılan düzenleme, işçilerin emeğinin istismarı, insan onuruna yakışmayan durumların doğması gibi olumsuz uygulamalara ve çalışma barışının bozulmasına yol açılabileceği gerekçesiyle Cumhurbaşkanı tarafından veto edilmiştir. Özel istihdam büroları aracılığıyla geçici iş ilişkisi kurulması yani kiralık işçi düzeni bu tasarıyla tekrar getirilmektedir.

İşçilerin doğum, askerlik, yıllık izin, hastalık gibi iş sözleşmesinin askıya alınması hâllerinde işin devamının ve işverenin ihtiyacının karşılanması amacıyla bu hâllerin devamı süresince yine mevsimlik tarım işlerinde, ev hizmetlerinde ve evde bakım hizmetlerinde geçici işçi istihdamı gereklidir ama bu hâller ve alanlar için belirli süreli iş sözleşmesi mekanizmasının geliştirilmesi daha uygun olacaktır. Tasarıda, özel istihdam bürosu üzerinden geçici iş ilişkisi kurulabilecek hâller arasında işletmenin iş hacminin öngörülemez ölçüde artması ve mevsimlik işler hariç dönemsellik arz eden iş artışları hâlleri de sayılmaktadır. Bu hâller kolaylıkla istismara açık olup uygulamada birçok ihtilafa yol açacağı şimdiden görülmektedir. Bu hâllerin denetimi nasıl yapılacaktır? İş hacminin öngörülemez ölçüde artması nasıl ölçülebilecektir? Bir işletmenin sipariş almasının doğal olarak iş artışı sağladığı göz önüne alındığında, “Sipariş aldım.” denilerek sürekli bu yola başvurunun önü nasıl alınabilecektir? Dolayısıyla, denetimi de çok güç olan bu hâllerin kötüye kullanılarak sürekli bir istihdam vasıtasına dönüştürüleceği, temel istihdamın yerini kiralık işçiliğin alacağı ortadadır. Tasarıda, toplu işçi çıkarılan iş yerlerinde sekiz ay süreyle özel istihdam bürosu aracılığıyla geçici iş ilişkisi kurulamayacağı öngörülmüştür. Aslında bu hüküm toplu işten çıkarma gerçekleştikten sekiz ay sonra geçici işçi çalıştırılabileceği anlamına da gelmektedir. Bu şekilde, İş Kanunu’nun 29’uncu maddesi kapsamında toplu işçi çıkarılan iş yerlerinde hiçbir zaman geçici işçi çalıştırılamayacağı hükmü delinmekte, özellikle sendikal nedenle işçi çıkaran bir işverenin sekiz ay sonra geçici işçi çalıştırabilmesinin yolu açılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, tasarının gerekçesinde güvenceli esneklikten bahsedilmektedir. Oysa yapılan düzenlemede güvence bir tarafa, çok çok esnek bir çalışma sistemi öngörülmektedir. Sayın Bakana soralım, cevaplasın: İşçilere bu düzenlemenin neresinde güvence veriliyor? Genel düzenlemelere sığınmayalım çünkü onları kurtarmıyor. Bu düzenlemede işçinin iş güvencesi var mı? Yok. İşçinin düzenli haftalık ve yıllık izin kullanabilme hakkı düzenleniyor mu? Yok. İşçi hastalanınca ücretli izin hakkı var mı? Yok. İşçinin kiralanamadığı yani çalışmadığı döneme ait ücret ve sosyal güvenlik primleriyle ilgili bir düzenleme var mı? Yok. İşçinin ücreti güvence altına alınıyor mu? Hayır. İşçi geçici süreyle çalıştığı iş yerinde emsali çalışanın aldığı ücreti alabilecek mi? Hayır. İşçi geçici süreyle çalıştığı iş yerindeki sendikaya üye olabilecek mi, toplu sözleşmeden yararlanabilecek mi? Hayır. İşçinin ihbar ve kıdem tazminatı güvencesi var mı? Hayır. Velhasıl, kiralık işçiye hiçbir güvence verilmiyor. Hükûmet, kelimenin tam anlamıyla “sahibinden kiralık” insan büroları kurmak istemektedir. Uygulamada, işçi talep eden firmalara “sahibinden kiralık işçi” servis edilecektir. İşçi ihtiyacı olan firmalar, işçileri kadrolu veya sözleşmeli olarak kendisine bağlı çalıştırmak yerine, özel istihdam bürolarından diledikleri sayıda işçiyi diledikleri gün kadar kiralayacaktır.

Getirilen kiralık işçi düzeninde işçi, çalıştığı iş yerinin işçisi olmayacak, yapacağı işin süresine göre o iş yerinde çalışacaktır. Ücretini de kendisini o iş yerine kiralayan özel istihdam bürosundan alacaktır. Burada işçinin alacağı ücret, işverenin, emsali işçilere verdiği ücret üzerinden değil, özel istihdam bürosunun belirlediği rakam üzerinden ödenecektir yani köle gibi çalışan işçi, kazanan ise özel istihdam bürosu olacaktır.

Kiralanan işçi, gönderildiği iş yerinde kısa bir süre çalışabileceği gibi yıllarca da çalışabilecektir. Bu konuda işçiye tanınan hiçbir öncelik yoktur. Firmalar, kiraladığı işçinin iş güvencesi, maaşı, sigortası, sendikası gibi hiçbir derdiyle ilgilenme sorumluluğu taşımamaktadır. Kiralık işçi, kiralandığı firmadan geri gönderildiğinde işten çıkarılmış olmamakta, kiralama süresine son verilmektedir. İşçinin asıl işvereni özel istihdam bürosu olduğu için, işçi, büronun çalışanı olmaya devam etmektedir. Ancak, büro, işçiye işten çıkarılabileceği gibi bir başka firmaya da kiralık olarak gönderebilecektir. İşçi, kendisine tebliğ edilene kadar, nerede, nasıl bir ortamda, ne kadar süre, ne iş yapacağını bilmemektedir.

Kiralık işçiler, en başta iş güvencesi ve kıdem tazminatı olmak üzere, eşit işe eşit ücret, düzenli çalışma hayatı, görevde yükselme, hastalık hâlinde ücret alma, düzenli haftalık ve yıllık izin kullanabilme gibi birçok hakkından mahrum olacaktır. Sürekli kiralama şansı bulamayan işçiler için sigorta primleri de hâliyle düzenli olmayacaktır.

Tasarıya göre, geçici iş ilişkisi kurulan işverenin, işçinin kendisinde çalıştığı sürede ödenmeyen ücretinden ve sosyal sigorta priminden dolayı hiçbir sorumluluğu bulunmamaktadır. İşçinin özel istihdam bürosunda iş yapmadan beklediği dönemlerde ücret alıp almayacağı belli değildir; iş bulamadığından, işçinin iş sözleşmesini feshedebilme imkânı da verilmemektedir. Tasarıda, işçilerin kıdem tazminatları ve yıllık ücretli izinleri hakkında bir düzenleme yoktur. Bu işçilerin çalışmaları geçici olduğu ve bir yıldan az sürecek için kıdem tazminatına hak kazanmaları ve yıllık izin kullanmaları da mümkün olmayacaktır.

Sonuç itibarıyla, bu tasarı, amele pazarlarından bile onursuz bir çalışma modeli getirmektedir. Türk çalışma hayatına sokulmak istenen bu modelle kölelik sistemi tam manasıyla kurulmuş olacak, köle ticareti âdeta yasal hâle gelecektir. Bu çalışma modeliyle emek daha da değersizleştirilerek işçiler alınıp satılabilecektir. Mevcut durumda çağdaş kölelik olarak tabir edilen taşeronluğu bile aratır hâle getirecek olan bu modelle, zaten çok sınırlı olan sendikal örgütlenme tamamen tarihe karışacaktır. İş Kanunu'nda işçinin elinde kalan haklar da bu vesileyle elinden alınacaktır. Milyonlarca işçi asgari ücrete talim edecek, kölelik ücretine mahkûm bırakılacaktır.

Ayrıca, bu tasarıyla, işçinin emeği üzerinden özel istihdam bürolarına büyük bir rant kapısı açılmaktadır. Bu sektörde faaliyet gösteren ve ülkemizde de şubelerini açan küresel şirketler, bu düzenlemenin yapılması için dört bir koldan lobi faaliyeti yapmakta, bu kanun çıkarsa ülkemizde istihdamın artacağı propagandasını yapmaktadırlar. Oysa, esnek çalışmaların istihdama sanıldığı kadar katkı yapması mümkün değildir. Esnek çalışma, istihdam sorunu bakımından geçici bir çözümdür. Esas olan, ekonominin yeterli düzeyde istihdam yaratan bir ekonomi olmasını sağlamaktır.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kalaycı.

Birinci bölüm üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ünal Demirtaş, Zonguldak Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Demirtaş. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; güvenceli esnek çalışma, uzaktan çalışma, özel istihdam bürolarıyla ilgili yasa tasarısının birinci bölümü hakkında CHP Grubu adına görüşlerimizi sunmak üzere söz almış bulunmaktayım.

Değerli milletvekilleri, bugün, kayıt dışıyla birlikte yaklaşık 10 milyon çalışanı ilgilendiren, aileleriyle birlikte 30-40 milyon vatandaşımızı ilgilendiren bir yasayı tartışıyoruz. Her ne kadar Sayın Bakan, tasarı üzerinde bazı düzeltmeler yapıldığını az önce ifade etmiş olsa da, iş hukukunun temel

felsefesine, ruhuna aykırı olan, işverenler tarafından kötüye kullanılabilecek birçok hükmü içeren, Türkiye'nin dört bir tarafını yasal amele pazarına dönüştürebilecek, çalışma yaşamını temelden sarsacak, iş barışını bozabilecek hükümler içeren bir yasayı konuşuyoruz.

İş hukukunun temel felsefesi, ekonomik açıdan güçlü olan işverene karşı zayıf durumdaki işçiyi korumaktır. Oysa bu kanun, emeği korumuyor, işçiyi korumuyor, tam tersine işçiyi koruma altına alan 4857 sayılı Yasa'ya karşı işvereni koruyor.

Sayın AKP'li vekiller, bakın, bugüne kadar işçilerin aleyhine olabilecek birçok düzenlemeyi Meclisten geçirdiniz. Sizin döneminizde çalışanlar kazanılmış haklarını birer birer kaybettiler ve kaybetmeye de devam ediyorlar. Sizi anlıyorum, çoğunuz patronsunuz ya da çoğunuz patron seversiniz ama bir de çalışanları düşünün, o asgari ücretle her gün evine ekmek götürmeye çalışan yasal amele pazarında iş bekleyecek gariban emekçileri düşünün. Bu yasayı ısıtıp ısıtıp Türkiye'nin önüne getirdiniz, daha önce 2009 yılında Genel Kuruldan geçirdiniz ama Cumhurbaşkanı Abdullah Gül bu yasayı iade etti. Sayın Abdullah Gül, yedi yıllık Cumhurbaşkanlığı süresi boyunca 886 yasayı onaylamış yani önüne ne geliyorsa bir noter gibi tasdiklemiş, sadece 4 yasayı iade etmiş. Çankaya'da oturan Sayın Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün iade ettiği 4 yasadın 1'i de işte bu yasa. Gerçi şimdi Beştepe'de oturan Sayın Cumhurbaşkanı sırf Çankaya'da oturan bu Cumhurbaşkanı bunu iade etti diye muhtemelen alelacele bu yasayı noter gibi derhâl tasdikler diye düşünüyoruz.

Yine, geçen sene de bunu Komisyondan geçirdiniz, Genel Kuruldan geçmedi, yasa kadük kaldı. Yani aslında sizler de biliyorsunuz ki bu kanun Anayasa'ya aykırı, vicdana aykırı, çalışanların haklarına zarar verebilecek birçok hüküm içeriyor. Belki sizin de vicdanınız rahatsız ama bu kanun tekrar Meclise geldiğine göre demek ki emir büyük yerden.

Değerli milletvekilleri, alt komisyon çalışmaları sırasında işçi konfederasyonlarının temsilcilerini dinledik, hiçbirisi bu yasanın çıkmasını istemiyor; TÜRK-İŞ istemiyor, DİSK istemiyor, HAK-İŞ istemiyor; eylem yapıyorlar, imza topluyorlar ve bu yasaya karşı olduklarını açıkça ifade ediyorlar.

Peki, işçiler bu yasayı istemediğine göre kim istiyor bu yasanın çıkmasını? Elbette ki patronlar istiyor. Çünkü bu yasayla gerçek amaç, emeğin maliyetini düşürmektir, patronun üzerindeki yükü hafifletmektir. Bundan önce olduğu gibi, maalesef yine işçinin karşısındasınız, yine maalesef işverenin yanında saf tutuyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, yasanın ismine bakıyorum, çalışanları ikna etmek için çok güzel bir söz, havalı bir söz: "Güvenceli esnek çalışma" Peki, bu yasa içerisinde işçiye güvence var mı? Vallahi yasayı kelime kelime okudum, satır satır tekrar tekrar okudum, bu yasada işçiye yönelik hiçbir güvence göremedim, vallahi göremedim. Ama bir de işveren tarafına baktım, evet, bu yasada asıl işverene güvence var. Nasıl var? Asıl işveren 4857 sayılı Yasa'nın kendisine yüklemiş olduğu tüm yükümlülüklerden kurtuluyor. Bu yasayla, asıl işverenin güvencesi altında kayıtlı çalışan milyonlarca işçi, asıl işverenin güvencesinin dışına çıkarılma tehlikesiyle karşı karşıya kalıyor.

İşçiyle dört aylığına sözleşme yapılacak ve bu sözleşmeler sekiz aya kadar uzatılabilecek, sonrasında işveren aynı işçiyle sözleşme yenileyemeyecek. Peki, bu işçi ne yapacak? Dönecek, özel istihdam bürosundan iş bekleyecek. Peki, büro iş bulamazsa ne olacak? Biz bu endişemizi Komisyonda dile getirdiğimizde Sayın Müsteşar şunu söyledi: "E, bundan önce ne yapıyorsa bundan sonra da aynısını yapmaya devam edecek yani iş arayacak." cevabını aldık. Böyle bir zihniyet olabilir mi değerli arkadaşlar? Böyle bir zihniyetle işsizlik sorunu çözülebilir mi? Bakın, milyonlarca insanımız iş arıyor. Bunu milletvekilleri olarak biz de çok iyi görüyoruz, AKP'li arkadaşlara da birçok iş talebi geliyordur, bize de geliyor. Sokaklarda işsizlik var, açlık var, yoksulluk var, biraz insafli olmamız gerekmez mi?

Değerli milletvekilleri, özel istihdam bürosunun işçisi bu yasayla işe iade güvencesinden mahrum kalacak, kıdem tazminatı, yıllık izin ücreti alamayacak. İş kazasına uğraması hâlinde ne kendisi ne de yakınları tazminatlarını asıl işverenden alamayacak, İşsizlik Sigortası Fonu'ndan dahi faydalanamayacak, asgari ücretin dışında bir ücret alamayacak, sendikalı olamayacak, toplu iş sözleşmesinin imkânlarından, hükümlerinden faydalanamayacak çünkü yasa işçiyi asıl işverenin işçisi değil, özel istihdam bürosu işçisi kabul ediyor. Özel istihdam bürosu adı üzerinde büro yani dört sandalye, bir masa ve bir bilgisayardan oluşuyor. Evet, Sayın Bakan artırıldığını ifade etti. Kanunen alınan teminat ise özel istihdam bürosu işçilerinin Sosyal Güvenlik Kurumu primlerini dahi ödemeye yetecek düzeyde değil. İşçi tamamen özel istihdam bürosunun insafına bırakılmış durumda.

Sayın Bakan ve AKP'li milletvekilleri, bakın, işçi ile işveren arasında daha önce taşeron vardı, biz taşeron uygulamasına karşı çıkarken, siz işçi ile işveren arasına taşeronun yanında bir de özel istihdam bürosunu getiriyorsunuz. Bu uygulamayla taşeron uygulamasından daha geri, daha ilkel bir düzenleme getiriyorsunuz. Özel istihdam bürolarıyla taşeronun taşeronunu getiriyorsunuz. Göreceksiniz, bu yasa, işverenler tarafından taşeronluktan daha fazla kötüye kullanılacaktır.

Değerli milletvekilleri, Sayın Bakan diyor ki: “Bu düzenlemeyle, işçi ile işveren arasında geçici iş ilişkisi kurulacak.” Neden geçici iş ilişkisi kurulacak, bunu anlamakta zorluk çekiyorum. Bir kişi iş yerinde çalışmaya başlarken geçici değil kalıcı çalışmayı hedefler, o iş yerinde yıllarca emekli olmayı hedefler, hiç kimse geçici iş istemez kalıcı iş ister. Ama şimdi size soruyorum, iktidar milletvekillerine söylüyorum: Sayın vekiller, siz, dört aylık, geçici bir milletvekili olmak ister misiniz? İster misiniz sayın vekiller? Bence hiçbiriniz dört aylık, geçici bir milletvekilliği istemezsiniz. Peki Sayın Bakan, siz, dört aylık, geçici bakanlık ister misiniz? Sayın Müsteşar ister mi? Hiçbirimiz istemeyiz. Ama hiçbirimizin istemediği bir konuyu bu işçilere dayatıyoruz. Bunu kabul etmemiz mümkün değil. İşçi ile işveren arasında geçici iş ilişkisi kurmak son derece yanlıştır.

Bakın, TRT'nin tek kanallı olduğu dönemde bir dizi vardı, Afrika'da yaşadığı topraklarda yakalanarak köle hâline getirilen ve Amerika'da satılarak efendileri sürekli değişen bir kölenin yaşamını anlatıyordu; “Köle Kunta Kinte” İşte, bu yasayla, maalesef, 10 milyona yakın çalışan, efendileri sürekli değişecek ama bir köle gibi çalıştırılacak ve hiçbir yasal haktan faydalanamayacak.

Değerli milletvekilleri, İstanbul Milletvekilimiz Sayın Yakup Akkaya'yla birlikte Ulus Amele Pazarı'na gittik, orada işçilerle görüştük. Sabahın 5'inde, “Bugün iş bulurum.” umuduyla, alet edevatını alan işçiler kendisini bu pazara atıyor, orada çaresizce bekliyor, gelen her arabaya “Adam lazım mı?” diye soruyor. Konuştuğumuzda, “Biz açız.” diyorlar, “İş istiyoruz, aş istiyoruz, ekmek istiyoruz.” diyorlar. İşte, 10 milyon çalışanı bu hâle getirecek olan yasaya “Evet.” diyecek olan arkadaşlar, sizden rica ediyorum, siz de gidin ve görün, oradaki çaresizliği görün. Biraz vicdanınız varsa eminim siz de bundan vazgeçersiniz.

Bakın, Sayın Bakanımız diyor ki: “Kayıt dışılığı içine alacağız.” Güzel bir amaç, doğru bir amaç. Kayıt dışındaki işçiyi kayıt içine almak için mevzuatta zaten yeterli düzenlemeler var. On dört yılda elinizden tutan mı oldu da kayıt dışı işçileri kayıt içine alamadınız? Bu sebeple, Çalışma Bakanının bu yasayla kayıt dışını kayıt içine alacağı sözü sadece kamuoyunun gazını almaya yöneliktir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÜNAL DEMİRTAŞ (Devamla) - Biz bu sebeple, bu kanuna karşıyız. Umut ediyoruz ki geri çekilir, bu düzenleme yasalasın. Aksi takdirde çalışma yaşamı ciddi derecede bozulacaktır. Sizler de buna oy vermeyin diyoruz.

Saygılarımızı sunuyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Demirtaş.

Tasarının birinci bölümü üzerinde Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sibel Yiğitalp, Diyarbakır Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Yiğitalp. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye’yi çok yakından ilgilendiren, 10 milyonlarca insanın yaşamını etkileyecek olan bir tasarı konuşuluyor ama baktığımızda Meclisin neredeyse... Bu tasarımı öneren AKP’nin sıraları olduğu gibi boş ama oylamaya geldiğinde hepsi burada olacak, tartışmadan hemen “Evet.” diyecekler, her zaman yaptıkları gibi.

AKP’nin 2009’da TBMM’de çıkartarak yasalaştırdığı ancak sendikaların karşı çıkışları üzerine dönemin Cumhurbaşkanı Abdullah Gül’ün, “İşçilerin emeğinin istismarına ve insan onuruna yakışmayan durumların doğmasına, olumsuz uygulamalara ve çalışma barışının bozulmasına yol açabileceği.” gerekçesiyle veto ettiği tasarı, Hükûmetin gündeminden hiç düşmedi. Gül’ün ikna edilmesinden sonra 2011’de Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın içinde yeniden Meclise sunulan, ancak yükselen muhalefet nedeniyle son dakikada geri çekilen düzenleme, yeniden Meclis gündemine neden geldi?

Normalde iş sözleşmesi, işçi ile işveren arasında olur ama bu, işvereni birçok açıdan bağlar ve işçileri keyiflerine göre işten çıkarmalarını önler. Bu yasayla patronlar işte, bu yükten kurtulacak. İşçileri artık özel istihdam büroları istihdam edecek ve geçici olarak dört ila sekiz ay içerisinde kiralayacak. İşveren bir işçiyi hak kazanacak kadar çok çalıştırmak zorunda kalmayacak ve kıdem tazminatı, yıllık ücretli izin ve bunun gibi hakları işçiye ödemekten kurtulacak. Hükûmetin tabiriyle “Emek maliyetleri düşecek.” İşveren işçinin normal maaşını özel istihdam bürosuna yatıracak, özel istihdam bürosu da asgari ücretten işçileri istihdam ederek aradaki farktan kâr elde edecek. Tüm bu süreç, dönemsel çalışmaya ve çifte sömürüye maruz kalan işçiye, güvensizleştirilmiş bir iş yaşamı, kıdem tazminatı ve yıllık ücretli izin haklarının gasbı, emekli olamama, düşük ücret, baskı, yaralanma ve işçi cinayetleri olarak geri dönecek. Yani, özel sermayenin maliyetini düşürmek ve sermayenin risklerini emekçi halklara fatura etmektir.

Mevcut kapitalist üretim tarzı hâlihazırda bir ücret köleliğidir ancak işçi dolaylı da olsa kendi iş gücünün sahibidir. Esnek çalışma rejimiyle işçiler artık iş güçlerinin sahibi olamayacaktır. Diğer bir deyişle, eskiden kiralık olan şey iş gücü iken söz konusu yasayla işçilerin kendisi bizzat kiralanabilen bir nesneye dönüşecektir. Bu yasa, sermayenin kârlarını korumak adına işçi sınıfına karşı yapılmış en büyük saldırılardan biri olacaktır. Güvenceli iş yaşamını ilke olarak benimsemiş bir parti olarak bu yasanın tamamen geri çekilmesini savunuyoruz.

Sayın Başkan, çok az sayıda olan değerli milletvekilleri; AKP sıralarını boş geçiyorum, sadece oylamaya geldikleri için onları yok sayarak sizinle konuşmaya çalışacağım.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Buradalar, burada.

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) – Göremiyorum, neredeler?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Buradalar, gelirler, yoklama isterseniz gelirler.

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) – Ama, evet, parmak kaldırmaya gelecekler onu biliyorum, parmakları da çok yoruluyor.

Ekonomik hayatın sermaye rejimine tesliminin ilanı olan 24 Ocak 1982 kararlarından beri yapılan en kapsamlı saldırı olacak olan bu tasarı yasalaşırsa işçi sınıfının yaşayacağı kayıplar devasa boyutta olacaktır.

1) Bu tasarının meşru ve somut bir gerekçesi yoktur çünkü, öncelikle, çalışanların yaklaşık yüzde 40'ının kayıt dışı olduğu, toplu iş sözleşmesinden yararlanan işçilerin oranının yüzde 4,5 olduğu, SGK verilerine göre 2014 yılında 16 milyon 437 bin 232 kişi için işten çıkış bildirgesinin düzenlendiği, her türlü işin taşeronla verilebildiği bir ortamda iş gücü piyasasının katılımından bahsedilemez. Ayrıca, kendi işçisi askerlik, doğum, izin ve hastalık nedenleriyle işe belirli bir süre devam edemeyecek olan işveren, bu süreler boyunca zaten belirli süreli iş sözleşmesiyle işçi istihdam edebilmekte ve iş gücü ihtiyacını bu yolla karşılayabilmektedir.

2) Bu yasa tasarısıyla kamusal sorumluluk özel sektöre devredilmiştir. 2003 yılında özel istihdam bürolarına işe yerleştirme hakkı tanıyan düzenleme de şimdi geçici iş ilişkisi kurmak hakkı tanıyan yasa tasarısı da kamusal sorumluluklar alanını ticarileştirmiştir. İstihdam, kamusal sorumluluk altında devletin üstlenmesi gereken temel bir haktır. İŞKUR bu konuda görevli bir kurum iken İŞKUR işlevsizleştirilerek bu yükün özel sektöre yüklenmesi emekçilerden yana bir tutum değildir.

Henüz AKP vekilleri gelmedi, herhâlde Başbakanın istifası üzerine heyecana mı kapıldı arkadaşlar, yoklar. Bize de bir bilgi verseniz, biz de çok memnun olacağız. Sosyal medya bu arada patladı.

TAHİR ÖZTÜRK (Elâzığ) – Sen işine bak! Sen işine bak! Sana ne?

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) – Ben işime bakıyorum, bu da benim işim, bu da benim işim, bu da benim işim.

TAHİR ÖZTÜRK (Elâzığ) – Yok, senin işin değil o.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ya, biz dinliyoruz. İşçilerle ilgili güzel fikirlerinizi dinlemek istiyoruz.

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) – Ülkeyi yönetiyorsanız her türlü eleştiriye açık olacaksınız.

BAŞKAN – Sayın Yiğitalp, Genel Kurula hitap edin efendim.

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) – Genel Kurul yok Başkan, gördüğünüz gibi.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Var, burada. İşçilerle ilgili güzel fikirlerinizi dinlemek istiyoruz, İş Kanunu'yla ilgili.

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) – Olsa hitap edeceğim de yok.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Verin fikirlerinizi faydalanalım.

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) – Olur, olur.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Tamam, dinliyoruz.

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) – Evet, ben devam ediyorum. Ama soruma da cevap almak istiyorum yani.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Tamam dinliyorum. Bakın, Bakan Bey de burada.

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) – Hayır, Başbakanın istifası doğru mu değil mi, onu merak ettim.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – O değil, bizim konumuz İş Kanunu.

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) – Peki.

3) Kiralık işçi kullanımı istisna değil, kaide olacaktır. Tasarıda geçici işçi kiralamak için sınırlamalar getirildiği söylenmekte ancak belirtilen koşullar gerçek bir sınırlama oluşturmamaktadır. Şirketler ihtiyaç duyacağı neredeyse her konuda bir gerekçe göstererek kolaylıkla işçi kiralayabileceklerdir. Dünya örneklerinde görülmektedir ki geçici istihdam arttıkça güvenceli, kadrolu çalışma da giderek azalıyor. Kiralık işçi alan firmalar kadrolu çalışanlarını işten çıkarıyor.

4) Kıdem tazminatı ve yıllık ücretli izin hakkı gasbedilecektir. İşçi aynı iş yerinde kıdem tazminatı hakkı kazanacak kadar -en çok bir sene- çalışmayacağı için kıdem tazminatı ve yıllık izne hak kazanamayacaktır yani işçinin yıllık 2 maaşa yakın ücreti sermayeye kalacaktır.

5) İş yaşamı düzensizleşecek ve güvensizleşecektir. İşçi dönemselsel çalışacağından bir sonraki iş yerinin neresi olacağını bilemeyecek, bu da işçiyi ailesi ve kendisi gibi uzun dönemli planlardan alıkoyacaktır. Yani geçmişte kazanılan ağır bedeller ödenmiş işçilerin hakları hem gasbedilecek ve bundan sonraki gelecekları de ipotek altına alınacaktır.

6) Emeklilik hakkı gasbedilecektir. Bir işçinin emekli olabilmesi için 7.200 gün prim ödeme zorunluluğı olduğunu düşündüğümüzde, devamlı değil, dönem dönem çalışabilen bir işçinin emekli olması hayal olacaktır.

7) İşsizlik azalmayacak, artacaktır ve taşeronluk biçim değiştirecektir. Yasayla taşeron şirketler özel istihdam büroları hâline gelecek yani kaldırılacak denilen taşeron sistemi sadece şekil değiştirecektir.

8) Kiralık işçiler daha az ücret alacaktır. Bunlarla ilgili kâr edebilmesi için işçiye ödenenden daha az bir ücret verilmesi yönünde bir eğilim olması kaçınılmazdır. Tasarıda kiralık işçilere eşit koşullar sağlanacağından bahsedilse de bu koşulların ücretleri kapsayıp kapsamadığı belirtilmemektedir; belirtilse bile, bunun bir bağlayıcılığının olması zordur.

9) İş cinayetleri artacaktır. Son üç ay, 2012'den beri en fazla iş cinayetlerinin olduğu bir dönemdir ve 415 insan iş cinayetlerinden yaşamını yitirmiştir.

Bu kadar şeyi anlattım, umarım Hükûmet düşmemiştir çünkü Başbakanla ilgili soruma cevap alamadığım için, bunları gerçekten merak ediyorum.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sibel Hanım, dinliyoruz.

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) – Ama siz dinliyorsunuz, ben bunu...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – İşçilerle ilgili görüşlerinizi ben özellikle dinlemek istiyorum, Sayın Bakan da cevaplayacak.

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) – Ben taşeron kadrolaşması üzerinden Bakana sorduğum soruya cevap alamadım.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – İşçilerle ilgili sorun. İş Kanunu'yla ilgili önerilerinizi bekliyoruz.

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) – Burada onlarca insan soru sordu ama hiçbirimiz cevap alamadık. Asıl sorunumu...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – İş Kanunu'yla ilgili, mesela ev hizmetlerinde çalışanlarla ilgili; güzel bir şey değil mi yani gelenler?

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Siz devam edin, devam edin, konuşmasını beklemeyin!

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Hayır, dinliyorum ben.

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) – Hayır, ben devam ediyorum da, ama Hükûmetin devam edip etmediğini bilsem devam edeceğim de, Hükûmet düşmüşse devam etmeyeyim!

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Yok, yok. Bakın, alakası yok bunun, çok açık.

BAŞKAN – Sayın Yiğitalp, İş Tüzük'ün 65'inci maddesine göre sizi konuya davet ediyorum. Hükûmetin düşüp düşmemesi şu an sizin konunuz değil efendim.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Evet, teşekkür ederiz Sayın Başkan, İş Tüzük açık.

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) – Ama bizim konumuz, hepimizin konusu da, o konu hepimizin konusu, ondan emin olabilirsiniz.

Evet, emeklilik hakkını demiştik. Emeklilik hakkı: Bir işçinin emekli olabilmesi için 7.200 gün çalışması gerekir ama burada sekiz ile on ay arasında bir zaman dilimi verdikleri için o insanların emekli olma hakları ne yazık ki olamayacak. Yani, modern kölelik yasaları altında insanlar bir kez daha köleleştirilmeye mahkûm edilecek, insanların emeği sömürülecek ve gerçekten hiçbir yerde söz hakkına sahip olamayacaklar. Hâlihazırda şu anda sendikaların bile çoğunun siyasallaştığı, sadece AKP'nin üzerinden politika yürüttüğü bir dönemden geçiyorken bir de işçiler üzerinden bu ağır politikaların uygulanması insan emeğine, sömürüsüne ve insanlık onuruna yakışmayacak bir politikadır, biz bunu reddediyoruz.

Teşekkür ediyorum. Saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yiğitalp.

Tasarının tümü üzerinde şahsı adına Alim Tunç, Uşak Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Tunç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİM TUNÇ (Uşak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 170 sıra sayılı İş Kanunu ile Türkiye İş Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı hakkında söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, ülkemizin en önemli sorunlarından biri, karşılaşılan engelleri ortadan kaldırmak yerine bu engelleri dolanmak adına yapılan siyaset üretimidir. Bir engeli ortadan kaldırma iradesinin ima ettiği şey, konuya yapısal perspektifle yaklaşma disiplini. Aynı engeli dolanma iradesinin ima ettiği şeyse meseleye palyatif açıdan bakma kolaycılığıdır. Bir felsefi tutum ya da davranışsal duruş bakımından bu bağlamda karşımıza çıkan kavramlar ilkesellik veya bunun zıttı olan popülizmdir. Bir siyasi hareketi samimi kılan gerisindeki ilkesel duruştur ve bu duruş da sağlam bir iradeye ve cesarete bağlıdır. Şimdi AK PARTİ yeni bir düzenleme getiriyor. Bu yasa tasarısı, önümüzdeki yapısal sorun teşhisine, ilkesel duruşa ve toplumun bugünüyle beraber yarınlarını da kucaklama şuuruna dayanan bir tasarı. Bu tasarının gerisinde böyle bir motivasyon vardır çünkü AK PARTİ, ülkemizin sorunlarına hep yapısal, ilkesel ve samimi bir şekilde yaklaşmış, günü kurtarmak uğruna dünü çiğnemek ve yarını heba etmek gibi bir sorumsuzluğun içinde hiç olmamıştır.

Değerli milletvekilleri, bu tasarıyla, bugün fiilî olarak uygulanan yasal güvencesi olmayan çalışanlarımız kayıt altına alınacaktır ve sosyal güvenceye kavuşturulacaklardır; askere gidenlerin iş güvencesinin devamı, evde çalışanların sosyal güvencesi, doğum iznine ayrılan kadınların yerine geçici olarak çalışacakların şartlarının belirlenmesi için önemli bir adım atılacaktır; kayıt dışı olarak çalışan mevsimlik tarım işçilerinin kayıtlı ve güvenli çalışması sağlanacaktır; gençlerimizin istihdamla buluşması bu kanunla daha da artacaktır.

Değerli milletvekilleri, bu yasal düzenleme OECD ülkelerinde ve Amerika'da, birçok ülkede uygulanmakta ve Avrupa ülkelerinin 20 tanesinde de hiçbir sınırlama olmayan uygulamalar yapılmaktadır ama bizde bu konuyla ilgili belirli sınırlamalar getirilmiştir. En önemli sınırlandırmalardan biri, toplu işçi çıkarılan iş yerlerinde, kamu kurum ve kuruluşlarında ve yer altında maden çıkarılan iş yerlerinde geçici iş ilişkisi kurulması yasaklanmıştır.

Geçici işçi çalıştıran işverenin grevin uygulanması sırasında geçici iş ilişkisiyle işçi çalıştıramayacağı hükmü yer almıştır bu tasarıda, böylece, grev kırıclığı engellenmiş ve sendikal hakların kullanımı güvence altına alınmıştır.

Diğer önemli bir husus da çalışanlarımızın, geçici işçi olarak gelenlerin eşit muamele görmesidir; bu da güvence altına alınmıştır.

Doğum izni, hastalık izni, askerlik durumlarında çalışılmayan süreler dikkate alınırken diğer tüm hâllerde en fazla dört ay süreyle geçici iş ilişkisi kurulacağı hüküm altına alınmıştır. Geçici işçi çalıştıran işverenin belirtilen sürenin sonunda aynı iş için altı ayı geçmedikçe yeniden geçici işçi çalıştıramayacağı hüküm altına alınarak asıl işçi yerine geçici işçiyle işin devamı gibi emek sömürüsüne karşı önemli bir tedbir alınmıştır.

Değerli milletvekilleri, bu tasarının kanunlaşmasının ülkemize, ekonomimize ve çalışanlarımıza hem refah hem mutluluk getirmesini temenni ediyorum.

Yine, alt komisyonda bir sivil toplum kuruluşumuzun temsilcisi, orada, kendisinin İngiltere'ye dil öğrenmeye gittiğini ve bu geçici istihdam bürolarından faydalanarak öncelikle orada çalıştığını, daha sonra o ofiste hukuku bitirdiğini ve orada avukat olarak çalıştığını örnek olarak vermişti. İnşallah, ülkemizde de öğrencilerimiz bu konuda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİM TUNÇ (Devamla) – ...çalışarak, bunun gibi istihdam bürolarından faydalanarak ülkemizde de işsizliğin önlenmesi; hem üniversitede okuyanlarımızın, gençlerimizin hem de çalışanlarımızın yasal güvence altında çalışmaları bu tasarıyla sağlanacaktır.

Ben, tekrar, önümüzdeki günlerde Anneler Günü kutlanacak olan tüm annelerimizin ellerini öpüyorum, Anneler Günü kutlu olsun diyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Tunç.

Birinci bölüm üzerinde siyasi parti grupları ve şahıslar adına yapılan konuşmalar sona ermiştir.

Şimdi bölüm üzerinde soru-cevap işlemini gerçekleştireceğim.

Soru işlemine başlıyorum.

Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, bu istihdam bürolarında verilecek olan eğitim giderleri nereden verilecek yani nereden karşılanacak? Yoksa, bu İşsizlik Fonu'ndan karşılanıp burada yeni birileri mi zenginleştirilecek?

Soru 2) İşçi sınıfını “kiralık işçilik” adı altında kölelik ilişkisine mahkûm etmeyecek mi?

Soru 3) Gelir, emeklilik, yıllık izin ve sağlıkla ilgili haklar ortadan kalkmayacak mı?

Soru 4) Kayıt dışı istihdam edilenler güvence kazanmayacaklar mı yani güvencesi olmayacak mı?

Bir başka soru: Sendikal örgütlenmeler çok ciddi kan kaybetmeyecek mi, kan kaybına uğramayacak mı?

Bir başka soru: Kural dışı güvencesiz ve esnek çalışma biçimleri kural hâline gelmeyecek mi? 7 milyon işçi yani istihdamın neredeyse yarısı bu kölelik büroları aracılığıyla güvencesiz çalıştırılmayacak mı?

Bir başka soru: Kıdem tazminatı ve ihbar tazminatı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Altaca Kayışoğlu...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, İşsizlik Fonu'nun kaçta kaç işçiler için kullanılıyor, geri kalanı bir kaynak olarak mı kullanılıyor?

İkincisi: Kıdem tazminatı için düşünülen fon da aynı gerekçeyle bir kaynak yaratmak için mi getirilmek isteniyor?

Üçüncüsü: Özel sektörde, özellikle kurumsallaşmış büyük şirketlerde personel alınırken mülakatlarda olumlu yaklaşıttıktan sonra sosyal medya hesapları incelenip “İktidar aleyhine paylaşımlarda bulunmuşsunuz.” deyip ayrımcılık yapılarak işe alınmıyor şeklinde çok şikâyetler var. Bununla ilgili bilginiz, çalışmalarınız var mı?

Teşekkürler.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Türkiye’de çocuk işçiliği özellikle Gaziantep gibi illerde başını almış gidiyor. Özellikle kenar semtlerde terzi atölyelerinde çalışan 7 yaşlarından itibaren çocuklarımız var. Türkiye’deki çocuk işçiliğini önlemek için bir projeniz var mı? Türkiye’deki çocuk işçi sayısı şu anda nedir; kaç kız, kaç erkektir? Bu konuyla ilgili bilgileri paylaşırsanız sevinirim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakan, Roma hukuku döneminde plebler vardı, köleler vardı. Eğer bir evde yemek yapılacaksa o dönem köle sahibi gönderirdi kölesini orada yemek yaptıırırdı, kiraya verirdi ama o dönem kölelerin bugünkü işçilerden farkı insan yerine konulmuyordu, eşya hukuku gözüyle bakılıyordu, eşya kapsamında sayılıyordu. Yeni getirdiğiniz bu istihdam bürolarının o dönemdekinden ne farkı var? Sadece, o aşamada, o dönemdeki plebler eşya konumundaydı. Ne fark var? Bunu izah edebilir misiniz?

BAŞKAN – Sayın Demirel...

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Sayın Bakan “Dört ya da sekiz ay sürelerle ancak çalışacak.” dediniz. Bu tasarıda böyle geçiyor ama siz konuşmanızda “Bundan sonraki sürede de bütün yaşamları boyunca iş akitleri devam edecek.” dediniz. Oysa bu yasada ya dört ay ya da sekiz ay çalışma süresi olarak belirlediniz. Bunlara ilişkin, bundan sonraki süreçte, sekiz aydan sonra nasıl bir çalışma sistemini işçilere öngörüyorsunuz? Bir.

İkincisi: İşçilerin sendikalaşma oranlarıyla ilgili ifade ettiğiniz bir nokta vardı. Ben toplu iş sözleşmesi hakkına sahip sendikaların oranının önemli olduğunu ifade ederek... Bu oran, 2002 yılında yüzde 10,6 iken 2015’te yüzde 4,5’a düşmüştür ve böylelikle, OECD ülkeleri içerisinde en sonuncu sırada yer alıyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kalaycı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Sosyal Güvenlik Kurumunun son açıkladığı şubat ayı verilerine göre, 2016 yılının ilk iki ayında Türkiye genelinde sigortalı iş yeri sayısı 29.527 adet azalmış, KOBİ iş yeri sayısı 29.329 adet azalmış, sigortalı çalışan sayısı 424 bin kişi azalmış, KOBİ’lerde çalışan sayısı 342 bin kişi azalmış, sigortalı esnaf sayısı 86 bin azalmış, çiftçi sayısı 38 bin azalmış. Bu azalmayı nasıl değerlendiriyorsunuz? Kayıt dışına kaçış mı var, yoksa ekonomi bir anlamda alarm mı vermekte?

Çiftçimize, esnafımıza ve KOBİ’lerimize yönelik kolaylık getirme, prim ödemelerinde destek sağlama gibi bir çalışmanız var mıdır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Toğrul...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, biraz önce “Bu yasaya ‘kölelik yasası’ demeyelim.” dediniz ama şunu sormak istiyorum: Bu, özel istihdam bürolarının kiraladığı işçiler, ona iş veren işverenin o kiraladığı işçilere karşı sorumluluğu nedir? Bu, eğitimsizliği de beraberinde getirmeyecek mi? Yani o işe uygunluk sorununu da yaratmayacak mı?

Daha da önemlisi, her gün ülkemizde bir iş cinayeti yaşanıyor. Bu, iş cinayeti sayısını artırmayacak mı? Buna yönelik önleminiz ne olacak?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, ilk bölümde sormuştum: Türkiye’de kaç tane istihdam bürosu var? Bunun kaç yerli, kaç yabancı? Sizden istirham ediyorum, mutlaka cevap istiyorum.

2) Önce Meclise 181 No.lu ILO Sözleşmesi’ni niçin getirmediğiniz? Buradaki amaç ve kastınız nedir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Tanal.

Şimdi, cevaplar için Hükûmete söz veriyorum.

Buyurunuz Sayın Bakan.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Tanal’ın sözüyle başlayayım, haklı.

445 özel istihdam bürosu var ve bunların 25’i yabancı.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Niye ihtiyaç var o zaman? Demek ki var. Bu tasarının gerekçesi çürümüş olmuyor mu?

BAŞKAN – Devam ediniz Sayın Bakan.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Şimdi, şunu ifade etmek istiyorum: Biraz önce “Özellikle 2016 Ocak, Şubat aylarıyla ilgili toplam sigortalı sayısı düştü mü, düşmedi mi; nedir?” diye bir soru geldi. Onunla ilgili de Meclisimize bir bilgi vermek isterim.

Özellikle, 2015 Aralık ayında 12 milyon 794 bin toplam 4/A sigortalı sayısı var; 2016 Ocakta 12 milyon 480 bin, 2016 Şubatta 12 milyon 495 bin, 2016 Martta 12 milyon 570 bin. “Bir ekonomik kriz mi var, yoksa böyle bir tablo sebebiyle mi bu azalıyor veya çoğalıyor?” diye bir soru, elbette ki kendi adına tutarlı bir soru olabilir ama aralık, ocak, şubat ve mart aylarında her yıl mevsimsel bir düşüş söz konusudur özellikle çalışanlarda yani bu, 2015, 2014, 2013’tede aynıdır. Şöyle bir tabloyu söyleyebilirim, keşke burada olsa da gösterebilsem: Bizim 4/A’lı sigortalı sayımız özellikle 2002, 2003’ten itibaren merdiven şeklinde çıkar yani kasım ve aralık aylarında en yükseğe vurur, aralık ayından sonra da ocak ayından itibaren tam anlamıyla, geçen seneki ulaştığı noktadan 250 bin, 300 bin, 350 bin aşağıda olur. Şu anda, son verdiğim rakamdan da anlayacaksınız ki ocakta kısmen bir düşüş söz konusu oldu, şubat ve martta da yükseliş söz konusu. Bu, aynı ölçekte böyle devam edecek ve inşallah, aynı o “merdiven sistem” dediğimiz sistemle her yılın bir daha üstüne çıkabilecek bir katmanla bir sonuç üretecektir.

“Özel istihdam bürolarındaki eğitim İşsizlik Fonu’ndan mı sağlanacak veya birileri zengin mi olacak buradan?” Şunu söyleyeyim: Bugünkünden de kimse zengin oluyor değil, bunun ölçüsü belli, nasıl verildiği belli ve ne şekilde oluştuğu bellidir. Ama özel istihdam bürosunda çalışanların eğitiminden özel istihdam bürosu, iş yerindeki geçici işverenin ortaya koymuş olduğu eğitimden de işveren, özellikle iş sağlığı ve güvenliği açısından sorumludur. Bu sorumluluk da tasarıda çok açık bir şekilde ifade edilmiştir.

Yine söylemek isterim ki dört ay ve sekiz ay çalışacak olanlar... 7’nci maddenin (f) bendinde eğer normal kapasitesinin üzerinde bir kapasiteyle bir talep söz konusu olmuşsa ve bu talep kendi çalışan işçileriyle karşılanamayacaksa ve eğer süre 4 + 4’si, bunun altında bir sürede oluşabilecek bir iş ise burada yapılacak olan çok doğaldır ki dört aylık bir geçici istihdam sağlamaktır özel istihdam bürosundan. Ha bunu sağladı, bunu sağladıktan sonra o işçi, o iş yerinde bir daha, dört, en fazla bir dört daha, toplam sekiz ay çalışabilir. Ondan sonra bir daha altı ay çalışamaz, eğer altı ay sonra tekrar bir şey söz konusu olursa çalışabilir.

Benim söylediğimi sizler yanlış anladınız, ben de öyle söylemedim zaten. Şöyle bir eleştiri geldi, gelen eleştiri şu idi: “Bunlar eğer sürekli geçici işçi olarak çalışırlarsa emekli olamazlar.” Ben de dedim ki: Yani bu bir çalışma biçimi değil, bir sürekli çalışma biçimi değil; insan geçici işçi olarak girer, ondan sonra başka bir iş yerinde çalışır; bu bir istihdam açma kanalıdır ve bu, özellikle kadınları, gençleri, uzun süre işsiz kalanları önemli ölçüde istihdamla buluşturma anlayışının kendisidir. Yoksa bir insan ömür boyu geçici işçi olarak çalışır, çalışmaz; bu, onun kendi arzusu ve isteğidir. Ama tasarı ne bunu öngörüyor ne böyle bir talep ortaya koyuyor ne de yasada böyle herhangi bir belirleyici unsur söz konusudur. Çok nettir orada: Dört ay, artı, dört ay. Avrupa’nın birçok ülkesinde buna ait bir kısıt söz konusu değildir. Biz yapmış olduğumuz mutabakatlar sonucu bu kısıtı ortaya koyduk; ne ILO normlarında ne de AB normlarında böyle bir kısıt söz konusu değildir.

Buradaki temel duruşumuzu tekrar ifade etmek istiyorum: Yani, geçici işçiliğin daimî işçiliğe, daimî işçiyim gibi daimî işçinin yerine oluşmasına imkân vermeyecek bir düzenleme ortaya koyduk. Geçici işçiye o süre içerisinde geçici işçi olarak kalır, daimî işçi de daimî işçiliğini devam ettirir.

Ama şunu ifade etmek istiyorum: Yani, kadınlarla ilgili yapılan eleştiriye son derece yanlış buluyorum, doğru bulmuyorum. Çünkü, bizim son çıkardığımız kanunda, Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayladığı kanunda bir kadın doğum yaptığı zaman iki ay, dört ay, altı ay ve altı yaşına kadar, çocuğu okula gidene kadar bir şekilde yarı zamanlı çalışabilme fırsatına sahip. Yarı zamanlı çalışabilme fırsatına sahip olduğu zaman, bu, çok doğaldır ki işvereni ile -iş yeri ile- çalışan kadın arasında bir problem oluşabilir. Tam da bunu tahkim eden, tam da bunu kuvvetlendiren, orada onun daimî işçiliğini daimî kılan bir anlayıştır bu. Onun yerine özel istihdam bürosundan bir geçici kadın işçi temin edilecek ve yarı gün o çalışacak, yarı gün de ötekisi çalışacak. Ve orada doğum yapan ve doğum yapması sebebiyle de hem iki ay izin alan hem de yarı zamanlı çalışma hakkı bulunan kadının da iş akdiyle ilgili herhangi bir problem ortaya çıkmayacak. Yani, bir önceki getirdiğimiz meselenin aslında tamamlayıcısı. Çok net bir tablo ortaya koyuyoruz; bu da AK PARTİ iktidarı döneminde kadın istihdam oranındaki artışı daha önemli bir noktaya taşıyabilecek önemli adımlardan bir tanesidir diye ifade etmek istiyorum.

Çocuk işçilikle ilgili Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımız çok uzun zamandan beri bir mücadele ortaya koymaktadır. Çeşitli projeleri hem Avrupa Birliğiyle hem de Türkiye’deki paydaşlarıyla ve dünyadaki paydaşlarıyla gerçekleştirmektedir. Özellikle tarım alanındaki çocuk işçiliği konusunda ciddi mücadeleler ortaya koyduk, gene mücadeleler ortaya koyacağız. Bu, elbette ki memleketimizin en temel meselelerinden bir tanesidir ama şunu ifade etmek istiyorum: Bunu özellikle

Türkiye'nin aleyhinde kullanmak isteyenlere, Türkiye'nin üretimine ve Türkiye'nin büyümesine sekte vurmak isteyenlere hep beraber fırsat vermemeliyiz çünkü özellikle bu konuda asılsız ihbarlar, yanlış bildirimler ve birtakım eksik değerlendirmeler uluslararası alanda Türkiye'yi ciddi bir şekilde, haksız bir şekilde zora sokmaktadır.

6-17 yaş grubunda çocuk işçiliği 1994 yılında yüzde 15,2'ye 2012 yılında bu oran yüzde 5,9'dur ve bunu, mümkün olduğunca, o tarihten itibaren de, 2012'den bugüne kadar da aşağıya düşürmek için ciddi bir gayret ortaya koyduk ve koymaya devam edeceğiz.

İşsizlik Sigortası Fonu'nun 2002 ile 2015 yılları arasında 35,6 milyar TL gideri bulunmaktadır. Bunun 10,6 milyarı işsizlik sigortası, işsizlik ödeneği olarak ödenmiştir ancak fondan gerçekleştirilen tüm ödemeler 4447 sayılı Kanun kapsamında işsizliğin azaltılması, istihdamın korunması amacıyla yine işsizler için kullanılmıştır. Tüm rakamlar şeffaf şekilde her ay bizim İşsizlik Sigortası Fonu Bülteni'mizde de bildirilmektedir.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.56

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 20.58

BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ

KÂTİP ÜYELER: Ömer SERDAR (Elâzığ), Zihni AÇBA (Sakarya)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 85’inci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

170 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Gündemin 3’üncü sırasında yer alan, Avrupa Konseyi Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesine Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışışleri Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

3.- Avrupa Konseyi Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesine Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/672) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 248)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Bundan sonra da komisyonların olmayacağı anlaşıldığından, kanun tasarısı ve teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 5 Mayıs 2016 Perşembe günü, alınan karar gereğince, saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum; iyi akşamlar diliyorum.

Kapanma Saati: 20.59

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Bursa Milletvekili Ceyhun İrgil'in, kanunlar ve kanun hükmünde kararnameler ile ilgili çeşitli verilere ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/2931)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sn. İsmail KAHRAMAN tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 08.03.2016

Dr. Ceyhun İRGİL
Bursa Milletvekili

23 Nisan 1920'de kurulan Türkiye Büyük Millet Meclisi, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin ulusal egemenliğe sahip “yasama” organıdır. Anayasanın 87'nci maddesinde göre kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak ve Bakanlar Kuruluna belli konularda kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi TBMM'nin görev ve yetkileri arasındadır.

Bu bağlamda;

1. Türkiye Büyük Millet Meclisi açıldığı 23.Nisan.1920 tarihinden 25.Yasama Döneminin sonuna kadar, her bir yasama dönemi ayrı ayrı olmak kaç kanun çıkarılmış, kaç değiştirilmiş ve kaldırılmıştır?
2. Halen yürürlükte olan kanun sayısı nedir? Bugüne kadar “**uygulama imkânı kalmadığı için yürürlükten kaldırılan**” kanun sayısı kaçtır?
3. Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Bakanlar Kuruluna Kanun Hükmünde Kararname (KHK) çıkarma yetkisi 1982 Anayasasıyla verilmiştir. 1982 Anayasasından günümüze söz konusu yetki, hangi hükümetler döneminde kaç kez kullanılmıştır? Her bir hükümeti dönemi ayrı ayrı olmak üzere çıkarılan KHK sayısı kaçtır?
4. Türkiye Büyük Millet Meclisi' nin kuruluş tarihi olan 1920den bugüne milletlerarası antlaşmalardan kaç onaylanmıştır? Onaylanan milletlerarası antlaşmaların hangilerinde muhalefet şerhi vardır, her bir muhalefet şerhinin gerekçeleri nelerdir?
5. Açıldığı tarih olan 1920 yılından bugüne, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kaç kez genel ve özel af ilanına karar verilmiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.07- 34039

04.05.2016

Konu : Soru Önergesi

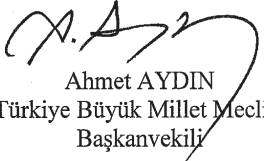
Sayın Ceyhan İRGİL
Bursa Milletvekili

İlgi : 11.03.2016 tarihli ve (7/2931) esas numaralı yazılı soru önermeniz.

Kanunlar ve kanun hükmünde kararnamele ilgili çeşitli verilere ilişkin ilgi önermenizden yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla.

Ahmet AYDIN
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek:

1- Soru cevabı

2- Meclis ve Dönemler İtibarıyla Kanun Sayıları Tablosu

CEVAPLAR:

Cevap 1 ve 2.- Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışından 25. Yasama Dönemi sonuna kadar kabul edilen kanun sayıları, meclis ve dönemler itibarıyla Ek-2’de sunulmuştur. Yürürlükte olan ve mülga kanun sayıları Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme Genel Müdürlüğü Mevzuat Bilgi Sistemi’nden edinilebilmektedir. Buna göre, halen 857 kod kanun yürürlüktedir. Tüm dönemler için mülga kanun sayısı ise 105’tir. Bunların dışında, 27.10.1988 tarihli ve 3488 sayılı Uygulanma İmkânı Kalmamış Olan Kanunların Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanun ile 1.657 kanun; 26.04.2007 tarihli ve 5637 sayılı Uygulama İmkânı Kalmamış Bazı Kanunların Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun ile 118 kanun uygulama imkanı kalmadığı gerekçesiyle yürürlükten kaldırılmıştır.

Cevap 3.- 1982 Anayasası’nın kabulünden itibaren çeşitli hükümetlerce çıkarılan kanun hükmünde kararname sayıları, hükümet dönemlerine göre aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

RESMÎ GAZETEDE YAYIMLANAN KHK SAYILARI	
45. HÜKÜMET (13.12.1983-21.12.1987)	115
46. HÜKÜMET (21.12.1987-09.11.1989)	70
47. HÜKÜMET (09.11.1989-23.06.1991)	41
48. HÜKÜMET (23.06.1991-20.11.1991)	25
49. HÜKÜMET (21.11.1991-25.06.1993)	14
50. HÜKÜMET (25.06.1993-05.10.1995)	75
54. HÜKÜMET (28.06.1996-30.06.1997)	6
57. HÜKÜMETİ (28.05.1999-18.11.2002)	51
60. HÜKÜMET (29.08.2007-06.07.2011)	14
61. HÜKÜMET (06.07.2011-29.08.2014)	21

Cevap 4.- Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme Genel Müdürlüğü Mevzuat Bilgi Sistemi’nden edinilen verilere göre, onaylanan uluslararası andlaşma sayısı 2.786’dır.

Cevap 5.- Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme Genel Müdürlüğü Mevzuat Bilgi Sistemi’nden edinilen verilere göre, genel af niteliğindeki kanun sayısı 34, özel af niteliğindeki kanun sayısı ise 151’dir.

Meclis ve Dönemler İtibarıyla Kanun Sayıları Tablosu

Meclis	Dönem	Kanun Sayısı
Kurucu Meclis	1	538
	Toplam	538
Milli Birlik Komitesi	1	239
	Toplam	239
Milli Güvenlik Konseyi	1	268
	Toplam	268
Millet Meclisi	1	704
	2	483
	3	598
	4	304
	5	212
	Toplam	2301
TBMM	1	339
	2	836
	3	627
	4	871
	5	920
	6	699
	7	562
	8	716
	9	746
	10	644
	11	426
	17	435
	18	359
	19	375
	20	249
	21	381
	22	914
	23	557
	24	331
	25	0
	Toplam	10987
Genel Toplam		14333

2.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, yurt dışı gezilerine katılan gazete temsilcilerine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/3989)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın İsmail KAHRAMAN tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

- 1.TBMM Başkanlığınız döneminde Yenişafak Gazetesinin, STAR Gazetesinin, Sabah Gazetesinin, Vatan Gazetesinin, Türkiye Gazetesinin ve Yeni Akit Gazetesinin temsilcileri kaç kez sizinle birlikte geziye katılmıştır?
- 2.Cumhuriyet, Sözcü, Taraf ve Milli Gazete gibi diğer gazetelerin temsilcilerinin gezilere götürülmediği iddiası doğru mudur?
- 3.Temsilciler hangi kriterlere göre seçilmektedir?
- 4.Muhabirler yerine temsilcilerin gezilere götürülmesinin sebebi nedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.07- 24040
Konu : Soru Önergesi

04.05.2016

Sayın Mustafa Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

İlgi : 12.04.2016 tarihli ve (7/3989) esas numaralı yazılı soru önergeniz.

İlgi önergeniz ile yurt dışı gezilerine katılan gazete temsilcileri soru konusu yapılmıştır. Sayın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'nın yurt dışı ziyaretleri heyetlerinde Türkiye'den Anadolu Ajansı ve TRT muhabir ve kameramanı dışında başka bir basın mensubu veya temsilcisi yer almamıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.
Saygılarımla.

Ahmet AYDIN
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

3.- *Hatay Milletvekili Hilmi Yarayıcı'nın, kurum personelinin çeşitli sorunlarına ve yöneticilerin yönetim kurulu üyeliklerine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/3991)*

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın TBMM Başkanı Sayın İsmail KAHRAMAN tarafından cevaplandırılmasını arz ederim.

Hilmi YARAYICI

Hatay Milletvekili

1-TBMM İdari Teşkilatında görevli personelin mesaiye geliş ve gidişlerinde kullanılmak üzere kuruma servis aracı alımı, özel servis hizmet alımı veya gidiş - geliş ücretlerinin hesaplanarak karşılığı olan tutarın ödenmesi konularında bir çalışmanız var mıdır?

2-TBMM İdari Teşkilatında Genel Sekreter, Yardımcıları, Birim Başkan ve Yardımcıları ile Başkan Müşaviri, Başkan danışmanı görevlerindeki şahıslardan kaç tane başka Kamu Kurum ve Kuruluşlarına bağlı kurumlarda veya Kamu Tüzel kişiliğine haiz yerlerde yönetici yada yönetim kurulu üyesi olarak görev yapmaktadır? Varsa bu kurumlarda aldıkları maaş, harcırah, ek ödeme, tazminat ve ikramiyelerle diğer gelirlerinin yıllık toplamı nedir?

3- Birim Başkan ve Başkan Yardımcıları, birimlerinde görev yapan personeli siyasi düşüncesinden ve inancından dolayı ayırım yaptıkları, personelin unvanına, hizmet süresine, liyakatine ve öğrenim durumuna bakmaksızın keyfi ve yanlı olarak, etik kurallarına aykırı bir şekilde, kendi düşüncelerine yakın olan personelleri büro sorumlusu olarak görevlendirdikleri, emrindeki personellere bireysel olarak mobbing uyguladıkları yönünde şikayetler tarafıma ulaşmaktadır. Bu konuda Birim Başkan ve Başkan Yardımcılarına, Genel Sekreterlik makamınca herhangi bir emir verilmiş midir? Büro Sorumlusu olarak atanan kişiler hangi kriterlere göre belirlemişlerdir? Birim Başkan ve Başkan Yardımcılarının hukuksuz ve keyfi olarak, personele yaptıkları ayırımı ve baskıcı uygulamaları ortadan kaldırmayı düşünüyor musunuz?

4- Milletvekili Hizmetleri Başkanlığı, çalışanlarının motivasyonunu, moralini, çalışma azmini yok edeceğini, ötekileştirildiklerini, ayırma uğradıklarını hissedeceklerini düşünmeden, birimlerindeki çalışanları arasında ayırım yaparak, giymek istemeyen gider diyerek, sadece bankolarda görevli olan çalışanlarına tek tip kıyafet giydirme önerisini Başkanlık Divanına getirerek kabul ettirmiştir. Milletvekili Hizmetleri Başkanlığı Tek tip kıyafet kararından sonra, hangi firmalarla, hangi şartlarda görüşme yapmış ve 2013 Aralık, 2014 ve 2015 yıllarında personele hangi firmadan, toplam kaç adet giyim malzemesi alınmış ve bunun toplam tutarı nedir. Alınan kıyafetlerin TSE standardına uygun olup olmadığı hangi yöntemlerle kontrol edilmiştir? TBMM Başkanlık Divanı olarak, Tek tipçi anlayışı ortadan kaldırarak, giyim yönetmeliğinde değişikliğe gitmeyi düşünüyor musunuz?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.07- 34041
Konu : Soru Önergesi

04.05.2016

Sayın Hilmi YARAYICI
Hatay Milletvekili

İlgi : 12.04.2016 tarihli ve (7/3991) esas numaralı yazılı soru önergeniz.

Kurum personelinin çeşitli sorunlarına ve yöneticilerin yönetim kurulu üyeliklerine ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.
Saygılarımla.

Ahmet AYDIN
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek:

- 1- Soru cevabı
- 2- Banko Memurları Hizmete Özel Giyim Eşyası Alımları Tablosu

CEVAPLAR:

Cevap 1.- TBMM Başkanlık Divanının 10.10.2003 tarihli ve 19 sayılı Kararı doğrultusunda 10 adet otobüsle sabah mesaiye erken gelen personel ile Genel Kurulun saat 21:00 veya sonrası çalışmalarını tamamlaması durumunda tüm nöbetçi personel için Kurumumuzda servis hizmeti verilmektedir. Ayrıca bahse konu otobüslere takviye yapılmak üzere 2016 mali yılı bütçesinden 3 adet otobüs alımı yapılacaktır.

Servislerin hizmet alımı yoluyla kiralanması hususunda herhangi bir çalışmamız bulunmamaktadır. Ancak personelin mesaiye geliş ve gidişlerinde servis otobüsü yerine ulaşım bedelini nakit ödeme veya otobüs bileti verilmesi yönünde çalışmalarımız devam etmektedir.

Cevap 2.- TBMM Başkanlığı İdari Teşkilatında görev yapanlar bir TBMM Başkan Müşaviri 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun ek 8'inci maddesine uyarınca altı ay süreyle geçici olarak bir kamu kurumunda görevlendirilmiş olup görevlendirildiği kurumdan ücret almamaktadır.

Cevap 3.- 6253 sayılı TBMM Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanunu gereğince yapılan norm kadro çalışması ile birimlerin iç yapılanmaları yeniden düzenlenmiş olup şef kadrolarındaki personelin emekli olmasıyla oluşan boşluğun norm kadro ile öngörülen alt birimler dikkate alınarak görevlendirme suretiyle giderilmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda anılan görevlendirmeler bilgi birikimi, tecrübe ve liyakat ilkeleri göz önüne alınarak yapılmıştır.

Ayrıca başkan ve başkan yardımcılarının personele ayrımcı ve baskıcı uygulamada bulunduklarına ilişkin İnsan Kaynakları Başkanlığına intikal eden herhangi bir şikâyet bulunmadığı için işlem yapılmamıştır.

Cevap 4.- Milletvekili Hizmetleri Başkanlığında bankolarda halkla ilişkiler ve danışma görevi yapan personel, diğer başkanlıklarda da olduğu gibi Kurumun görünen yüzü olduklarından 2013 yılından itibaren hizmete özel giyim eşyası alımına başlanmıştır. Hizmette özel alınan kıyafetler belirlenirken firmalardan toplanan ürün numuneleri Halkla İlişkiler banko memurlarına sunulmuş ve personelin beğendiği kıyafetler temin edilmiştir. Alımlar, Hizmette Özel Giyim Eşyası Alımı Teknik Şartnamesi'ne uygun olarak yapılmıştır. Bununla birlikte, Türkiye Büyük Millet Meclisi İdari Teşkilatı Personeli Giyecek Yardımı Yönetmeliği'nde değişiklik yapmak Başkanlık Divanının yetkisindedir. Banko memurları için 2013, 2014 ve 2015 yıllarında yapılan hizmete özel giyim eşyası alımına ilişkin bilgiler Ek-2'de yer alan tabloda gösterilmiştir.

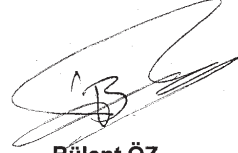
Banko Memurları Hizmete Özel Giyim Eşyası Alımları Tablosu

YIL	YÜKLENİCİ FİRMA	TEMİN USULÜ	ÜRÜN ADI	ADET	TUTAR
2013	SARAR Büyük Mağazacılık Tic. A.Ş.	Doğrudan Temin	Erkek Takım Elbise	33	9.207,00 TL+KDV
	SARAR Büyük Mağazacılık Tic. A.Ş.	Doğrudan Temin	Erkek Gömlek	33	1.254,00 TL+KDV
	SARAR Büyük Mağazacılık Tic. A.Ş.	Doğrudan Temin	Erkek Deri Ayakkabı	33	3.795,00 TL+KDV
	SARAR Büyük Mağazacılık Tic. A.Ş.	Doğrudan Temin	Fular	25	875,00 TL+KDV
	SARAR Büyük Mağazacılık Tic. A.Ş.	Doğrudan Temin	Kravat	33	1.155,00 TL+KDV
	HOTİÇ Ayakkabı Sanayi ve Tic. A.Ş.	Doğrudan Temin	Kadın Deri Ayakkabı	25	2.808,00 TL
2014	SARAR Büyük Mağazacılık Tic. A.Ş.	Doğrudan Temin	Kadın Takım Elbise+Gömlek	25	7.425,00TL
	KİP	Doğrudan Temin	Erkek Takım Elbise	41	18.413,10 TL+KDV
	KİP	Doğrudan Temin	Erkek Gömlek	41	2.546,10 TL+KDV
	KİP	Doğrudan Temin	Kravat	41	1.640,00 TL+KDV
	KEMAL TANCA	Doğrudan Temin	Erkek ve Kadın Deri Ayakkabı	62	9.771,32 TL
	SARAR Büyük Mağazacılık Tic. A.Ş.	Doğrudan Temin	Fular	21	1.014,30 TL
	EKOL Hazır Giyim İnş. Taah. Tic. Ltd. Şti.	Doğrudan Temin	Kadın Takım Elbise+Gömlek	21	4.409,99 TL
2015	Çift Geyik Karaca Giyim ve Sanayi Tic.Ltd.Şti.	Pazarlık Usulü (21F)	Kadın Takım Elbise	40	7.280,00 TL+KDV
	Çift Geyik Karaca Giyim ve Sanayi Tic.Ltd.Şti.	Pazarlık Usulü (21F)	Erkek Takım Elbise	78	19.110,00 TL+KDV
	Çift Geyik Karaca Giyim ve Sanayi Tic.Ltd.Şti.	Pazarlık Usulü (21F)	Kravat	78	936,00 TL+KDV
	Çift Geyik Karaca Giyim ve Sanayi Tic.Ltd.Şti.	Pazarlık Usulü (21F)	Kadın Gömlek	40	2.100,00 TL+KDV
	Çift Geyik Karaca Giyim ve Sanayi Tic.Ltd.Şti.	Pazarlık Usulü (21F)	Erkek Gömlek	78	2.067,00 TL+KDV
	Çift Geyik Karaca Giyim ve Sanayi Tic.Ltd.Şti.	Pazarlık Usulü (21F)	Erkek Ayakkabı	78	7.098,00 TL+KDV
	Çift Geyik Karaca Giyim ve Sanayi Tic.Ltd.Şti.	Pazarlık Usulü (21F)	Kadın Ayakkabı	40	3.380,00 TL+KDV
	SARAR Büyük Mağazacılık Tic. A.Ş.	Pazarlık Usulü (21F)	Fular	40	2.280,00 TL+KDV

4.- Çanakkale Milletvekili Bülent Öz'ün, 2016/1 sayılı Genelge'ye ve personelin giriş-çıkış saatlerinin takibine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/3993)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın İsmail KAHRAMAN tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğini saygılarımla arz ederim.

Bülent ÖZ

Çanakkale Milletvekili

26 Şubat 2016 tarih ve 17571313.010.06-21435 sayılı 2016/1 Tanıtım Kartlarının Sisteme Okutulması konulu Genelgenizde "TBMM Başkanlığı İdari Teşkilatında yürütülmekte olan hizmetlerin düzenli ve etkin bir şekilde yerine getirilmesi için, her statüdeki personelin mesai saatlerine titizlikle uyması ve bu konuda daha önce çıkarılan Genelge ve duyurulara uygun hareket etmesi gerekmektedir." denilmektedir. Buna ilişkin olarak;

1. Personel tanıtım Kart sistemi hangi yıl TBMM yerleşkesine yerleştirilmiştir? Sistem kurulduğundan buyana TBMM Başkanlığı İdari Teşkilatında çalışan personel sisteme kartlarını tanıtarak mı mesailerine başlamaktadırlar? Şayet sistemin tesisinden itibaren bu uygulama yürürlükte ise yeni bir genelgeye neden ihtiyaç duyulmuştur?
2. Destek Hizmetleri Başkanlığı bünyesinde çalışan hangi birim personelleri giriş ve çıkışlarda birim yöneticileri huzurunda imza atmaktadırlar? Çay ocaklarında çalışan personeller dışında birim yöneticileri huzurunda imza atan başka birim çalışanları da var mıdır? Şayet yok ise neden Çay Ocaklarında çalışan personele imza attırma uygulaması yapılmaktadır?
3. Personel Devam Takip Sistemi Bilgi İşlem Başkanlığınca güncellendi ise neden hala Çay ocaklarında çalışan personel Tanıtım Kartlarının Sisteme Okutulması uygulaması haricinde birde imza attırılmak suretiyle denetlenmektedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.07- 74042
Konu : Soru Önergesi

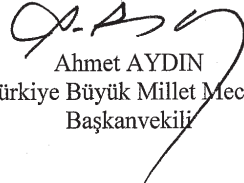
04.05.2016

Sayın Bülent ÖZ
Çanakkale Milletvekili

İlgi : 14.04.2016 tarihli ve (7/3993) esas numaralı yazılı soru önermeniz.

2016/1 sayılı Genelge'ye ve personelin giriş-çıkış saatlerinin takibine ilişkin ilgi önermenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.
Saygılarımla.

Ahmet AYDIN
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Soru cevabı

EK

CEVAPLAR:

Cevap 1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatında görev yapan personelin tanıtım kartlarının sisteme okutulmasına 2006 yılında başlanmıştır. Kullanılan programın kapasitesinin düşük kalması, ihtiyacı karşılayamaması ve güvenlik nedeniyle ziyaretçi kartlarının da sisteme tanıtılması amacıyla Temmuz 2015-Kasım 2015 tarihleri arasında Bilgi İşlem Başkanlığı tarafından program yazılımının güncellenmesi çalışmaları gerçekleştirilmiş olup bu dönemde anılan sistem çalışmamıştır.

Yürütülen çalışmaların ardından program tekrar devreye alınmış ve 26.02.2016 tarihli ve 2016/1 sayılı Genelge'yle personele gerekli duyuru yapılmıştır. Sistem anılan tarihten bu yana çalışmakta olup mesai giriş çıkışlarının takibi "Personel Devam Takip Sistemi" tarafından gerçekleştirilmektedir.

Cevap 2 ve 3.- Personelin mesai giriş ve çıkışlarının takibi için kullanılan "Personel Devam Takip Sistemi" anılan Genelge doğrultusunda yapılmaktadır. Çay ocakları ve lokanta personelinin takibinde ayrıca imza defteri uygulaması sistemde olabilecek sorunlar nedeniyle tedbiren devam ettirilmektedir.

Söz konusu personel birim yöneticileri huzurunda imza atmamakta, imza defterleri mesai başlangıcı ve bitişinde birim sorumluları tarafından imza atılan yerden alınmaktadır.

DÖNEM: 26

YASAMA YILI: 1

85'İNCİ BİRLEŞİM
4 MAYIS 2016 ÇARŞAMBA
SAAT: 14.00

DANIŞMA KURULU ÖNERİSİ

Genel Kurulun toplantı günlerinden Salı gününün denetim konularına (Anayasanın süreye bağladığı konular hariç), Çarşamba ve Perşembe günlerinin de kanun tasarı ve teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işlerin görüşülmesine ayrılması, Salı ve Çarşamba günlerinde birleşimin başında bir saat süre ile sözlü soruların görüşülmesi, “Sunuşlar” ve işaret oyu ile yapılacak seçimlerin her gün yapılması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 15.12.2015 tarihli 14’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

GRUP ÖNERİLERİ

1.- Genel Kurulun, 26’ncı Dönem 1’inci Yasama Yılı sonuna kadar Salı günleri 15.00 - 24.00, Çarşamba ve Perşembe günleri 14.00 – 24.00 saatleri arasında çalışmalarını sürdürmesi,

170 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının İçtüzüğü’nün 91’inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi; birinci bölümünün 1 ila 5’inci maddelerden, ikinci bölümünün 6 ila 12’nci maddelerden oluşması,

Önerilmiştir.

(Genel Kurulun 22.3.2016 tarihli 59’uncu Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- 277 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının İçtüzüğü’nün 91’inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 5’inci maddelerden, ikinci bölümünün Geçici Madde 1 dâhil olmak üzere 6 ila 13’üncü maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 14.4.2016 tarihli 73’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

3.- Genel Kurulun;

Haftalık çalışma günlerinin dışında 6 Mayıs 2016 Cuma günü saat 14.00’te toplanarak bu günkü Birleşiminde Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi,

10, 17, 24 ve 31 Mayıs 2016 Salı günkü birleşimlerinde Sözlü Sorular ve diğer denetim konularının görüşülmeyle Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi,

4, 11, 18 ve 25 Mayıs 2016 Çarşamba günkü birleşimlerinde Sözlü Soruların görüşülmemesi,

4 Mayıs 2016 Çarşamba günkü Birleşiminde 38 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

5 Mayıs 2016 Perşembe günkü Birleşiminde 40 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

6 Mayıs 2016 Cuma günkü Birleşiminde 42 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

Yukarıda belirtilen birleşimlerde gece 24.00’te günlük programın tamamlanamaması hâlinde günlük programın tamamlanmasına kadar,

Çalışmalarını sürdürmesi;

307 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin İçtüzüğü’nün 91’inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 8’inci maddelerden, ikinci bölümünün Geçici Madde 1 dâhil olmak üzere 9 ila 17’nci maddelerden oluşması,

Önerilmiştir.

(Genel Kurulun 25.4.2016 tarihli 80’inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

*** Meclis Araştırması Komisyonu**
(Çocuk İstismarının Önlenmesi)
4.5.2016 Çarşamba – Saat: 10.30

*** Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu**
4.5.2016 Çarşamba - Saat: 10.30
5.5.2016 Perşembe – Saat: 10.00

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

85'İNCİ BİRLEŞİM

4 MAYIS 2016 ÇARŞAMBA

SAAT: 14.00

1 - BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 - ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 - SEÇİM

4 - OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 - MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 - GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 - SÖZLÜ SORULAR

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

- 1.- **(S. Sayısı: 307)** Siyasi Etik Kanunu Teklifi (2/1000) ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Anayasa Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 23.04.2016) (**)
- 2.- **(S. Sayısı: 170)** İş Kanunu ile Türkiye İş Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/597) ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (**)
- 3.- **(S. Sayısı: 248)** Avrupa Konseyi Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesine Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/672) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.03.2016) (X)
- 4.- **(S. Sayısı: 87)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/419) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)
- 5.- **(S. Sayısı: 5)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/308) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) (X)
- 6.- **(S. Sayısı: 10)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/316) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) (X)
- 7.- **(S. Sayısı: 24)** Türkiye Cumhuriyeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Arasında Stratejik Ortaklık ve Dostluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/325) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) (X)
- 8.- **(S. Sayısı: 26)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Deniz Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/332) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) (X)
- 9.- **(S. Sayısı: 29)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belçika Fransız Toplumu Hükümeti, Valonya Hükümeti ve Brüksel-Başkent Bölgesi Fransız Toplumu Komisyonu Heyeti Arasında Kültür, Eğitim ve Bilimsel Araştırma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Hakkında Kanun Tasarısı (1/324) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)
- 10.- **(S. Sayısı: 30)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler İnsani İşler Eşgüdüm Ofisi Arasında Türkiyede Bir Ülke Ofisi Kurulmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/327) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)
- 11.- **(S. Sayısı: 31)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/330) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)
- 12.- **(S. Sayısı: 32)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültürel ve Eğitsel İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/333) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

() İktüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.**
(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

13.- (**S. Sayısı: 33**) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Singapur Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Bilim, Eğitim, Basın-Yayın ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/334) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (**X**)

14.- (**S. Sayısı: 34**) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/335) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (**X**)

15.- (**S. Sayısı: 35**) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Surinam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/337) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (**X**)

16.- (**S. Sayısı: 36**) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Gençlik Faaliyetleri ve Spor Alanlarında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/338) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (**X**)

17.- (**S. Sayısı: 37**) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Kültür ve Sanat Alanında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/340) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (**X**)

18.- (**S. Sayısı: 38**) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/341) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (**X**)

19.- (**S. Sayısı: 39**) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Basın-Yayın, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/342) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (**X**)

20.- (**S. Sayısı: 40**) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Basın-Yayın, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/343) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (**X**)

21.- (**S. Sayısı: 41**) Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/346) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (**X**)

22.- (**S. Sayısı: 42**) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/347) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (**X**)

23.- (**S. Sayısı: 43**) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/348) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (**X**)

24.- (**S. Sayısı: 44**) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/349) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (**X**)

25.- (**S. Sayısı: 45**) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Venezuela Bolivar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği ile İlgili Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/355) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (**X**)

26.- (S. Sayısı: 48) Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/360) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

27.- (S. Sayısı: 46) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/358) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) (X)

28.- (S. Sayısı: 47) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/359) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) (X)

29.- (S. Sayısı: 49) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/365) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) (X)

30.- (S. Sayısı: 50) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/369) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) (X)

31.- (S. Sayısı: 54) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kosta Rika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/376) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 13.01.2016) (X)

32.- (S. Sayısı: 55) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Uruguay Doğu Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/378) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) (X)

33.- (S. Sayısı: 56) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve El Salvador Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/379) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) (X)

34.- (S. Sayısı: 57) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Belize Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/380) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) (X)

35.- (S. Sayısı: 58) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Peru Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/381) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) (X)

36.- (S. Sayısı: 59) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/382) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) (X)

37.- (S. Sayısı: 62) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/345) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.01.2016) (X)

38.- (S. Sayısı: 88) Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Kültür Yollarına İlişkin Genişletilmiş Kısmi Anlaşmayı Tesis Eden Kararına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/373) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.01.2016) (X)

39.- **(S. Sayısı: 69)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/351) Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) **(X)**

40.- **(S. Sayısı: 70)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Temsilcilik veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Fertlerinin Gelir Getirici İşlerde Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/352) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) **(X)**

41.- **(S. Sayısı: 71)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/362) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) **(X)**

42.- **(S. Sayısı: 72)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı (1/364) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) **(X)**

43.- **(S. Sayısı: 73)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/366) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) **(X)**

44.- **(S. Sayısı: 74)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/374) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

45.- **(S. Sayısı: 75)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına Yönelik Anlaşmaya İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/298) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

46.- **(S. Sayısı: 76)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/371) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

47.- **(S. Sayısı: 77)** Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/372) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

48.- **(S. Sayısı: 78)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Örgütlü Suçlar ve Terörizmle Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/383) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

49.- **(S. Sayısı: 79)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kolombiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/384) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

50.- **(S. Sayısı: 80)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Uyuşturucu ve Psikoaktif Maddelerin Yasadışı Uluslararası Ticaretiyle Mücadele Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/385) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

51.- **(S. Sayısı: 81)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Guyana Kooperatif Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/389) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

52.- **(S. Sayısı: 82)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/394) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

53.- **(S. Sayısı: 83)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulaştırma Altyapısı ve Denizcilik Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/407) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

54.- **(S. Sayısı: 84)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Karayoluyla Uluslararası Yolcu ve Yük Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/410) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

55.- **(S. Sayısı: 89)** Denizcilik Çalışma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/456) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

56.- **(S. Sayısı: 90)** Uluslararası Sivil Havacılığa İlişkin Yasadışı Eylemlerin Önlenmesi Hakkında Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/457) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

57.- **(S. Sayısı: 91)** Uçakların Kanundışı Yollarla Ele Geçirilmesinin Önlenmesi Hakkında Sözleşmeye Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/458) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

58.- **(S. Sayısı: 92)** Akdeniz ve Karadeniz İçin Sanal Bölgesel Deniz Trafik Merkezi Kurulmasına Dair Operasyonel Düzenlemenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/463) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

59.- **(S. Sayısı: 93)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Saint Vincent ve Grenadinler Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/375) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

60.- **(S. Sayısı: 94)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Dominik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/377) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

61.- **(S. Sayısı: 96)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/464) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

62.- **(S. Sayısı: 98)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/395) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

63.- **(S. Sayısı: 99)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/416) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

64.- **(S. Sayısı: 100)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/436) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

65.- **(S. Sayısı: 101)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fransız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İç Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunmasına Dair Kanun Tasarısı (1/437) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

66.- **(S. Sayısı: 102)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına Jandarma Genel Komutanlığı ile Moğolistan Hükümeti Adına Moğolistan İç Kuvvetler Komutanlığı Arasında Eğitim ve Öğretim Alanında İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/438) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

67.- **(S. Sayısı: 103)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/439) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

68.- **(S. Sayısı: 104)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/440) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

69.- **(S. Sayısı: 105)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Polis Eğitimi İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/441) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

70.- **(S. Sayısı: 106)** Gemilerin İhtiyati Hazine İlişkin Milletlerarası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/443) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

71.- **(S. Sayısı: 108)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/445) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

72.- **(S. Sayısı: 109)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/446) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

73.- **(S. Sayısı: 107)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Değiştirilmiş Şekliyle 1978 Tarihli Gemi Adamlarının Eğitim, Belgelendirilme ve Vardiya Standartları Uluslararası Sözleşmesi Kural 1/10 Uyarınca Belgelerin Karşılıklı Tanınması Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/444) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) **(X)**

74.- **(S. Sayısı: 110)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Maldivler Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/447) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) **(X)**

75.- **(S. Sayısı: 112)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/449) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) **(X)**

76.- **(S. Sayısı: 111)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/448) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

77.- **(S. Sayısı: 113)** Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı ve Kazakistan Cumhuriyeti Milli Muhafız Birlikleri Genel Komutanlığı Personelinin Eğitim ve Öğretimi Alanında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/450) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

78.- **(S. Sayısı: 114)** Türkiye Cumhuriyet Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/451) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

79.- **(S. Sayısı: 115)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/452) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

80.- **(S. Sayısı: 116)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/454) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

81.- **(S. Sayısı: 120)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Deniz Ulaştırması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/465) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

82.- **(S. Sayısı: 121)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçluların İadesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/479) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

83.- **(S. Sayısı: 122)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlü Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/480) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

84.- **(S. Sayısı: 124)** Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/483) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

85.- **(S. Sayısı: 125)** Türkiye Cumhuriyeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Arasında Suçluların Geri Verilmesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/484) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

86.- **(S. Sayısı: 126)** Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Portekiz Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/485) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

87.- **(S. Sayısı: 127)** Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Yunanistan Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında İşbirliği Konusunda Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/486) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

88.- **(S. Sayısı: 128)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nüfus İşleri Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/488) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

89.- **(S. Sayısı: 129)** Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Ticari Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/489) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

90.- **(S. Sayısı: 130)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Konsolosluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/491) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

91.- **(S. Sayısı: 131)** Kıta Sahanelğinde Bulunan Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Protokole Ait 2005 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/459) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

92.- **(S. Sayısı: 132)** Türkiye Cumhuriyeti ile Bosna Hersek Arasında İade Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/500) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

93.- **(S. Sayısı: 133)** Türkiye Cumhuriyeti ile Bosna Hersek Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/501) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

94.- **(S. Sayısı: 135)** Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı ile Karadağ Dışişleri Bakanlığı Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/512) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

95.- **(S. Sayısı: 138)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/350) ile Milli Savunma ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

96.- **(S. Sayısı: 142)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Askeri İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/509) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

97.- **(S. Sayısı: 143)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Krallığı Arasında Savunma Sanayi Konusunda Gizlilik Dereceli Bilginin Korunması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/511) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

98.- **(S. Sayısı: 147)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Hükümeti Arasında Türkiye-KKTC İkili Sualtı Taarruz (SAT)/Özel Harekât Timleri Müşterek Tatbikatlarının İcrasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/528) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

99.- **(S. Sayısı: 134)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/502) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

100.- **(S. Sayısı: 137)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/331) ile Milli Savunma ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

101.- **(S. Sayısı: 139)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/357) ile Milli Savunma ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

102.- **(S. Sayısı: 141)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/493) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

103.- **(S. Sayısı: 153)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nüfus İşleri Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/490) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

104.- (S. Sayısı: 156) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Bilimsel ve Teknik İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/412) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

105.- (S. Sayısı: 158) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/477) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

106.- (S. Sayısı: 159) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/473) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

107.- (S. Sayısı: 160) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/467) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

108.- (S. Sayısı: 172) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Hayvancılık ve Hayvan Sağlığı Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/423) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

109.- (S. Sayısı: 173) Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasında Deniz Balıkçılığı ve Kültür Balıkçılığı İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/442) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

110.- (S. Sayısı: 174) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/497) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

111.- (S. Sayısı: 177) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/392) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

112.- (S. Sayısı: 179) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/409) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

113.- (S. Sayısı: 181) Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Çin Halk Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/507) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

114.- (S. Sayısı: 140) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/368) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

115.- (S. Sayısı: 144) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Portekiz Cumhuriyeti Arasında Askerî Alanda İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/513) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

116.- (S. Sayısı: 145) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Askerî Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/515) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

117.- (S. Sayısı: 150) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/404) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

118.- (S. Sayısı: 151) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Krallığı Hükümeti Arasında Tarım Alanında İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/400) ve Tarım, Orman ve Köyİşleri Komisyonu ile Dışİşleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

119.- (S. Sayısı: 154) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Kullanımı ve Değişimi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/503) ve Dışİşleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

120.- (S. Sayısı: 155) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/495) ve Dışİşleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

121.- (S. Sayısı: 166) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/426) ve Dışİşleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

122.- (S. Sayısı: 182) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü Arasında Hükümetlerarası Tahıl Grubu 31 inci Oturumu ve Hükümetlerarası Pirinç Grubu 42 nci Oturumu Ortak Toplantısına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/524) ve Dışİşleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

123.- (S. Sayısı: 183) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/527) ve Dışİşleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

124.- (S. Sayısı: 146) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Makedonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Makedonya Cumhuriyetinin Kazakistan Cumhuriyetindeki Temsilinin Türkiye Cumhuriyeti Astana Büyükelçiliği İmkânlarından Yararlanılarak Gerçekleştirilmesine İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/519) ve Dışİşleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

125.- (S. Sayısı: 157) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Türkiye Cumhuriyetinin Demiryolu Bağlantısı Olan Limanları ile Ukrayna Limanları Arasında Uluslararası Doğrudan Yük Demiryolu Feri Hizmetinde Yük Taşımacılığına İlişkin Kurallar ve Ekleri ile Yük Vagonlarının İşletiminin Organizasyonuna İlişkin Kuralların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/492) ve Dışİşleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

126.- (S. Sayısı: 162) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Honduras Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/390) ve Dışİşleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

127.- (S. Sayısı: 163) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/388) ve Dışİşleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

128.- (S. Sayısı: 164) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nikaragua Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/391) ve Dışİşleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

129.- (S. Sayısı: 165) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ekonomik İşbirliği Konseyi Kurulmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/425) ve Dışİşleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

130.- (S. Sayısı: 169) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallık Hükümeti Arasında Savunma Sanayi Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/510) ve Dışİşleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

131.- (S. Sayısı: 171) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel, Ekonomik ve Ticari İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/393) ve Tarım, Orman ve Köyişleri ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

132.- (S. Sayısı: 178) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/402) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

133.- (S. Sayısı: 161) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında İkili Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/466) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

134.- (S. Sayısı: 167) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/428) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

135.- (S. Sayısı: 175) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücünün Geliştirilmesi Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/521) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

136.- (S. Sayısı: 180) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 24 Mart 2008 Tarihinde İmzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/498) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

137.- (S. Sayısı: 184) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/482) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

138.- (S. Sayısı: 190) Türkiye Cumhuriyeti, Yunanistan Cumhuriyeti ve İtalya Cumhuriyeti Arasında Türkiye-Yunanistan-İtalya Gaz Nakil Koridorunun Geliştirilmesine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/615) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

139.- (S. Sayısı: 192) Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Hindistan Cumhuriyeti Petrol ve Doğal Gaz Bakanlığı Arasında Petrol ve Doğal Gaz Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/624) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.03.2016) (X)

140.- (S. Sayısı: 185) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/579) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

141.- (S. Sayısı: 187) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göç Konularına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/620) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

142.- (S. Sayısı: 188) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İzinsiz İkamet Eden Şahısların Geri Kabulüne Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/622) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

143.- (S. Sayısı: 189) Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Madenler Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/545) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

144.- (S. Sayısı: 191) Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Enerji ve Hidrokarbonlar Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/616) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

145.- (S. Sayısı: 193) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Fransa Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/625) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

146.- (S. Sayısı: 194) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Norveç Krallığı Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/626) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

147.- (S. Sayısı: 195) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/627) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

148.- (S. Sayısı: 196) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Kültür Varlığının Yasa Dışı İthal ve İhracının, Transitinin ve Mülkiyet Transferinin Yasaklanması ve Önlenmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/396) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

149.- (S. Sayısı: 197) 2009 Gemilerin Emniyetli ve Çevreye Duyarlı Geri Dönüşümü Hakkında Hong Kong Uluslararası Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/474) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

150.- (S. Sayısı: 201) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/544) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

151.- (S. Sayısı: 203) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/547) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

152.- (S. Sayısı: 204) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı ile Mali Cumhuriyeti Dışişleri ve Uluslararası İşbirliği Bakanlığı Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/548) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

153.- (S. Sayısı: 205) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik, Ticari ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/549) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

154.- (S. Sayısı: 208) Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlarla Kullanımına Dair Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/475) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

155.- (S. Sayısı: 209) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/542) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

156.- (S. Sayısı: 210) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayisi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/551) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

157.- (S. Sayısı: 211) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî İş Birliği Hususunda İkili Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/554) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

158.- (S. Sayısı: 212) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/556) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

159.- (S. Sayısı: 216) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İslam Kalkınma Bankası Grubu Arasında Türkiye ve İKB Üye Ülkeleri Arasındaki Ticaret ve Yatırımların Teşviki İçin İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/535) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

160.- (S. Sayısı: 217) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Kurak Alanlar Tarımsal Araştırma Merkezi Arasında Yapılan İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/569) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

161.- (S. Sayısı: 218) Türkiye Cumhuriyetine Şanhay İşbirliği Örgütünün Diyalog Ortağı Statüsü Tanınmasına İlişkin Muhtıranın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/588) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

162.- (S. Sayısı: 219) Uzak Pazarlardan Turist Çekilmesi Hususunda Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/420) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

163.- (S. Sayısı: 220) Dünya Turizm Örgütü Statüsünün 38 inci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/530) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

164.- (S. Sayısı: 221) Eşyaların Karayolundan Uluslararası Nakliyatı İçin Mukavele Sözleşmesi Elektronik Taşıma Belgesi ile İlgili Ek Protokole Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/531) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

165.- (S. Sayısı: 222) Eşyanın Sınırlardaki Kontrollerinin Uyumlaştırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşmenin Uluslararası Demiryolu Yük Taşımacılığına İlişkin Sınır Geçiş İşlemlerinin Kolaylaştırılması Başlıklı 9 Numaralı Ekinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/536) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

166.- (S. Sayısı: 223) Trans-Asya Demiryolu Ağı Hükümetlerarası Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/537) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

167.- (S. Sayısı: 225) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Alanında Sanayi ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/538) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

168.- (S. Sayısı: 226) Gemi Alacaklısı Haklarına ve Gemi İpoteklerine İlişkin Milletlerarası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/476) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

169.- (S. Sayısı: 227) 1996 Tehlikeli ve Zararlı Maddelerin Deniz Yoluyla Taşınmasından Kaynaklanan Zararın Tazmini ve Sorumluluğu Hakkında Uluslararası Sözleşmeye İlişkin 2010 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/478) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

170.- (S. Sayısı: 228) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/397) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

171.- (S. Sayısı: 229) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/398) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

172.- (S. Sayısı: 230) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Krallığı Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/401) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

173.- (S. Sayısı: 231) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/421) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

174.- (S. Sayısı: 232) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Film Yapımına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/560) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

175.- (S. Sayısı: 233) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Film Yapımına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/561) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

176.- (S. Sayısı: 234) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri ve E-Devlet Alanında İşbirliği İçin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/566) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

177.- (S. Sayısı: 235) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik ve Mali İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/581) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

178.- (S. Sayısı: 236) 3 Mart 2005 Tarihinde Pretoriada İmzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Güney Afrika Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasını Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/363) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

179.- (S. Sayısı: 238) Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı Arasında 2 Haziran 1987 Tarihinde Ankarada İmzalanan Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasını Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/505) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

180.- (S. Sayısı: 239) Güneyde Sürdürülebilir Kalkınma İçin Bilim ve Teknoloji Komisyonuna Üye Devlet Olarak Katılım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/526) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

181.- (S. Sayısı: 242) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Cibutide TİKA Program Koordinasyon Ofisi Kurulmasına ve Teknik İşbirliğine Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/578) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

182.- (S. Sayısı: 244) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/552) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

183.- (S. Sayısı: 246) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Balıkçılık Alanında İşbirliği Konulu Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/559) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

184.- (S. Sayısı: 249) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/344) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

185.- (S. Sayısı: 250) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/339) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

186.- (S. Sayısı: 251) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri Alanında İşbirliği İçin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/468) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

187.- (S. Sayısı: 252) Türkiye Cumhuriyeti Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti İletişim ve Bilgi Teknolojileri Bakanlığı Arasında Bilim, Teknoloji, Sanayi ve Girişimcilik Alanında İşbirliğini Güçlendirmeye Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/504) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

188.- (S. Sayısı: 259) Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesine Yönelik Kyoto Protokolüne İlişkin Taraflar Konferansında Alınan Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/595) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

189.- (S. Sayısı: 261) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/328) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

190.- (S. Sayısı: 262) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Şehircilik Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/413) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

191.- (S. Sayısı: 264) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/523) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

192.- (S. Sayısı: 265) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Çevre ve Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/605) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

193.- (S. Sayısı: 271) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre, Doğa, Su ve Ormanlık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/607) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

194.- (S. Sayısı: 275) Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ve Amerika Birleşik Devletleri Avrupa Özel Harekat Komutanlığı Arasında Birleşik Özel Harekat Kuvvetleri Tatbikatlarının İcerasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/487) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

195.- (S. Sayısı: 198) Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Reasürans Şirketi Anlaşma Hükümlerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/533) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

196.- (S. Sayısı: 199) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/557) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

197.- (S. Sayısı: 200) Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Standardizasyon, Uygunluk Değerlendirmesi, Akreditasyon ve Metroloji Bölgesel Enstitüsü Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/558) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

198.- (S. Sayısı: 202) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/546) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

199.- (S. Sayısı: 206) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik, Ticari ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/550) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

200.- (S. Sayısı: 213) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Geri Kabul Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/623) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

201.- (S. Sayısı: 214) Tıbbi Ürün Sahteciliği ve Halk Sağlığına Tehditler İçeren Benzeri Suçlar Hakkında Avrupa Konseyi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/321) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

202.- (S. Sayısı: 215) Gelişen Sekiz Ülke Ekonomik İşbirliği Örgütü Şartının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/534) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

203.- (S. Sayısı: 237) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/429) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

204.- (S. Sayısı: 240) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/539) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

205.- (S. Sayısı: 241) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/572) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

206.- (S. Sayısı: 243) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Ekonomik, Bilimsel ve Teknik İşbirliği Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/543) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

207.- (S. Sayısı: 245) Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı ile Senegal Cumhuriyeti Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/553) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

208.- (S. Sayısı: 247) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/563) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

209.- (S. Sayısı: 253) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliğine Yönelik Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/506) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

210.- (S. Sayısı: 254) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Guernsey Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/564) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

211.- (S. Sayısı: 255) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Man Adası Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşması ve Söz Konusu Anlaşmaya İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/565) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

212.- (S. Sayısı: 256) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cebelitarık Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/567) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

213.- (S. Sayısı: 258) Doha Konferansında Kyoto Protokolünde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/594) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

214.- (S. Sayısı: 260) Türkiye Cumhuriyetinin Orta Amerika Entegrasyon Sistemine Bölge Dışı Gözlemci Olarak Katılımı Konusunda Türkiye Cumhuriyeti ile Orta Amerika Entegrasyon Sistemi Arasında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/640) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

215.- (S. Sayısı: 263) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Brunei Sultanlığı Hükümeti Arasında Ekonomik, Ticaret ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/573) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

216.- (S. Sayısı: 266) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Su Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/614) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

217.- (S. Sayısı: 267) Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin Başvuru Usulüne İlişkin İhtiyari Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/322) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

218.- (S. Sayısı: 268) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Şehircilik Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Dair Kanun Tasarısı (1/422) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

219.- (S. Sayısı: 269) Antarktika Andlaşması Çevre Koruma Protokolüne Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/592) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

220.- (S. Sayısı: 270) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Ekonomik, Bilimsel ve Teknik İşbirliği Anlaşmasına Ek Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansının (TİKA) Statüsüne Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/598) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

221.- (S. Sayısı: 272) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/618) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

222.- (S. Sayısı: 276) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti ve Gürcistan Hükümeti Arasında İcra Edilecek Kafkas Kartalı Küçük Birlik Komando Tatbikatı İçin Ev Sahibi Ülke Desteği Koşullarına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/508) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

223.- (S. Sayısı: 306) Türkiye Cumhuriyeti ile Slovak Cumhuriyeti Arasında Karayoluyla Uluslararası Yolcu ve Eşya Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/649) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.04.2016) (X)

224.- (S. Sayısı: 207) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/367) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

225.- (S. Sayısı: 257) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/617) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

226.- (S. Sayısı: 282) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/520) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

227.- (S. Sayısı: 283) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belçika Krallığı Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/522) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

228.- (S. Sayısı: 284) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/580) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

229.- (S. Sayısı: 285) Türkiye Cumhuriyeti ile Faroe Adaları ile İlgili Olarak Danimarka Krallığı Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/585) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

230.- (S. Sayısı: 286) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/586) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

231.- (S. Sayısı: 287) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/604) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

232.- (S. Sayısı: 288) Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Muhtemel Bir Serbest Ticaret Anlaşmasının Etkilerinin Değerlendirilmesine Dair Bir Ortak Komisyon Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/609) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

233.- (S. Sayısı: 290) Güneydoğu Avrupa Kanun Uygulama Merkezinin Ayrıcalık ve Bağışıklıklarına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/587) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

234.- (S. Sayısı: 291) Türkiye Cumhuriyeti ile Belarus Cumhuriyeti Arasında Hukuki, Ticari ve Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/599) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

235.- (S. Sayısı: 292) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsveç Krallığı Hükümeti Arasında Kanun Uygulama Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/677) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

236.- (S. Sayısı: 299) Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Mali Cumhuriyeti Savunma ve Mücahitler Bakanlığı Arasında Askeri Eğitim İş Birliği Anlaşmasına Dair 1 Numaralı Değişiklik Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/555) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

237.- (S. Sayısı: 300) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/577) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

238.- (S. Sayısı: 302) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/583) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 29.04.2016) (X)

239.- (S. Sayısı: 304) Bazı Tehlikeli Kimyasalların ve Pestisitlerin Uluslararası Ticaretinde Ön Bildirimli Kabul Usulüne Dair Rotterdam Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/603) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.04.2016) (X)

240.- (S. Sayısı: 305) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kolombiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/639) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.04.2016) (X)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

26

YASAMA YILI

1

SIRA SAYISI: 170

**İş Kanunu ile Türkiye İş Kurumu Kanununda
Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
(1/597) ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal
İşler Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 1/597 Esas Numaralı Tasarının

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı5
- Genel Gerekçesi5
- Madde Gerekçeleri8

• Alt Komisyon Raporu20

• Muhalefet Şerhi.....22

• Alt Komisyon Metni31

• Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu.....39

• Muhalefet Şerhleri.....42

• Tasarı Metni80

• Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun

Kabul Ettiği Metin.....80

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: 31853594-101-1211-400

8/2/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu’nca 1/2/2016 tarihinde kararlaştırılan “İş Kanunu ile Türkiye İş Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Ahmet Davutoğlu
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/597)	
ESAS	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu
TALİ	Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Plan ve Bütçe Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Avrupa Birliği ülkeleri başta olmak üzere pek çok ülkede son dönemde esneklik kavramı yerini güvenceli esneklik kavramına bırakmıştır. Güvenceli esneklik, işgücü piyasasında esneklik ve güvencenin bir arada sağlanabileceğini öngörmektedir. Güvenceli esneklik ile bir yandan, işgücü piyasasının esnekleştirilmesi ile işletmelerin rekabet gücünün ve değişen koşullara uyum yeteneğinin artırılması hedeflenirken, bir yandan da işgücü piyasasında yer alan kişilerin istihdam ve gelir güvencesinin sağlanması hedeflenmektedir. İşin korunmasını ve aynı işte kalabilme güvencesini ifade eden iş güvencesi yerine, istihdamın korunmasını ve tek bir işverene bağlı olmadan çalışmanın sürdürülmesi güvencesini ifade eden ve aktif işgücü piyasası politikaları ile desteklenen istihdam güvencesi önem kazanmaya başlamıştır.

İş ve işçi bulmaya aracılık hizmetleri de söz konusu değişim sürecinden payını almıştır. 20. yüzyıl başlarında kötü niyetli uygulamaları önlemek amacıyla, iş ve işçi bulmaya aracılık hizmetine getirilen kamu tekeli ilkesi günümüzün dinamik iş piyasasında sorgulanmaya başlanmış ve son yıllarda kamu istihdam kurumlarının yanı sıra özel istihdam büroları da yaygınlık kazanmıştır. Özel istihdam büroları, artan işsizlik sorununun çözümü ile işletmelerin değişen piyasa koşullarına uyum sağlanmasında ve nitelikli işgücü talebinin karşılanmasında önemli bir rol üstlenmişlerdir.

Türkiye ekonomisinin yakın geçmişi ve bugünkü durumu birlikte analiz edildiğinde makroekonomik istikrarın istihdam yaratma açısından gerekli fakat yeterli olmadığı görülmektedir. Bu nedenle, işgücü piyasasında yapısal sorunların çözümüne yönelik reformların gerekliliği her geçen gün kendisini daha güçlü hissettirmektedir.

İşsizlik sorununun çözümü noktasında güvenceli esneklik yaklaşımı korunarak; yeni çalışma şekillerinin yaygınlaşması, işgücünün uyum yeteneğinin ve istihdam edilebilirliğinin artırılması ve istihdam hizmetlerinde etkinliğin sağlanması önem arz etmektedir.

Ülkemizde güvenceli olan ancak esnek olmayan kayıtlı çalışanlar ile esnek olan ancak güvencesi olmayan kayıtdışı çalışanlar arasındaki farklılıklardan dolayı bölünmüş bir işgücü piyasası mevcuttur. Bu nedenle, ülkemizde esneklik-güvence dengesinin henüz sağlanamamış olduğunu söylemek mümkündür.

Türkiye, esneklik ve güvence göstergeleri açısından diğer Avrupa Birliği ülkeleri ile kıyaslandığında esnek çalışma biçimlerinin yaygın olarak uygulanmadığı bir ülkedir. Nitekim, işgücü piyasalarının esnekliğine ışık tutan ve OECD tarafından yayınlanan İstihdam Koruma Mevzuatı Endeksi, bu tespiti teyit eder niteliktedir. 2013 yılı verilerinin yer aldığı söz konusu endekse göre, Türkiye istihdam koruma mevzuatı açısından otuzu OECD ülkesi olmak üzere toplam kırk ülke içinde en katı mevzuata sahip ülke konumundadır. Söz konusu endekste ki yerimizi belirleyen önemli hususlardan biri de özel istihdam büroları aracılığıyla geçici iş ilişkisinin yasal olarak düzenlenmemiş olmasıdır.

Türkiye’de 4857 sayılı İş Kanunu ve 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile daha önce yasaklanmış olan özel sektörün iş ve işçi bulmaya aracılık faaliyetine imkân sağlanmış, ancak mesleki anlamda geçici iş ilişkisi faaliyetinde bulunmasına izin verilmemiştir. Bu kapsamda, 2016 Ocak ayı itibarıyla Türkiye İş Kurumundan izin alarak iş ve işçi bulmaya aracılık yapan 438 adet özel istihdam bürosu aktif olarak hizmet vermektedir.

Özel istihdam büroları aracılığıyla yürütülen geçici iş ilişkisi, son yıllarda kullanımı yaygınlaşan bir çalışma şekli olmuştur. Son yirmi yılda, özellikle Avrupa’da bu kapsamda çalışan kişi sayısında artış görülmüştür. 2015 yılında yayımlanan Özel İstihdam Büroları Avrupa Konfederasyonu (Eurociett) ekonomik raporuna göre, tüm çalışanlar içinde özel istihdam büroları aracılığı ile çalışanların oranı yüzde 1,6’dır. Bu oran Avrupa Birliğinde yüzde 1,7, Amerika Birleşik Devletleri’nde yüzde 2,1, Japonya’da yüzde 2’dir. Avrupa Birliğinde, bu çalışma şeklinin en yaygın olduğu ülkelerin, Birleşik Krallık, Hollanda, Lüksemburg, Belçika, Fransa, İrlanda ve Almanya olduğu görülmektedir.

Geçici iş ilişkisi, işletme açısından, rekabet ortamına, değişen koşullara ve ortaya çıkan ihtiyaçlara uygun olarak işgücü talebinin karşılanmasını ve üretim talebindeki dalgalanmaların karşılanabilmesini kolaylaştırmaktadır. Eurociett tarafından yapılan bir araştırmaya göre, işletmelerin geçici iş ilişkisini tercih etmelerinin en önemli sebebi, talep dalgalanmalarını karşılamak ve hastalık, doğum gibi sebeplerle boşalan bir pozisyona geçici olarak çalışan bulmaktır.

Çalışan açısından ise, geçici iş ilişkisi, işgücü piyasasında istihdam olanaklarının artırılması için önemlidir. Özel istihdam büroları aracılığıyla geçici iş ilişkisi, özellikle gençlerin iş tecrübesi kazanmasına; uzun dönemli işsizlerin işsizlikten kurtulmasına ve işgücü piyasasının dışında kalmış olanların motivasyonlarını artırmasına katkı sağlamaktadır.

Birçok Avrupa ülkesinde, geçici iş ilişkisi kurulacak özel istihdam bürolarının kuruluşu, yetkilendirilmesi, yükümlülükleri, geçici işçi çalıştıran işverenin ve işçinin hak ve yükümlülükleri gibi hususlar yasa ile düzenlenmiştir. Bununla birlikte diğer özel şartların belirlenmesi ise toplu pazarlık sürecine bırakılmıştır.

Avrupa Komisyonu, 1995 yılında geçici iş ilişkisi konusunda farklı uygulamalara standartlar getirmek ve çalışanların haklarını güvence altına almak için çalışmalara başlamıştır. Uzun yıllar süren çalışmalar 2008 yılında tamamlanarak geçici iş ilişkisi için bir çerçeve çizen 19/11/2008 tarihli ve 2008/104/EC sayılı Avrupa Birliği Direktifi onaylanmıştır. Direktifin temel amacı, geçici iş ilişkisi ile çalışanlara yönelik koruyucu bir çerçeve çizmektir. 2008/104/EC sayılı Avrupa Birliği Direktifinde, geçici çalışmanın sadece işletmelerin esnekliği açısından değil aynı zamanda çalışanların iş ve özel yaşamlarını uyumlaştırması, iş yaratılması ve işgücü piyasasına entegrasyonun sağlanması açısından yararlı olduğu belirtilmektedir.

Özel istihdam bürosu aracılığıyla geçici olarak çalışanların haklarını güvence altına almak amacıyla hazırlanan 2008/104/EC sayılı Avrupa Birliği Direktifinin temel ilkesi, güvenceli esnekliğin bir gereği olarak, geçici olarak çalışanlara eşit muamele edilmesidir. Eşit muamele ilkesine göre, özel istihdam bürosu çalışanlarının haklarının; çalışma süreleri, fazla çalışma, ara dinlenmeleri, gece çalışması ve tatilleri de dâhil olmak üzere, çalışma koşullarının geçici işçi sağlama sözleşmesi kapsamında işçinin çalışacağı işyerindeki emsal çalışan dikkate alınarak düzenlenmesi esastır. 2008/104/EC sayılı Avrupa Birliği Direktifinde istihdam, toplu taşıma hizmetleri ve mesleki eğitimden faydalanma hakları gibi hususlar da düzenlenmektedir.

Geçici iş ilişkisi ile çalışmaya ilişkin sınırlandırmalar, 2008/104/EC sayılı Avrupa Birliği Direktifinde düzenlenmiştir. Buna göre, geçici iş ilişkisi ile çalışmanın sınırlandırılması ve yasaklanması, ancak kamu yararı gereği, geçici iş ilişkisi ile çalışanların korunması, iş sağlığı ve güvenliği gerekleri ile işgücü piyasasında suistimallerin önlenmesi ve işgücü piyasasının işleyişinin bozulmaması gerekçesine dayandırılabilir.

2008/104/EC sayılı Avrupa Birliği Direktifi, geçici iş ilişkisi ile çalışanların haklarını güvence altına almak için gerekli olan asgari tedbirleri belirlemektedir. Pek çok Avrupa Birliği ülkesi, bu çerçevede geçici iş ilişkisine ilişkin süre, sektör, tekrarlanma sayısı, kullanılma sebepleri gibi hususlarda kısıtlamalara giderek, geçici iş ilişkisinin düzenlenmesini ve daimi işlerin yerine ikame edilmemesini hedeflemektedir.

Bazı Avrupa Birliği ülkelerinde, hangi hallerde ve işlerde geçici çalışmanın kullanılabileceği yasada açıkça liste halinde belirtilmiştir. En yaygın kullanılan hal ve işler arasında, işverenin daimi personelinin geçici olarak işe gelmemesi, dönemsel talep artışları sonucu işgücü talebinin artması, aralıklı olarak ihtiyaç duyulan kısa süreli işlerin ortaya çıkması bulunmaktadır. Eurociett tarafından yapılan araştırmaya göre de, geçici iş ilişkisinin işverenlerce tercih edilmesinin en önemli sebepleri daimi personelin yokluğu ve talep artışlarının karşılanması durumlarıdır. Örneğin, Hollanda’da kullanım sebepleri yasada açıkça belirlenmemiş olsa da uygulamada geçici işçi temin eden işletmelerin bu çalışmayı tercih etme sebepleri artan taleplerin karşılanması ve daimi personelin yokluğunun karşılanması olarak belirlenmiştir.

Ülkemizde özel istihdam büroları tarafından yürütülen geçici iş ilişkisinin yasal zemininin olmaması bu şekilde çalışan işçilerin hak kaybına sebep olabilmekte ve kayıtdışı istihdamı teşvik etmektedir.

İşgücü piyasasında güvenceli esnekliği sağlamayı amaçlayan bu düzenleme ile Türkiye İş Kurumundan izin alan ve en az iki yıl iş ve işçi bulma hizmeti veren özel istihdam bürolarına geçici iş ilişkisi kurma yetkisi tanınmaktadır. Düzenleme, bir taraftan işletmelerin ihtiyaç duyduğu esnekliğe katkıda bulunurken diğer taraftan da işsizlerin iş bulma süresini kısaltıp uzun süreli işsizlik oranlarının azalmasına katkı sağlayacaktır.

Ülkemiz işgücü piyasasında özellikle genç işsizliğin ve kadın işsizliğinin yoğun olması nedeniyle bu kesimlerin işgücüne katılım oranlarının yükselmesi bakımından özel istihdam büroları tarafından yürütülecek geçici iş ilişkisi faaliyetine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu şekilde gerek gençlerin gerek kadınların işgücü piyasasına dahil olmaları, tecrübe kazanmaları ve bu yolla daimi iş bulmaları hedeflenmektedir.

Yapılan düzenleme, geçici iş ilişkisini düzenleyen 2008/104/EC sayılı Avrupa Birliği Direktifine uygun olarak geçici iş ilişkisi kapsamında çalıştırılanların sürekli istihdamın yerini almaması için, ülkemizin işgücü piyasasının ve ekonomisinin özellikleri dikkate alınarak uygulanma sebepleri, işçi sayısı ve sözleşme süresi ile ilgili sınırlamalar getirmektedir.

Düzenleme, hem geçici olarak çalışanların korunması ve sistemin etkin işlemesi açısından hem de 2008/104/EC sayılı Avrupa Birliği Direktifine uyum sağlanması açısından önem arz etmektedir.

Gelişen teknoloji ve ekonomik ilişkiler gözönüne alındığında esneklik olgusu, çalışanlara çalışma saatlerini düzenleme imkânı tanınması bakımından da iş ve özel yaşam arasında denge kurabilecekleri çalışma ortamı sunmaktadır.

Esnekleşme ile birlikte, sadece mevcut işçilerin korunması gibi pasif istihdam politikaları yerine, istihdam edilebilirlik anlayışının ağırlık kazanmasıyla, başarılı ve aktif bir istihdam stratejisinin oluşturulması gerçekleşecektir.

Aktif istihdam politikalarından birini de istihdam biçimlerinin çeşitlenmesi oluşturmaktadır. Günümüzde merkezi işyeri ve işçinin işyerine bağımlılık olgusu, yerini hızlanan teknolojik gelişmeler sonucunda işyerinin merkeziyetçi yapıdan uzaklaşmasına yol açmıştır. Bu tür çalışma biçimi, bilgisayar teknolojisinin ve haberleşme ağlarının gelişimi ile birlikte bilgisayar-elektronik, bankacılık, sigorta, haberleşme, basın-yayın ve ticaret sektöründe ortaya çıkmıştır. Ayrıca internet ağının ve mobil telefon kullanımının artması uzaktan çalışmayı daha da gerekli kılmıştır. Bu çalışma biçimi, işçinin genellikle kendi evinde, işverenin doğrudan bir yönetimi ve denetimi olmaksızın bir malın üretilmesi veya bir hizmetin sunulması şeklinde de yapılmaktadır. Bu şekilde çalışanlar, çalışma sürelerini kendilerine göre ayarlayabilmekte, işverenin bire bir gözetim ve denetimi olmaksızın mal veya hizmet üretimini gerçekleştirebilmektedirler. İşsizlikle mücadelede önemli bir rol oynayan uzaktan çalışma, ülkenin geri kalmış yörelerinin istihdamına yardımcı olmaktadır. Özellikle mevsimlik çalışmaların yapılabilirdiği kırsal kesimlerde, başka iş imkânının bulunmadığı mevsim dışı zamanlarda ailenin geçim kaynağını oluşturmaktadır.

Çalışma mevzuatının, değişen ekonomik koşulların gerektirdiği dinamik bir yapıya kavuşturulması, özel istihdam büroları aracılığıyla geçici iş ilişkisinin kurulması ve uzaktan çalışma gibi esnek çalışma modellerinin çalışma mevzuatına kazandırılması önem arz etmektedir. Bu nedenle Tasarı ile, çağdaş çalışma ilişkileri ile uyum sağlayan, sosyal ve ekonomik değişimlere ayak uydurabilen söz konusu düzenlemelerin mevzuatımıza kazandırılması amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- 2008/104/EC sayılı Avrupa Birliği Direktifindeki tanımlara uygun olarak bazı kavramlara açıklık getirilmiştir. Bu kapsamda, özel istihdam bürosunun faaliyet alanı genişletilerek geçici iş ilişkisi kurma faaliyeti bu bürolara verilmektedir.

2008/104/EC sayılı Avrupa Birliği Direktifinde, geçici istihdam bürolarının kullanımına yönelik kısıtlama veya yasaklamaların ancak kamu yararı nedeniyle, bilhassa geçici istihdam büroları işçilerinin korunması, işyerindeki sağlık ve güvenlik gereksinimleri veya işgücü piyasasının düzgün işleyişinin sağlanması ve suiistimallerin önlenmesi gibi gerekçelerle uygulanabileceği belirtilmektedir.

Bu çerçevede, madde kapsamında özel istihdam bürosu aracılığıyla gerçekleştirilecek geçici iş ilişkisinin hangi durumlarda ve nasıl kurulacağı belirtilerek çalışan haklarını korumaya yönelik sınırlamalar getirilmektedir.

Maddenin birinci fıkrasında, geçici iş ilişkisinin özel istihdam büroları aracılığıyla ya da holding bünyesi içinde veya aynı şirketler topluluğuna bağlı başka bir işyerinde görevlendirme yapılmak suretiyle iki şekilde kurulabileceği belirtilmiştir.

İkinci fıkrada, özel istihdam büroları aracılığı ile geçici iş ilişkisi kurulmasının tanımı yapılmıştır. Buna göre; Türkiye İş Kurumundan gerekli izni alan özel istihdam bürosunun bir işveren ile geçici işçi sağlama sözleşmesi yaparak bir işçisini geçici olarak bu işverene devretmesi ile özel istihdam büroları aracılığıyla geçici iş ilişkisi kurulabilecektir.

Geçici iş ilişkisinin ancak Kanunda sayılan hallerde kurulabileceği hüküm altına alınmıştır. Bu sınırlamanın amacı, geçici iş ilişkisinin istismarının önlenmesi ve işgücü piyasasının işleyişinin bozulmamasını temin ederek işverenin geçici iş ilişkisini ancak işletmenin geçici ihtiyaçlarını karşılamak için kullanmasını güvence altına almaktır. Böylelikle, sürekli nitelikte olan işler için zorunlu haller dışında geçici çalışmanın kullanılması engellenmiştir.

Bu amaçla geçici iş ilişkisi, iş sözleşmesi devam eden işçinin hamilelik, askerlik, yıllık izin, hastalık gibi iş sözleşmesinin askıya alınması hallerinde iş görme edimini yerine getirememesi nedeniyle, işin devamının ve işverenin ihtiyacının karşılanması amacıyla bu hallerin devamı süresince; mevsimlik tarım işlerinde veya temizlik işleri, hasta, yaşlı ve çocuk bakım hizmetleri gibi ev hizmetlerinde süre sınırı aranmaksızın; işletmenin günlük işlerinden sayılmayan ve aralıklı olarak kısa süreli belirli işlerin yapılması amacıyla gördürülen işlerde (yeni bir yazılım geliştirilmesi, teknik bakım, onarım gibi ihtiyaçların ortaya çıkması, belirli süreli proje işleri) en fazla dört ay süresince; işyerinde iş güvenliği açısından ortaya çıkan acil işlerin yürütülmesi hallerinde (çalışanların güvenliği açısından gerekli olan tamir ve tadilat işleri) veya üretimi önemli ölçüde etkileyen zorlayıcı sebeplerin ortaya çıkması halinde (sel, yangın ve benzeri doğal afet durumunda veya terör olayları sırasında işletmenin gerekli üretimi yetiştirebilmesi amacıyla) en fazla dört ay süresince; işletmenin iş hacminin öngörülemez şekilde artması sonucunda işverenin talebi karşılaması amacıyla (ihracat talebinin artması; iç piyasada öngörülemez talep artışı) en fazla dört ay süresince; dönemsellik arz eden iş artışları halinde (gerçekleşmesi önceden öngörülen, bayram öncesi şeker üretimi veya paketlemesi, seçim öncesi bayrak üretimi gibi iş hacminin artması durumlarında) en fazla dört ay süresince yapılabilecektir. İşsizliğin önlenmesi ve istihdamın artırılması amaçlarıyla düzenlenen geçici iş ilişkisinin işgücü piyasalarının düzenli işleyişine olumsuz yansımaları olmaması gerektiğinden geçici iş ilişkisinin gerçekten ihtiyaç duyulan geçici durumlarda kurulması öngörülmektedir.

Üçüncü fıkra, geçici işçi sağlama sözleşmesinin ikinci fıkranın (g) bendinde öngörülen dönemsellik arz eden iş artışları haricinde toplam sekiz ayı geçmemek üzere en fazla iki defa yenilenebileceği ve belirtilen sürenin sonunda aynı iş için altı ay geçmedikçe geçici işçi çalıştıramayacağı hükme bağlanmıştır.

Söz konusu düzenleme 2008/104/EC sayılı Avrupa Birliği Direktifinde düzenlenen özel istihdam bürolarının kullanımına yönelik kısıtlama veya yasaklamalara ilişkin hükmü dikkate alınarak yapılmıştır.

Dördüncü fıkra, 4857 sayılı Kanunun 29 uncu maddesine göre toplu işçi çıkarılan işyerleri ile kamu kurumlarında yürütülen işin devamlılık arz etmesi, kamu hizmetlerinin sürdürülebilirliğinin sağlanması ve kamu sektöründe geçici iş ilişkisi kullanımının suistimale açık olması sebebiyle, kamu kurum ve kuruluşlarında ve iş sağlığı ve güvenliği açısından tehlikeli olan yer altında maden çıkarılan işyerlerinde sektörel sınırlamaya gidilmiş ve buralarda geçici işçi çalıştırılmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Beşinci fıkra, grev ve lokavt uygulaması sırasında geçici iş ilişkisi kapsamında işçi çalıştırılmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Altıncı fıkra, işletmenin iş hacminin öngörülemez ölçüde artması halinde geçici iş ilişkisine dayalı çalıştırılan işçi sayısının, işyerinde çalıştırılan toplam işçi sayısının dörtte birini geçemeyeceği hüküm altına alınarak özel istihdam bürosu aracılığıyla geçici iş ilişkisinin sürekli istihdamın yerini alması amaçlanmaktadır. Ancak küçük ölçekli işletmelerde üretimin devamının sağlanması amacıyla on ve daha az işçi çalıştırılan işyerlerinin dörtte bir sınırlamasına tabi olmayacağı ve on işçiye kadar geçici iş ilişkisi kurulabileceği düzenlenmiştir. Geçici iş ilişkisi sözleşmesi ile çalışan işçinin, işyerinde daimi çalışmaması nedeniyle söz konusu işçinin, geçici işçi çalıştıran işverenin engelli işçi çalıştırma kontenjanlarının hesaplanmasına dâhil edilmeyeceği hüküm altına alınmıştır. Hesaplamaya konu işçi sayılarının sürekli takibinin zor olması ve kontenjan değişikliklerinin engelli işçilere olumsuz sonuçlar doğurma riski nedeniyle geçici işçiler hesaplama dışında bırakılmıştır.

Yedinci fıkra, geçici işçi çalıştıran işverenin, iş sözleşmesi feshedilen işçisini fesih tarihinden itibaren altı ay geçmeden geçici iş ilişkisi ile çalıştıramayacağı hüküm altına alınmıştır. Bu şekilde belirsiz süreli iş sözleşmesi ile çalışan daimi işçilerin geçici işçi olarak çalıştırılmak amacıyla işten çıkarılarak geçici işçi statüsünde tekrar işe alınması yoluyla uygulamanın suistimal edilmesinin önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

Sekizinci fıkrada, geçici işçinin, geçici iş ilişkisi kurulan işverenin yanında iş görme edimini yerine getirirken özel istihdam bürosunun hizmet bedeline mahsup edilmek üzere avans ve borç alamayacağı düzenlenmiştir.

Dokuzuncu fıkranın (a) bendinde, geçici iş ilişkisinin üç taraflı yapısı gözetilerek, geçici iş ilişkisi kurulan işverenin işçiye talimat verme hakkı düzenlenmiş olup bu talimatın özel istihdam bürosu ile geçici işçi çalıştıran işveren arasında yapılan sözleşmeye aykırı olamayacağı belirtilmiştir. Bu bent ile aynı zamanda, geçici iş ilişkisi kurulan işverenin işçiye talimat verme hakkını kullanırken işin gereği ve sözleşme hükümleriyle kısıtlı olduğu da öngörülmektedir.

Dokuzuncu fıkranın (b) bendinde 2008/104/EC sayılı Avrupa Birliği Direktifine uyumlu olarak özel istihdam bürosu tarafından, özel istihdam bürosu işçisinin daimi işlere geçişinin engellenmemesi güvence altına alınmıştır. Geçici iş ilişkisinin işçiler açısından temel amacı, işçilerin geçici işlerden daimi işlere geçişini kolaylaştırmaktır. Bu amaca hizmet edecek şekilde özel istihdam bürosu işçisinin, geçici iş ilişkisi kurulan işverenin işyerindeki tüm açık işlerden (işyerinde işçilerin görebileceği şekilde ilan etmek, internet sitesinde yayınlamak, işçi temsilcilerini haberdar etmek gibi yöntemlerle) haberdar edilmesi düzenlenmiştir. Böylelikle düzenlemenin, 2008/104/EC sayılı Avrupa Birliği Direktifine uyumu sağlanmıştır. Ayrıca geçici işçi çalıştıran işverenin, bu ilişkinin istihdam üzerindeki etkisinin tespiti, iş piyasasındaki güncel durumun yakından izlenebilmesi, istihdam politikalarının tespitinde kullanılabilmesi gibi ihtiyaçları karşılamak üzere kullanılacak olan bilgilerin Türkiye İş Kurumunca belirlenecek şekilde düzenli olarak derlemesi, koruması ve saklaması zorunluluğu düzenlenmiştir. Bu belgeler, Türkiye İş Kurumunun özel istihdam bürosu bildirimlerine ilişkin çapraz kontroller yapılabilmesine de imkân verecektir.

5510 sayılı Kanunun 13 üncü maddesine göre, iş kazasının, işçiyi çalıştıran işveren tarafından, özel istihdam bürosuna derhal ve Sosyal Güvenlik Kurumuna da en geç kazadan sonraki üç işgünü içinde iş kazası ve meslek hastalığı bildirgesi ile doğrudan ya da taahhütlü posta ile bildirilmesi zorunludur. Bu süre, iş kazasının işverenin kontrolü dışındaki yerlerde meydana gelmesi halinde iş kazasının öğrenildiği tarihten itibaren başlamaktadır. 5510 sayılı Kanunun 14 üncü maddesine göre de, meslek hastalığının, sigortalının meslek hastalığına tutulduğunu öğrenen veya bu durum kendisine bildirilen işveren tarafından, bu durumun öğrenildiği günden başlayarak üç işgünü içinde iş kazası ve meslek hastalığı bildirgesi ile Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmesi gerekmektedir. Buna göre, ortaya çıkacak iş kazası veya meslek hastalığının aciliyeti ve bildirim süresinin kısalığı dikkate alındığında, geçici işçi çalıştıran işverenin meydana gelecek iş kazasını ya da meslek hastalığını özel istihdam bürosuna ve Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirmekle yükümlü sayıldığı dokuzuncu fıkranın (c) bendinde düzenlenmiştir.

Dokuzuncu fıkranın (d) bendinde, geçici işçi sağlama sözleşmesi ile çalışan işçinin kendisiyle benzer işi yapan emsal işçiyle esaslı bir neden olmadıkça aynı çalışma koşullarına sahip olması için gerekli düzenleme yapılmıştır. Çalışma koşulları kapsamında, çalışma süreleri, fazla çalışma, ara dinlenmeleri, gece çalışması ve işyerinde yapılacak mesleki eğitim, yıllık izin, iş sağlığı ve güvenliği, genç çalışanların ve hamilelerin korunması gibi tüm koşullar yer almaktadır. Böylelikle, 2008/104/EC sayılı Avrupa Birliği Direktifinin temel ilkesi olan eşit muamele ilkesine de uyum sağlanmıştır.

Dokuzuncu fıkranın (e) bendinde, geçici işçilerin; çalıştıkları dönemlerde ulaşım, yemek, kantin ve çocuk bakım hizmetleri olmak üzere işyerindeki sosyal hizmetlerden, çalışmadıkları dönemlerde ise özel istihdam bürosundaki eğitim ve çocuk bakım hizmetlerinden eşit muamele ilkesince yararlandırılması öngörülmektedir.

Dokuzuncu fıkranın (f) bendinde, işveren işyerinde geçici iş ilişkisi kapsamında çalışan kişilerin istihdam durumuna ilişkin bilgileri varsa işyeri sendika temsilcisine bildirmekle yükümlü olduğu düzenlenmektedir.

6331 sayılı Kanunun 17 nci maddesi gereğince işçilere iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin verilmesi zorunluluğu getirilmiş ve ağır ve tehlikeli işlerde mesleki eğitim almayan işçilerin çalıştırılması yasaklanmıştır. Söz konusu düzenlemelere atıfta bulunularak dokuzuncu fıkranın (g) bendinde, geçici iş ilişkisi kurulacak işçilerin yapacakları işle ilgili riskler konusunda bilgilendirilerek işveren tarafından iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin verilmesi zorunluluğu getirilmiştir. Gerekli mesleki eğitimi ve iş sağlığı ve güvenliği eğitimini almamış kişilerin ağır ve tehlikeli işlerde geçici iş ilişkisi ile çalıştıramayacağı ve özel istihdam bürosu ile geçici işçi çalıştıran işveren ve geçici işçi sağlama sözleşmesi ile çalışan işçinin 6331 sayılı Kanunun 17 nci maddesine uygun davranmak zorunda olduğu hüküm altına alınmıştır.

Onuncu fıkra, geçici iş ilişkisindeki karmaşık yapı dikkate alınarak; tarafların hak ve yükümlülüklerinin netleştirilmesi amacıyla özel istihdam bürosu ile işçi arasında iş sözleşmesi ve özel istihdam bürosu ile geçici işçi çalıştıran işveren arasında geçici işçi sağlama sözleşmesi yapma zorunluluğu getirilmiştir. Suistimalleri engellemeye ve ihtilaf durumlarında tarafların ispat yükümlülüğünü yerine getirebilmelerini kolaylaştırmaya yönelik olarak sözleşmelerin yazılı yapılması şartı getirilmiştir. Yazılılık şartı, eşit muamele ilkesinin hayata geçirilmesi ve kontrolü açısından da işlevsel olacaktır. Özel istihdam bürosu ile geçici işçi çalıştıran işveren arasında yapılacak olan geçici işçi sağlama sözleşmesinde, sözleşmenin başlangıç ve bitiş tarihi, işin niteliği, özel istihdam bürosunun hizmet bedeli, varsa geçici işçi çalıştıran işverenin ve özel istihdam bürosunun özel yükümlülüklerin yer alması gerektiği düzenlenmiştir. Geçici işçilerin belirsiz süreli çalışma hakkının engellenmemesi amacıyla özel istihdam bürolarının, iş arayanların başka iş arama kanallarını kullanmalarını engelleyen hükümler içeren sözleşme yapmaları ve sözleşmelerde 4857 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde yer alan işin gerekleri dışındaki her türlü ayrımcılık yapmaları yasaklanmıştır.

Onbirinci fıkra, iş ilişkisinin sözleşmenin kanuni süresinin tamamlanmasına rağmen sonlandırılmaması halinde özel istihdam bürosu işçisi ile geçici işçi çalıştıran işveren arasındaki ilişkinin sözleşmenin sona erme tarihinden itibaren belirsiz süreli iş ilişkisi kabul edileceği düzenlenmiştir. Bu durumda özel istihdam bürosu işçinin geçici iş ilişkisinden kaynaklanan ücretinden, işçiyi gözetme borcundan ve sosyal sigorta primlerinden sözleşme süresiyle sınırlı olmak üzere sorumludur. Bu düzenlemenin özel istihdam bürosu tarafından kötüye kullanılarak özel istihdam bürosunun geçici iş ilişkisi sürecindeki yükümlülüklerinden imtina etmesini engellemek üzere sorumluluğu düzenlenmiştir.

Onikinci fıkra, işçi işyerine ve işe ilişkin olup kusuru ile sebep olduğu zarardan geçici iş ilişkisi kurulan işverene karşı sorumlu olduğu belirtilmektedir. İşçinin geçici iş sözleşmesinden aksi anlaşılmıyorsa işçinin diğer hak ve yükümlülüklerine ilişkin 4857 sayılı Kanundaki düzenlemeler geçici iş ilişkisi kurulan işverenle olan ilişkisine de uygulanmaktadır.

Onüçüncü fıkra, aynı holding veya şirketler topluluğu içinde geçici iş ilişkisinin kurulabilmesinin tanımı yapılmıştır. Buna göre işverenin, devir sırasında yazılı rızasını almak suretiyle bir işçisini, aynı holding bünyesi içinde veya aynı şirketler topluluğuna bağlı başka bir işyerine görevlendirme yapmak suretiyle, geçici olarak devrettiğinde geçici iş ilişkisi kurulmuş olur. Anılan fıkra, geçici iş ilişkisinin kurulması hükmüne bağlanırken, ilişkinin kurulmasında sözleşmenin yazılı rızaya bağlı olarak yapılması zorunluluğu getirilmiştir. İşçinin rızasının alınması gerekliliği işçi bakımından hukuki güvence niteliğindedir. Aynı holding veya şirketler topluluğu içinde kurulan geçici iş ilişkisi altı ayı geçmemek üzere kurulur, en fazla iki defa yenileme yapmak suretiyle onsekiz ayı geçemez. Geçici iş ilişkisi kapsamında devreden işverenin, ücreti ödeme yükümlülüğünün devam ettiği, geçici iş ilişkisi kurulan işverenin, işçinin kendisinde çalıştığı sürede ödenmeyen ücretinden, işçiyi gözetme borcundan ve sosyal sigorta primlerinden asıl işveren ile birlikte sorumlu olduğu düzenlenmiştir.

Özel istihdam bürosu aracılığıyla geçici iş ilişkisi kapsamında öngörülen hak ve yükümlülüklerin aynı holding veya şirketler topluluğu içinde kurulan geçici iş ilişkisinde de uygulanacağı belirtilmektedir.

Buna göre; 4857 sayılı Kanunun 29 uncu maddesine göre toplu işçi çıkarılan işyerleri ile kamu kurum ve kuruluşlarında, iş sağlığı ve güvenliği açısından tehlikeli olan yer altında maden çıkarılan işyerlerinde bu kapsamda işçi çalıştırılmayacaktır. İşçiyi geçici olarak devralan işveren, işçiyi grev ve lokavtın uygulanması sırasında çalıştırmayacaktır.

Ayrıca geçici iş ilişkisi kurulan işverenin işçiyi talimat verme hakkı bulunmaktadır. Geçici işçi sağlama sözleşmesi ile çalışan işçiye kendisiyle benzer işi yapan emsal işçiyle aynı çalışma koşulları sağlanacaktır. Geçici işçi, işyerine ve işe ilişkin kusuru ile neden olduğu zarardan geçici işçi çalıştıran işverene karşı sorumlu olacaktır. Geçici iş ilişkisi kurulacak işçiler, yapacakları işle ilgili riskler konusunda bilgilendirilecek ve devralan işveren tarafından işçilere iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri verilecektir.

Madde 2- Maddeyle, çalışma mevzuatının, değişen ekonomik koşulları takip eden dinamik bir yapıya kavuşturulması amacıyla evden çalışma ve tele çalışma biçimleri uzaktan çalışma adı altında birleştirilerek tanımı yapılmıştır. Uzaktan çalışma, işçinin mal ve hizmet üretmek amacıyla işyeri dışında, işverenin gözetiminden uzak bir mekanda iş edimini sunduğu ve bunun karşılığında işverenden ücret aldığı iş ilişkisidir. Uzaktan çalışma iş ilişkisinde, iş görme, ücret ve bağımlılık unsurları varlığını sürdürmektedir. Yazılı olarak yapılacak uzaktan çalışma iş sözleşmesinde; işverenden aldığı hizmet üretimine ilişkin işi, işyerinin dışında evinde ya da ofisinde veya başka bir mekanda ifa edecek olan işçinin yapacağı işin tanımı, yapılma şekli, işin süresi ve yeri, ücret ve ücretin ödenmesine ilişkin hususlar, işveren tarafından sağlanan ekipman ve bunların korunmasına ilişkin yükümlülükler, işverenin işçiyle iletişim kurması ile genel ve özel çalışma şartlarına ilişkin hükümlerin yer alması amaçlanmıştır.

Uzaktan çalışan işçiler, ayrımı haklı kılan bir neden olmadıkça, salt iş sözleşmesinin niteliğinden ötürü emsal işçiye göre farklı işleme tabi tutulamayacaklardır. İşverenler, iş sağlığı ve güvenliği önlemleri hususunda işçileri bilgilendirmek, gerekli eğitimleri vermek, sağlık gözetimini sağlamak ve sağladığı ekipmanla ilgili gerekli iş güvenliği tedbirlerini almakla yükümlüdürler.

Uzaktan çalışmaya ilişkin usul ve esaslarla birlikte, işin niteliği dikkate alınarak hangi tehlike sınıfında hangi işlerin uzaktan çalışma konusu olabileceği, özellikle kimyasal, kanserojen ve mutajen maddelerin üretilmesi, işlenmesi, kullanılması, depolanması, atık ve artıkların arıtılması işlemlerini içeren işlerin uzaktan çalışanlara yaptırılmasının önlenmesi ile verilerin korunması ve paylaşılmasına ilişkin işletme kurallarının uygulanması ve diğer hususlar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle belirlenecektir.

Madde 3- 4857 sayılı Kanuna eklenen geçici 7 nci madde ile, Kanunun yayımı tarihinden önce 7 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca bir işçinin yapmakta olduğu işe benzer işlerde çalıştırılması koşulu ile başka bir işverene iş görme edimini yerine getirmek üzere geçici olarak devredilmesi suretiyle kurulan geçici iş ilişkisinin sözleşme süresince devam edeceği düzenlenmiştir.

Madde 4- 4857 sayılı Kanunda yapılan düzenlemelere uyumlu olarak 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanununa da özel istihdam bürosunun tanımı eklenmiş ve özel istihdam bürolarının faaliyet alanı genişletilerek geçici iş ilişkisi kurma yetkisi verilmiştir.

Madde 5- Madde ile özel istihdam bürosu faaliyeti yürütmek için başvuru yapacak gerçek ya da tüzel kişilere izin verilmesinin esasları düzenlenmiştir.

Özel istihdam bürosu aracılığıyla yerine getirilecek hizmetlerin suiistimal edilmesi ihtimaline karşılık aracılık faaliyetini yapacak tüzel kişileri idareye, temsile ve ilzama yetkili kişiler ile gerçek kişilerden sayılan

suçları işlemiş olanların izin alamayacakları ve müflis veya konkordato ilan etmiş olmamaları düzenlenmiştir. Aracılık faaliyetinin profesyonel olarak yapılmasını sağlamak amacıyla nitelikli personel, aracılık faaliyeti için uygun bir işyeri ve/veya internet sitesi ile teknik donanımın sağlanmış olması gerekliliği öngörülmüş, yetkili kişilerin Kurumla yapılacak iş ve işlemlerde nitelikli olması amacıyla en az lisans mezunu olması gerektiği belirlenmiştir. Ticari faaliyet gösterdiğine ve odaya kayıtlı olduğuna dair ticaret veya esnaf sicil kaydı ile vergi numarasının bulunması ve Kurum tarafından verilecek hizmet nedeniyle kırtasiye, toplantı ve diğer giderleri karşılamak üzere Kurumca belirlenen masrafi ödemeleri gerekmektedir. Ayrıca aracılık faaliyetinin mevzuata uygun olarak gerçekleştirilmesini sağlamak ve finansal bir güvence oluşturmak amacıyla aracılık faaliyeti için alınacak teminat miktarı düzenlenmiştir. Kurumca verilecek izinler üç yıl süreyle geçerli olduğu hükmüne bağlanmış ve bu kapsamda yenileme işlemlerinin gerçekleştirilebilmesini teminen izin bitimine onbeş gün kala Kuruma başvuruda bulunulması gerektiği belirlenmiştir. Ayrıca, nitelikli personel ve teminat miktarı haricindeki şartları yerine getirecek gerçek veya tüzel kişilerin hizmetleri yaygınlaştırmak amacıyla şube kurmasına izin verilebilecektir.

Türkiye İş Kurumu verilerine göre 2004-2011 yılları arasında izin alan özel istihdam bürolarından faaliyetine son veren veya verilenlerin ortalama faaliyet süreleri yirmioç aydır. Bu veriden hareketle özel istihdam bürolarının devamlılıkları değerlendirilerek iki yıl faaliyet gösteren özel istihdam bürolarının geçici iş ilişkisi faaliyetinde bulunmaları uygun görülmüştür. Bu kapsamda:

Geçici iş ilişkisinin daha sağlıklı yürütülebilmesi açısından geçici iş ilişkisi yetkisi verilecek özel istihdam bürosunun önceki faaliyetlerinin Türkiye İş Kurumunca incelenmesi ve uygun görülmesi halinde Türkiye İş Kurumu tarafından yetki verilmesi öngörülmüştür.

2008/104/EC sayılı Avrupa Birliği Direktifinde, özel istihdam bürolarının yetki, lisans, teminat ve izleme sistemlerine ilişkin ulusal düzenlemelerin geçerli olduğu belirtilmekte ve bu konuda özel bir hüküm getirilmemektedir. Ancak, Avrupa Birliği ülkelerinin çoğunda geçici iş ilişkisi yetkisine sahip olan özel istihdam bürolarının tabi olacağı tescil ve yetki sistemi mevzuatla düzenlenmiştir. Söz konusu düzenlemelerin esas amacı, geçici iş ilişkisinin suiistimalinin önlenmesi ve geçici olarak çalışanların haklarının güvence altına alınmasıdır. Geçici iş ilişkisi yetki sistemi kapsamında pek çok ülkede yetkinin verilme ve iptal koşullarının yanı sıra finansal güvence konusu da düzenlenmiştir. Örneğin, Fransa, İtalya, Lüksemburg, Portekiz, Belçika, Yunanistan ve İspanya geçici iş ilişkisi yetkisi vermek için asgari ücret, çalıştırılan işçi sayısı ve ciro gibi değişkenleri dikkate alarak geçici iş ilişkisi yetkisi vermek için finansal güvence miktarı belirlemektedir. Euroceit verilerine göre, örneğin, Portekiz’de asgari ücretin ikiyüz katı, Belçika’da 75.000 Avro teminat olarak alınmaktadır. Bu düzenlemeler de gözönünde bulundurularak ülkemizde geçici iş ilişkisi kurma yetkisi için alınacak teminat miktarı düzenlenmiştir. Aracılık faaliyetinin kurumsallaşmasını tamamlamış profesyonel firmalarca yapılması ve özel istihdam bürolarının geçici iş ilişkisi faaliyetinden kaynaklanan ücret, vergi ve sosyal güvenlik prim borçlarının güvence altına alınması amacıyla brüt asgari ücretin ikiyüz katı tutarında teminat belirlenmiştir. Asgari ücretin baz alınmasının nedeni ise asgari ücretin ekonomik şartlara göre her yıl yeniden belirlenmesidir.

Özel istihdam bürosuna geçici iş ilişkisi yetkisinin verilmesi için Türkiye İş Kurumu alacağının bulunmaması şartı aranmaktadır. Ayrıca, özel istihdam bürosunun vadesi geçmiş vergi borcunun bulunmaması; Sosyal Güvenlik Kurumuna prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcunun bulunmaması ya da bu borçların ilgili kanunlara göre tecil edilmiş, taksitlendirilmiş veya yeniden yapılandırılmış ve bu durumun devam ediyor olması gerekmektedir. Bu koşul ile, işçinin başka bir işverene iş yapmak üzere gönderilmesi gibi önemli bir çalışma şeklinin suiistimal edilmesinin önüne geçmek üzere, özel istihdam bürosu faaliyeti sırasında vergi dairesine ve Sosyal Güvenlik Kurumuna borcu olmayan ya da

yapılandırılan işverenlerce uygulanması öngörülmüştür. Ayrıca geçici iş ilişkisine yönelik işlemlerin daha sıkı denetiminin gerçekleştirilmesini teminen bu yetkiye sahip özel istihdam bürolarının mutlaka uygun bir işyerine sahip olması gerektiği belirtilmiştir.

Ayrıca Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca uygun görülmesi halinde, başvuru tarihinden önce altı ay süresince kesintisiz faaliyet gösteren kayıtlı özel istihdam bürolarına teminat miktarının iki katı tutarında teminat verilmesi ve diğer koşulları taşıması şartıyla, Türkiye İş Kurumu tarafından geçici iş ilişkisi kurma yetkisi de verilebilecektir. Böylece özel istihdam bürosu olarak iki yıllık kesintisiz faaliyette bulunma şartı, geçici iş ilişkisi kurma yetkisi verilmesi için alınacak teminatın artırılması ile altı aya kadar indirilebilecektir. Alınan teminat miktarının yüksek belirlenmesi ile daha çok kurumsallaşmış firmalarca bu faaliyetin yürütülmesi sağlanarak yaşanabilecek suiistimallerin giderilmesi amaçlanmaktadır.

Türkiye İş Kurumunca verilecek geçici iş ilişkisi yetkisi üç yıl süreyle geçerli olduğu hükmüne bağlanmış ve bu kapsamda yenileme işlemlerinin gerçekleştirilmesini teminen izin bitimine onbeş gün kala Kuruma başvuruda bulunulması gerektiği belirlenmiştir.

Özel istihdam bürolarının aracılık izni ve geçici iş ilişkisi kurma yetkisi almak için verecekleri teminat her yıl belirlenen brüt asgari ücrete göre yeniden hesaplanarak uygulanacak ve özel istihdam büroları, teminatlarını Şubat ayı sonuna kadar yenileyecektir.

Ayrıca, maddede özel istihdam bürosunun işgücü piyasası, istihdam ve insan kaynaklarına yönelik olarak çalışmalar da yapabilmesi imkânı getirilmekte, geçici iş ilişkisi ve mesleki eğitim düzenleyebilme imkânı özel istihdam bürolarına tanınmaktadır. Özel istihdam bürolarının, kamu kurum ve kuruluşlarının kadro ve pozisyonlarında görev yapan ve merkezi veya kurum sınavları ile alınan memurları ya da daimi, sözleşmeli, geçici işçileri için aracılık ve geçici iş ilişkisi faaliyetinde bulunmaları yasaklanmıştır.

Türkiye İş Kurumu ile sözleşme imzalayarak işgücüne mesleki eğitim veren yüklenicilerin, bu eğitimlerden başarılı olanların en az yüzde 50'sini istihdam etmeleri şarttır. Bu şartı yerine getirebilmeleri için işyerleri ile anlaşma yapmaları ve bu kişilerin işe yerleşmelerini veya alınmalarını sağlamaları gerekmektedir. Hukuki sorun yaşanmaması amacıyla bu kurslardan mezun olanların işe yerleştirilmeleri ile sınırlı kalmak üzere bu yüklenicilerde iş ve işçi bulmaya aracılık faaliyet izni aranmayacaktır.

İş ve işçi bulmaya aracılık faaliyetinin ve geçici iş ilişkisinin belirli bir sistem dâhilinde yürütülmesini sağlamak, işçi veya işveren hak ve menfaatlerini korumak ve denetlenebilir bir yapı oluşturmak için Kurumdan izin almaksızın bu faaliyetlerin yürütülmesi ve faaliyetin sadece özel istihdam bürosu şeklinde değil internet, radyo, televizyon, yazılı medya gibi başka herhangi bir yolla da olsa izinsiz yürütülmesi yasaklanmıştır. Bu kapsamda, iş ve işçi bulmaya aracılık faaliyetinin belirli bir düzen içerisinde işlemini sağlamak için Kurumdan izin almayanlara ait reklam ve ilanları yayınlayan işyerlerinin dikkat etmeleri amaçlanmış ve izinsiz araçlara ait reklam ve ilanların yayınlanmasına yasak getirilmiştir.

Ülkemizden yurt dışına gönderilecek işgücünün haklarını da düzenleyen ikili işgücü anlaşmalarında da belirtildiği üzere işçi, işveren arasında düzenlenen yurt dışı hizmet akitlerinin Türkiye İş Kurumunca onaylanması şarttır. Bu bağlamda özel istihdam bürolarının aracılık faaliyeti ya da geçici iş ilişkisi kurmak sureti ile yurt dışına işçi göndermesi halinde de yurt dışı hizmet akitlerinin Türkiye İş Kurumuna onaylatılması yapılan düzenleme ile zorunlu tutulmuştur.

Ayrıca maddeyle, özel istihdam bürosunun kendi isteği ile faaliyetine ya da sadece geçici iş ilişkisi faaliyetine son vermesi halinde teminatın iade edilmesi hususu düzenlenmiştir. Ancak vergi dairesi, Sosyal Güvenlik Kurumu ve Türkiye İş Kurumu alacakları ile işçi alacaklarının garanti altına alınabilmesi ve

doğabilecek mağduriyetlerin önlenmesi için ödenmemiş alacakların bulunması halinde, iade işleminin alacaklar mahsup edildikten sonra yapılması öngörülmüştür.

Geçici iş ilişkisi yetkisinin iptali hali yaptırıma bağlanmış olup teminatın Türkiye İş Kurumuna gelir olarak kaydedilmesi ve gelir kaydedilen teminattan var ise alacakların ödenmesi hususu düzenlenmiştir.

Özel istihdam bürolarının, yıl içerisinde yaptıkları iş ve işçi bulmaya ilişkin aracılık faaliyeti, işgücü piyasası ile istihdam ve insan kaynaklarına yönelik hizmetleri, düzenledikleri mesleki eğitim ve yetki verilmesi halinde kurdukları geçici iş ilişkisi ile ilgili olarak Türkiye İş Kurumuna belirli aralıklarla rapor vermeleri düzenlenerek özel istihdam bürolarının düzenli olarak denetlenmesi amaçlanmıştır. Özel istihdam bürolarının her üç ayda bir düzenli olarak Türkiye İş Kurumuna rapor vermeleri gerekmektedir. Böylelikle daha kontrollü bir sistem yürütülmesi sağlanacaktır.

Özel istihdam bürolarınca verilen faaliyet raporların incelenmesi ve değerlendirilmesi Türkiye İş Kurumunca yapılacak ve değerlendirme sonucunda tespit edilen eksiklikler giderilmek üzere özel istihdam bürosuna gönderilecektir. Özel istihdam bürosunun belirtilen süre içerisinde eksiklikleri gidermemesi halinde raporun bir suretinin gereği yapılmak üzere ilgili mercilere gönderilmesi sağlanacaktır.

Ayrıca Kanunun uygulanması ile ilgili olarak iş müfettişlerinin inceleme, denetim ve teftiştan sorumlu olduğu belirtilmiştir. Söz konusu işlemlerin gerçekleştirilebilmesini teminen özel istihdam büroları istenilen her türlü bilgiyi vermek ve bu bilgilerin doğruluğunu ispatlayan defter, kayıt ve belgeleri ibraz etmekle yükümlü tutulmuştur.

Özel istihdam bürolarının kurulması, faaliyetleri, incelenmesi, kontrolü, denetimi ve teftişe ilişkin hususların ayrıntılı olarak yönetmelikle düzenlenmesi ve 4904 sayılı Kanunda özel istihdam büroları hakkında hüküm bulunmaması halinde 4857 sayılı Kanun ile 6098 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 6- Maddede özel istihdam bürosu ve geçici iş ilişkisi kurma izinlerinin hangi hallerde iptal edileceği düzenlenmiştir.

Maddenin birinci fıkrasına göre özel istihdam bürolarının izinleri; izin verilmesi için aranan şartların kaybedilmesi veya taşınmadığının sonradan anlaşılması, Türkiye İş Kurumundan izin almaksızın geçici iş ilişkisi faaliyeti yürütülmesi ve oniki ay boyunca hiçbir işe yerleştirmeye aracılık gerçekleştirilmemiş olması halinde derhal iptal edilecektir.

Yine birinci fıkraya göre, 6098 sayılı Kanunun 26 ncı ve 27 nci maddesinde düzenlenmiş olan sözleşme serbestisi ve düzenlenmesi yasal olmayan sözleşmelerle ilgili hükümlerine aykırı sözleşme yapılması, çıkarılacak yönetmelikte belirtilecek meslekler haricinde özel istihdam bürosunun iş arayanlardan herhangi bir şekilde menfaat sağlaması, kişisel bilgilerin ve işverenlerin açık işlerine ait bilgilerin verilme amacı olan iş ve işçi bulma faaliyetinden başka bir amaçla kullanılması, Türkiye İş Kurumuna özel istihdam bürosu faaliyetleri ile ilgili düzenli olarak gönderilmesi gereken bilgi ve belgeler ile Türkiye İş Kurumunun ihtiyaç duyduğu bilgi, belge ve istatistiklerin yönetmelikte belirlenecek süreler içerisinde verilmemesi, çalışma izni bulunmayan yabancı işçi çalıştırıldığının tespit edilmesi, yurt dışı iş ve işçi bulma faaliyetlerine yönelik hizmet akitlerinin Türkiye İş Kurumuna onaylatılmaması ve 4904 sayılı Kanunun 19 uncu maddede sayılan geçersiz anlaşmalardan herhangi birisinin yapılmış olması hallerinde ise özel istihdam bürosunun kapatılması yaptırımı ağır bir karar olacağından kapatma cezası belirli sayıda tekrarlanması halinde verilecektir. Bu durumlarda son fiilin tespit tarihinden geriye yönelik iki yıllık süre içinde aynı fiillerin üç kez veya farklı fiillerin toplamda altı kez tekrarlanması hallerinde kapatma cezası söz konusu olacaktır. Buna göre tekrarlanma süresi fiillerden herhangi birinin gerçekleşme

tarihinden itibaren iki yıl ile sınırlandırılmıştır. Bu sürede sıfırlama söz konusu olmayıp son fiilden geriye doğru iki yıllık süre içerisindeki tekrarlar gözönünde bulundurulacaktır. Sürenin iki yıl olarak belirlenme sebebi; kapatma kararının ağırlığı gözönünde bulundurulduğunda kısa bir zaman diliminin belirlenmemesi, ancak özel istihdam bürosunun çalışmalarında dikkatli olması açısından da uzun bir zaman diliminin de belirlenmemesi gereğidir. Ayrıca özel istihdam bürosu izni iptal edilenlere ise iptal tarihinden itibaren üç yıl süre ile yeniden izin verilmeyecektir.

Geçici iş ilişkisi yetkisi özel istihdam bürolarının faaliyet alanlarından birisi durumundadır. Dolayısıyla özel istihdam bürosunun kapanması veya kapatılması halinde faaliyet alanlarından birisi konumunda olan geçici iş ilişkisi yetkisi de kendiliğinden sona erecektir. Yetkinin iptal olmasıyla birlikte ise yetkiye bağlı işlerden olan geçici iş ilişkisi kurma veya sözleşme uzatma yetkileri de kullanılamayacaktır.

Geçici iş ilişkisi, işsizliğin azaltılmasını ve işgücü piyasasına entegrasyonu kolaylaştıran bir araçtır. Ancak, istismar edilmesi halinde çalışan haklarında kayıplara yol açabileceği gibi işgücü piyasasının etkin işleyişini de bozabilecektir. Bu madde ile istismarın önlenmesine yönelik olarak geçici iş ilişkisi yetkisinin iptaline ilişkin hükümler maddeler halinde düzenlenmiştir. Böylelikle, 2008/104/EC sayılı Avrupa Birliği Direktifinde yer alan geçici iş ilişkisi ile çalışanların haklarının güvence altına alınması için üye ülkelerin idari ve yasal tedbirler alması gerektiği yönündeki hükme uygun düzenleme yapılmıştır.

Maddenin ikinci fıkrasında, Türkiye İş Kurumunca verilen geçici iş ilişkisi kurma yetkisinin iptaliyle ilgili hususlar açıklanmıştır. Buna göre;

-Geçici iş ilişkisi yetkisi sadece özel istihdam bürolarına tanınmış bir yetkidir. Bu nedenle özel istihdam bürosu izninin iptali halinde (a) bendine göre ve özel istihdam bürosunun geçici iş ilişkisi sözleşmesi kurduğu işçi sayısının yüzde onunun ücretinin 4857 sayılı Kanunun 34 üncü maddesi hükümlerine uygun olarak bir defaya mahsus dahi olsa ödememesi halinde (b) bendine göre geçici iş ilişkisi yetkisi de iptal edilecek ve yaptırım olarak teminat Türkiye İş Kurumuna gelir kaydedilecektir. Örneğin yüzelli işçisini geçici işçi olarak işyerine gönderen özel istihdam bürosunun onbeş işçisinin ücretini ödememesi halinde geçici iş ilişkisi yetkisi iptal edilecek ve teminatı Türkiye İş Kurumuna gelir kaydedilecektir.

-2008/104/EC sayılı Avrupa Birliği Direktifinde tüm çalışma ve istihdam koşullarında eşit muamele ilkesi getirilmiştir. Söz konusu Direktifin tanımlar kısmında çalışma ve istihdam koşulları arasında sayılan hükümlerden biri ücrettir, (b) ve (c) bentleri ile ücret hakkının güvence altına alınabilmesi için işveren olan özel istihdam bürosunun ücret ile ilgili yükümlülüklerini yerine getirmemesi durumunda geçici iş ilişkisinin iptaline ilişkin hususlar düzenlenmiştir. İşçilerin özel istihdam bürosu karşısında ücret haklarını korumak, geçimini sağlayabilmek ve işverenin bu husus karşısında daha dikkatli olmasını sağlamak için müeyyideler getirilmiştir.

-Özel istihdam bürosu ile geçici iş ilişkisi kurulan işveren arasında yazılı sözleşme yapılması (d) bendi ile zorunlu kılınmıştır.

-(e) bendine göre, 4857 sayılı Kanunun 7 nci maddesinde yer alan geçici iş ilişkisi faaliyetinin süre sınırlarına aykırılık halinde yetkinin iptal edilmesi öngörülmüştür.

-(f) bendine göre, iş ilişkisinde işin gerekleri dışında herhangi bir ayrımcılık yapılmaması ve dil, ırk, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ya da biyolojik veya işin niteliğine ilişkin sebepler zorunlu kılma dışında cinsiyet ayrımı yapılmaması amacıyla 4857 sayılı Kanunun 5 inci maddesine atıfta bulunulmuştur. Bu bağlamda 2008/104/EC sayılı Avrupa Birliği Direktifine uyum sağlanması da amaçlanmıştır.

-(g) bendi ile geçici iş ilişkisi kurma yetkisi bulunan özel istihdam bürosunun kayıtdışı işçi çalıştırmasının önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

Maddenin ikinci fıkrasında geçici iş ilişkisi kurma yetkisinin özel istihdam büro izninin iptali veya geçici iş ilişkisi kurulan işçi sayısının yüzde onunun ücretinin ödenmediği hallerde derhal, diğer hallerde ise özel istihdam bürosunun kapatılması yaptırımı ağır bir karar olacağından kapatma cezası belirli sayıda tekrarlanması halinde gerçekleşecektir. Bu kapsamda aynı fiillerin üç kez veya farklı fiillerin toplamda altı kez tekrarlanması hallerinde kapatma cezası söz konusu olacaktır. Buna göre tekrarlanma süresi fiillerden herhangi birinin gerçekleşme tarihinden itibaren iki yıl ile sınırlandırılmıştır. Bu sürede sıfırlama söz konusu olmayıp son fiilden geriye doğru iki yıllık süre içerisindeki tekrarlar gözönünde bulundurulur. Geçici iş ilişkisi kurma yetkisi iptal edilen özel istihdam bürolarına ise iptal tarihinden itibaren üç yıl süre ile bu izin verilmeyecektir.

Sürenin iki yıl olarak belirlenme nedeni kapatma kararının ağırlığı gözönünde bulundurulduğunda kısa bir zaman diliminin belirlenmemesi, ancak özel istihdam bürosunun çalışmalarında dikkatli olması açısından da uzun bir zaman diliminin de belirlenmemesi gereğidir.

Maddenin üçüncü fıkrasına göre, özel istihdam büroları, şubelerinin faaliyetlerinden ve Türkiye İş Kurumuna karşı olan yükümlülüklerinden birlikte sorumlu olacaklar ve şubeler için uygulanan yaptırımlar, özel istihdam bürolarının aracılık faaliyeti izni ile geçici iş ilişkisi kurma yetkisinin iptalinde dikkate alınacaktır.

Maddenin dördüncü ve beşinci fıkralarında, geçici iş ilişkisi kurma yetkisi iptal edilen hallerde devam eden geçici iş ilişkisi sözleşmeleri ile işçi alacaklarının akıbeti belirlenmekte ve özel istihdam bürosu izni ile geçici iş ilişkisi yetkilerinin Türkiye İş Kurumu tarafından verilmemesi ve iptal edilmesi kararlarına karşı dava yolu düzenlenmektedir.

Madde 7- Maddede özel istihdam bürolarının geçici iş ilişkisi faaliyeti kapsamında yerine getirmek durumunda olduğu yükümlülükler ve kaçınması gereken hususlar faaliyetin sağlıklı yürütülmesi amacıyla sayılmıştır.

Birinci fıkraya göre; iş arayanların suistimal edilmelerinin önlenmesi ve korunması amacıyla özel istihdam bürosu her ne ad altında olursa olsun iş arayandan menfaat temin edemeyeceği ve hizmet bedeli alamayacağı hüküm altına alınmıştır. Hizmet bedelini sadece aracılık yaptığı işverenden alabilecektir. Ancak profesyonel sporcu, teknik direktör, antrenör, manken, fotomodel ve sanatçı meslek gruplarında yer alanlar ile genel müdür veya bu göreve eş ya da daha üst düzey yöneticiler gibi profesyonel meslek dallarında hizmet bedeli alınabilmesiyle ilgili sınırlar Türkiye İş Kurumu tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenebilecektir.

2008/104/EC sayılı Avrupa Birliği Direktifinin temel ilkesi, güvenceli esnekliğin bir gereği olarak eşit muamele ilkesidir. Direktifte çalışma süreleri, fazla çalışma, ara dinlenmeleri, gece çalışması ve tatilleri, işyerinde yapılacak mesleki eğitim, ücret dahil olmak üzere tüm çalışma ve istihdam koşullarında eşit muamele ilkesi getirilmiştir. İkinci fıkra ile ücretle ilgili olarak özel istihdam bürosunun eşit muamele ilkesine uygun davranma yükümlülüğü açıkça belirtilmiştir. Birleşik Krallık gibi istisna ülkeler dışında, hemen hemen tüm Avrupa Birliği ülkelerinde eşit muamele ilkesi yasa ile güvence altına alınmıştır.

Bu sistem içinde çalışacak işçinin sosyal güvenlik haklarının korunabilmesi önem arz etmektedir. Bu kapsamda özel istihdam bürosu, geçici iş ilişkisi ile çalıştırdığı işçisini, tüm sigorta kollarına tabi olarak Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirmekle yükümlüdür. Buna göre işçiye; iş kazası ve meslek hastalığı, hastalık, analık, malullük, yaşlılık, ölüm sigortası, genel sağlık sigortası ve işsizlik sigortası hükümleri uygulanacaktır.

Geçici iş ilişkisi kurulması amacıyla özel istihdam bürosu ile yazılı iş sözleşmesi düzenleyen işçi, iş görme edimini geçici işçi çalıştıran işverene karşı yerine getirecektir. İşçinin ücretini ise özel istihdam bürosu ödeyecektir. Bu ikili yapıda, işçinin sosyal güvenlik haklarının güvence altına alınması gerekmektedir. Üçüncü fıkraya göre, her ne kadar işçi, iş görme edimini geçici işçi çalıştıran işverene karşı yerine getirecek olsa da,

işçiyle yazılı iş sözleşmesi düzenleyen ve ücret ödeme yükümlülüğü bulunan özel istihdam bürosu olduğundan, işçinin 5510 sayılı Kanun, 6331 sayılı Kanun ve 4447 sayılı Kanun kapsamındaki yükümlülüklerinden yine özel istihdam bürosu sorumlu olacaktır.

Ancak 4857 sayılı Kanunun 7 nci maddesi ile getirilen geçici işçi çalıştıran işverenin, 6331 sayılı Kanunun 17 nci maddesinde öngörülen eğitimleri vermekle ve iş sağlığı ve güvenliği açısından gereken tedbirleri almakla, geçici iş ilişkisi kapsamında çalışan işçinin de bu eğitimlere katılmakla yükümlü olduğu hükmü saklı tutulmuştur.

Bu kapsamda, özel istihdam bürosu, işçiye ilişkin işe giriş ve işten ayrılış bildirgesini, aylık prim ve hizmet belgesini, çalışılmadığına dair belge girişini yapmak, primlerini ödemek gibi 5510 sayılı Kanundan doğan yükümlülükleri yerine getirecektir.

Türkiye İş Kurumunun özel istihdam bürolarının iş ve işçi bulmaya yönelik faaliyetlerinin takibi, istihdam üzerinde etkisinin tespiti, faaliyetlerinin kötü niyetli ve haksız rekabete yol açmaması, iş piyasasındaki güncel durumu yakından izleyerek değerlendirme yapabilmesi, iş piyasası politikaları tespit edebilmesi, işgücü piyasasının izlenmesi gibi amaçlarla özel istihdam bürolarının faaliyetlerine yönelik düzenli olarak istatistiki verileri Türkiye İş Kurumuna gönderme zorunluluğu dördüncü fıkrafta hüküm altına alınmıştır. Özel istihdam bürosu, düzenli veriler dışında Türkiye İş Kurumunun talep etmesi halinde diğer bilgi ve belgeleri de göndermekle yükümlüdür.

Ayrıca, özel istihdam bürosu tarafından istihdam amacı ile toplanan verilerin iş ve işçi bulma amacı dışında kullanılamayacağı belirtilerek kişiler hakkında toplanan bilgilerin kötü niyetle kullanımının önüne geçilmesi düzenlenmiştir. Bu sayede kişisel verilerin gizliliğinin ihlal edilmesi de önlenmiş olacaktır.

Beşinci fıkranın (a) bendinde yönetmelikte belirtilecek meslekler haricinde özel istihdam bürosunun menfaat sağlaması yasaklanmıştır.

Beşinci fıkranın (b) bendinde kayıtdışı çalışmanın önlenmesinin yanı sıra çalışanların sosyal güvenlik, ücret ve sendikal örgütlenme hakları güvenceye alınmış, bu güvenceyi ihlal edecek anlaşmalar geçersiz sayılmıştır.

Beşinci fıkranın (c) bendinde özel istihdam bürosu işçisinin geçici iş ilişkisi kurulan işverenin yanında iş görme edimini yerine getirirken diğer özel istihdam bürolarından veya Türkiye İş Kurumundan hizmet almalarını engellenmesine yönelik anlaşmaların geçersiz olduğu düzenlenmiştir.

Madde 8- 5326 sayılı Kabahatler Kanununda düzenlendiği üzere idari para cezalarının objektif ve kıyasa yer vermeyecek şekilde anlaşılır olması ve yasal bir dayanağının bulunması gerekmektedir. Bu çerçevede, maddede düzenlenen idari para cezaları 5326 sayılı Kanuna uygun olarak düzenlenmiştir.

Türkiye İş Kurumundan izin almadan iş ve işçi bulmaya aracılık yapan, Kurumdan izin almamasına veya yetkisi iptal edilmesine rağmen geçici iş ilişkisi düzenleyen, iş arayanlardan ücret alan veya menfaat sağlayan, Kurumdan izin almadan yurt dışına işçi götürmek isteyen gerçek veya tüzel kişilere ait reklam veya iş ve işçi bulma ilanını yayınlayan, Kurumdan izin almadan kendi iş ve faaliyetlerinde çalıştıracakları işçileri yurt dışına götüren, Kurumdan izin almadan yurt dışına işçi götürmek için ilan veren, Kurum tarafından istenilen bilgi ve belgeler ile işgücü piyasasının izlenmesi için gerekli olan istatistiksel bilgileri talebin tebliği tarihinden itibaren Kurumca belirlenen süre dâhilinde ibraz etmeyen, Kurumdan izin almadan veya izin yenilemeden tarımda iş ve işçi bulma aracılık faaliyetinde bulunan gerçek ve tüzel kişiler ile 19 uncu maddenin beşinci fıkrasında yer alan geçersiz anlaşmaların herhangi birini düzenleyen, ek teminatı vermeyen, Kuruma onaylatılmayan, müfettişlerce istenen bilgi, belge, kayıt ve defterleri onbeş gün içerisinde ibraz etmeyen, iş arayanlara ve açık işlere ilişkin bilgileri, iş ve işçi bulma faaliyeti dışında başka bir amaçla kullanan özel istihdam bürosu ve işverene, tarım işçileri ile sözleşme imzalamayan veya imzaladığı sözleşmeyi Kuruma ibraz etmeyen tarım aracılara, Kurum

aracılığı olmaksızın sürekli işçi istihdam eden kamu kurum ve kuruluşlarına, Kurum aracılığı olmaksızın geçici işçi istihdam eden kamu kurum ve kuruluşlarına, Kurum aracılığı olmaksızın işçi istihdam edebilen kamu kurum ve kuruluşlarından işçi alım ilanını Kuruma göndermeyenlere, Kurumca yayımlanan açık iş ilanlarını Kurumdan izin almadan yayımlayanlara, Kurum adını veya kısaltmasını kamuoyunu yanıltacak biçimde kullanan veya Kurumdan yetki almış gibi faaliyet gösteren gerçek veya tüzel kişilere ve kamu kurum ve kuruluşlarının kadro ve pozisyonlarına işçi yerleştirilmesine aracılık yapanlara idari para cezası verilmesi öngörülmüştür. Ayrıca izni olmadığı halde aracılık veya geçici iş ilişkisi yürüten gerçek ve tüzel kişilerden hizmet temin eden işverenlere de idari para cezası uygulanması karara bağlanmıştır.

Madde 9- Yürürlük maddesidir.

Madde 10- Yürütme maddesidir.

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu
Alt Komisyon Raporu

Esas No:1/597

22/2/2016

TBMM Başkanlığınca tali komisyon olarak Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Plan ve Bütçe Komisyonuna, esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen 1/597 esas sayılı İş Kanunu ile Türkiye İş Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, Komisyonumuzun 16.02.2016 tarihli 2’nci toplantısında görüşülmüştür.

Görüşmeler sırasında, konunun daha ayrıntılı olarak ele alınmasını sağlamak amacıyla dokuz üyeden oluşan bir alt komisyon kurulması kararlaştırılmıştır. Alt Komisyon üyeliklerine; Şanlıurfa Milletvekili Mahmut KAÇAR, Adıyaman Milletvekili Behçet YILDIRIM, Çorum Milletvekili Lütfiye İlksen CERİTOĞLU KURT, İstanbul Milletvekilleri Yakup AKKAYA ve Mehmet Ali PULCU, Kahramanmaraş Milletvekilleri Mehmet İlker ÇİTİL ve Fahrettin Oğuz TOR, Uşak Milletvekili Alim TUNÇ ve Zonguldak Milletvekili Ünal DEMİRTAŞ seçilmiştir. Alt Komisyon üyeleri, Şanlıurfa Milletvekili Mahmut KAÇAR’ı Alt Komisyon Başkanlığına seçmişlerdir.

Alt Komisyonun 17 ve 18 Şubat 2016 tarihli toplantılarında; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Avrupa Birliği Bakanlığı, Türkiye İş Kurumu, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Türkiye Ofisi, Türk Tabipleri Birliği, Türkiye Barolar Birliği, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu, Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu, Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu, Hak İşçi Sendikaları Konfederasyonu, Türk Sanayici ve İşadamları Demeyi, Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği temsilcileri katılım sağlamış ve görüşmelere esas Kanun Tasarısı’nın tümü ile maddelerine ilişkin görüşlerini ayrıntılı olarak dile getirmişlerdir.

Kanun Tasarısı üzerinde gerçekleştirilen görüşmeler kapsamında, 1/597 esas sayılı Kanun Tasarısı’nın çerçeve 2,4, 8, 9 ve 10’uncu maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Tasarı’nın çerçeve 1’inci maddesinde kabul edilen önerge ile aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır:

•Özel istihdam büroları aracılığıyla geçici iş ilişkisi kurulabilen hallerden birisi olan ve 29.01.2016 tarihli ve 6663 sayılı Kanun ile 22.05.2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa eklenen “çocuğun ilköğretim çağına gelmesine kadar kısmi süreli çalışma” halinin düzenlendiği fıkra yerine sehven başka bir fıkraya yapılan atıf düzeltilmiş; yine geçici iş ilişkisinin tesis edilebileceği durumlardan birisi olan iş güvenliği bakımından acil olan işler şartındaki “iş güvenliği” kavramı, İş Kanunu ile 20.06.2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunundaki kullanıma uygun olarak “iş sağlığı ve güvenliği” olarak değiştirilmiştir.

•Geçici iş ilişkisinin kurulamayacağı işyerlerinden olan toplu işçi çıkarılan işyerleri için daha önce süresiz olarak öngörülen yasak, sekiz ay ile sınırlandırılmıştır.

•On ve daha az işçi çalıştırılan işyerlerinde Tasarı ile öngörülen on işçiye kadar geçici iş ilişkisi kurma olanağı beş işçi ile sınırlandırılmıştır.

•Geçici iş ilişkisinde işverenin işçiye vermekle yükümlü olduğu eğitimin düzenlendiği fıkra yapılan değişiklikle, daha önce sehven İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu’nun 17’nci maddesinin bütününe yapılan atıf düzeltilerek aynı maddenin altıncı fıkrasına yapılmıştır.

•İşverenin geçici işçi için sağlayacağı temel çalışma koşullarının, doğrudan istihdam durumunda sağlanacak olanlar ile aynı olması koşulunu belirleyen ve 2008/104/EC sayılı Avrupa Birliği Direktifi’nin 5’inci maddesine uygun olarak tasarlanan yeni bir fıkra maddeye eklenmiş; bu değişikliğe koşut olarak aynı konuyu düzenleyen dokuzuncu fıkranın ilgili bendi madde metninden çıkarılmıştır.

Çerçeve 3'üncü maddede yapılan değişiklik ile; Tasarının birinci maddesinin yürürlüğe girmesi ile mevcut geçici iş ilişkisi sözleşmeleri için öngörülen geçiş hükmünde yer alan “Bu Kanununun” ibaresi, mevzuat hazırlama tekniğine uygunluğu sağlamak amacıyla “Bu maddeyi ihdas eden Kanunun” olarak yeniden düzenlenmiştir.

Tasarı'nın çerçeve 5'inci maddesine ilişkin kabul edilen önerge ile aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır:

Geçici iş ilişkisi kurma yetkisi verilecek özel istihdam bürolarından alınması öngörülen teminat miktarının, büronun işçi sayısı, iş hacmi, faaliyet alanı ve şube açıp açmaması gibi hususlar değerlendirilerek Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca on katına kadar artırılabilceği düzenlenmiş; böylece işçileri korumak ve özel istihdam bürolarının faaliyetlerini mevzuata uygun yürütmelerini sağlamak amaçlanmıştır. Ayrıca özel istihdam bürolarının kendi isteğiyle aracılık faaliyetine ve/veya geçici iş ilişkisi kurma yetkisi kapsamındaki faaliyetine son vermesi veya özel istihdam bürosunun aracılık faaliyetinin iptal edilmesi halinde bu faaliyetler için alınan teminattan öncelikle işçi alacaklarının ödeneceği hüküm altına alınmıştır.

Çerçeve 6'ncı maddede yapılan değişiklik ile; birinci ve ikinci fıkralarda mükerrer yazılmış olan “Kuramca verilen özel istihdam bürosu izni” ile “Kuramca verilen geçici iş ilişkisi kurma yetkisi” ibarelerinin yol açtığı anlatım bozukluğu giderilmiştir.

Özel istihdam bürolarının hak ve yükümlülüklerinin düzenlendiği çerçeve 7'nci maddede yapılan değişiklik ile; işçilerden hangi durumlarda hizmet bedeli alınabileceği açıklığa kavuşturularak hizmet bedelinin geçici iş ilişkisinde alınamayacağı, aracılık hizmetlerinde ise yalnızca yönetmelikle istisna tutulan meslek ve pozisyonlar için alınabileceği hüküm altına alınmıştır. Ayrıca 2008/104/EC sayılı Avrupa Birliği Direktifinin 5'inci maddesine uygun olarak tasarlanan ve geçici iş ilişkisi kurulan işçinin temel çalışma koşullarını güvence altına almayı amaçlayan bir hükmün Tasarı'nın çerçeve 1'inci maddesinde yapılan değişiklik ile İş Kanunu'nun ilgili maddesine bir fıkra olarak eklenmesi nedeniyle, 25/6/2003 tarihli ve 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'na eklenmesini öngören çerçeve 7'nci maddenin benzer içerikteki ilgili fıkrası madde metninden çıkarılmıştır. Böylece işçiyi koruyucu hükümlerin İş Kanununda ve daha geniş bir biçimde düzenlenmesi amaçlanmıştır.

Alt Komisyonun kabul ettiği metin, alınan yetki kapsamında düzeltmeye tabi tutulmuştur.

Alt Komisyon Raporumuz; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna arz olunur.

Başkan	Üye	Üye
<i>Mahmut Kaçar</i>	<i>L. İlksen Ceritoğlu Kurt</i>	<i>Mehmet Ali Pulcu</i>
Şanlıurfa	Çorum	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Yakup Akkaya</i>	<i>Fahrettin Oğuz Tor</i>	<i>Mehmet İlker Çitil</i>
İstanbul	Kahramanmaraş	Kahramanmaraş
(Muhalefet şerhimiz ektedir)	(Son toplantıya katılamadı)	
Üye	Üye	
<i>Alim Tunç</i>	<i>Ünal Demirtaş</i>	
Uşak	Zonguldak	
	(Muhalefet şerhim ektedir)	

KARŞI OY YAZISI

"Güvenceli esneklik uygulamalarının hayata geçirilmesi" paketi olarak sunulan bu kanun tasarısıyla, işsizliğin azaltılması, kayıtdışı istihdamın kayıtlı hale getirilmesi, işletmelerin ekonomik olarak büyümeleri ve uluslararası rekabetin güçlendirilmesi gerekçesiyle özel istihdam bürolarına geçici iş ilişkisi kurma yetkisi verilmesi ve uzaktan çalışma adı altında evde çalışmayı içeren yeni esneklik uygulamalarının devreye sokulması ortaya konulmaktadır.

Tasarının, amaç ve hedefleri ile bu hedef ve amaçları gerçekleştirmek için önerdiği kurumsal düzenlemeler ne yazık ki tasarıda belirtildiği gibi yeni güvenceler, istihdam artışı ve kayıtdışının azaltılmasını getirmediği gibi, yeni güvencesiz, korumasız bir işçi kitlesi ortaya çıkaracak, "işçi simsarlığı" nı da hayata geçirecektir. CHP Grubu, bu Tasarının tamamına ilkesel olarak karşıdır.

Karşıoy gerekçelerimiz aşağıda sırasıyla usule ilişkin, Anayasaya aykırılığa ilişkin, uluslararası sözleşmelere uygunluğa ilişkin ve Yasa Tasarısının geneline ilişkin eleştirilerimiz olmak üzere aşağıda detaylı olarak açıklanmaktadır.

1. USUL YÖNÜNDEN ELEŞTİRİLERİMİZ

"İŞ KANUNU İLE TÜRKİYE İŞ KURUMU KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI" başlıklı 10 maddeden oluşan yasa tasarısı, 8 Şubat 2016 tarihinde, TBMM Başkanlığı'na sunulmuştur. Söz konusu yasa tasarısı, TBMM'ye sunulmasının hemen ardından Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna sevk edilmiştir. 16 Şubat 2016 tarihinde başlayan Komisyon görüşmeleri sonucunda alt komisyon kurulmasına karar verilmiştir. Alt Komisyon çalışmalarına 17 Şubat tarihinde başlamış ve çalışmalar 18 Şubat tarihinde sona ermiştir.

Yapılan alt komisyon çalışmalarında ana muhalefet partisi milletvekilleri olarak usule ilişkin aşağıdaki eleştirilerimiz dikkate alınmamıştır.

1. Söz konusu yasa tasarısı niteliği itibarıyla, TBMM'ye sevk edilmeden önce 2010 yılında yapılan Anayasa değişikliği ile anayasal bir kurum olarak tanımlanmış olan Ekonomik ve Sosyal Konsey'e sunulmamıştır.

2. Ayrıca ilgili sivil toplum örgütleri ve sendikaların da görüşleri alınmamıştır. Sendikalarla yapılan toplantılarda bu yasa tasarısı hususunda sadece bilgilendirilmişlerdir. Alt komisyon görüşmelerinde, bu durumdan rahatsız oldukları sendikalarca da açık bir biçimde ifade edilmiştir.

3. Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu tarafından sivil toplum örgütleri görüşmeler esnasında toplantılara çağırılmış, ancak söz konusu Yasa Tasarısından etkilenecek toplumsal kesimlerinin görüşleri, alt komisyonda zaman zaman şeklen dinlenmiş, ancak hiç dikkate alınmamıştır.

4. Söz konusu Yasa Tasarısının getirdiği krusal düzenlemelerin 5018 Sayılı Kanun çerçevesinde etki analizleri yapılmadığı gibi, halen uygulanmakta olan ve Genel Bütçe kapsamında büyük miktarda kaynak aktarılan tarıma ve mevsimlik çalışanların sorunlarının çözülmesine yönelik projelere etkisi de hesaplanmamıştır.

2. ANAYASAYA AYKIRILIK YÖNÜNDEN ELEŞTİRİLERİMİZ

Anayasamızdaki sözleşme hürriyeti gerekçe gösterilerek Özel İstihdam Büroları ve işçi kiralayan işverenler arasında yapılan ticari sözleşmelerin bir uzantısı olarak tanımlanan ve işçinin hür iradesi ile imzaladığı varsayımına dayalı olarak kurulacağı düşünülen "Geçici İş İlişkisi Sözleşmesi", ülkemizdeki yoksulluk ve iş bulma zorlukları göz önüne alındığında ayağı yere basmayan bir sözleşme türüdür ve işçiyi baştan güvencesizliğe ve yoksulluğa mahkum etmektedir. İşçi simsarlığını ve emeğin bir mal gibi alınıp satılmasını yasal hale getiren bu düzenleme, tüm işleri ve işkollarını kapsar nitelikte geniştir. Yasa Tasarısında kamu işyerleri ve yeraltı madenleri kapsam dışı bırakılmış gibi tanımlansa da bu tür işyerlerindeki alt-işverenler için bir kısıtlama getirilmemiş olması nedeniyle bu kısıtlamada aslında bir kısıtlama değildir. Bu nedenle hiçbir iş ya da işkolu istisna edilmemektedir. Bu yasa tasarısıyla getirilen yeni sistemde çalışanların işverenlerden korunması mümkün değildir. İşçiler fiilen örgütlenme ve grev haklarından mahrum edilmektedir. İşçilerin çalışma ve sözleşme özgürlükleri göstermelik bir sözleşmeye ki bu sözleşmenin detaylarının da yönetmelikle belirleneceği, sınırlarının ne olacağının bilinmediği bir durum tanımlanmaktadır.

Bu hal Anayasanın "Çalışma ve Sözleşme Hürriyeti" başlıklı 48. Maddesindeki "irade özgürlüğüne" uymamakta, onu yok etmektedir. Anayasaya göre; "Herkes dilediği alanda

çalışma ve sözleşme hürriyetine sahiptir". Ancak mesleki anlamda geçici iş ilişkisi, özü itibarı ile bu Anayasa hükmüne aykırıdır. İşçinin yaptığı sözleşme ile iradesi elinden alınmakta, herhangi bir üretim unsuru gibi değişik işverenlerin elinde dolaştırılmaktadır. Yani "insan işçi", "meta işçiye" çevrilmiştir.

Aynı şekilde bu düzenleme, Anayasanın "Devletin Temel Amaç ve Görevleri" başlıklı 5. Maddesinde belirtilen kıstaslara da uymamaktadır. Devlet, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak, kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak şekilde sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddî ve manevî varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmak amaç ve görevindedir. Ancak yapılmak istenen düzenleme ile engeller kaldırılmak yerine yeni engeller yaratılmakta, yoksul insanların üzerinden para kazanmanın yolu açılmaktadır.

Bu düzenleme aynı zamanda, "Kanun Önünde Eşitlik" başlığı ile düzenlenen 10. Madde hükümlerine de aykırıdır. Çünkü geçici iş ilişkisi sözleşmesi imzalayan bir işçiye diğer işçilerden farklı bir statüye sokmakta ve onu emsallerinden olumsuz yönde ayırmaktadır.

Öte yandan yapılmak istenen düzenleme Anayasanın 49. Maddesinde düzenlenen "Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir" başlıklı temel düzenlemeye de aykırıdır. Anayasada, "Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır" denilmektedir. Ancak yapılan düzenleme her yönü ile bu temel kurala uymamaktadır. Düzenleme işsizleri korumadığı gibi çalışma barışını da bozmaktadır.

Yine benzer şekilde, yapılmak istenen düzenleme Anayasa'nın "Ücrette Adalet Sağlanması" başlıklı 55. Maddesine de aykırı bulunmaktadır. Bilineceği üzere ödünç iş ilişkisinin temelinde emsallerine göre daha ucuz maliyetli işçi temini düşüncesi yatmaktadır.

Çalışanlar, özellikle kiralık işçilerin örgütlenme ve toplu pazarlık hakları ellerinden alınmaktadır. Anayasamızın 51 ve 53. Maddelerinde tanımlanmış olan örgütlenme ve toplu pazarlık özgürlükleri getirilen bu yasa tasarısıyla kullanılamaz hale getirilmektedir. Söz konusu kiralık işçilik sistemi ve uzaktan çalışma sistemleri çalışanları, İş Kanunu, Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununun hükümlerinden fiilen yararlanamaz hale getirmektedir.

3. ULUSLARARASI SÖZLEŞMELERE UYGUNLUK AÇISINDAN ELEŞTİRİLERİMİZ

Yasa Tasarısı'nın gerekçesinde söz konusu düzenlemelere esas gösterilen uluslararası sözleşmeler ve AB Direktiflerine de uygunluk sorunu bulunmaktadır. Söz konusu düzenleme her şeyden BİRLEŞMİŞ MİLLETLER EKONOMİK, SOSYAL VE KÜLTÜREL HAKLAR ULUSLARARASI SÖZLEŞMESİ'nin Çalışma Hakkı başlıklı 6. Maddesine, Adil Ve Uygun İşte Çalışma Şartları başlıklı 7. Maddesine, Sendikal haklar Başlıklı 8. Maddesine ve Yaşama Standardı Hakkı başlıklı 11. Maddesine açık aykırılık taşımaktadır. Söz konusu sözleşme ülkemiz tarafından 2000 yılında imzalanmış ve TBMM tarafından da 2003 yılında da onaylanmıştır¹. Yine, bu alanda bir diğer uluslararası sözleşme de Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartıdır. Söz konusu Yasa Tasarısı, bu sözleşmenin Adil çalışma koşullarına sahip olma hakkı (m. 2), Güvenli ve sağlıklı çalışma koşulları hakkı (m. 3), Meslek ve istihdamda cinsiyete dayalı ayrımcılık yapılmaksızın fırsat ve muamele eşitliği hakkı (m. 20), Çalışanların, çalışma koşullarının ve ortamının düzenlenmesi ve iyileştirilmesine katılma hakkı (m. 22), İşten çıkarılma durumlarında korunma hakkı (m. 24), İşverenlerin acze düşmesi halinde çalışanların alacak taleplerinin korunması hakkı (m. 25) ve Onurlu çalışma hakkı (m. 26) maddelerine de aykırılık taşımaktadır. Söz konusu Avrupa Gözden Geçirilmiş Sosyal Şartı da 2007 yılında Türkiye tarafından Kabul edilerek yürürlüğe girmiştir². Her iki sözleşme de Anayasamızın 90. Maddesi çerçevesinde iç hukuk normları olarak uygulanmak zorundadır.

Diğer yandan kiralık işçilik ve uzaktan çalışmaya yönelik ILO'nun 181 Sayılı Özel İstihdam Büroları Sözleşmesi, 177 Sayılı Evde Çalışma Sözleşmesi ile 189 Sayılı Ev İşçileri Sözleşmesi ile Avrupa Birliğinin Özel istihdam bürolarına ilişkin 2008/104 Sayılı Direktifi bulunmaktadır. Söz konusu sözleşmeler ve Direktif Anayasamızın 90. Maddesi çerçevesinde onaylanmamasından dolayı bir bağlayıcılığa sahip değilse de, ilgili AB direktifi ile Türkiye tarafından onaylanmayan ILO'nun 181 sayılı özel istihdam bürolarına ilişkin sözleşmesi ve bu sözleşmeyle ilgili 188 sayılı tavsiye kararında yer alan işçilerin korunmasına ilişkin normlar da dikkate alınmamıştır.

¹ Türkiye ESKHUS'u, 15 Ağustos 2002 tarihinde imzaladıktan sonra, 23 Eylül 2003 tarihinde BM'ye onayladığını bildirmiştir.¹ İkizi olarak bilinen "Kişisel ve Siyasal Haklar Uluslararası Sözleşmesi" ile eş-zamanlı imzalanan sözleşmenin onaylanmasına ilişkin 4867 yasa 4 Haziran 2003 tarihinde TBMM'de kabul edildikten sonra Bakanlar Kurulu'nun 10 Temmuz 2003 tarihinde 2003/5923 sayılı kararıyla da ikinci onay işlemi gerçekleştirilmiştir.

² Türkiye Büyük Millet Meclisi Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartını 27/9/2006 tarihli ve 5547 sayılı Kanunla onaylamış ve Dışişleri Bakanlığı'nın 2/3/2007 tarihli ve HUMŞ/161 sayılı yazısı üzerine, 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanunun 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 22/3/2007 tarihinde kararlaştırılarak 7 Nisan 2007 tarihli ve 26488 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

4- GENEL ELEŞTİRİLERİMİZ

Siyasi/ideolojik bakış ve neoliberal iktisat politikası anlayışlarıyla hazırlanan bu kanun tasarısı, özel istihdam bürolarına işçi kiralama yetkisi getirme ve uzaktan çalışma adı altında evde çalışma sistemiyle yeni bir işgücü piyasası düzenlemeleri getirmektedir. Bu Tasarıyla özel istihdam bürolarına (ÖİB) geçici iş ilişkisi kurma yetkisi verilmekte ve Avrupa uygulamasında bu yetkiyle donanmış ÖİB'lerinin istihdamı arttırdığı, işsizliği ve kayıtdışılığı azalttığı iddiasına dayanılmaktadır. Ancak, Avrupa ülkelerinde istihdam piyasası ve beraberinde devletlerin sunmuş olduğu koruma önlemleri, çalışanların hak ve özgürlükleri ile sosyal güvenlik destekleri ile ülkemizdeki koşullar denk değildir. Yasa tasarısının gerekçesinde de görüleceği gibi asıl amaç olarak tanımlanan işsizliğin azaltılmasının birçok yolu bulunmaktadır. Bunlardan en önemlisi ise üretim ve istihdam yaratıcı işleri yeniden düşünmek ve kamusal yatırımları arttırmaktır. Varolan işletmelerde çalışanlara çalışma mevzuatı gereğince verilmiş yasal hakları çerçevesinde ortaya çıkan işgünü kayıplarını bir anomali olarak gören bu yaklaşım, sermaye için uygun ortam yaratmayı hedeflemekte, ancak bunu da çalışanların haklarını fiilen ortadan kaldıracı bir kurumsal düzenlemeye giderek yapmayı hedeflemektedir. Varolan fomal alanı daraltarak atipik istihdam alanlarını genişletmek uzun vadeli yapısal bir çözüm değildir. Çalışma hak ve özgürlüğünün korunması için işçinin işyerinin belli olmasının, kuralsız/örgütsüz çalıştırılmamasının mücadelesi verilmelidir. Devletin koruyucu konumu ve sosyal devlet olma bunu gerektirir. Ödünç iş ilişkisi, işsizliğe çare olmayacak, tam tersi işgücünün sömürsüne yol açacaktır. Yasa tasarısında belirtildiği gibi Türkiye işgücü piyasası katı bir piyasa değildir. Halihazırda 4857 Sayılı İş Kanunuyla esnek çalışma modellerinin neredeyse tamamı Türk çalışma yaşamına girmiş ve yasal bir çerçeve ile de tanımlanmıştır. Bugün için gelinen noktada yeni bir esnek çalışma ilişkisi yaratacak olan ödünç iş ilişkisi ile uzaktan çalışma kamuoyu ve sosyal taraflar nezdinde tartışmaya açılmadan kanunlaştırılmaya çalışılmaktadır. Hatta işçi sendikalarına dayatılmaktadır. Düzenleme, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 2, 5, 7, 11, 12,15, 17,18,19, 20, 21, 29. Maddeleriyle işçi lehine sağlanan kısıtlı bir şekilde işçinin iş akdini feshe karşı korumaya yönelik hakları ile çalışma koşulları ve izin türlerini de kiralık işçiler açısından ortadan kaldırmaktadır. Dolaylı olarak ödünç işçilik, halen çalışan işçilerin istihdamlarını da olumsuz etkileyecektir. Yine, kiralık işçilerin kiralama dönemi sonrasında ücret güvencelerinin olmaması da kayıtdışına çıkışlarına neden olacak bir düzenleme olduğundan kayıtdışı çalışmanın önleneceği savı da geçersiz kalmaktadır.

Kanun tasarısının önemli sorunlarından birisi de, özel istihdam bürolarını denetleyecek yeterli denetleme mekanizmalarının oluşturulmaması ve özel istihdam bürolarının işçilerin yasal haklarını ihlal etmesi halinde, işçilerin yasal haklarının yeterli düzeyde güvenceye kavuşturulmamasıdır.

Yine tasarıya göre özel istihdam bürolarının kiraya verdiği işçilerin özel istihdam bürosunun işçisi olduğunun kabul edilmesi ve hem asıl işverene, hem alt işverene kiralık işçi verilebilmesi ile üretimden dolayı kar sağlayacak olan asıl işveren, 4857 sayılı yasanın kendisine yüklediği tüm yükümlülüklerden kurtulmakta, işçinin yasal haklarını elde edebilmesinin yükümlüsü olan asıl işverenin işçiye karşı yasal sorumluluğu kalmamaktadır. Bu durum ise evrensel iş hukukunun temel ilkelerine aykırı olduğu gibi, iş ve çalışma barışına dinamit koymaktadır.

Aynı şekilde yasa tasarısında özel istihdam büroları aracılığıyla iş imkanı sağlanan kişilerin çalışmadıkları sürece nasıl geçineceği ve sosyal güvenlik primlerini nasıl ödeyeceği konusunda mekanizmalar yaratılmamıştır. Bu kişiler insan onuruna yaraşır sürekli bir iş ve çalıştıkları iş üzerinden özlük haklarına sahip olamayacaktır. Bu çalışma şekli daha önce sözü edildiği gibi çalışanları kıdem ve kademe yükselme gibi işin kendi içinde gelişimi ve kariyer süreçlerinden de uzak tutacak ve ikili işgücü piyasasını üçlü bir piyasa yapısına dönüştürecektir.

Ayrıca bu düzenleme ile geçici çalışan kesim, örgütlenme, sendikalaşma imkanı bulamayacak, toplu iş sözleşmelerinin getirmiş olduğu haklardan mahrum bırakılacaktır. İşin geçici ve güvencesiz olması çalışanlara daha fazla mobing yapılması ihtimalini de beraberinde getirecek; sonuçta bu işlerde çalışan kişiler emek sömürüsüne ve baskıya daha fazla maruz kalabileceklerdir.

Yine, alt komisyon görüşmeleri esnasında Çalışma Bakan Yardımcısı tarafından da itiraf edildiği üzere, bu çalışma biçimi hayata geçirildiği takdirde her sektörde kiralık işçiler çalıştırılabilecek, gemiadamları, havayolları, ağır ve tehlikeli işler, inşaat işkolu gibi işler ve işkollarında kiralık işçiler çalıştırılabileceği gibi, kamu işyerleri ve maden işyerlerinde de alt işverenlerin özel hukuk tüzel veya gerçek kişileri olmaları nedeniyle bu sektörlerde de çalıştırılabileceklerdir. Bu nedenle de yasa tasarısı kapsam açısından gerçekte herhangi bir kısıtlama getirmemektedir.

Tasarı, iktidarın 2003 yılından bu tarihe kadar iş mevzuatımıza bir türlü sokmayı başaramadığı "geçici iş ilişkisi" ve bu yetkiyle donanmış ÖİB ile "kiralık ve güvencesiz

işçiliği", yasalaştırmak peşindedir. Bilindiği gibi, AKP Hükümetinin 26 Haziran 2009'da istihdam koşullarını esnekleştirmek gerekçesiyle getirdiği bu yöndeki düzenleme Cumhurbaşkanı Sn. Gül'ün geri çevirmesiyle akamete uğramıştı. Cumhurbaşkanının 9 Temmuz 2009 tarihli geri gönderme gerekçesindeki veto gerekçeleri ne yazık ki yine giderilmemiştir.

Türkiye gibi yüksek oranlı bir kayıt dışı istihdam koşullarının geçerli olduğu, bir başka ifadeyle "mutlak esneklik" koşullarının istihdamın üçte birinden fazla bir bölümünü içerdiği (buna Suriyeli göçmenlerin ve diğer yabancı kaçak işçilerin sayısı dahil değildir) bir ülkede, hâlâ yarım zamanlı çalışma, kısmî süreli çalışma, geçici iş ilişkisi gibi esnek istihdam biçimlerini yaygınlaştırmayı Avrupa ve Dünyaya uyum sağlamak olarak pazarlamanın samimiyetsizliği açıktır.

Özellikle de kiralık veya ödünç işçilik biçimindeki geçici iş ilişkileri modern iş ilişkilerini değil, modern kölelik ilişkilerini tarif eder. Nitekim ILO'nun ilk Sözleşmeleri de bu tür çalışma biçimlerinin önlenmesi amacını taşımaktaydı. Bu nedenle kamusal iş aracılık sistemleri devreye sokulmuştur. Bu düzenleme ile adeta leasing ile makine veya araç kiralalar gibi örgütlenme ve toplu sözleşme haklarından yoksun olan işçinin/çalışanın kiralınması yöntemi, Ortaçağlara dönüş gibidir.

Uzaktan çalışma adı altında çalışma yaşamı daha da Esnek Hale Getirilerek İş Cinayetlerine Davetiye çıkarılmaktadır. Getirilen bu düzenleme ile İş Kanunu'nun 14. Maddesi değiştirilmiş ve "uzaktan çalışma" ya ilişkin hükümler iş kanununa eklenmiştir. Uzaktan çalışma niteliği gereği işyeri olarak tanımlanan alanın dışında işçinin evinde, ya da farklı bir mekândan işverenin işini yapmasıdır. Bu esnekleştirme ve kuralsızlaştırma politikalarının bir parçasıdır. Özellikle 2003 yılında İş Kanunu'nun çıkarılması esnasında bu "uzaktan çalışma" tartışılmış ve Kanun tasarısında olmasına rağmen kanun metninden çıkarılması düzenlenmişti.

Özellikle istihdamın yaklaşık resmi rakamlara göre % 32,5'inin enformel olarak çalıştığı ülkemizde bu düzenleme kayıtdışılığı arttıracaktır. Düzenlemenin yapılaş gerekçesinde teknolojik olarak ileri teknoloji sektörlerde çalışanlar açısından bir ihtiyaç olduğu dile getirilmektedir. Ancak, Bu düzenleme esas itibarıyla evde çalışmayı düzenlemektedir. Ev eksenli çalışma sosyal güvenceden ve örgütlenmeden uzakta olduğundan maliyetlerini azaltmak isteyen firmaların başvurduğu en önemli yollardan biridir. İşveren işyerinin yer kirasından, elektrik/su giderinden; işçilere sunması gereken servis, sigorta, yemek, tatil, mesai, kreş gibi temel hizmetlerden kurtulmaktadır.

Yukarıda ifade edildiği üzere ev eksenli çalışanların örgütlenmesi başlı başına bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu sorunun kaynağında yatan nedenlerden biri kadınların çoğunlukla dört duvar arasında diğer kadınlarla ilişki kuramayacak şekilde çalışıyor olmasıyken bir diğer neden de formel sektörlerde örgütlü sendikaların böyle atipik istihdam biçimlerine yanıt vermede yetersiz kalması ve sendikaların toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda ürettikleri politikaları hayata geçirmelerindeki eksikliklerdir.

Ev eksenli çalışanların aldıkları ücretler çok düşüktür. Yapılan işin miktarı ise çok uzun çalışma saatlerini -hatta işin bitirilmesi için yaşlıların ve çocukların da yardımını-gerektirmektedir. Kazanılan paranın azlığı, kadınların daha çok iş alarak daha fazla çalışmalarına neden olmaktadır. Bu konuda yapılan araştırmalar kadınların duruma göre günde 18 saate kadar çalıştıklarını göstermektedir.

Dolayısıyla kadınlar tüm gün eve hapsolarak aldıkları siparişi yetiştirmeye çalışmaktır. Ayrıca, annelerine yardım etmek zorunda kalan kız çocukları eğitimden yoksun kalmaktadırlar. İşçi sağlığı ve iş güvenliğinin varlığından bahsetmek ise mümkün değildir. Birbirinden farklı alanlarda üretim yapan kadınlar birçok hastalığa ve yaralanmaya da maruz kalmaktadırlar. Örneğin, deri sektörüne üretim yaparken kullandıkları kimyasal yapıştırıcılar yüzünden felç geçiren kadınlar vardır. Dolayısıyla, kadınlar başta olmak üzere hane halkının sağlığı risk altındadır.

Yine bu çeşit çalışma özellikle tekstil sektöründe enformel çalıştırmanın yaygınlaşmasının bir aracı olarak kullanıldığı önceki yıllarda çalışma bakanlığı müfettişlerince de defalarca tespit edilen bu çalışma biçiminde işyerinin mekânsal olarak ortadan kaldırılması, işverenin iş sağlığı ve güvenliği yükümlülüklerini ortadan kaldıracığı gibi ücretsiz aile işçiliğini ve dayıbaşı sistemini, iş kazalarını, güvencesiz çalışmayı da yaygınlaştıracaktır.

Ayrıca Uzaktan çalışmayla çalışma sürelerine ilişkin sınırlar ortadan kalkacak, sendikal örgütlenme olumsuz etkilenecektir. Ücretlerin düşmesine neden olacaktır. Üretim sürecinin parçalanması yaygınlaşacaktır. İşverenlerce yapılan hammaddelerin kontrolü mümkün olmayacaktır. Ev ortamında kimyasallar ve sağlığa zararlı maddeler kullanılabilir.

Uzaktan çalışma aynı zamanda kuralızsız, güvencesiz çalışmayı aile emeğinin ve kadın-çocuk emeğinin sömürülmesini doğuracaktır. Ayrıca kadınları evden çalışmaya ve eve mahkum eden kadınların çalışma hayatında görünür olmasını engelleyecek bir düzenlemedir.

Aynı şekilde söz konusu yasa tasarısındaki düzenlemelere göre iş hukukumuzdaki işçi, işyeri ve iş sözleşmesi tanımları çerçevesinde bakıldığından ev eksenli çalışmanın statüsü

belirsiz kalmaktadır. Benzer bir belirsizlik ücretler konusunda da karşımıza çıkmaktadır. Ev eksenli çalışan kadınların taleplerinden biri olarak asgari ücret, işin devamlılığının olmaması nedeniyle uygulanamamakta, işveren bu konuda zorlanamamaktadır. Nitekim, bu madde teklifinde de özellikle ücret hakkına ilişkin esaslı neden ayrımı getirilmektedir. Yine emsal işçi kavramı getirilmektedir. Bu iki fark nedeniyle ücret ve diğer haklar açısından bir ayrımcılık söz konusudur. Bu düzenleme ILO 177 sayılı sözleşmeyle uyuşmamaktadır. Yapılması gereken evde yapılacak çalışmaların alanını belirlemek ve güvenceli, güvenli hale getirmektir.

SONUÇ OLARAK

Sonuç olarak, kiralık işçilik ve uzaktan çalışma gibi düzenlemelerin, iktidarın "işsizliği azaltacağız, kayıtdışılığı önleyeceğiz" şeklindeki siyasi çıkışlarıyla sermayeye dikensiz gül bahçesi yaratmak adına politik bir malzeme olarak kullanılması yanında esas olarak iş hukukumuzda çalışan haklarına yönelik önemli gedikler açacak, bu kanun kapsamında çalışacak işçileri 4857 sayılı yasanın getirmiş olduğu önemli güvencelerden yoksun bırakacak bu Tasarı, sosyal tarafların görüşleri dahi alınmaksızın hazırlanması bakımından diyalog sorunları içermektedir, Anayasaya ve uluslararası sözleşmelere aykırılıklar içermektedir ve genel gerekçesi Tasarının gerçek gerekçelerini adeta perdelemek üzere hazırlanmıştır.

İş ve çalışma yaşamında devletin asıl görevi çalışanları korumaktır. Bu yüzden asıl olarak yapılması gereken çalışma hayatında insanca çalışma koşullarını sağlayacak insanların kölelik koşullarında çalıştırılmalarına son verecek sosyal ve halktan yana politikalar üretmektir. Emek üzerinden yaratılan servetlerin küçük bir zümrenin elinde toplanmasını bertaraf eden, çokça üreten ama hakça bölüşen bir sistemi yaratmakla bu sorunlara çözüm bulabiliriz. Bu çerçevede politika değişiklikleri ile yasa değişiklikleri bir arada değiştirilmelidir

Bu nedenle yukarıda sayılan tüm sorun alanları nedeniyle Alt Komisyonun CHP'li üyeleri olarak bu Tasarının bütününe karşı olduğumuzu belirtiriz.

22 Şubat 2016

Yakup Akkaya
İstanbul

Ünal Demirtaş
Zonguldak

ALT KOMİSYON METNİ

**İŞ KANUNU İLE TÜRKİYE İŞ KURUMU KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 7- Geçici iş ilişkisi, özel istihdam bürosu aracılığıyla ya da holding bünyesi içinde veya aynı şirketler topluluğuna bağlı başka bir işyerinde görevlendirme yapılmak suretiyle kurulabilir.

Özel istihdam bürosu aracılığıyla geçici iş ilişkisi, Türkiye İş Kurumunca izin verilen özel istihdam bürosunun bir işverenle geçici işçi sağlama sözleşmesi yaparak bir işçisini geçici olarak bu işverene devri ile;

a) 13 üncü maddenin beşinci fıkrası ile 74 üncü maddede belirtilen hallerde, işçinin askerlik hizmeti halinde ve iş sözleşmesinin askıda kaldığı diğer hallerde,

b) Mevsimlik tarım işlerinde,

c) Ev hizmetlerinde,

d) İşletmenin günlük işlerinden sayılmayan ve aralıklı olarak gördürülen işlerde,

e) İş sağlığı ve güvenliği bakımından acil olan işlerde veya üretimi önemli ölçüde etkileyen zorlayıcı nedenlerin ortaya çıkması halinde,

f) İşletmenin iş hacminin öngörülemeyen ölçüde artması halinde,

g) Dönemsellik arz eden iş artışları halinde,

kurulabilir.

Geçici işçi sağlama sözleşmesi ikinci fıkranın (a) bendinde sayılan hallerin devamı süresince, (b) ve (c) bentlerinde sayılan hallerde süre sınırı olmaksızın, diğer bentlerde sayılan hallerde ise en fazla dört ay süreyle kurulabilir. Yapılan bu sözleşme ikinci fıkranın (g) bendi hariç toplam sekiz ayı geçmemek üzere en fazla iki defa yenilenebilir. Geçici işçi çalıştıran işveren, belirtilen sürenin sonunda aynı iş için altı ay geçmedikçe yeniden geçici işçi çalıştıramaz.

29 uncu madde kapsamında toplu işçi çıkarılan işyerlerinde sekiz ay süresince, kamu kurum ve kuruluşlarında ve yer altında maden çıkarılan işyerlerinde bu maddenin ikinci fıkrası kapsamında geçici iş ilişkisi kurulamaz.

Geçici işçi çalıştıran işveren, grev ve lokavtın uygulanması sırasında 18/10/2012 tarihli ve 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununun 65 inci maddesi hükümleri saklı kalmak kaydıyla geçici iş ilişkisiyle işçi çalıştıramaz.

İkinci fıkranın (f) bendi kapsamında geçici iş ilişkisi ile çalıştırılan işçi sayısı, işyerinde çalıştırılan işçi sayısının dörtte birini geçemez. Ancak, on ve daha az işçi çalıştırılan işyerlerinde beş işçiye kadar geçici iş ilişkisi kurulabilir. İşçi sayısının tespitinde, kısmi süreli iş sözleşmesine göre çalışanlar, çalışma süreleri dikkate alınarak tam süreli çalışmaya dönüştürülür. Geçici işçi sağlama sözleşmesi ile çalışan işçi, 30 uncu maddenin uygulanmasında özel istihdam bürosu ve geçici işçi çalıştıran işverenin işçi sayısına dâhil edilmez.

Geçici işçi çalıştıran işveren, iş sözleşmesi feshedilen işçisini fesih tarihinden itibaren altı ay geçmeden geçici iş ilişkisi kapsamında çalıştıramaz.

Geçici işçi, geçici işçi çalıştıran işverenden özel istihdam bürosunun hizmet bedeline mahsup edilmek üzere avans veya borç alamaz.

Geçici işçi çalıştıran işveren;

a) İşin gereği ve geçici işçi sağlama sözleşmesine uygun olarak geçici işçisine talimat verme yetkisine sahiptir.

b) İşyerindeki açık iş pozisyonlarını geçici işçisine bildirmekle ve Türkiye İş Kurumu tarafından istenecek belgeleri belirlenen sürelerde saklamakla yükümlüdür.

c) Geçici işçinin iş kazası ve meslek hastalığı hallerini özel istihdam bürosuna derhal, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 13 üncü ve 14 üncü maddelerine göre ilgili mercilere bildirmekle yükümlüdür.

d) Geçici işçileri çalıştırdıkları dönemlerde, işyerindeki sosyal hizmetlerden eşit muamele ilkesince yararlandırır. Geçici işçiler, çalışmadıkları dönemlerde ise özel istihdam bürosundaki eğitim ve çocuk bakım hizmetlerinden yararlandırılır.

e) İşyerindeki geçici işçilerin istihdam durumuna ilişkin bilgileri varsa işyeri sendika temsilcisine bildirmekle yükümlüdür.

f) 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 17 nci maddesinin altıncı fıkrasında öngörülen eğitimleri vermekle ve iş sağlığı ve güvenliği açısından gereken tedbirleri almakla, geçici işçi de bu eğitimlere katılmakla yükümlüdür.

Geçici işçinin, geçici işçiyi çalıştıran işverenin işyerindeki çalışma süresince temel çalışma koşulları, bu işçilerin aynı işveren tarafından aynı iş için doğrudan istihdamı halinde sağlanacak koşulların altında olamaz.

Özel istihdam bürosu aracılığıyla geçici iş ilişkisi, geçici işçi ile iş sözleşmesi, geçici işçi çalıştıran işveren ile geçici işçi sağlama sözleşmesi yapmak suretiyle yazılı olarak kurulur. Özel istihdam bürosu ile geçici işçi çalıştıran işveren arasında yapılacak geçici işçi sağlama sözleşmesinde; sözleşmenin başlangıç ve bitiş tarihi, işin niteliği, özel istihdam bürosunun hizmet bedeli, varsa geçici işçi çalıştıran işverenin ve özel istihdam bürosunun özel yükümlülükleri yer alır. Geçici işçinin, Türkiye İş Kurumundan veya bir başka özel istihdam bürosundan hizmet almasını ya da iş görme edimini yerine getirdikten sonra geçici işçi olarak çalıştığı işveren veya farklı bir işverenin işyerinde çalışmasını engelleyen hükümler konulamaz.

Sözleşmede belirtilen sürenin dolmasına rağmen geçici iş ilişkisinin devam etmesi halinde, geçici işçi çalıştıran işveren ile işçi arasında sözleşmenin sona erme tarihinden itibaren belirsiz süreli iş sözleşmesi kurulmuş sayılır. Bu durumda özel istihdam bürosu işçinin geçici iş ilişkisinden kaynaklanan ücretinden, işçiyi gözetme borcundan ve sosyal sigorta primlerinden sözleşme süresiyle sınırlı olmak üzere sorumludur.

Geçici işçi, işyerine ve işe ilişkin olmak kaydıyla kusuru ile neden olduğu zarardan geçici işçi çalıştıran işverene karşı sorumludur.

İşverenin, devir sırasında yazılı rızasını almak suretiyle bir işçisini, holding bünyesi içinde veya aynı şirketler topluluğuna bağlı başka bir işyerinde iş görme edimini yerine getirmek üzere geçici olarak devretmesi halinde de, geçici iş ilişkisi kurulmuş olur. Bu fıkra kapsamında geçici iş ilişkisi, yazılı olarak altı ayı geçmemek üzere kurulabilir ve en fazla iki defa yenilenebilir. İşçisini geçici olarak devreden işverenin ücret ödeme yükümlülüğü devam eder. Geçici iş ilişkisi kurulan işveren, işçinin kendisinde çalıştığı sürede ödenmeyen ücretinden, işçiyi gözetme borcundan ve sosyal sigorta primlerinden devreden işveren ile birlikte sorumludur. Dördüncü, beşinci, onikinci fıkralar ve dokuzuncu fıkranın (a), (d) ve (g) bentleri ile (e) bendinin birinci cümlesinde düzenlenen hak ve yükümlülükler bu fıkra göre kurulan geçici iş ilişkisinde de uygulanır.”

MADDE 2- 4857 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin başlığı “Çağrı üzerine çalışma ve uzaktan çalışma” şeklinde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Uzaktan çalışma; işçinin, işveren tarafından oluşturulan iş organizasyonu kapsamında iş görme edimini evinde ya da teknolojik iletişim araçları ile işyeri dışında yerine getirmesi esasına dayalı ve yazılı olarak kurulan iş ilişkisidir.

Dördüncü fıkra göre yapılacak iş sözleşmesinde; işin tanımı, yapılma şekli, işin süresi ve yeri, ücret ve ücretin ödenmesine ilişkin hususlar, işveren tarafından sağlanan ekipman ve bunların korunmasına ilişkin yükümlülükler, işverenin işçiyle iletişim kurması ile genel ve özel çalışma şartlarına ilişkin hükümler yer alır.

Uzaktan çalışmada işçiler, esaslı neden olmadıkça salt iş sözleşmesinin niteliğinden ötürü emsal işçiye göre farklı işleme tabi tutulamaz. İşveren, uzaktan çalışma ilişkisiyle iş verdiği çalışanın yaptığı işin niteliğini dikkate alarak iş sağlığı ve güvenliği önlemleri hususunda çalışanı bilgilendirmek, gerekli eğitimi vermek, sağlık gözetimini sağlamak ve sağladığı ekipmanla ilgili gerekli iş güvenliği tedbirlerini almakla yükümlüdür.

Uzaktan çalışmanın usul ve esasları, işin niteliği dikkate alınarak hangi işlerde uzaktan çalışmanın yapılamayacağı, verilerin korunması ve paylaşılmasına ilişkin işletme kurallarının uygulanması ile diğer hususlar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 3- 4857 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 7- Bu maddeyi ihdas eden Kanunun yayımı tarihinden önce 7 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca bir işçinin yapmakta olduğu işe benzer işlerde çalıştırılması koşuluyla başka bir işverene iş görme edimini yerine getirmek üzere geçici olarak devredilmesi suretiyle kurulmuş bulunan geçici iş ilişkileri sözleşmelerinin süresince devam eder.”

MADDE 4- 25/6/2003 tarihli ve 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki tanım eklenmiştir.

“Özel istihdam bürosu: İş arayanların elverişli oldukları işlere yerleştirilmesine ve çeşitli işler için uygun işçiler bulunmasına aracılık yapmak ve/veya geçici iş ilişkisi kurma faaliyeti yürütmek üzere Kurum tarafından izin verilen gerçek veya tüzel kişiler tarafından kurulan büroları,”

MADDE 5- 4904 sayılı Kanunun 17 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Özel istihdam bürolarının kurulması, faaliyet alanı, geçici iş ilişkisi kurma yetkisinin verilmesi ve denetimi

MADDE 17- Aşağıdaki şartlar dâhilinde aracılık faaliyetine izin verilir:

a) Gerçek kişiler ile tüzel kişileri idare, temsil ve ilzama yetkili kişilerin; Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile Devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkum olmamaları, müflis veya konkordato ilan etmiş olmamaları ve en az lisans mezunu olmaları.

b) İş ve işçi bulma faaliyetlerini gerçekleştirebilecek ölçüde, teknik donanım ve uygun bir işyerine veya internet sitesine sahip olmaları.

c) Nitelikli personel çalıştırmaları.

d) Ticaret veya esnaf sicil kaydı ile vergi numarasını Kuruma ibraz etmeleri.

e) Kurumca belirlenen masraf karşılığını ödemeleri,

f) Kuruma başvuru tarihinde brüt asgari ücret tutarının yirmi katına denk gelen miktarda teminat vermeleri.

Özel istihdam büroları, birinci fıkrada yer alan şartları yerine getirmek kaydıyla şube açabilirler veya sistem ve markasını kullanabilirler. Şube açılması halinde birinci fıkranın (c) ve (f) bentleri uygulanmaz. Kurumca verilen izinler üç yıl süreyle geçerlidir. İzin süresi, iznin sona erme tarihinden en az onbeş gün önce talepte bulunulması ve iznin verilmesinde aranan şartların mevcut olması kaydıyla üçer yıllık sürelerle yenilenebilir.

Başvuru tarihinden önceki iki yıl süresince kesintisiz faaliyet gösteren Kuruma kayıtlı özel istihdam bürolarına;

a) Kurumca yapılacak inceleme sonucunda olumlu rapor düzenlenmiş olması,

b) Geçici iş ilişkisi kurma yetkisi almak üzere Kuruma başvuru tarihinde brüt asgari ücret tutarının ikiyüz katına denk gelen miktarda teminat verilmiş olması,

c) Kurum alacağının bulunmaması,

d) Özel istihdam bürosunun, vadesi geçmiş vergi borcunun bulunmaması, Sosyal Güvenlik Kurumuna prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcunun bulunmaması veya vergi dairesine ve Sosyal Güvenlik Kurumuna olan borcunun 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 48 inci maddesine göre tecil edilmiş, taksitlendirilmiş veya ilgili diğer kanunlar uyarınca yeniden yapılandırılmış olması ve bu tecil, taksitlendirme ve yapılandırmaların devam etmesi,

e) Uygun bir işyerine sahip olması,

hâlinde Kurum tarafından geçici iş ilişkisi kurma yetkisi verilebilir. Özel istihdam bürosunun; işçi sayısı, iş hacmi, faaliyet alanı ve şube açıp açmaması gibi hususlar değerlendirilerek (b) bendinde öngörülen teminat miktarının on katına kadar çıkarılmasına Bakan yetkilidir.

Bakanlıkça uygun görülmesi halinde, başvuru tarihinden önce altı ay süresince kesintisiz faaliyet gösteren Kuruma kayıtlı özel istihdam bürolarına üçüncü fıkranın (b) bendinde öngörülen teminat miktarının iki katı tutarında teminat verilmesi ve aynı fıkra sayılan diğer koşulları taşıması şartıyla, Kurum tarafından geçici iş ilişkisi kurma yetkisi verilebilir.

Kurumca verilen geçici iş ilişkisi kurma yetkisi üç yıl süreyle geçerlidir. İzin süresi, iznin sona erme tarihinden en az onbeş gün önce talepte bulunulması ve iznin verilmesinde aranan şartların mevcut olması kaydıyla üçer yıllık sürelerle yenilenebilir.

Teminat miktarları her takvim yılı başından geçerli olmak üzere brüt asgari ücrete göre yeniden hesaplanarak artırılır. Özel istihdam büroları Şubat ayı sonuna kadar teminat miktarını tamamlamak ya da ek teminat vermek zorundadır.

Özel istihdam büroları iş ve işçi bulmaya aracılık faaliyeti yapar, işgücü piyasası ile istihdam ve insan kaynaklarına yönelik hizmetleri yürütebilir, mesleki eğitim düzenleyebilir ve yetki verilmesi halinde geçici iş ilişkisi kurabilir. Kamu kurum ve kuruluşlarının kadro ve pozisyonları için aracılık faaliyeti yapamaz ve geçici iş ilişkisi kuramazlar.

Kurum tarafından düzenlenen aktif işgücü hizmetleri kapsamındaki kurs ve programlar sonucunda bu faaliyetten yararlananları işe yerleştirmek üzere Kurumla sözleşme yapan yükleniciler, bu programları başarıyla tamamlayanlarla sınırlı kalmak kaydıyla sözleşme çerçevesinde iş ve işçi bulmaya aracılık yapabilir.

Kurumdan izin almaksızın bir işyerinde veya 9/6/2004 tarihli ve 5187 sayılı Basın Kanununda yazılı araçlarla ya da radyo, televizyon, video, internet, kablolu yayın veya elektronik bilgi iletişim araçları ve benzeri yayın araçları ile iş ve işçi bulmaya aracılık yapılamaz ve geçici iş ilişkisi kurulamaz. Basın ve yayın kuruluşları ile diğer bilgi iletişim araçları vasıtasıyla Kurumdan izin almadan iş ve işçi bulmaya aracılık ve geçici iş ilişkisi kurma faaliyeti gösteren kişilere ait reklam ve ilanların yayını yapılamaz.

Özel istihdam bürolarının aracılık faaliyeti ya da geçici iş ilişkisi kurmak suretiyle yurt dışına işçi göndermesi halinde, işçilerin yurt dışı hizmet akitlerinin Kuruma onaylatılması zorunludur.

Özel istihdam bürosunun kendi isteğiyle aracılık faaliyetine veya geçici iş ilişkisi kurma yetkisi kapsamındaki faaliyetine son vermesi halinde teminat, işçi alacakları ile vergi dairesi, Sosyal Güvenlik Kurumu ve Kurum alacaklarının ödenmiş olduğunun belgelenmesi şartıyla özel istihdam bürosunun talebi üzerine iade edilir. Ancak ödenmemiş alacakların bulunması halinde, iade işlemi alacaklar sırasıyla mahsup edildikten sonra yapılır. Özel istihdam bürosunun aracılık faaliyetinin iptal edilmesi halinde birinci fıkranın (f) bendine göre alınan teminat, geçici iş ilişkisi kurma yetkisinin iptal edilmesi halinde ise üçüncü fıkranın (b) bendine

göre alınan teminat, sırasıyla işçi alacakları ile vergi dairesi ve Sosyal Güvenlik Kurumunun özel istihdam bürosundan olan alacakları ödendikten sonra Kuruma gelir kaydedilir.

Özel istihdam büroları, yıl içerisinde yaptıkları iş ve işçi bulmaya ilişkin aracılık faaliyeti, işgücü piyasası ile istihdam ve insan kaynaklarına yönelik hizmetleri, düzenledikleri mesleki eğitim ve yetki verilmesi halinde kurdukları geçici iş ilişkisi ile ilgili olarak üçer aylık dönemler halinde Kuruma düzenli olarak rapor verirler. Bu raporların incelenmesi ve Kurumca değerlendirilmesi sonucunda eksikliklerin tespit edilmesi halinde, raporun bir sureti gereği yapılmak üzere özel istihdam bürosuna gönderilir. Belirtilen süre içerisinde eksikliklerin giderilmemesi halinde raporun bir sureti gereği yapılmak üzere ilgili mercilere gönderilir.

Özel istihdam bürolarının faaliyetlerine ve geçici iş ilişkisine yönelik inceleme, denetim ve teftişi Bakanlık iş müfettişleri tarafından yapılır. Bu durumda özel istihdam büroları, istenilen her türlü bilgiyi vermek ve bu bilgilerin doğruluğunu ispata yarayan defter, kayıt ve belgeleri ibraz etmek zorundadırlar.

Özel istihdam bürolarının kurulması ve faaliyetleri ile inceleme, kontrol, denetim ve teftişe ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

Özel istihdam büroları hakkında bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde, 4857 sayılı Kanun ile 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu hükümleri uygulanır.”

MADDE 6- 4904 sayılı Kanunun 18 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Özel istihdam bürosu kurma izni ve geçici iş ilişkisi kurma yetkisinin iptali

MADDE 18- Kurumca verilen özel istihdam bürosu kurma izni;

a) İzin verilmesi için aranan şartların kaybedilmesi veya taşınmadığının sonradan anlaşılması,

b) 6098 sayılı Kanunun 26 ncı ve 27 nci madde hükümlerine aykırı davranılması,

c) Kurumdan izin almaksızın geçici iş ilişkisi faaliyeti yürütülmesi,

d) Yönetmelikle istisna tutulan meslek mensupları dışında iş arayanlardan doğrudan ya da dolaylı olarak ücret alınması veya menfaat sağlanması,

e) İş arayanlara veya açık işlere ilişkin bilgilerin iş ve işçi bulma faaliyetinden başka bir amaçla toplanması ve/veya kullanılması,

f) İstenen bilgi veya belgeler ile işgücü piyasasının izlenmesi için gerekli olan iş arayanlar, açık işler ve işe yerleştirmelerle ilgili istatistiklerin Kurumca belirlenen süre içerisinde verilmemesi,

g) Çalışma izni bulunmayan yabancı işçi çalıştırıldığının tespit edilmesi,

h) Yurt dışı iş ve işçi bulma faaliyetlerine ilişkin hizmet akitlerinin Kuruma onaylatılmaması,

i) 19 uncu maddenin beşinci fıkrasında sayılan geçersiz anlaşmaların herhangi birinin yapılmış olması,

j) Oniki ay boyunca hiçbir işe yerleştirmeye aracılık gerçekleştirilmemiş olması,

durumlarında (a), (c) ve (j) bentlerinde belirtilen durumların tespiti halinde derhâl; diğer bentlerde sayılan durumlarda ise son fiilin tespit tarihinden geriye yönelik iki yıllık süre içinde aynı bentlere üç kez veya ayrı bentlere altı kez aykırı davranıldığının tespit edilmesi halinde iptal edilir ve üç yıl süre ile izin verilmez.

Kurumca verilen geçici iş ilişkisi kurma yetkisi;

a) Özel istihdam bürosu izninin iptal edilmesi,

b) Geçici iş ilişkisi kurulan işçi sayısının yüzde onunun ücretinin, ödeme gününden itibaren yirmi gün içinde mücbir bir neden dışında ödenmemesi,

c) Bir yıl içinde en az bir işçinin ücretinin, en az üç defa sözleşme ile belirlenen ücretin altında ödenmesi veya süresinde ödenmemesi,

d) Yazılı sözleşme yapma şartına uyulmaması,

e) Geçici iş ilişkisine yönelik 4857 sayılı Kanunun 7 nci maddesinde belirtilen sürelere uyulmaması,

f) İş ilişkisinde 4857 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde düzenlenen eşit davranma ilkesine aykırı davranılması,

g) Kayıtdışı işçi çalıştırıldığıının tespit edilmesi,

durumlarında (a) ve (b) bentlerinde sayılan hallerde derhal; diğer bentlerinde sayılan hallerde ise son fiilin tespit tarihinden geriye yönelik iki yıllık süre içinde aynı bentlere üç kez veya ayrı bentlere altı kez aykırı davranıldığıının tespit edilmesi halinde iptal edilir ve üç yıl süre ile izin verilmez.

Özel istihdam büroları, şubelerinin faaliyetlerinden ve Kuruma karşı olan yükümlülüklerinden birlikte sorumludur. Şubeler için uygulanan yaptırımlar, özel istihdam bürolarının aracılık faaliyeti izni ile geçici iş ilişkisi kurma yetkisinin iptalinde dikkate alınır.

Geçici iş ilişkisi kurma yetkisinin iptali halinde; bu Kanun kapsamında yapılmış ve devam eden sözleşmelerin uygulanmasına, sözleşmede belirtilen süreler tamamlanıncaya kadar devam edilir. Ancak, özel istihdam bürosu bu dönem içerisinde geçici iş ilişkisi kurma veya geçici işçi sağlama sözleşmesini uzatma yetkisini kullanamaz. Herhangi bir nedenle özel istihdam bürosunun kapanması halinde ise geçici işçi çalıştıran işverene bu durumun tebliğ edilmesi ile geçici iş ilişkisi sona erer. İş ilişkisinin devam etmesi durumunda, geçici işçi çalıştıran işverenle işçi arasında iş sözleşmesi kurulmuş olur. Geçici işçinin iş ilişkisinden kaynaklanan alacakları, 17 nci maddenin üçüncü fıkrasının (b) bendine göre alınan teminattan Kurumca öncelikli olarak ödenir.

Kurum tarafından, aracılık izni veya geçici iş ilişkisi yetkisi verilmemesi ile bu iznin veya yetkinin iptal edilmesi kararlarına karşı, kararın tebliğ tarihinden itibaren otuz işgünü içerisinde yetkili iş mahkemesinde dava açılabilir. Açılan davalar, basit yargılama usulüne göre sonuçlandırılır.”

MADDE 7- 4904 sayılı Kanunun 19 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Özel istihdam bürolarının hak ve yükümlülükleri

MADDE 19- Özel istihdam bürosu aracılık ve geçici işçi sağlama faaliyeti karşılığı olarak işveren den hizmet bedeli alma hakkına sahiptir. İş arayanlardan ve geçici iş ilişkisi ile çalıştırılan işçilerden her ne ad altında olursa olsun menfaat sağlanamaz ve hizmet bedeli alınmaz. Ancak aracılık hizmetleri için özel istihdam bürolarınca, yönetmelikle istisna tutulan meslekler ve pozisyonlar için hizmet bedeli alınabilir.

Özel istihdam bürosu işçisine ilişkin 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 4447 sayılı Kanundan doğan yükümlülükler, 4857 sayılı Kanunun 7 nci maddesi saklı olmak kaydıyla, özel istihdam bürosu tarafından yerine getirilir.

Özel istihdam bürosu, işgücü piyasasının izlenmesi için gerekli olan; iş arayanlar, açık işler, işe yerleştirmeler ve geçici işçi sağlama sözleşmeleri ile ilgili istatistikleri elektronik ortamda Kuruma bildirmekle ve uygulamanın takibi için gerekli olan diğer bilgi ve belgeleri talebi üzerine Kuruma vermekle yükümlüdür. Özel istihdam bürosu, iş ve işçi bulmaya aracılık için derlediği verileri bu amaçlar dışında kullanamaz.

İş ve işçi bulma faaliyetleri ile ilgili olarak;

a) Özel istihdam bürolarının yönetmelikte öngörülenler dışında iş arayanlarla bedel alınması konusunda anlaşma yapmaları veya onlardan herhangi bir şekilde menfaat sağlamaları halinde özel istihdam büroları ile işverenler arasında yapılmış bulunan anlaşmalar,

b) İşçinin kayıtdışı çalışması, sendikaya üye olması veya olmaması ya da asgari ücretin altında ücret ödenmesi şartlarını taşıyan anlaşmalar,

c) Bir işverenin veya bir iş arayanın, işe yerleştirme faaliyeti için diğer özel istihdam bürolarından veya Kurumdan hizmet almalarını engelleyen anlaşmalar, geçersizdir.”

MADDE 8- 4904 sayılı Kanunun 20 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 20- Kurumca dayanağı belirtilmek suretiyle;

a) Kurumdan izin almadan iş ve işçi bulmaya aracılık yapan gerçek veya tüzel kişilere yirmibin Türk Lirası, tekrarı halinde kırkbin Türk Lirası, bu kapsamda hizmet alan işverenlere onbin Türk Lirası,

b) Kurumdan izin almamasına veya yetkisi iptal edilmesine rağmen geçici iş ilişkisi düzenleyen gerçek veya tüzel kişilere ellibin Türk Lirası, fiilin tekrarı halinde yüzbin Türk Lirası, bu kapsamda hizmet alan işverenlere yirmibin Türk Lirası,

c) İş arayanlardan ücret alan veya menfaat sağlayan gerçek veya tüzel kişilere yirmibin Türk Lirası,

d) 19 uncu maddenin beşinci fıkrasında yer alan geçersiz anlaşmaların herhangi birini düzenleyen özel istihdam bürosu ve geçici işçi çalıştıran işverene ayrı ayrı beşbin Türk Lirası,

e) Ek teminatı vermeyen özel istihdam bürolarına bin Türk Lirası,

f) Kurumdan izin almadan aracılık faaliyeti gösteren gerçek veya tüzel kişiler ile Kurumdan izin almadan yurt dışına işçi götürmek isteyen gerçek veya tüzel kişilere ait reklam veya iş ve işçi bulma ilanını yayınlayan gerçek ve tüzel kişilere ayrı ayrı üçbin Türk Lirası,

g) Kurumdan izin almadan kendi iş ve faaliyetlerinde çalıştıracakları işçileri yurt dışına götüren gerçek ve tüzel kişilere elli bin Türk Lirası, Kuruma onaylatılmayan her bir yurt dışı hizmet akdi için işverenlere ve özel istihdam bürolarına bin Türk Lirası,

h) Kurumdan izin almadan yurt dışına işçi götürmek için ilan veren gerçek veya tüzel kişilere beşbin Türk Lirası,

i) Kurum tarafından istenilen rapor, bilgi ve belgeleri, işgücü piyasasının izlenmesi için gerekli olan istatistiksel bilgileri Kurumca belirlenen süre içerisinde ibraz etmeyenlere üçbin Türk Lirası,

j) Müfettişlerce istenen bilgi, belge, kayıt ve defterleri onbeş gün içerisinde ibraz etmeyen özel istihdam bürolarına yirmibin Türk Lirası,

k) İş arayanlara ve açık işlere ilişkin bilgileri, iş ve işçi bulma faaliyeti dışında başka bir amaçla kullanan özel istihdam bürolarına ellibin Türk Lirası,

l) Kurumdan izin almadan veya izin yenilemeden tarımda iş ve işçi bulma aracılık faaliyetinde bulunanlara onbin Türk Lirası,

m) Tarım işçileri ile sözleşme imzalamayan veya imzaladığı sözleşmeyi Kuruma ibraz etmeyen tarım aracılara her bir işçi için beşyüz Türk Lirası,

n) Kurum aracılığı olmaksızın sürekli işçi istihdam eden kamu kurum ve kuruluşlarına her bir işçi için yirmibin Türk Lirası, geçici işçi istihdam eden kamu kurum ve kuruluşlarına ise her bir işçi için onbin Türk Lirası,

o) Kurum aracılığı olmaksızın işçi istihdam edebilen kamu kurum ve kuruluşlarından işçi alım ilanını Kuruma göndermeyenlere her bir işçi için bin Türk Lirası,

p) Kurumca yayımlanan açık iş ilanlarını Kurumdan izin almadan yayımlayanlara her bir ilan için beşbin Türk Lirası,

r) Kurum adını veya kısaltmasını kamuoyunu yanıltacak biçimde kullanan veya Kurumdan yetki almış gibi faaliyet gösteren gerçek veya tüzel kişilere ellibin Türk Lirası,

s) Kamu kurum ve kuruluşlarının kadro ve pozisyonlarına işçi yerleştirilmesine aracılık faaliyetleri yasağına aykırı hareket edenlere her bir işçi için yirmibin Türk Lirası,

idari para cezası verilir.

Bu Kanunda düzenlenen idari para cezaları Kurum ile çalışma ve iş kurumu il müdürlüklerince verilir, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre

Kurumca tahsil edilir ve Kurum bütçesine gelir kaydedilir. Tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde ödenmeyen idari para cezaları, bu sürenin bitiminden itibaren kanuni faizi ile birlikte tahsil edilir. Kanun yoluna başvurulması, idari para cezalarının takip ve tahsilini durdurmaz. İdari para cezaları hakkında, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uygulanır.”

MADDE 9- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 10- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Sağlık, Aile, Çalışma ve

Sosyal İşler Komisyonu

26/02/2016

Esas No: 1/597

Karar No: 2

TBMM Başkanlığınca tali komisyon olarak Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Plan ve Bütçe Komisyonuna, esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen 1/597 esas sayılı İş Kanunu ile Türkiye İş Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, Komisyonumuzun 16 Şubat 2016 tarihli toplantısında ele alınmış ve konunun daha ayrıntılı olarak ele alınmasını sağlamak amacıyla bir alt komisyon kurulması kararlaştırılmıştır. Söz konusu Alt Komisyon, 17 ve 18 Şubat 2016 tarihlerinde gerçekleştirdiği toplantılar sonucunda hazırladığı raporu, 19 Şubat 2016 günü Komisyonumuza sunmuştur.

Komisyon toplantılarına, Başbakanlık, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Avrupa Birliği Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Türkiye İş Kurumu, Hazine Müsteşarlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Türkiye Ofisi, Türk Tabipleri Birliği, Türkiye Barolar Birliği, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu, Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu, Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu, Hak İşçi Sendikaları Konfederasyonu, Türk Sanayici ve İşadamları Derneği, Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği, Tüm Sanayici ve İşadamları Derneği ile Özel İstihdam Büroları Derneği temsilcileri katılım sağlamış ve görüşmelere esas Kanun Tasarısı'nın tümü ile maddelerine ilişkin görüşlerini ayrıntılı olarak dile getirmişlerdir.

Komisyonumuzun 23 Şubat 2016 tarihli toplantısında, Alt Komisyon tarafından hazırlanan metin esas alınmıştır.

Alt Komisyon metni üzerindeki görüşmeler kapsamında, alt komisyon metninde yer alan 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 ve 10'uncu maddeler aynen kabul edilmiştir.

Alt Komisyon metninin çerçeve 1'inci maddesinde yapılan değişiklikle, özel istihdam büroları aracılığıyla geçici iş ilişkisinin kurulabileceği hallerden olan dönemsellik arz eden iş artışları şartında “mevsimlik işler” istisna tutulmuştur. Böylece mevsimlik işlerde dönemsellik arz eden iş artışlarının olması durumunda geçici iş ilişkisi kurulamayacaktır. Ayrıca, özel istihdam bürolarının sorumluluğu konusunda metinde yer alan belirsizliğin giderilmesi ve geçici iş ilişkisinde işçinin bağlı olduğu işverenin kim olduğunun açıkça gösterilmesi amacıyla, özel istihdam bürolarının bu tür iş ilişkisinde işveren olduğu hüküm altına alınmıştır.

4857 sayılı İş Kanununda değişiklik öngören yeni madde ile turizm sektöründe yoğun çalışma yapılan yaz ayları ile çalışılmayan kış ayları arasında denkleştirme yapılarak sektör çalışanlarının yıl boyunca çalışması ve bu şekilde daimi işçi olmalarını sağlamak amacıyla bu sektördeki denkleştirme süresi dört aya kadar çıkarılmış ve toplu iş sözleşmesi ile de altı aya kadar artırılabilmesi düzenlenmiştir. Yeni madde komisyon metninde çerçeve 3'üncü madde olarak yer almıştır.

4857 sayılı İş Kanununda yer alan ve genel hükümlere aykırılık halinde uygulanacak idari para cezalarına ilişkin düzenleme, yeni bir madde ihdas eden önerge ile değiştirilmiştir. Bu kapsamda geçici iş ilişkisinin özelliği dikkate alınarak bu iş ilişkisini düzenleyen maddeye aykırılık hallerinde uygulanacak idari para cezası artırılmış; diğer idari para cezaları da yeniden değerlendirilmesine göre güncellenmiştir. Yeni madde komisyon metninde çerçeve 4'üncü madde olarak yer almıştır.

Alt Komisyon metni oy çokluğuyla kabul edilmiş ve alınan yetki doğrultusunda redaksiyona tabi tutulmuştur. Redaksiyon kapsamında numaraları yeniden düzenlenen maddelerin; tasarısı alt komisyon ve komisyon metnindeki yerlerini gösterir çizelge ekte sunulmuştur.

İçtüzüğün 45. maddesi uyarınca Genel Kurul çalışmalarında Komisyonumuzu temsil etmek üzere Çorum Milletvekili Lütüye İlksen CERİTOĞLU KURT, Şanlıurfa Milletvekili Mahmut KAÇAR ve Uşak Milletvekili Alim TUNÇ özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurula sunulmak üzere yüksek Başkanlığınıza saygı ile arz olunur.

**EK: KANUN TASARISI, ALT KOMİSYON METNİ VE KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ
METİNDEKİ MADDELERİN YERLERİNİ GÖSTERİR ÇİZELGE**

1/597 esas sayılı Kanun Tasarısındaki Madde Numaraları	Alt Komisyonun Kabul Ettiği Metindeki Madde Numaraları	Komisyonun Kabul Ettiği Metindeki Madde Numaraları
1	1	1
2	2	2
		3 (Yeni Madde)
		4 (Yeni Madde)
3	3	5
4	4	6
5	5	7
6	6	8
7	7	9
8	8	10
9	9	11
10	10	12

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Vural Kavuncu</i>	<i>Celil Göçer</i>	<i>Mehmet Ali Pulcu</i>
Kütahya	Tokat	İstanbul
Kâtip	Üye	Üye
<i>Mahmut Kaçar</i>	<i>Behçet Yıldırım</i>	<i>Salih Fırat</i>
Şanlıurfa	Adıyaman	Adıyaman
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhimiz ektedir)	
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Selim Yurdakul</i>	<i>L. İlksen Ceritoğlu Kurt</i>	<i>Yakup Akkaya</i>
Antalya	Çorum	İstanbul
(Muhalefet şerhi ektedir)	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Karşı oy yazımız ektedir)
Üye	Üye	Üye
<i>Ali Yiğit</i>	<i>Fahrettin Oğuz Tor</i>	<i>Mehmet İlker Çitil</i>
İzmir	Kahramanmaraş	Kahramanmaraş
(Karşı oy yazısı ektedir)	(Son toplantıya katılamadı, Karşı oy yazımız ektedir)	

Üye <i>Nursel Reyhanlioğlu</i> Kahramanmaraş	Üye <i>Çetin Arık</i> Kayseri (Karşı oy yazımız ektedir)	Üye <i>İsmail Tamer</i> Kayseri
Üye <i>Hüsnüye Erdoğan</i> Konya	Üye <i>Mustafa Baloğlu</i> Konya (Son toplantıya katılamadı)	Üye <i>Tur Yıldız Biçer</i> Manisa (Karşı oy yazımız ektedir)
Üye <i>Aytuğ Atıcı</i> Mersin (Karşı oy yazımız ektedir)	Üye <i>Yılmaz Tezcan</i> Mersin	Üye <i>Ahmet Demircan</i> Samsun
Üye <i>Ahmet Eşref Fakıbaba</i> Şanlıurfa	Üye <i>Alim Tunç</i> Uşak (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Ünal Demirtaş</i> Zonguldak (Karşı oy yazımız ektedir)

KARŞI OY YAZISI

“İŞ KANUNU İLE TÜRKİYE İŞ KURUMU KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI” başlıklı 10 maddeden oluşan Yasa Tasarısı, 8 Şubat 2016 tarihinde, TBMM Başkanlığı’na sunulmuştur. Söz konusu Yasa Tasarısı, TBMM’ye sunulmasının hemen ardından Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna sevk edilmiştir. 16 Şubat 2016 tarihinde başlayan Komisyon görüşmeleri sonucunda alt komisyon kurulmasına karar verilmiştir. Alt Komisyon çalışmalarına 17 Şubat tarihinde başlamış ve çalışmalar 18 Şubat tarihinde sona ermiştir. Alt komisyon görüşmelerinin ardından Komisyon 23 Şubat 2016 tarihinde toplanmış ve yapılan görüşmeler sonucunda söz konusu Kanun Tasarısı komisyon görüşmeleri esnasında verilen önergelerin Kabul edilmesi neticesinde 12 Maddeye çıkmış ve 24 Şubat 2016 tarihinde sonuçlanmıştır.

Siyasi iktidar tarafından "Güvenceli esneklik uygulamalarının hayata geçirilmesi" paketi olarak sunulan bu kanun tasarısının amacı olarak işsizliğin azaltılması, kayıt dışı istihdamın kayıtlı hale getirilmesi, işletmelerin ekonomik olarak büyümeleri ve uluslararası rekabetin güçlendirilmesi için çözüm olarak özel istihdam bürolarına geçici iş ilişkisi kurma yetkisi verilmesi ve uzaktan çalışma adı altında evde çalışmayı içeren yeni esneklik uygulamalarının devreye sokulması ortaya konulmaktadır.

Tasarının, amaç ve hedefleri ile bu hedef ve amaçları gerçekleştirmek için önerdiği kurumsal düzenlemeler ne yazık ki tasarıda belirtildiği gibi yeni güvenceler, istihdam artışı ve kayıt dışının azaltılmasını getirmediği gibi, yeni güvencesiz, korumasız bir işçi kitlesi ortaya çıkaracak, “işçi simsarlığı” nı da hayata geçirecektir.

Söz konusu Yasa Tasarısı Anayasaya, uluslararası sözleşmelere aykırıdır. CHP Grubu, bu Tasarının tamamına ilkesel olarak karşıdır.

Yasa Tasarısının usulüne ilişkin, Anayasaya aykırılığına ilişkin, uluslararası sözleşmelere uygunluğuna ilişkin, Yasa Tasarısının geneline ilişkin ve Maddelerine ilişkin eleştirilerimiz aşağıda sırasıyla açıklanmaktadır.

1 - USUL YÖNÜNDEN ELEŞTİRİLERİMİZ

“İŞ KANUNU İLE TÜRKİYE İŞ KURUMU KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI” başlıklı 10 maddeden oluşan Yasa Tasarısı, 8 Şubat 2016 tarihinde, TBMM Başkanlığı’na sunulmuştur.

Söz konusu Yasa Tasarısı, niteliği itibarıyla, çalışma yaşamında köklü değişiklikler içermesi nedeniyle sosyal diyalog gereği TBMM’ye sevk edilmeden önce 2010 yılında yapılan Anayasa değişikliği ile anayasal bir kurum olarak tanımlanmış olan Ekonomik ve Sosyal Konsey’e sunulmamıştır. Bilindiği üzere Anayasamızın 166. ncı maddesinin dördüncü fıkrası¹ gereğince kurulan Ekonomik ve Sosyal Konsey’in 4661 Sayılı Kuruluşu Çalışma Usul ve Esaslarına İlişkin Kanun’un 3. Maddesinde de bu kurulun görevleri tanımlanmıştır. Söz konusu maddenin (a) fıkrasında da açıkça belirtildiği gibi Konsey, “Toplumdaki ekonomik ve sosyal birimlerin, Hükümetin ekonomik ve sosyal politikalarının oluşturulmasına katılımlarını sağlamak, Hükümet ile toplumsal kesimler arasında ve toplumsal kesimlerin kendi aralarındaki uzlaşma ve işbirliğini güçlendirecek çalışmalar yapmak” ile görevlendirilmiştir. Söz konusu Kanun Tasarısı, yaklaşık sayısı 10 milyonu bulan çalışanın gerek sosyal ve ekonomik haklarını, gerekse halen uygulanmakta olan sosyal politikaları da doğrudan veya dolaylı olarak etkileyeceği için Anayasa ve ilgili Kanun gereğince sosyal tarafların da katılımıyla bu kurumda ele alınması gerekirdi. Bu Konsey’in Kanun’un 7. Maddesinde açık olarak her üç ayda bir toplanması gerekirken 2009 yılından bu yana siyasi iktidar tarafından toplantıya çağrılmamış, toplumsal kesimlerle sosyal diyalog çerçevesinde bir uzlaşma kültürü yaratılmadan, otoriter anlayışının bir diğer yansıması olarak doğrudan TBMM’ye sevk edilmiştir.

Ayrıca söz konusu Yasa Tasarısının konusu toplumda çalışma yaşamının taraflarının 2003 yılından bu yana gündeminde olan bir konudur. 2009 yılında da TBMM Gündemine alınmış ve çıkarılan 5620 Sayılı Yasa, 11. Cumhurbaşkanı Sn. Abdullah Gül tarafından “çalışma yaşamını kaosa sürükleyeceğine” dair bir gerekçe ile veto edilmiş olmasına rağmen çalışma yaşamının tarafları bu yasanın yapım süreci öncesinde sürece şeklen dahil edilmiş, ilgili sivil toplum örgütleri ve sendikaların da görüşleri alınmamıştır. Sendikalarla yapılan toplantılarda bu Yasa

¹ “(Ek fıkra: 12/9/2010-5982/23 md.) Ekonomik ve sosyal politikaların oluşturulmasında hükümete istişarî nitelikte görüş bildirmek amacıyla Ekonomik ve Sosyal Konsey kurulur. Ekonomik ve Sosyal Konseyin kuruluş ve işleyişi kanunla düzenlenir.”

Tasarısı hususunda sadece bilgilendirilmişlerdir. Komisyon görüşmelerinde, bu durumdan rahatsız oldukları sendikalarca da açık bir biçimde ifade edilmiştir.

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu tarafından sivil toplum örgütleri görüşmeler esnasında toplantılara çağırılmış, ancak Komisyon görüşmeleri esnasında söz konusu Yasa Tasarısından etkilenecek toplumsal kesimlerinin Yasa Tasarısına ilişkin eleştiri ve önerileri Komisyonda şeklen dinlenmiş, Yasa Tasarısına ilişkin yerinde ve doğru eleştirileri ise neredeyse hiç dikkate alınmamıştır.

Söz konusu Yasa Tasarısıyla işsizliğin ve kayıt dışı ekonominin azaltılması hedefi tanımlanmış olmasına rağmen, gerek Yasa Tasarısının gerekçesinde gerekse Komisyon görüşmeleri esnasında bu düzenlemelerin Türkiye’deki yüksek işsizlik oranının düşürülmesinde etkisinin ne olacağına ilişkin hiç bir ön değerlendirme ve etki analizi yapılmadığı gibi kayıt dışı ekonominin ne kadarının kayıt altına alınacağına ilişkin hiçbir analiz yapılmadığı görülmüştür. Oysa 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu gereğince stratejik planlama ve performans analizleri, özellikle sosyal güvenlik kurumuna yönelik etki analizleri de yapılmak zorundadır. Diğer yandan 24 Mart 2010 tarih ve 27531 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan, “Mevsimlik Gezici Tarım İşçilerinin Çalışma ve Sosyal Hayatlarının İyileştirilmesi” konulu 2010/6 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı’nca başlatılan Mevsimlik Gezici Tarım İşçilerinin Çalışma ve Sosyal Hayatlarının İyileştirilme Projesi Çerçevesinde Tahsis Edilen Ödeneğin Kullanılmasına İlişkin Usul ve Esaslar” ile “Tarımda İş Aracılığı Yönetmeliği” çerçevesinde başlatılan METİP projesi çerçevesinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca il özel idarelerine 2010 yılından itibaren büyük miktarlarda ödenek aktarımı olmuş, mevsimlik tarım işçilerinin iş ve sosyal güvenlik haklarına yönelik harcamalarda bulunulmuştur. Bu Yasa Tasarısıyla mevsimlik tarım işçilerine yönelik yapısal ve köklü bir değişim gelmiş, sosyal güvenlik hakları açısından statüsel bir değişim ortaya çıkmıştır. Bu çerçevede Söz konusu Yasa Tasarısının halen yürürlükte olan projeye etkisinin ne olacağı da hesaplanmamıştır. Yine 10/9/2014 tarihli 6552 Sayılı Yasanın 55. maddesiyle 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun ek 9 uncu maddesinde düzenlenen Ev Hizmetlerinde Çalışanların Sigortalılıklarına ilişkin düzenleme ile bu Yasa Tasarısının getirdiği düzenlemeler de birbiriyle çelişmektedir. Bu nedenle bugüne kadar yapılmış kamu harcamaları ve ödenekleri de bu Yasa Tasarısıyla getirilen düzenlemelerden etkileneceği aşikârdır. Ancak, Bakanlık buna ilişkin de bir etki ve performans analizi yapmamıştır. Komisyon görüşmeleri esnasında ana

muhalefet partisi milletvekilleri olarak usule ilişkin yukarıda belirttiğimiz eleştirilerimiz ne yazık ki dikkate alınmamıştır.

2 - ANAYASAYA AYKIRILIK YÖNÜNDEN ELEŞTİRİLERİMİZ

Anayasamızdaki sözleşme hürriyeti gerekçe gösterilerek Özel İstihdam Büroları ve işçi kiralayan işverenler arasında yapılan ticari sözleşmelerin bir uzantısı olarak tanımlanan ve işçinin hür iradesi ile imzaladığı varsayımına dayalı olarak kurulacağı düşünülen "Geçici İş İlişkisi Sözleşmesi", ülkemizdeki yoksulluk ve iş bulma zorlukları göz önüne alındığında ayağı yere basmayan bir sözleşme türüdür ve işçiyi baştan güvencesizliğe ve yoksulluğa mahkûm etmektedir. İşçi simsarlığını ve emeğin bir mal gibi alınıp satılmasını yasal hale getiren bu düzenleme, tüm işleri ve işkollarını kapsar nitelikte geniştir. Yasa Tasarısında kamu işyerleri ve yeraltı madenleri kapsam dışı bırakılmış gibi tanımlansa da bu tür işyerlerindeki alt-ışverenler için bir kısıtlama getirilmemiş olması nedeniyle bu kısıtlamada aslında bir kısıtlama değildir. Bu nedenle hiçbir iş ya da işkolu istisna edilmemektedir. Bu Yasa Tasarısıyla getirilen yeni sistemde çalışanların işverenlerden korunması mümkün değildir. İşçiler fiilen örgütlenme ve grev haklarından mahrum edilmektedir. İşçilerin çalışma ve sözleşme özgürlükleri göstermelik bir sözleşmeye ki bu sözleşmenin detaylarının da yönetmelikle belirleneceği, sınırlarının ne olacağının bilinmediği bir durum tanımlanmaktadır.

Bu hal Anayasanın "Çalışma ve Sözleşme Hürriyeti" başlıklı 48. Maddesindeki "irade özgürlüğüne" uymamakta, onu yok etmektedir. Anayasaya göre; "Herkes dilediği alanda çalışma ve sözleşme hürriyetine sahiptir". Ancak mesleki anlamda geçici iş ilişkisi, özü itibari ile bu Anayasa hükmüne aykırıdır. İşçinin yaptığı sözleşme ile iradesi elinden alınmakta, herhangi bir üretim unsuru gibi değişik işverenlerin elinde dolaştırılmaktadır. Yani "insan işçi", "meta işçiyi" çevrilmektedir.

Aynı şekilde bu düzenleme, Anayasanın "Devletin Temel Amaç ve Görevleri" başlıklı 5. Maddesinde belirtilen kıstaslara da uymamaktadır. Devlet, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak, kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak şekilde sınırlandıran siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddî ve manevî varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmak amaç ve görevindedir. Ancak

yapılmak istenen düzenleme ile engeller kaldırılmak yerine yeni engeller yaratılmakta, yoksul insanların üzerinden para kazanmanın yolu açılmaktadır.

Bu düzenleme aynı zamanda, "Kanun Önünde Eşitlik" başlığı ile düzenlenen 10. Madde hükümlerine de aykırıdır. Çünkü geçici iş ilişkisi sözleşmesi imzalayan bir işçiyi diğer işçilerden farklı bir statüye sokmakta ve onu emsallerinden olumsuz yönde ayırmaktadır.

Öte yandan yapılmak istenen düzenleme Anayasanın 49. Maddesinde düzenlenen "Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir" başlıklı temel düzenlemeye de aykırıdır. Anayasada, "Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır" denilmektedir. Ancak yapılan düzenleme her yönü ile bu temel kurala uymamaktadır. Düzenleme işsizleri korumadığı gibi çalışma barışını da bozmaktadır.

Yine benzer şekilde, yapılmak istenen düzenleme Anayasa'nın "Ücrette Adalet Sağlanması" başlıklı 55. Maddesine de aykırı bulunmaktadır. Bilineceği üzere ödünç iş ilişkisinin temelinde emsallerine göre daha ucuz maliyetli işçi temini düşüncesi yatmaktadır.

Çalışanlar, özellikle kiralık işçilerin örgütlenme ve toplu pazarlık hakları ellerinden alınmaktadır. Anayasamızın 51 ve 53. Maddelerinde tanımlanmış olan örgütlenme ve toplu pazarlık özgürlükleri getirilen bu Yasa Tasarısıyla kullanılamaz hale getirilmektedir. Söz konusu kiralık işçilik sistemi ve uzaktan çalışma sistemleri çalışanları, İş Kanunu, Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununun hükümlerinden fiilen yararlanamaz hale getirmektedir.

3 - ULUSLARARASI SÖZLEŞMELERE UYGUNLUK AÇISINDAN ELEŞTİRİLERİMİZ

Yasa Tasarısı'nın gerekçesinde söz konusu düzenlemelere esas gösterilen uluslararası sözleşmeler ve AB Direktiflerine de uygunluk sorunu bulunmaktadır. Söz konusu düzenleme her şeyden önce BİRLEŞMİŞ MİLLETLER EKONOMİK, SOSYAL VE KÜLTÜREL HAKLAR ULUSLARARASI SÖZLEŞMESİ'nin Çalışma Hakkı başlıklı 6. Maddesine, Adil Ve Uygun İşte Çalışma Şartları başlıklı 7. Maddesine, Sendikal haklar Başlıklı 8. Maddesine ve Yaşama Standardı Hakkı

başlıklı 11. Maddesine açık aykırılık taşımaktadır. Söz konusu sözleşme ülkemiz tarafından 2000 yılında imzalanmış ve TBMM tarafından da 2003 yılında da onaylanmıştır. Yine, bu alanda bir diğer uluslararası sözleşme de GÖZDEN GEÇİRİLMİŞ AVRUPA SOSYAL ŞARTI'dır. Söz konusu Yasa Tasarısı, bu sözleşmenin Adil çalışma koşullarına sahip olma hakkı (m. 2), Güvenli ve sağlıklı çalışma koşulları hakkı (m. 3), Meslek ve istihdamda cinsiyete dayalı ayrımcılık yapılmaksızın fırsat ve muamele eşitliği hakkı (m. 20), Çalışanların, çalışma koşullarının ve ortamının düzenlenmesi ve iyileştirilmesine katılma hakkı (m. 22), İşten çıkarılma durumlarında korunma hakkı (m. 24), İşverenlerin acze düşmesi halinde çalışanların alacak taleplerinin korunması hakkı (m. 25) ve Onurlu çalışma hakkı (m. 26) maddelerine de aykırılık taşımaktadır. Söz konusu Avrupa Gözden Geçirilmiş Sosyal Şartı da 2007 yılında Türkiye tarafından Kabul edilerek yürürlüğe girmiştir. Her iki sözleşme de Anayasamızın 90. Maddesi çerçevesinde iç hukuk normları olarak uygulanmak zorundadır.

Diğer yandan kiralık işçilik ve uzaktan çalışmaya yönelik ILO'nun 181 Sayılı Özel İstihdam Büroları Sözleşmesi, 177 Sayılı Evde Çalışma Sözleşmesi ile 189 Sayılı Ev İşçileri Sözleşmesi ile Avrupa Birliğinin Özel istihdam bürolarına ilişkin 2008/104 Sayılı Direktifi bulunmaktadır. Söz konusu sözleşmeler ve Direktif Anayasamızın 90. Maddesi çerçevesinde onaylanmamasından dolayı bir bağlayıcılığa sahip değilse de, ilgili AB direktifi ile Türkiye tarafından onaylanmayan ILO'nun 181 sayılı özel istihdam bürolarına ilişkin sözleşmesi ve bu sözleşmeyle ilgili 188 sayılı tavsiye kararında yer alan işçilerin korunmasına ilişkin normlar da dikkate alınmamıştır.

4- GENEL ELEŞTİRİLERİMİZ

Siyasi/ideolojik bakış ve neoliberal iktisat politikası anlayışlarıyla hazırlanan bu Kanun Tasarısı, güvenceli esneklik adı altında özel istihdam bürolarına işçi kiralama yetkisi getirme ve uzaktan çalışma adı altında evde çalışma sistemiyle yeni bir işgücü piyasası düzenlemeleri getirmektedir. Bu Tasarıyla özel istihdam bürolarına (ÖİB) geçici iş ilişkisi kurma yetkisi verilmekte ve Avrupa uygulamasında bu yetkiyle donanmış ÖİB'lerinin istihdamı arttırdığı, işsizliği ve kayıt dışılığı azalttığı iddiasına dayanılmaktadır.

Ancak, Avrupa ülkelerinde istihdam piyasası ve beraberinde devletlerin sunmuş olduğu koruma önlemleri, çalışanların hak ve özgürlükleri ile sosyal güvenlik destekleri ile ülkemizdeki koşullar denk değildir.

Yasa Tasarısının gerekçesinde özel istihdam bürolarına işçi kiralama hakkının getirilmesinin ana nedeni olarak gösterilen güvenceli esneklik işgücü piyasasına esneklik uygulamaları getirirken aynı zamanda işçilere, çalışanlara çeşitli güvencelerin de getirilmesini öngörür. Esneklik uygulamalarıyla birlikte çalışanlara çeşitli güvenceler de getirilmesi gerekir. Birinci güvence iş güvencesidir. Tasarıya bakıldığında kiralanan işçilerin iş güvencesi yoktur. Bunların iş akitlerinin nasıl yapılacağı bile belli değildir. Dünya ortalamalarına göre kiralık işçilerin yılda ortalama çalışma süreleri 3 ay ve daha altındadır. CIETT yani Uluslararası Özel İstihdam Hizmetleri Konfederasyonu verilerine göre bu işçilerin % 54'ü üç aydan daha az çalışmaktalar. Dolayısıyla getirilen Yasa Tasarısına göre bu işçilere yönelik iş güvencesi denilen akdin feshe karşı korunması mümkün değildir. Kıdem tazminatı hakkı, 1 yıllık çalışma şartı doldurulmadığı için uygulanmayacaktır. 6 ay çalışmadıkları için ihbar tazminatına hak kazanamayacaklardır. Yani iş güvencesi yoktur.

İkinci güvence ise istihdam güvencesidir. İşçinin istihdamının devam edeceğine ilişkin hiçbir düzenleme yoktur. İşçi, kiralama işi bittiğinde özel istihdam firmasına döndüğünde ise çalışmaya hazır olmasına rağmen ücret alamayacaktır. Özel istihdam bürosuyla iş akdi askıya alınacaktır. İşçi, yaşamını idame ettirecek bir gelire kavuşmak için zorunlu olarak yine kayıt dışı alana geri dönecektir. Dolayısıyla ortada bir istihdam güvencesi olmayacaktır.

Üçüncü güvence ise gelir güvencesidir. Türkiye'de çalışanların büyük bir kısmı, yaklaşık % 60'ı asgari ücret almaktadır. Yasa Tasarısına göre kiralık "işçiyi çalıştıran işverenin işyerindeki çalışma süresince temel çalışma koşulları, bu işçilerin aynı işveren tarafından aynı iş için doğrudan istihdamı halinde sağlanacak koşulların altında olamaz." hükmüne göre işçiye asgari ücret ödeyebilecektir. Alt komisyonda metne eklenen bu değişiklik olumludur ancak yeterli değildir. Burada işverenin hangi işçisinin emsal alınacağı belirtilmemiştir. Dolayısıyla gittiği işyerinde nitelikli bir işçi asgari ücretle çalışmak zorunda kalacaktır. Ayrıca, kiralık işçinin ÖİB'e dönünce herhangi bir ücret alıp alamayacağı belli değildir.

Kiralık işçilik uygulamasında bir diğer eksiklik ise işçilerin sosyal güvenlik haklarıdır. 5510 Sayılı Kanun çerçevesinde iş kazası ve meslek hastalığı sigortasına

göre işyerindeki sorumluluklar düzenlenmiştir. Buna göre eğer kişi ölürse veya malul kalırsa bu durumda kusursuz sorumluluk ilkesi tanımlanmıştır. Söz konusu Yasa Tasarısında bu durum ile ilgili sorunlara açıklık getirilmemiştir.

Aynı şekilde işçilerin hastalık sigortası hakkından yararlanamama sorunu ortaya çıkmaktadır. Bilindiği üzere hastalık sigortasından yararlanabilmek için ilk şart hastalık tarihinden önceki bir yıl içerisinde en az 120 gün prim ödemiş olma şartıdır. Yılda 4 aydan çalışan kiralık işçilerin bu haktan yararlanamama durumu ortaya çıkacaktır. Aynı şekilde kiralama işlemi sona erdiğinde sigorta primleri ödenmediği takdirde hastalık sigortasından tedavi giderleri 90 + 10 günün sonunda hem kendileri hem de aileleri için yapılmayacaktır. Genel Sağlık Sigortasından da çalışmadıkları süreler için prim ödemediği için yararlanamayacaklardır. Bunun nasıl aşılacağı belli değildir.

Yine bu işçilerin emeklilik haklarına ilişkin düzenleme eksiktir. Bu işçilerin emeklilik sigortası çerçevesindeki haklardan yararlanamayacaklardır. Yılda geçici olarak 4 ay çalışan bir işçinin normal emekli olabilmesi için 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu gereğince 7200 gün emeklilik sigortası primi ödemesi için 60 yıl çalışması gerekmektedir. Bir diğer deyişle bu işçiler, 65 yaşını doldursa dahi emekli olamayacaktır. Yine aynı yasaya göre kısmi aylıkla emekli olmak için gerekli olan 5400 gün şartını ancak 45 yıl sonra doldurabilecektir. Bu Yasa Tasarısı emekliliği bu işçiler için hayal haline getirmektedir.

Dördüncü güvence ise iş yaşam dengesidir. Yasa Tasarısına göre bu işçilerin çalışma koşullarının, eğitimlerinin hem kiralandıkları firmalar açısından hem de ÖİB’de geçen dönemleri için düzenlenmesi gerekir. Yasa Tasarısında ne tür çalışma koşullarına sahip olacakları açık olarak belirlenmemektedir. Ticari bir sözleşmenin konusu haline getirilmektedir.

Bu Yasa Tasarısında örgütlenme hakkı da düzenlenmemiştir. Bu işçilerin sendikalaşma hakkı, toplu sözleşme hakkı yoktur.

Görüldüğü üzere Yasa Tasarısı tam esneklik sağlarken sıfır güvence üstüne kurulmuştur. Dolayısıyla burada bir güvenceli esneklikten bahsetmek mümkün değildir.

Söz konusu Yasa Tasarısı saf esneklik getirmemektedir. Gerek 2011 yılında yayımlanan Ulusal İstihdam Stratejisinde, gerek 64. Hükümet programında ve eylem planında, belirtilen ve işgücü piyasasında katılık olarak tanımlanan işçi haklarını ortadan kaldırma ve esnekleştirme arayışı bu Yasa Tasarısının gerçek amacını

oluşturmaktadır. Siyasi iktidar, sermaye için dikensiz gül bahçesi yaratmaya çalışmaktadır. Sosyal devlet olmanın bir gereği olarak devletin çalışanları koruma anlayışı çerçevesinde bugüne kadar çalışanlara verilen yasal hakları nedeniyle ortaya çıkan işgünü kayıplarını telafi etme anlayışı bulunmaktadır. İşletme her daim çalışsın, üretim yapsın, ölen ölür kalan sağlar bizimidir anlayışı bulunmaktadır.

Bu durumun en somut göstergelerinden birisi, işyerindeki acil hallerde ve zorlayıcı durumlarda işçi kiralınmasına gidilebilmesine ilişkin düzenlemedir. Bir işyerinde acil bir hal ortaya çıktığında veya zorlayıcı durumun varlığı halinde gerek iş kanunu gerekse 6331 Sayılı İş Güvenliği ve İş Sağlığı Kanunu'nun amir hükümleri gereğince işçiler çalıştırılmaz. Ancak, bu Yasa Tasarısı ile özel istihdam bürosu işçileri bu işyerlerinde çalıştırılabileceklerdir. Söz konusu düzenleme uluslararası sözleşmeler ve Anayasa ile tanımlanmış sağlıklı ortamlarda çalışma hakkını ihlal eden bir yaklaşım olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ayrıca, Yasa Tasarısında bir süre sınırı olmaksızın kiralık işçiliğe açılan ev hizmetleri de bu kapsamda değerlendirilmesi gereken bir alandır. Bu işler 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun kapsamında değildir. Dolayısıyla, evlerde çalışmaya giden kiralık işçiler, bu işlerini yaptıkları dönemde İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununda belirtilen haklarından yararlanamayacaklardır.

Yasa Tasarısının gerekçesinde de görüleceği gibi asıl amaç olarak tanımlanan işsizliğin azaltılmasının birçok yolu bulunmaktadır. Bunlardan en önemlisi ise üretim ve istihdam yaratıcı işleri yeniden düşünmek ve kamusal yatırımları arttırmaktır. Var olan işletmelerde çalışanlara çalışma mevzuatı gereğince verilmiş yasal hakları çerçevesinde ortaya çıkan işgünü kayıplarını bir anomali olarak gören bu yaklaşım, sermaye için uygun ortam yaratmayı hedeflemekte, ancak bunu da çalışanların haklarını fiilen ortadan kaldıracı bir kurumsal düzenlemeye giderek yapmayı hedeflemektedir. Var olan fomal alanı daraltarak atipik istihdam alanlarını genişletmek uzun vadeli yapısal bir çözüm değildir. Çalışma hak ve özgürlüğünün korunması için işçinin işyerinin belli olmasının, kuralsız/örgütsüz çalıştırılmamasının mücadelesi verilmelidir. Devletin koruyucu konumu ve sosyal devlet olma bunu gerektirir. Ödünç iş ilişkisi, işsizliğe çare olmayacak, tam tersi işgücünün sömürsüne yol açacaktır. Yasa Tasarısında belirtildiği gibi Türkiye işgücü piyasası katı bir piyasa değildir. Hâlihazırda 4857 Sayılı İş Kanunuyla esnek çalışma modellerinin neredeyse tamamı Türk çalışma yaşamına girmiş ve yasal bir çerçeve ile de tanımlanmıştır. Bugün için gelineen noktada yeni bir esnek çalışma ilişkisi yaratacak olan ödünç iş

ilişkisi ile uzaktan çalışma kamuoyu ve sosyal taraflar nezdinde tartışmaya açılmadan kanunlaştırılmaya çalışılmaktadır. Hatta işçi sendikalarına dayatılmaktadır. Düzenleme, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 2, 5, 7, 11, 12,15, 17,18,19, 20, 21, 29. Maddeleriyle işçi lehine sağlanan kısıtlı bir şekilde işçinin iş akdini feshe karşı korumaya yönelik hakları ile çalışma koşulları ve izin türlerini de kiralık işçiler açısından ortadan kaldırmaktadır. Dolaylı olarak ödünç işçilik, halen çalışan işçilerin istihdamlarını da olumsuz etkileyecektir. Yine, kiralık işçilerin kiralama dönemi sonrasında ücret güvencelerinin olmaması da kayıt dışına çıkışlarına neden olacak bir düzenleme olduğundan kayıt dışı çalışmanın önleneceği savı da geçersiz kalmaktadır.

Kanun Tasarısının önemli sorunlarından birisi de, özel istihdam bürolarını denetleyecek yeterli denetleme mekanizmalarının oluşturulmaması ve özel istihdam bürolarının işçilerin yasal haklarını ihlal etmesi halinde, işçilerin yasal haklarının yeterli düzeyde güvenceye kavuşturulmamasıdır.

Kanun Tasarısı, kötü niyetli uygulamalara yönelik yaptırımlar açısından da önemli eksiklikler taşımaktadır. Cezai düzenlemeler sadece idari para cezası olarak tanımlanmıştır ve yeterli seviyede değildir. Komisyon görüşmeleri esnasında kiralık işçiliğe ilişkin İş Kanunu'nda aracılık faaliyetlerine yönelik aykırılıklara ilişkin idari para cezasının yetersizliğinin belirtilmesi üzerine bir önerge ile eklenen Kanun Tasarısının 4. Maddesi ile İş Kanunu'nun 99. Maddesinde yapılan değişiklik de bu sorunu çözmekten uzaktır. Kiralık işçilerin ücretlerinin ödenmemesi halinde işçinin korunması sadece teminat miktarıyla sınırlandırılırken, lisans iptalleri için iş kanununda tanımlanan haklardan daha esnek tanımlamalar yapılmıştır.

Yine Tasarıya göre özel istihdam bürolarının kiraya verdiği işçilerin özel istihdam bürosunun işçisi olduğunun kabul edilmesi ve hem asıl işverene, hem alt işverene kiralık işçi verilebilmesi ile üretimden dolayı kar sağlayacak olan asıl işveren, 4857 sayılı yasanın kendisine yüklediği tüm yükümlülüklerden kurtulmakta, işçinin yasal haklarını elde edebilmesinin yükümlüsü olan asıl işverenin işçiye karşı yasal sorumluluğu kalmamaktadır. Bu durum ise evrensel iş hukukunun temel ilkelerine aykırı olduğu gibi, iş ve çalışma barışına dinamit koymaktadır.

Aynı şekilde Yasa Tasarısında özel istihdam büroları aracılığıyla iş imkânı sağlanan kişilerin çalışmadıkları sürece nasıl geçineceği ve sosyal güvenlik primlerini nasıl ödeyeceği konusunda mekanizmalar yaratılmamıştır. Bu kişiler insan onuruna yaraşır sürekli bir iş ve çalıştıkları iş üzerinden özlük haklarına sahip olamayacaktır.

Bu çalışma şekli daha önce sözü edildiği gibi çalışanları kıdem ve kademe yükselme gibi işin kendi içinde gelişimi ve kariyer süreçlerinden de uzak tutacak ve ikili işgücü piyasasını üçlü bir piyasa yapısına dönüştürecektir.

Ayrıca bu düzenleme ile geçici çalışan kesim, örgütlenme, sendikalaşma imkânı bulamayacak, toplu iş sözleşmelerinin getirmiş olduğu haklardan mahrum bırakılacaktır. İşin geçici ve güvencesiz olması çalışanlara daha fazla mobing yapılması ihtimalini de beraberinde getirecek; sonuçta bu işlerde çalışan kişiler emek sömürüsüne ve baskıya daha fazla maruz kalabileceklerdir.

Yine, komisyon görüşmeleri esnasında Çalışma Bakanlığı yetkililerince itiraf edildiği üzere, bu çalışma biçimi hayata geçirildiği takdirde her sektörde kiralık işçiler çalıştırılabilecek, gemiadamları, havayolları, ağır ve tehlikeli işler, inşaat işkolu gibi işler ve işkollarında kiralık işçiler çalıştırılabileceği gibi, kamu işyerleri ve maden işyerlerinde de alt-işverenlerin özel hukuk tüzel veya gerçek kişileri olmaları nedeniyle bu sektörlerde de çalıştırılabileceklerdir. Bu nedenle de Yasa Tasarısı kapsam açısından gerçekte herhangi bir kısıtlama getirmemektedir.

Tasarı, iktidarın 2003 yılından bu tarihe kadar iş mevzuatımıza bir türlü sokmayı başaramadığı "geçici iş ilişkisi" ve bu yetkiyle donanmış ÖİB ile "kiralık ve güvencesiz işçiliği", yasalaştırmak peşindedir. Bilindiği gibi, AKP Hükümetinin 26 Haziran 2009'da istihdam koşullarını esnekletirmek gerekçesiyle getirdiği bu yöndeki düzenleme 11. Cumhurbaşkanı Sn. Gül'ün geri çevirmesiyle akamete uğramıştı. Cumhurbaşkanının 9 Temmuz 2009 tarihli geri gönderme gerekçesindeki veto gerekçeleri ne yazık ki yine giderilmemiştir.

Türkiye gibi yüksek oranlı bir kayıt dışı istihdam koşullarının geçerli olduğu, bir başka ifadeyle "mutlak esneklik" koşullarının istihdamın üçte birinden fazla bir bölümünü içerdiği (buna Suriyeli göçmenlerin ve diğer yabancı kaçak işçilerin sayısı dahil değildir) bir ülkede, hâlâ yarım zamanlı çalışma, kısmî süreli çalışma, geçici iş ilişkisi gibi esnek istihdam biçimlerini yaygınlaştırmayı Avrupa ve Dünyaya uyum sağlamak olarak pazarlamanın samimi yetersizliği açıktır.

Özellikle de kiralık veya ödünç işçilik biçimindeki geçici iş ilişkileri modern iş ilişkilerini değil, modern kölelik ilişkilerini tarif eder. Nitekim ILO'nun ilk Sözleşmeleri de bu tür çalışma biçimlerinin önlenmesi amacını taşımaktaydı. Bu nedenle kamusal iş aracılık sistemleri devreye sokulmuştur. Bu düzenleme ile adeta leasing ile makine veya araç kiralar gibi örgütlenme ve toplu sözleşme haklarından yoksun olan işçinin/çalışanın kiralanması yöntemi, Ortaçağlara dönüş gibidir.

Uzaktan çalışma adı altında çalışma yaşamı daha da Esnek Hale Getirilerek İş Cinayetlerine Davetiye çıkarılmaktadır. Getirilen bu düzenleme ile İş Kanunu'nun 14. Maddesi değiştirilmiş ve “uzaktan çalışma” ya ilişkin hükümler iş kanununa eklenmiştir. Uzaktan çalışma niteliği gereği işyeri olarak tanımlanan alanın dışında işçinin evinde, ya da farklı bir mekândan işverenin işini yapmasıdır. Bu esnekleştirme ve kuralsızlaştırma politikalarının bir parçasıdır. Özellikle 2003 yılında İş Kanunu'nun çıkarılması esnasında bu “uzaktan çalışma” tartışılmış ve Kanun Tasarısında olmasına rağmen kanun metninden çıkarılması düzenlenmişti.

Özellikle istihdamın yaklaşık resmi rakamlara göre % 32,5'inin enformel olarak çalıştığı ülkemizde bu düzenleme kayıt dışılığı arttıracaktır. Düzenlemenin yapılaş gerekçesinde teknolojik olarak ileri teknoloji sektörlerde çalışanlar açısından bir ihtiyaç olduğu dile getirilmektedir. Ancak, Bu düzenleme esas itibariyle evde çalışmayı düzenlemektedir. Ev eksenli çalışma sosyal güvenceden ve örgütlenmeden uzakta olduğundan maliyetlerini azaltmak isteyen firmaların başvurduğu en önemli yollardan biridir. İşveren işyerinin yer kirasından, elektrik/su giderinden; işçilere sunması gereken servis, sigorta, yemek, tatil, mesai, kreş gibi temel hizmetlerden kurtulmaktadır.

Yukarıda da ifade edildiği üzere ev eksenli çalışanların örgütlenmesi başlı başına bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu sorunun kaynağında yatan nedenlerden biri kadınların çoğunlukla dört duvar arasında diğer kadınlarla ilişki kuramayacak şekilde çalışıyor olmasıyken bir diğer neden de formel sektörlerde örgütlü sendikaların böyle atipik istihdam biçimlerine yanıt vermede yetersiz kalması ve sendikaların toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda ürettikleri politikaları hayata geçirmelerindeki eksikliklerdir.

Ev eksenli çalışanların aldıkları ücretler çok düşüktür. Yapılan işin miktarı ise çok uzun çalışma saatlerini -hatta işin bitirilmesi için yaşlıların ve çocukların da yardımını- gerektirmektedir. Kazanılan paranın azlığı, kadınların daha çok iş alarak daha fazla çalışmalarına neden olmaktadır. Bu konuda yapılan araştırmalar kadınların duruma göre günde 18 saate kadar çalıştıklarını göstermektedir.

Dolayısıyla kadınlar tüm gün eve hapsolarak aldıkları siparişi yetiştirmeye çalışmaktır. Ayrıca, annelerine yardım etmek zorunda kalan kız çocukları eğitimden yoksun kalmaktadırlar. İşçi sağlığı ve iş güvenliğinin varlığından bahsetmek ise mümkün değildir. Birbirinden farklı alanlarda üretim yapan kadınlar birçok hastalığa ve yaralanmaya da maruz kalmaktadırlar. Örneğin, deri sektörüne üretim yaparken

kullandıkları kimyasal yapıştırıcılar yüzünden felç geçiren kadınlar vardır. Dolayısıyla, kadınlar başta olmak üzere hane halkının sağlığı risk altındadır.

Yine bu çeşit çalışma özellikle tekstil sektöründe enformel çalıştırmanın yaygınlaşmasının bir aracı olarak kullanıldığı önceki yıllarda çalışma bakanlığı müfettişlerince de defalarca tespit edilen bu çalışma biçiminde işyerinin mekânsal olarak ortadan kaldırılması, işverenin iş sağlığı ve güvenliği yükümlülüklerini ortadan kaldıracığı gibi ücretsiz aile işçiliğini ve dayıbaşı sistemini, iş kazalarını, güvencesiz çalışmayı da yaygınlaştıracaktır.

Ayrıca Uzaktan çalışmayla çalışma sürelerine ilişkin sınırlar ortadan kalkacak, sendikal örgütlenme olumsuz etkilenecektir. Ücretlerin düşmesine neden olacaktır. Üretim sürecinin parçalanması yaygınlaşacaktır. İşverenlerce yapılan hammaddelerin kontrolü mümkün olmayacaktır. Ev ortamında kimyasallar ve sağlığa zararlı maddeler kullanılabilir.

Uzaktan çalışma aynı zamanda kuralsız, güvencesiz çalışmayı aile emeğinin ve kadın-çocuk emeğinin sömürülmesini doğuracaktır. Ayrıca kadınları evden çalışmaya ve eve mahkûm eden kadınların çalışma hayatında görünür olmasını engelleyecek bir düzenlemedir.

Aynı şekilde söz konusu Yasa Tasarısındaki düzenlemelere göre iş hukukumuzdaki işçi, işyeri ve iş sözleşmesi tanımları çerçevesinde bakıldığından ev eksenli çalışmanın statüsü belirsiz kalmaktadır. Benzer bir belirsizlik ücretler konusunda da karşımıza çıkmaktadır. Ev eksenli çalışan kadınların taleplerinden biri olarak asgari ücret, işin devamlılığının olmaması nedeniyle uygulanamamakta, işveren bu konuda zorlanamamaktadır. Nitekim bu madde teklifinde de özellikle ücret hakkına ilişkin esaslı neden ayrımı getirilmektedir. Yine emsal işçi kavramı getirilmektedir. Bu iki fark nedeniyle ücret ve diğer haklar açısından bir ayrımcılık söz konusudur.

Bu düzenleme çerçevesinde ortaya çıkacak bir sorunda denetim sorunudur. Anayasamızın konut dokunulmazlığına ve özel hayatın korunmasına ilişkin hükümleri çerçevesinde, Çalışma Bakanlığı evde yapılan çalışmaların hukuka uygun olup olmadığını ancak kişiler izin verdiği takdirde veya bir mahkeme kararı bulunması halinde yapabilecektir. Dolayısıyla burada hukuksal olarak bir denetimsizlik hali ortaya çıkmaktadır.

Bu düzenleme ILO 177 sayılı sözleşmeyle uyuşmamaktadır. Yapılması gereken evde yapılacak çalışmaların alanını belirlemek ve güvenceli, güvenli hale getirmektir.

5 – MADDELERE İLİŞKİN ELEŞTİRİLERİMİZ

Yasa Tasarısının geneline ilişkin değerlendirmelerimizin yanı sıra aşağıda maddelere ilişkin değerlendirmelerimiz ve eleştirilerimiz de aşağıda sırasıyla ele alınmıştır.

BİRİNCİ MADDEYE İLİŞKİN ELEŞTİRİLERİMİZ: Öncelikle; maddenin temel olarak getirdiği değişiklik, özel istihdam büroları eliyle ödünç işçilik ilişkisinin kurulabilmesinin yolunun açılmasıdır. Madde'deki esas değişiklik hangi işlerde ve genel anlamda hangi hallerde ödünç işçiliğin yapılabileceğine dairdir. Söz konusu maddenin temel eksikliği, işçi kiralamanın tanımının yapılmamış olmasıdır. Literatürde çok taraflı iş ilişkisi veya üçlü iş ilişkisi olarak tanımlanan bu ilişkinin tanımının İş Kanununda betimlenmesi gerekmektedir. Söz konusu tanımlama yapılmadan düzenlemeler yapıldığı takdirde birden fazla kanunun alanına giren bu ilişkinin düzenlenmesinde yasal anlamda çelişkiler ve sorunlar ortaya çıkacaktır.

Bu madde ile ilgili ikinci sorun ödünç işçiliğin hangi hallerde ve hangi işlerde yapılabileceğinin tanımlandığı ikinci fıkra hükümleridir.

Bu fıkranın a bendinde işverenlere işçilerin doğum izinleri halinde, askerlik süreleri boyunca ve iş akitlerinin askıya alındığı her durumda bu işçilerin yerine kiralık işçi çalıştırılabilmesine olanak sağlayan bir düzenleme yapılmıştır. Hastalık, yıllık izin, ücretli ve ücretsiz izin hallerinde, zorunlu olarak silah altına alınma hallerinde, gözaltı ve tutukluluk hallerinde bile bir işyerinde çalışan işçilerin yerine kiralık işçi çalıştırılabileceği betimlenmektedir. Özellikle “askı halleri” ibaresinin işçinin işyerinden ve çalışma yaşamından kısa süreli ayrılması anlamına gelmez. İşverenle iş ilişkisi ve iş akdinin devam etmektedir. Bu nedenle söz konusu haller işverenlere kiralık işçi çalıştırma hakkını doğurmamalıdır. İşsizliğin bu kadar yüksek düzeyde olduğu bir ülkede bu hallerde kiralık işçi çalıştırılmasına olanak sağlanması durumunda işçiler, en temel ihtiyaçları olan dinlenme, izin gibi haklarını işlerini kaybetmemek için kullanmamaya yönelecekleri aşikardır. İş kanunundaki işçi haklarının fiilen

uygulanamaması sonucu doğuracaktır. Bu tür düzenlemeler zaten önlenemeyen ve giderek artan iş cinayetlerine davetiye çıkaracaktır.

İkinci fıkradaki bir diğer düzenleme ise mevsimlik tarım işlerinde kiralık işçi çalıştırılabilmesine yönelik düzenlemedir. Öncelikle bu düzenleme güvenceli esneklik kavramı ile çelişmektedir. Hatta genel gerekçede de bu durum açık bir biçimde belirtilmiştir. Daha ziyade niteliksiz işgücünün olduğu bu işlerin kiralık işçilik kapsamına alınması demek sömürünün, işçi simsarlığının yeniden hortlatılması demektir.

Özellikle, 15 Ocak 2016 tarihli Geçici Koruma kapsamında bulunanların çalışma izinleri hakkında yönetmelik ile bu düzenleme birleştiği takdirde, piyasada Suriyeli göçmen işçileri mevsimlik tarım işçisi olarak çalıştıran bir sürü firma türeyecektir. Çünkü bu yönetmeliğe göre bu işlerde herhangi bir sınırlama olmaksızın göçmen işçi çalıştırılabilecektir.

Yine 5510 Sayılı Kanun'un ek-5'inci maddesi ile mevsimlik tarım işlerinde çalışanlar kendi hesabına çalışan kimseler olarak tanımlanmış, sosyal güvenceleri de bu şekilde belirlenmiştir. Ancak burada getirilen düzenleme ile bu kişiler doğrudan işçi statüsüne sokulmaktadırlar. Dolayısıyla, "Tarımda İş Aracılığı Yönetmeliği" ile getirilen kısıtlamalardan kurtulmuş olacak işçi simsarları, bu alanda sömürü oranlarını, ücretleri vb. işçilik haklarını da geriye götürecek düzenlemeler yapabileceklerdir.

İkinci Fıkranın c bendinde tanımlanan ev hizmetlerinde kiralık işçilerin çalıştırılabilmesine olanak sağlayan düzenleme de oldukça sorunludur. Halihazırdaki İş kanunumuzdaki düzenlemeler bu tür çalışmaları tanımlamıştır. Bu iş ilişkisinin kiralık işçilik ile ilgili bir iş ilişkisine olanak veren bir alan haline getirilmesi ise kiralık işçi çalıştıranın işveren olarak, konutların işyeri olarak tanımlanıp tanımlanamayacağı konularında sorunlar oluşturacaktır. Yine bu kişilerin sosyal güvenlik hakları açısından da sorun ortaya çıkacaktır. 5510 Sayılı Kanun'un ek-9'uncu maddesi ile ev hizmetlerinde 10 günden fazla çalışanlar işçi olarak tanımlanmış, ancak ev hizmetlerinde bir veya birden fazla gerçek kişi tarafından çalıştırılan ve çalıştıkları kişi yanında ay içinde çalışma saati süresine göre hesaplanan çalışma gün sayısı 10 günden az olanlar ise bu kanuna göre 4/a kapsamında sigortalı sayılmamışlardır. Bu kişileri çalıştıranlar da bu Kanun uygulamasında işveren sayılmamıştır. Dolayısıyla yeni yapılan düzenleme ile ortada hukuken işveren ve işyerleri kavramları açısından sorunlu bir durum ortaya çıkacaktır. Son olarak 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği

Kanunu'nun 2. maddesinde ev hizmetleri iş sağlığı ve güvenliği açısından kanunun kapsamı dışında bırakılmıştır. Bu çerçevede işçilerin kiralandığı dönemde iş sağlığı ve güvenliği kanununun koruma alanında olamayacakları da aşîkârdır. Bu sağlıklı bir ortamda çalışma hakkı çerçevesinde uluslararası sözleşmelere ve Anayasa'nın ilgili hükümlerine açık bir aykırılık durumu yaratmaktadır.

Söz konusu ikinci fıkranın d bendinde belirtilen “İşletmenin günlük işlerinden sayılmayan ve aralıklı olarak görülen işler” de kiralık işçi çalıştırılabilmesi de oldukça sorunlu bir düzenlemedir. Bu şekilde bir tanımlama iş hukukumuzda bulunmamaktadır ve oldukça soyut bir kavramdır. Söz konusu işlerin neler olduğunu, bunun bir tanımı olup olmadığını alt komisyon görüşmelerinde hükümet yetkililerince “Kanunun gerekçesinde tanımlandığı” şeklinde açıklanmıştır. Bunlar, kanun gerekçesinde yeni bir yazılım geliştirilmesi, teknik bakım ve onarım işleri olarak tanımlamışlar. Ancak, bu kavram, alt-işveren ilişkisini, süreksiz işleri, belirli süreli işleri, ve halihazırda belirsiz süreli iş ilişkisinin kurulmasından istisna tutulan iş akitlerinin ve sözleşmelerin yerine kiralık işçi çalıştırabilecek, hem ücret, hem de iş sağlığı ve güvenliği yükümlölüklerinden kurtulmuş olacaklardır.

Dolayısıyla işyerleri açısından yan işlerin ve diğer işlerin tamamı ile esas işlerde de belirli süreli iş akdiyle çalıştırılanların kiralık işçiliğe dönüştürülebilmesine imkan tanınmaktadır. Bu durum aslında muvazaalı sözleşmeler yaratacağı gibi gibi alt-işverenlik mekanizmasını da ortadan kaldırmaktadır. Çalışma hakkının gerçekleşmesinin işin sürekliliğinin sağlanmasını zorunlu kılması nedeniyle de asıl olanın belirsiz süreli iş sözleşmeleri olduğunu, iş sözleşmesinin sürekliliğinin sağlanmasının çağdaş iş hukukunun amaçlarından birisi olduğu da unutulmamalıdır. Getirilen bu düzenleme ile hepimizin üzerinde önemle durduğu taşeronluktan bile daha kötü bir kurum bu yolla devreye sokulmaktadır. Bu düzenleme AB Direktifine ve ILO sözleşmesine de aykırı bir durumdur. Çünkü burada herhangi bir geçici durum saptanması yapılmadığı gibi objektif bir neden de aranmamaktadır.

Söz konusu maddenin ikinci fıkrasının e bendinde yapılan düzenleme ile İş Güvenliği Bakımından Acil Olan İşlerde veya Üretimi Önemli Ölçüde Etkileyen zorlayıcı Nedenlerin Ortaya Çıkması Halinde işverenlere kiralık işçi çalıştırabilme hakkı getirilmektedir. İş sağlığı ve güvenliği bakımından acil işlere bakıldığında Acil Durum Hakkında Yönetmelik'te bunların sayıldığı görülmektedir. Acil durum, çalışanlar, müşteriler, ziyaretçiler veya halk arasında, ölüm ve ciddi yaralanmaya neden olabilecek veya işin durmasına, faaliyetlerin aksamasına, fiziksel veya

çevresel olarak zarar görmesine, tesisin mali yapısının bozulmasına ve toplum içinde itibarının düşmesine neden olabilecek, plan dışı, istem dışı gelişen olaylardır. Bunlara örnek vermek gerekirse: Yangın, Deprem, Tehlikeli madde olayları, Sel ve su baskını, Aşırı soğuk veya aşırı sıcak, Sabotaj, Ana tedarikçi kaybı/Ham madde girişinin durması, Toplumsal olaylar ve Patlama acil durumlardandır.

Bu tür hallerde işyerin can güvenliğinin ortadan kalkması muhtemeldir ve bu nedenle işyerinde çalışmanın durdurulması düzenlenmiştir. Bu tür hallerde kiralık işçilerin çalıştırılabilmesine olanak sağlanması, herhangi bir kısıtlama getirilmemesi uluslararası sözleşmelere ve Anayasa'ya sağlıklı bir ortamda çalışma hakkını zedelemesi nedeniyle açık aykırılık teşkil ettiğini düşünmekteyiz. Yine bu bendte ikinci hal ise işyerinde zorlayıcı nedenlerin ortaya çıkmasıdır. Zorlayıcı nedenler: Önceden öngörülemeyen ve kaçınılmayan, kusurdan uzak, tarafların dışından gelen yangın, deprem, sel baskını gibi doğal afetler veya yasama ve yürütme organının kararları veya işlemleri ile iç savaş gibi sosyal olaylar nedeniyle işyerinde faaliyetin durmasıdır. Şu halde işçilerin deprem, sel, su baskını, genel grev gibi hallerde işyerinden ayrıldıklarında bu durumda işverenlere kiralık işçi çalıştırma hakkı getirilmektedir. O işyerinde çalışan işçiler, çalışamayacak halde ve çalıştırılmayacak durumda iken başka bir işçinin çalışmasına olanak sağlanması Anayasa'daki kanun önünde eşitlik ilkesine, sağlıklı bir ortamda çalışma hakkına da aykırıdır.

Söz konusu maddenin ikinci fıkrasının e- ve f) bentlerinde düzenlenen İşletmenin iş hacminin öngörülemeyen ölçüde artması halinde, ve dönemsellik arz eden iş artışları hallerinde kiralık işçi çalıştırılmasına imkan sağlayan düzenlemedir. Bu düzenlemeler, işyerlerindeki çalışma barışını, çalışanların haklarını doğrudan ortadan kaldırıcı düzenlemelerdir. İşverenlere oldukça geniş haklar tanırken işçilerin iş kanunundan ve toplu sözleşmelerden kaynaklanan haklarını ortadan kaldırıcı bir etki yaratmaktadır. Her iki durumda firmalara bu olanağın verilmesi, genel gerekçedeki ana amaç olarak düşünülen ve deklere edilen işsizliğin azaltılması hedefinin tam zıttında bir etki yaratacaktır. Firmalar, bu nedenle işçi sayısını düşüreceklerdir. İşsizlik artacaktır. Bu açık bir biçimde sömürünün artırılması ve genel değerlendirmede de belirtildiği üzere işverenlere açıkça işçi haklarını ortadan kaldırmanın hukuksal anahtarının verilmesidir. Bu bendde belirtilen haller oldukça soyut, bulanık, hukuki olarak objektifliği olmayan durumlardır. AB Direktifi'ne de açık aykırılık taşımaktadır. Komisyon görüşmeleri esnasında dönemsellik arz eden iş

artışlarına bir sınırlama getirilmiş ve mevsimlik işler bu kapsamdan çıkarılmıştır. Ancak bu da yeterli bir kısıtlama değildir.

Birinci Maddenin 3. Fıkrasında da yukarıda belirttiğimiz işlerde ve hallerde kiralık işçiliğe ilişkin süre sınırlaması getirilmektedir. Ancak bu süre sınırlaması getirilmesi AB Direktifi'nde belirtilen Geçicilik ve objektiflik unsurları ile hakkın kötüye kullanımının engellenmesi ilkelerine de açık aykırılık teşkil ettiği gibi 2009 yılındaki veto gerekçesindeki eleştirileri de gidermekten uzaktır. Belirlenen süreler, firmaların bu hakkı kötüye kullanabilmesinin önünü açmaktadır. Yıl içerisinde iş yoğunlaşmasına göre düzenleme yapan firmalar doğrudan işçi sayısını azaltarak iş yoğunluğunun düşük olduğu mevsimlerde çekirdek işgücü ile çalışırken daha yoğun olduğu dönemler kiralık işçiler aracılığıyla iş görmeye başlayacaklardır. Bu sürelere uyulmaması halinde verilen cezaların da yeterli olmaması nedeniyle süre sınırları uygulamada geçersiz hale gelebilecektir.

Yine 4. Fıkra da ise kiralık işçiliğin kapsamı dışında kalacak işyerleri ve haller tanımlanmaktadır. Bu fıkra da kamu işyerleri için ve maden işyerleri için kiralık işçi çalıştırılmayacağı düzenlenmiştir. Ancak bu işyerleri için alt-işverenler aracılığıyla kiralık işçi çalıştırılabilmesinin önüne herhangi bir kısıtlama getirilmediğinden yasağın getirilmesinin uygulamada bir anlamı bulunmamaktadır, hatta genel gerekçede belirtilen kamu işyerleri için bu yasağın getirilmesinin nedeni olan “suistimale açık olması” daha da vahim bir düzeyde cereyan edecektir. Yine özel madenlerde de taşeron çalıştırmaya ilişkin bir yasak bulunmamaktadır. Bu nedenle bu madenlerde de taşeron aracılığıyla kiralık işçi çalıştırılabilecektir.

Birçok ülkede özellik arzeden işler ve çalıştıkları işin niteliği itibarıyla özel düzenlemelere tabi olan gemiadamları, havayollarında çalışanlar, basın sektöründe çalışanlar gibi çalışanlar kiralık işçilik kapsamı dışında tutulmuştur. Bu yüzden özellikle bu işlerin ve iş cinayetlerinin yüksek olduğu inşaat ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işletmeler de bu kapsam dışında tutulması gerekirken tutulmamıştır.

Söz konusu maddenin beşinci fıkrasında 6356 Sayılı Yasa gereğince grev ve lokavta katılan işçilerin yerine kiralık işçi çalıştıramayacağı düzenlenirken, Yasanın 65. Maddesinde belirtilen greve katılmayan işçilerin çalışma haklarını ortadan kaldıracı bir düzenleme yaparak bu hallerde bu işçilerin yerine kiralık işçi çalıştırılabileceği belirtilmektedir. İşgücü maliyetini düşürme aracı olarak tanımlanmış olan bu düzenleme aslında işverenlere gizli bir hak daha vermektedir. İşyerlerinde grev kararı alındıktan sonra işçi kiralamaya gidilmesine yönelik bir kısıtlama

bulunmamaktadır. Grev esnasında 6356 Sayılı Yasanın 65. Maddesi gereğince greve çıkmayan işçiler o işyeri için zorunlu olan işlerde çalıştırılabilir, bu işçiler çalışmanın yanı sıra, işyeri içerisinde işverenin kötü niyetli uygulamaları da engelleyici bir işlev görürler. Grevdeki işçiler işyerinden ayrılmak zorunda olduğundan başka işçilerin kendi işlerinde çalıştırılıp çalıştırılmadığını doğrudan tespit edemezler. İşyerinde çalışan bu işçiler bunu fiilen tespit eder. Bu nedenle Grev ve lokavt uygulaması sırasında, işyerinde geçici iş gücü ihtiyacının doğduğu açıktır. Ancak böyle bir durumda kurulacak ödünç iş ilişkisi, iş mücadelesi araçlarında denklik ilkesi gereği hukuken meşru değildir.

Madde'nin altıncı fıkrası ise işletmenin iş hacminin artması durumunda çalıştırılabilecek kiralık işçi sayısında bir sınırlama getirmiş, ancak bu sınırlamanın kendisi de sorunlu bir hal almıştır. 10'dan fazla işçi çalıştıran işyerlerinin tamamı için % 25'lik bir sınır getirilmiştir ki bu sınır da oldukça büyük bir rakamdır. Bu oran işyerindeki örgütlenmeyi doğrudan etkileyebilecek bir orandır. İşverenin işgücü maliyetlerini düşürmek adına yapılan bu düzenleme işçinin örgütlenme ve toplu pazarlık hakkını kullanamaz hale getirecektir. 6356 Sayılı Yasa gereğince işyerinde yetki alabilmenin koşulunun asgari % 50 olduğu bir ortamda % 25 kiralık işçi çalıştırma hakkı getirmek doğrudan toplu pazarlık hakkını ortadan kaldırma anlamına gelir. Dahası, 10'dan az işçi çalıştıran işyerleri için komisyon görüşmeleri esnasında getirilen 5 işçi sınırı da bir anlam ifade etmemektedir. Burada çalışan ve büyük bir çoğunluğu örgütsüz olan işçi kitlesinin ücret ve diğer haklarını uygulanamaz hale getirecektir. Türkiye'de işyerlerinin büyük bir çoğunluğu 10'dan az işçi çalıştırmaktadır. SGK'nın 2015 yılı Kasım ayı istatistiklerine göre 1,482,226 işyeri 10'dan az işçi çalıştırmaktadır. Bu bütün işyerlerinin (1,736,990) % 85,3'dür. Bu işyerlerinde 4 milyon işçi çalışmaktadır. Bu işyerlerinde 5 işçiye kadar kiralık işçi çalıştırılması resmen burada çalışan 2 milyon işçi açısından bir yıkım anlamına gelecektir.

Bu Madde ile ilgili son sorun ise 11. fıkradaki geçici işçi ile özel istihdam bürosu arasındaki sözleşme konusudur. Bu sözleşmenin neleri içereceği, asgari olarak taşınması gereken yükümlülükler belirtilmemiştir. İşçinin boşta geçirdiği süreler için ücretini nasıl alacağı, hangi asgari ölçütlerin korunacağı, işçinin çalışma koşulları, sosyal güvenlik hakları burada tanımlanmalıdır. Bu durum asıl güvencenin sağlanacağı bölümdür. Ancak ne yazık ki burada hiçbir asgari norm, güvence tanımlanmamıştır. Bu eksikliğin giderilmesi gerekir. Aksi halde Anayasaya,

uluslararası sözleşmeye ve AB'nin yönergesine de aykırı bir durum ortaya çıkmaktadır.

İKİNCİ MADDEYE İLİŞKİN ELEŞTİRİLERİMİZ: Bu madde teklifi ile Çalışma Yaşamı daha da Esnek Hale Getirilerek İş Cinayetlerine Davetiye çıkarılmaktadır. Getirilen bu düzenleme ile “uzaktan çalışma” ya ilişkin hükümler iş kanununa eklenmiştir. Uzaktan çalışma işyeri olarak tanımlanan alanın dışında işçinin evinde, ya da farklı bir mekândan işverenin işini yapmasıdır. Bu esnekleştirme ve kuralsızlaştırma politikalarının bir parçasıdır. Özellikle 2003 yılında İş Kanunu'nun çıkarılması esnasında bu “uzaktan çalışma” tartışılmış ve Kanun Tasarısında olmasına rağmen kanun metninden çıkarılması düzenlenmişti. Nedeni de evde çalışmanın sisteme girmesi halinde kontrol ve denetimin mümkün olmayacağı ve iş cinayetlerinin artacağıdır. Bu aynı zamanda zincirleme alt-işveren uygulamalarına zemin hazırlayacak bir durum yaratacaktır. Düzenlemenin yapılaş gerekçesinde teknolojik olarak ileri teknoloji içeren sektörlerde çalışanlar açısından bir ihtiyaç olduğu dile getirilmektedir. Ancak, Bu düzenleme esas itibariyle evde çalışmayı düzenlemektedir. Ev eksenli çalışma temelde kendi hesabına ve parça başı (taşerona/aracıya) çalışma olarak ikiye ayrılır. Yalnızca Türkiye’de değil, dünyada da ev eksenli çalışanların neredeyse tamamına yakını kadınlar oluşturmaktadır. Bu iki temel çalışma biçimi yanında bir ara biçim olarak siparişle çalışma ise kadınların kendileri gibi diğer kadınlarla birlikte yaptıkları parça başı işlerdir. Diğer bir ara biçim ise kadınların evlerinde değil, yine kendi muhitlerindeki bir dükkânda bir aracı için parça başı çalışmasıdır. Bunların yanı sıra iletişim teknolojileri sayesinde görece olarak daha yüksek ücretli ve teknoloji kullananlardan evde çalışanlar da ev eksenli çalışma içinde değerlendirilmektedirler. Ancak aslen ev eksenli çalışma denildiğinde “vasıfsız” olarak görülen el emeği üretimde bulunan kadınların yaptığı işler akla gelmektedir.

Ev eksenli çalışma sosyal güvenceden ve örgütlenmeden uzakta olduğundan maliyetlerini azaltmak isteyen firmaların başvurduğu en önemli yollardan biridir. İşveren işyerinin yer kirasından, elektrik/su giderinden; işçilere sunması gereken servis, sigorta, yemek, tatil, mesai, kreş gibi temel hizmetlerden kurtulmaktadır. Yukarıda ifade edildiği üzere ev eksenli çalışanların örgütlenmesi başlı başına bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu sorunun kaynağında yatan nedenlerden biri

kadınların çoğunlukla dört duvar arasında diğer kadınlarla ilişki kuramayacak şekilde çalışıyor olmasıdır. Bir diğer neden de mevcut sendikal örgütlenmeye ilişkin mevzuattır. Bildiğiniz üzere işyerinde çalışan işçiler sendikaya üye olabilirler. Burada önemli olan nokta işyeridir. İşçinin evinin işyeri olarak tanımlanmaması nedeniyle bu işçilerin örgütlenme hakkı ellerinden alınmakta, toplu pazarlık hakları ellerinden alınmaktadır. Bu nedenle bu şekilde bir iş ilişkisi kurulduğu takdirde işyeri tanımı muğlak olması nedeniyle hem işverenlerin işyerindeki işçileri hem de bu şekilde evde çalışan işçiler örgütlenme ve toplu pazarlık haklarını kullanamayacaklardır.

Neoliberal politikaların sonucu olarak artan yoksulluk kadınları ev eksenli çalışmaya itmektedir. Ev eksenli çalışma görünür olmadığından, gereken beceri de görünmezleşmekte, bu da emeğin değersizleşmesini getirmektedir. Ev eksenli çalışanların ücret ve çalışma koşulları açısından sorunlu düzenlemeler bulunmaktadır. Özellikle ücret hakkına ilişkin esaslı neden ayrımı getirilmektedir. Yasa Tasarısıyla emsal işçi kavramı getirilmektedir. Bu iki fark nedeniyle ücret ve diğer haklar açısından bir ayrımcılığın getirileceği kaçınılmazdır. Çalışma süreleri ve izin gibi temel hakların kullanımı ve bunların tespitine ilişkin önemli bir eksiklik bulunmaktadır. Evde çalışanların aldıkları ücretler çok düşüktür. Asgari ücret bile alamamaktadırlar. Çoğunlukla parçabaşı yapılan bu işlerin ücretleri bile ödenmemektedir. Yapılan işin miktarı ise çok uzun çalışma saatlerini -hatta işin bitirilmesi için yaşlıların ve çocukların da yardımını- gerektirmektedir. Kazanılan paranın azlığı, kadınların daha çok iş alarak daha fazla çalışmalarına neden olmaktadır. Bu konuda yapılan araştırmalar kadınların duruma göre günde 18 saate kadar çalıştıklarını göstermektedir. Dolayısıyla kadınlar tüm gün eve hapsolarak aldıkları siparişi yetiştirmeye çalışmaktır. Ayrıca, annelerine yardım etmek zorunda kalan kız çocukları eğitimden yoksun kalmaktadırlar. Uzaktan çalışma aynı zamanda kurlsız, güvencesiz çalışmayı aile emeğinin ve kadın-çocuk emeğinin sömürülmesini doğuracaktır. Ayrıca kadınları evden çalışmaya ve eve mahkûm eden kadınların çalışma hayatında görünür olmasını engelleyecek bir düzenlemedir.

Yasa Tasarısında üzerinde durulması bir diğer konu ise işçi sağlığı ve güvenliği konusudur. Bu işlerde işçi sağlığı ve iş güvenliğinin varlığından bahsetmek ise mümkün değildir. Birbirinden farklı alanlarda üretim yapan kadınlar birçok hastalığa ve yaralanmaya da maruz kalmaktadırlar. Örneğin, deri sektörüne üretim yaparken kullandıkları kimyasal yapıştırıcılar yüzünden felç geçiren kadınlar vardır. Dolayısıyla, kadınlar başta olmak üzere hane halkının sağlığı risk altındadır. Ev

eksenli olarak çalışan kadınların sayısı hemen hemen dünyanın her yerinde artış gösterse de, veri toplama sistemleri içinde işçi olarak kabul edilmedikleri için net bir bilgiye ulaşmak da mümkün olamamaktadır. Bu evlerde kullanılacak kimyasallar, ekipmanlar, binaların sağlık ve güvenlik açısından uygunluğu hiçbir biçimde mevzuat dahilinde kontrol edilemez haldedir.

Ayrıca bu çalışmanın denetimi ve teftişi de mevcut mevzuatımıza göre sorunludur. Çalışma Bakanlığı İş Müfettişleri tarafından kişilerin konutları kişinin izni olmadan veya bir mahkeme kararı olmadan teftiş edilemez. Bu düzenleme ILO 177 sayılı sözleşmeyle uyusmamaktadır. Yapılması gereken evde yapılacak çalışmaların alanını belirlemek ve güvenceli, güvenli hale getirmektir. ILO'nun 177 Sayılı Sözleşmesi'nin 7'inci maddesi, ulusal yasa koyucunun işçi sağlığı ve iş güvenliği hükümlerini evde çalışma için de geçerli kılmakla yükümlü olduğunu belirtmektedir. Örgütlenme ve toplu pazarlık hakkı getirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Ancak, bu sözleşme Türkiye tarafından henüz imzalanmamıştır.

ÜÇÜNCÜ MADDEYE İLİŞKİN ELEŞTİRİLERİMİZ: Komisyon görüşmeleri esnasında siyasi iktidar milletvekillерince verilen bir önerge ile Yasa Tasarısı metnine giren bu madde ile İş Kanunu'nun 63 üncü maddesinde düzenlenen bir esneklik türü olan denkleştirme sistemine bir istisnai durum düzenlemesi getirilmektedir. Turizm sektöründe yer alan işyerlerinde uygulanmak üzere İş Kanununda düzenlenen iki aylık denkleştirme süresi dört aya çıkarılmakta, o işyerinde toplu iş sözleşmesi yürürlükte ise mevcut durumdaki dört aylık süre de altı aya çıkarılmaktadır. Bu düzenlemenin, Yasa Tasarısının gerekçesiyle hiç bağlantısı bulunmadığı gibi turizm sektöründe esnekleştirmeyi ve işçi haklarını törpülemekten başka bir amaçta taşımamaktadır.

Bu maddenin amacı maddenin gerekçesinde "...yoğun çalışılan yaz ayları ile çalışılmayan kış ayları arasında denkleştirme yapılarak sektör çalışanlarının bir yıl boyunca çalışmasını, böylece sektörde çalışanların daimi işçi olmalarını sağlamak amaçlanmıştır" şeklinde belirtilmiştir.

Öncelikle, çalışma sürelerinin denkleştirilmesi ile iş akitlerinin niteliği arasında bir ilişki kurulması hukuken mümkün değildir. Yapılan işin niteliği bir işin belirli süreli ya da belirsiz süreli olmasını belirlemektedir. Turizm sektöründe yapılan işler genellikle mevsimlik işlerdir.

Mevsimlik işler, işin niteliğine ve yapısına göre yılın belirli dönemlerinde ortaya çıkan veya bu dönemlerde artan faaliyetlere uygun olarak çalışılan işlerdir. Yılın belirli döneminde veya bir mevsim süresince yapılan işler için İş Kanunu' muзда özel bir düzenleme ve özel bir tanım yapılmamıştır. Mevsimlik işlere ilişkin hükümler İş K. m 50/5 f. Hafta tatili hakkında kanunun m. 4/f ve İş K m.57 göre çıkarılan yıllık ücretli izin yönetmeliğinin m.9 da yer almaktadır. Bu hükümlere göre mevsimlik iş yılın herhangi bir devresinde tarım veya başka faaliyette bulunup öteki devrede büsbütün faaliyetten kalan yahut faaliyetini azaltan işyerleri tanımı yapılarak yıllık izin haklarının bulunmadığı ve hafta tatilinde istisna oldukları hükme bağlanmıştır. İş hukuku mevzuatımızda iş kanunlarıyla mevsimlik işlerin çalışma koşulları düzenlenmiş olmasına rağmen mevsimlik işin, tam bir tanımı yapılmamış ve hangi işlerin mevsimlik işlerden olduğu açıkça belirtilmemiştir. Bu konuya Yargıtay içtihatları yön vermektedir. Mevsimlik işler, iş yerindeki faaliyetin yıllık belirli bir dönemde yoğunlaştığı, diğer zamanlarda ise azaldığı veya tamamen durduğu, fakat bu durumun düzenli olarak tekrarlandığı işlerdir. Yerli ve yabancı turistler için gerçekleştirilen turizm faaliyetleri ve turizm etkinliklerine bağlı olarak ortaya çıkan işler mevsimlik işlerdendir. Sadece kış veya yaz mevsiminde çalışabilen bir otel işletmeciliği, lokantalar, gıda sektörü, yüzme okulları, yüzme havuzları, yat turizmi gibi belirli bir dönemde turistlere hizmet etmek üzere meydana getirilen her türlü faaliyet, etkinlik ve çalışmalar mevsimlik işlerdir. Uygulamada seyahat acentalarının toplam çalışan sayısının % 40 oranında mevsimlik iş gücü istihdam ettiği görülür. Mevsimlik işlerde belirli çalışma devresinin sona ermesi, hizmet sözleşmesini sona erdirmez. Mevsim sonunda işten ayrılan turizm çalışanın bir sonraki mevsime kadar hizmet sözleşmesi askıda kalır. Ancak bu süre içinde başka bir işe girmişse mevsim başında kendisine yapılan çağrıya rağmen, işe girmemişse hizmet sözleşmesi sona erer. Çünkü Yargıtay ölü mevsimde başka iş yapmadıkları gerekçesi ile hizmet sözleşmesini askıya almaktadır. Hizmet sözleşmesinin askıya alınmasının ilk ve önemli sonucu; askı süresi içinde tarafların sözleşmeyi haklı nedenlerle fesih edememeleridir ve yeni iş mevsimi başında yeni bir hizmet sözleşmesi yapılmasına gerek kalmaksızın borç ve haklarıyla birlikte hizmet sözleşmesi yeniden yürürlük kazanmaktadır. İşveren yaptığı bildirimden itibaren, 15 gün içinde işçi başvurduğunda eski işçisini işe almak zorundadır. Mevsimlik işlerde, işveren mevsim sonunda işçisine yeni mevsimde işe almayacağını ihbar ettiğinde, hizmet sözleşmesi mevsim bitimiyle son bulur. Aksi halde hizmet sözleşmesi askıya

alınır. Hizmet sözleşmesinin askıya alındığı tarihlerde yeniden yeni sezona nasıl başlanacağı konusunda işverenin turizm çalışanına bildirim yapması gerekir.

Dolayısıyla bu sektörde hiçbir iş ilişkisi İş Kanununda belirtilen zincirleme iş akdinin varlığı hali dışında bir nedenle kendiliğinden belirsiz süreli sözleşmeye dönüşemez. Uygulamada da hiçbir işveren faaliyet gösterdiği işyerinin kapalı olduğu dönemde herhangi bir iş yapmaksızın işçiye asgari ücret bile olsa ücret ödemez. Bu nedenle Maddenin gerekçesindeki daimi işçiliğe geçişi teşvik, hayali ve gerçeklikten uzak bir gerekçedir. Bu maddenin yürürlüğe girmesi halinde ortaya çıkacak sonuç açıktır. Turizm sektöründe fazla çalışma halinde ödenen fazla çalışma ücretleri ödenmeyecektir. Turizm sektöründe çalışanların, sezon sonlarında yine iş bitimi ve sezon sonu gerekçesiyle iş akitleri sona erdirilecek veya askıya alınacaktır. Sezon başlarında da yeniden kurulacaktır.

Söz konusu düzenleme işverenlere yeni bir esneklik hakkı getirmekte ve işgücü maliyetlerinin düşürülmesine olanak sağlamaktadır.

Özellikle bu sektörde uygulamada yaz sezonu olarak tanımlanan sezonda günlük çalışma süreleri İş Yasası'nın belirlediği üst sınırı oldukça aşmaktadır. Bu sektördeki iş davalarının önemli bir kısmı çalışma sürelerinin ve fazla çalışmanın hesaplanmasına dairdir. İş Kanununa göre günlük çalışmanın sınırı 11 saattir. Buna fazla çalışma da dâhildir. Bu nedenle yaz sezonunda bir işçi hafta tatili de dahil olmak üzere 77 saat çalışabilmektedir. Bu çerçevede İş Yasasının 41. Maddesi gereğince 32 Saatlik fazla çalışma ücreti ödeme yükümlülüğü bulunmaktadır. Bu durumda işçi için 1 aylık fazla çalışma süresi 128 saattir. Bu ücret biçimi % 50 zamlı ücret olduğundan bunun normal çalışma olarak karşılığı 192 saattir. Bu da yaklaşık bir aylık normal ücretine tekabül etmektedir. Getirilen bu düzenleme ile 4 aylık süre için denkleştirme uygulanması durumunda işçi fazla çalışma yapmış olsa da herhangi bir fazla çalışma ücretine hak kazanamayacaktır. Dolayısıyla getirilen bu düzenleme ile işverenlere işçilerin 45 saatin üzerindeki çalışmaları karşılığında ücret ödeme yükümlülüğünden kurtaracaktır. Uygulamada iş akitlerine bu hüküm eklenecek ve işçiler çalışmaya başladıklarında bu denkleştirmeyi de kabul etmiş olacaklardır. Bu nedenle söz konusu düzenleme bu sektördeki çalışmakta olan işçilerin haklarını ortadan kaldırmaktadır.

DÖRDÜNCÜ MADDEYE İLİŞKİN ELEŞTİRİLERİMİZ: Yasa Tasarısının ilk halinde olmayan Komisyon görüşmelerinde Yasa metnine eklenen bu madde ile İş Kanunda Genel Hükümlere Aykırılık başlıklı 99. Madde’de bir düzenlemeye gidilmiş ve bu maddede geçici iş ilişkisine aykırılıklar halinde uygulanacak idari para cezaları ayrı bir fıkra olarak düzenlenmiş ve bu ceza miktarı arttırılarak 110 TL.’den 250 TL’ye çıkarılmıştır.

Yukarıda genel eleştirilerimiz açısından da dile getirildiği gibi bu cezanın miktarı oldukça düşük bir rakamdır. Kötü niyetli uygulamalara karşı adeta bir cezasızlık durumu söz konusudur. Her ne kadar yeni getirilen idari para cezası işçi başına olmak üzere tanımlanmış olsa da işverenler açısından bir caydırıcılıktan da uzaktır.

YEDİNCİ MADDEYE İLİŞKİN ELEŞTİRİLERİMİZ: Söz konusu madde değişikliği ile 4904 Sayılı Türkiye İş Kurumu Kanununun 17. Maddesinde yer alan özel istihdam bürolarının kurulması, faaliyetleri ve denetimi yeniden düzenlenmektedir. İlk olarak özel istihdam büroları kurulmasına ilişkin Özel İstihdam Bürosu kurabilme konusunda şartlar hafifletilmektedir. Mevcut Yasa’da 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu’ndaki 48. Madde şartlarını taşımak vardır. Bu değişiklik 657 Sayılı Kanun ile bağlantı koparılmıştır. Bu kanımızca yerinde bir değişikliktir. Çünkü bu kişiler ve tüzel kişiler özel hukuk tüzel kişileridir ve bunlara kamu hukukunun re’sen uygulanması doğru bir yaklaşım değildir. Ancak, yapılan değişikliğe göre “Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına” çarptırılan kişiler özel istihdam Bürosu kurucusu olabileceklerdir. Bu durum kişi hak ve özgürlükleri açısından doğru bir yaklaşımdır. Oysa “Affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlardan mahkûm olmuş kişilerin cezalarını çekseler dahi özel istihdam bürosu kurucusu olamayacaklarına ilişkin düzenleme ile yukarıda belirtilen düzenleme birbiriyle çelişmektedir. Kişilerin Anayasal haklarını kısıtlayıcı bir düzenleme yapılmaktadır.

Aynı şekilde fıkranın a bendinde özel istihdam bürosunun herhangi bir işyeri açmadan da kurulabileceğini hükme bağlanmıştır. Bir web adresinin olması aracılık

faaliyetleri için yeterli görülmektedir. Bu düzenleme işyerini açıkça mekânsal bir yer olarak tanımlayan iş kanununa da açıkça aykırı bir düzenlemedir.

Bu maddede bir diğer düzenleme de ikinci fıkra ile özel istihdam bürolarına şube açma hakkının getirilmesidir. Dünya genelinde yaklaşık 260,000 özel istihdam bürosu bulunmaktadır. Bunlardan 62,500 tanesi doğrudan işçi kiralamaktadır ve bu firmalara bağlı 236,000 şube bulunmaktadır. Bu şirketlerde toplamda 1,66 milyon kişi personel olarak çalışmaktadır. Bu sektörde toplam hasılat 415 Milyar Dolar'dır. Kiralık işçilik firmaları için ise 282 Milyar Dolar'dır. Bu sektördeki satışların % 68'lik kısmı kiralık işçilik bürolarının gelirlerinden oluşmaktadır. En büyük 10 özel istihdam şirketi tüm pazarın %25'ni kontrol etmektedir. Adecco, Manpower, Rahnstadt'ten oluşan en büyük üç firma toplam gelirlerin % 16'sını elde etmektedir. En büyük 100 şirketten 42 tanesi Avrupa'da, 40 tanesi ABD'de ve geri kalan 17'si de diğer ülkelerdendir. (Eurociett, 2015). Bu verilere göre bu firmaların tekel haline gelmesi riski oldukça yüksektir.

Bir diğer sorunlu alan ise Maddeye eklenen 3. fıkranın b bendi ve bağlantılı olarak 11. fıkrada belirlenen düzenlemedir. Komisyon görüşmeleri esnasında özel istihdam bürolarından kiralık işçilik alanında çalışmak isteyenlere ilişkin 329,400 TL. Teminat yatırma, işyerinin bulunması ve 2 yıl faaliyet gösterme şartına ek olarak Bakanlığa bu teminat bedelini 10 katına kadar artırma yetkisi verilmiştir. Bu değişiklik olumlu bir değişikliktir ancak yeterli değildir. Asgari ücret alan bir işçi için devlete verilecek sigorta prim toplamı 435 TL'dir. Vergi toplamı ise 101 TL'dir. Toplam ödeme aybaşına 536 TL'dir. İşçiye ödeyeceği rakam da 1300 TL'dir. Eğer özel istihdam bürosunun 500 işçisi var ise bu rakam aylık olarak beş yüz işçi için sırasıyla 217,500 TL prim ödemesi, 50,500 TL. Vergi ödemesi ve 650,000 TL. Ücret ödemesi olacaktır. Bakanlık teminatı on katına çıkarır ise bu firmanın teminat miktarı 3.294.000 TL olacaktır. Dolayısıyla toplamda 918,000 TL olan bu ödemeler ödenmediği takdirde sadece 3,5 ay için işçinin hakları korunmuş olacaktır. Eğer Özel İstihdam Bürosu bu parayı peşin almışa ve işçiye vermemişse bu durumda 3,5 sonrasında işçinin parası ve diğer hakları alınamayacaktır. Bu nedenle bu düzenleme yeterli güvence sağlamamaktadır. Bu maddeye daha güçlü bir koruma getirilmelidir.

Yasa metninin dördüncü fıkrasında ise Bakanlığın inisiyatifinde olmak üzere bu özel istihdam bürolarından altı ay kesintisiz faaliyeti olanlara lisans verilebileceği düzenlenmektedir. Bu düzenlemeye göre Çalışma Bakanlığı istediği firmaya lisans verebilecek, istediğine vermeyecektir. Bu da bakanlığa olağanüstü bir yetki vermekte,

gizli bir vesayet kurulabilmesine imkân tanımaktadır. Bu kanun yapım tekniğine aykırıdır.

SEKİZİNCİ MADDEYE İLİŞKİN ELEŞTİRİLERİMİZ: Söz konusu madde ile Özel istihdam bürolarına verilen yetkilerin iptaline ilişkin düzenlemeler yapılmıştır. Bunların büyük bir kısmı hakkın kötüye kullanımına ilişkin koruyucu düzenlemelerdir. Ancak, bu düzenlemeler arasında gerek ILO 181, Gerekse AB/104 Direktifi ile çelişen düzenlemeler mevcuttur. Şöyle ki; öncelikle Özel İstihdam Büroları ile şirketler arasındaki yapılan sözleşmelerin tabi olacağı temel yasa olarak Borçlar Kanunu tanımlanmış burada da sözleşme hürriyeti ve kesin hükümsüzlük hallerine gönderme yapılmıştır. Dolayısıyla bu hükümlerden de anlaşılacağı üzere burada iş hukukunun temel yasalarına aykırılıklar ikincil duruma getirilmiştir. 4857 Sayılı Kanun’un 5. Maddesine aykırılık sorunu hiç ele alınmamıştır. Bir Firma ile Özel İstihdam Bürosunun aralarında imzalamış olduğu sözleşme 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu çerçevesinde bile ele alınmamaktadır. Sadece Borçlar Kanunu’na gönderme yapmakta ve bu nedenle “haksız fiil sorumluluğu” çerçevesinde konu değerlendirilmektedir. Ayrıca, şirketler arasındaki sözleşme Ticaret Kanunu’na ve/veya Borçlar Kanununa uygun olabilir, ancak İş Kanununa aykırılıklar içerdiği durumlarda yasal olarak özel kanun tanımlaması ile yetkili mahkeme tanımlaması yapılmaması kargaşaya neden olacak bir durumdur.

Yine İkinci fıkrada yapılan düzenleme de iş hukukumuzda işçinin ücret alacağının korunmasına dair emredici düzenleme esnetilmekte ve işçinin ve ücret alacağının korunmasına ilişkin İş Kanunu’nun 34. Maddesi hükümlerine aykırı bir durum ortaya çıkmaktadır. 4857 Sayılı Kanunun 34. Maddede belirtilen çalışmama hakkı burada törpülenmiş ve sadece işçilerin % 10 gibi bir oranının ödenmemesi halinde sözleşme feshine yönelinmiştir. Bununla bağlantılı olarak İkinci fıkranın c) bendindeki durum da tam olarak korumanın dahi esnekleştirilmesi haline gelmektedir.

Yine bu fıkranın f) bendinde yer alan “İş ilişkisinde 4857 Sayılı Kanun’un 5 inci maddesinde düzenlenen eşit davranma ilkesine aykırı davranılması” ibaresi sorunludur. Burada eşitlik ilkesinin işçi kiralayan firmanın işçileri açısından mı, yoksa özel istihdam bürosunun diğer işçileri ile mi olduğu açık değildir. Bu nedenle eşit muamele ilkesinin detaylı olarak tanımlanması gerekir. Bu yazım ne yazık ki bu alanları bulanıklaştırmakta, 6098 Sayılı Borçlar Kanunu’nun 26. Maddesine yapılan

gönderme nedeniyle de buradaki yazımın işçiler aleyhine bir durum yaratacağı öngörülmektedir.

DOKUZUNCU MADDEYE İLİŞKİN ELEŞTİRİLERİMİZ: Söz konusu madde düzenlemesi ile özel istihdam bürolarının hak ve yükümlülükleri düzenlenmiştir.

Söz konusu maddenin birinci fıkrasında Özel İstihdam Bürolarının kiralık işçilik işlemlerinden dolayı Borçlar Kanunu çerçevesinde yapılan sözleşme bedelini işverenden alacağı bunun dışında işçilerden herhangi bir bedel alamayacağı düzenlenirken, diğer yandan nitelikli işçilerden ayrıca hizmet bedeli alabileceği düzenlenmiştir. Bu doğrudan işçi simsarlığına dönüşen bir sistem yaratılması anlamına gelmektedir. Ek Hizmet bedeli alınabilecek istisna meslek ve işçilerin durumun düzenlenmesi de yönetmeliğe bırakılmıştır. Komisyon görüşmelerinde sadece aracılık faaliyetleri için istisna olarak belirli mesleklerden hizmet bedeli alınabileceği düzenlenmiştir. Bu yerinde bir düzenlemedir. Ancak, ödünç işçilik için bu tür bedellerin alınması halinde yaptırım yeterli değildir. Bu yaptırımın daha da etkin hale getirilerek düzenlenmesi ve işçinin korunması gerekir.

Yine bu maddede ÖB'lerin yükümlülükleri tanımlanırken 6331 Sayılı İş sağlığı ve Güvenliği Kanunu çerçevesinde ortaya çıkan yükümlülüklerin ve hakların nasıl uygulanacağına ilişkin düzenlemeler eksik bırakılmıştır. 5510 Sayılı Kanun kapsamında olan sosyal güvenlik hakları ve yükümlülükleri hususunda eksiklikler bulunmaktadır. Bu eksikliklere ilişkin görüşlerimiz genel değerlendirme içerisinde yapıldığından burada ayrıca ele alınmayacaktır.

Söz konusu Madde ile ilgili bir diğer eleştiri ve eksiklik ise genel olarak örgütlenme hakkına etkisinin yanı sıra kiralık işçilerin örgütlenme ve toplu pazarlık haklarının tanımlanmaması sorunudur. Komisyon görüşmeleri esnasında Çalışma Bakanlığı tarafından bu düzenleme ile bu işçilerin sendikal haklardan yararlanacakları ifade edilmesine rağmen yürürlükte olan 6356 Sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Yasasının özü ve usullerine göre bu işçilerin söz konusu haklarından yararlanmaları mümkün değildir. Şu andaki mevzuatımıza göre bu işler herhangi bir sendikaya üye olamayacaklardır. Yasanın öngördüğü sendikaya üyelik hakkı işkolu esasına dayanmaktadır. Bu işkollarının belirlenmesi de İşkolları Yönetmeliği gereğince NACE REVİZE -2 kodlarına göre yapılmaktadır. Bu kodlara göre söz konusu özel istihdam büroları 10 nolu işkolunda tanımlanmışlardır. Oysa bu işçiler

büro faaliyetleri görmemektedirler. Bu işçilerin başka işverenlerin işyerlerinde yaptıkları faaliyetler bu işkolunun faaliyetinin dışındadır.

Yine 6356 sayılı kanuna göre toplu sözleşme yetki başvurusu yapıldığı tarihte yetki başvurusu istenen işyerinde çalışmakta olan işçilerin yarısından bir fazlasının üye olması gerekir. Dolayısıyla bu işçiler geçici olarak kiralandıkları dönemde özel istihdam bürosunun işyerinde çalışmadığı için sayı nisabına dahil edilemezler. Söz konusu işçiler, kiralandıkları işyerlerinde de fiilen yaptıkları işlerde nisaba dahil olmadıklarından örgütlenme ve toplu sözleşme hakkına sahip değillerdir. Mutlaka 6356 Sayılı Kanunda düzenleme yapılması zorunluluğu bulunmaktadır. 6356 Sayılı Kanuna göre sendika üyesi olmayan işçilerin toplu sözleşmeden yararlanmalarının yolu dayanışma aidatı ödemelerine bağlıdır. İşçi kiralayan firma işçilerinin imzalanmış bir toplu sözleşmeden yararlandırılmasına ilişkin düzenleme de eksiktir.

ONUNCU MADDEYE İLİŞKİN ELEŞTİRİLERİMİZ: Türkiye İş Kurumu Kanununda yapılan düzenleme ile özel istihdam bürolarının bu kanunda düzenlenen hükümlere aykırı davranması halinde kötü niyetli uygulamaları önlemeye yönelik cezalar getirilmiştir. Bu cezalar sadece parasal cezalardır. Bu idari para cezaları olması gerektiğinden daha düşük belirlenmiştir. Kanımızca, bu konunun maddi ve manevi boyutları da ele dikkate alınarak daha etkin yaptırımların getirilmesi gerekmektedir.

SONUÇ

Sonuç olarak, kiralık işçilik ve uzaktan çalışma gibi düzenlemelerin, iktidarın "işsizliği azaltacağız, kayıt dışılığı önleyeceğiz" şeklindeki siyasi çıkışlarıyla sermayeye dikensiz gül bahçesi yaratmak adına politik bir malzeme olarak kullanılması yanında esas olarak iş hukukumuzda çalışan haklarına yönelik önemli gedikler açacaktır.

Özel istihdam bürolarının mesleki anlamda geçici işçi verebilmeleri, yani işçi kiralayabilmeleri; işçilerin kendisinin bir kazanç konusu olması, işsizlerin istismar edilmesi, işçilerin insan onuruna yakışmayacak koşullarda çalıştırılması, işçi simsarlığına yol açılması, işyeri kavramının ortadan kalkması, iş güvencesinin ortadan kalkması, işçilerin örgütlenme ve toplu pazarlık hakkının ortadan kalkması, grev hakkının kullanılamaz hale gelmesi, işyerinde aynı işi yapan farklı statüde iki işçi

grubu oluşması, göçmenlerin istismar edilmesi, kadınların ve gençlerin istismarı yoluyla işgücü piyasasını olumsuz yönde etkileyeceği gibi nedenlerle iş piyasasının düzenini bozacaktır.

Bu kanun kapsamında çalışacak işçileri 4857 sayılı yasanın getirmiş olduğu önemli güvencelerden yoksun bırakacak bu Tasarı, sosyal tarafların görüşleri dahi alınmaksızın hazırlanması bakımından diyalog sorunları içermektedir, Anayasaya ve uluslararası sözleşmelere aykırılıklar içermektedir ve genel gerekçesi Tasarının gerçek gerekçelerini adeta perdelemek üzere hazırlanmıştır.

İş ve çalışma yaşamında devletin asıl görevi çalışanları korumaktır. Bu yüzden asıl olarak yapılması gereken çalışma hayatında insanca çalışma koşullarını sağlayacak insanların kölelik koşullarında çalıştırılmalarına son verecek sosyal ve halktan yana politikalar üretmektir. Emek üzerinden yaratılan servetlerin küçük bir zümrenin elinde toplanmasını bertaraf eden, çokça üreten ama hakça bölüşen bir sistemi yaratmakla bu sorunlara çözüm bulabiliriz. Bu çerçevede politika değişiklikleri ile yasa değişiklikleri bir arada değiştirilmelidir

Bu nedenle yukarıda sayılan tüm sorun alanları nedeniyle Komisyonun CHP'li üyeleri olarak bu Tasarının bütününe karşı olduğumuzu belirtiriz.

26 Şubat 2016

Aytuğ Atıcı

Mersin

Ünal Demirtaş

Zonguldak

Yakup Akkaya

İstanbul

Ali Yiğit

İzmir

Tur Yıldız Biçer

Manisa

Çetin Arık

Kayseri

MUHALEFET ŞERHİ

İş Kanunu ile Türkiye İş Kurumu Kanunda değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı ile ilgili muhalefet şerhim aşağıdaki gibidir.

Bilgilerinize sunarım.

Kanunda yapılan değişikliğin temel argümanlarından biri çalışana güvenceli esneklik sağlayarak işgücü piyasasının katılıklarını gidermek yoluyla ekonomik büyümeyi arttırmak ve işsizliği azaltmayı sağlamaktır. **Ancak tasarının gerçek amacı yüzyılların mücadeleleri sonucu elde edilen temel çalışma hakkı kazanımları olan ücret, kıdem tazminatı, sendikalaşma, toplu iş sözleşmesi yapma hakkı, iş güvenliği, yıllık izin, tazminat, vb. hakların tırpanlanması yoluyla sermayenin emek maliyetlerini düşürmek ve sermayenin risklerini emekçi halklara yüklemektir.** İşçilerin kazanımları bu kanun tasarısı ile hiç olmadığı kadar büyük bir tehlike ile karşı karşıyadır. Yani özü itibarıyla bu kanun tasarısı emekçiler için değil, sermaye için çıkarılmıştır.

Öncelikle, çalışanların yaklaşık %40'nın kayıt dışı olduğu; sendikalaşma ve toplu iş sözleşmesinden yararlanan işçilerin oranın %10'unun altında olduğu; SGK verilerine göre 2014 yılında 16.437.232 kişi için işten çıkış bildirgesinin düzenlendiği; **her türlü işin taşeronla verilebildiği bir ortamda işgücü piyasasının katılığında bahsedilemez.** Türkiye de işsizlik sorunu yokmuş gibi “işgücü uyum yeteneği” kavramını madde gerekçelerinde vermesi gerçekçi bir yaklaşımdan uzaktır. Türkiye gibi ülkelerde baskılanan kârları korumanın birinci yolu işçi çıkarmaktır. Çoğu zaman firmalar kıdem, ihbar tazminatları sebebiyle işçi çıkaramamaktadır. Bu yasa ile işveren işçileri daha kolay çıkarabilecek, bir kişinin işini daha fazla kişiye yaptıracak ve işsizlik artacaktır. Ayrıca TÜİK verilerine göre işsizliğin en önemli sebebi geçici çalışmadır. 2015 yılında toplam işsizlerin %33'ü geçici bir işte çalıştığı ve iş bittiği için işsiz kalanlardır. **Yani ÖİB'ler işsizliği arttıracaktır.**

Diğer yandan, Tasarıda “belirtilen koşullar” gerçek bir sınırlama değildir. Şirketler ihtiyaç duyacağı neredeyse her konuda kolaylıkla işçi kiralayabilecektir. Ayrıca ne kadar kiralık işçi çalıştırılabileceği yasada belirtilmiyor. İşveren isterse herkesi peyderpey işten çıkarıp statülerini kiralık işçi haline indirebilecektir. Yani kiralık işçi kullanımı istisna değil, kaide olacaktır.

Özel istihdam büroları, “geçici (kiralık) iş ilişkisi” uygulamasıdır. Özel istihdam büroları aracılığıyla işçi kiralamasına izin vermek, esnek çalışma modellerine yaygınlık kazandırmak, (evden çalışma, çağrı üzerine çalışma, iş ve ücret paylaşımı, serbest zamanlı çalışma vs.) amacıyla çıkarılmak istenen bu kanun güvenceli esneklik olarak ifade edilmektedir. Ancak tasarıda güvence belirsiz bırakılmış, esneklik ise olabildiğince genişletilmeye çalışılmıştır.

Her ne kadar eşit muamele ilkesinden bahsedilse de ÖİB'lerin kâr etmesi için işçiye normalde ödenenden daha az bir ücret vermesi yönünde bir eğilim olması kaçınılmazdır. Hâlihazırda bile özel öğretim kurumlarında öğretmenlerle iki ayrı sözleşme yapılmakta; fiilen daha düşük ücret ve haklar öngören sözleşmeleri uygulamaktadır. Emsal çalışanlar ile kıyaslandığında kiralık işçiler, işçi haklarının görece daha yüksek olduğu Almanya'da %30, İngiltere'de %32, Kanada'da %40 daha az ücret almaktadır. Yani ÖİB'ler işçilere daha az ücret ödeyecektir. AKP böylece asgari ücrette sağladığı artışı zamların yanında bir de esnek çalışma sistemi ile geri alacaktır. Kaldı ki, kiralık işçiler 4 aylığına, en fazla da 8 aylığına kiralanabileceği ve iş bittikten sonra yeni bir kiralama güvencesi verilmediği için işsiz kalacaklardır. **Yani ÖİB uygulaması ile işçilerinin senelik gelirleri de azalacaktır.**

Tasarı ile belirli süreli hizmet sözleşmelerine yaygınlık kazandırılacaktır. Kiralık işçinin bir değil birden fazla patronu olacak ama hiçbir zaman kalıcı bir işi veya işyeri olamayacaktır. Bir işyerinde üç ay, diğerinde beş ay, öbüründe sekiz ay çalışabilecektir. Farklı semtlerde, farklı işyerlerinde çalışmaya mecbur kalacaktır. İşçi düzensiz bir yaşama itilecek, insani ilişkileri sekteye uğrayacaktır.

İşçi kiralamasının işyeri kavramını ortadan kaldırmasının bir diğer sonucu da sosyal güvenlik haklarındaki kayıplarda kendini gösterecektir. Düzensiz çalışma, kiralanma süreleri arasındaki boşluklar emeklilik için 7200 sigorta prim gününü doldurulmasını imkansız bir hedef haline getirecektir. Kiraya verilen işçi, yaptığı iş ve işyeri değil de, kendisini kiralayan istihdam bürosu üzerinden sigortalı yapılacağı için, işçinin kaçak ve kayıt dışı çalıştırılması daha kolay olacaktır. Hatta işçilerin sigortasız çalıştırılması üzerinden pazarlıklar başlayacak, devletin işyeri temelli denetim yapması neredeyse imkânsız olacaktır. Dolayısıyla, tüm bu süreç prim ve vergi gelirlerinde bir kayba yol açacaktır.

Kiralanan işçinin, özel istihdam bürosu ile kuracağı ilişkinin nasıl tanımlanacağı belli değildir. Bu durumda, işverenlerin, kiraladıkları geçici işçiye karşı hiçbir sorumluluğu olmayacaktır. **Kıdem tazminatı ve yıllık izin düzenlemelerinin nasıl olacağı belirtilmemiştir. Bu belirsizlik işçi aleyhine uygulamalara kapı açacaktır.** Örneğin, işçinin bir sene boyunca kesintisiz olarak çalışmadığı durumda kıdem tazminatı ve yıllık izin hakkı "hak kazanım süreleri" doldurulmadığı gerekçe gösterilerek gasp edilebilecektir.

Yine işçinin işyerinin belirsiz olması, işçi sağlığı ve güvenliği önlemlerinin de alınmasını engelleyecektir. İşçi her gün ya da her ay farklı işyerinde çalışacağı için farklı iş kazası ve meslek hastalıkları tehdidi altında kalacaktır. Kiralık işçinin yaşadığı iş kazası ve meslek hastalığından, kiralandığı işyerinin hiçbir sorumluluğu olmayacak ve işçinin sağlığı ve güvenliği tehlikeye atılacaktır. Büro işçileri, riskler hakkında en az bilgi verilen çalışan grupları arasındadır. Düzenlemelerin çok daha iyi olduğu Belçika, Fransa ve Hollanda'da yapılan araştırmalarda iş kazası riski diğer çalışanlar için olan riskin iki katından fazla olduğu görülmektedir. Fransa'da oluşturulan iş kazaları endeksinde ortalama iş kazası oranı 1,94 iken, büro işçileri için bu oran 6,10'dur. **Yani ÖİB'ler işçi cinayetlerini arttıracaktır.**

ÖİB'ler kadın işçileri çok daha fazla etkileyecektir. Davutoğlu'nun eylem planında doğum yapan kadınlar için "yarı zamanlı çalışma hakkı", ilk üç ayda yerine getirilecek vaatler arasında yer almaktadır. Bu ilk çocuk için 2, ikinci çocuk için 4, üçüncü çocuk için 6 ay yarı

zamanlı çalışma ve tam ücret vaadi, “özel istihdam büroları aracılığıyla geçici iş ilişkisini kurma” yani kiralık işçilikle birlikte düşünülmektedir. Özel istihdam büroları aracılığıyla işe girenler sendikal haklardan, sosyal diyalogdan yoksun olacak. Bir kadın üç tane çocuk doğurduğunda her seferinde ilkökul çağına kadar yarı zamanlı çalışma hakkını kullanırsa 16 buçuk yıl yapıyor. Bu sürede kadınlar iş güvencesinden mahrum kalacak. Esnek çalışma ile doğum iznine ayrılan kadınların tekrardan aynı iş yerinde çalışma imkânları tamamen işverenin inisiyatifine bırakılmaktadır. Kadınların iş yaşamında kayıt dışı çalışması Türkiye’de doğal ve olağan karşılanmaktadır. Devlet evde bakım ücreti verdiği kadınların sigortasını yatırmadığı halde bu kadınları istatistiksel verilerde istihdam ediliyormuş gibi gösterilmektedir.

Kadın istihdamıyla ilgili en büyük sorun kayıt dışılık ve güvencesizliktir. Esneklik, sanki çalışanların istediği doğrultuda ve çalışanların isteklerine göre düzenlenecekmiş gibi yansıtılıyor. Oysaki sektörün ihtiyaçlarına göre düzenlenmiştir. Çoğunlukla 20-34 yaş aralığındaki gençleri işe yerleştiren bürolar aracılığıyla iş bulanların, yüzde 34’ünü kadınlar, yüzde 65’ini erkekler oluşturuyor. Bürolar aracılığıyla işe yerleştirilen kadınların yüzde 56’sı genç ve eğitim seviyeleri kendileriyle aynı pozisyonda çalışan erkeklerle göre daha yüksek. Kadınlar mevcut durumda aynı pozisyonda çalıştığı erkeklerden daha az ücret almakta yasa ile birlikte bu durum kanun güvencesine alınmaktadır. Ayrıca, kadınlar genel olarak geri hizmet işlerinde çalıştırılmak istenmektedir. **Bundaki temel amaç kadının iş yaşamında geri plana itilmesi ve eve hapsedilmesidir.**

Esnek çalışmanın kadınlara istihdam seçeneklerinden biri olarak sunulması gerekirken, eylem planında yer aldığı haliyle bu istihdam biçiminin evdeki tüm bakım işlerinden kadının sorumlu tutulmasını kurumsallaştıran, geleneksel cinsiyet rollerini güçlendiren bir işlevi olduğu yani “gündüzleri çalış, sonra da çocuklara bak” demektir. Kadın istihdamı için çözümün özel istihdam büroları ve güvencesizliği getirecek bir esnekleşmeden değil, istihdamın önündeki temel engellerden biri olan bakım yükümlülüklerinin devlet, işveren ve erkekler tarafından paylaşılmasından geçiyor. Özellikle kadınların kentsel işsizlik oranlarının erkeklerden daha yüksek olduğunu göz önünde bulunduracak olursak hedef kitleyi genç kadın işsizlerin oluşturacağını öngörebiliriz. **İş piyasasındaki ve istihdamdaki cinsiyetçi yaklaşım sorunu çözülmeden, esnek çalışma ile kadınların iş yaşamındaki sorunlarını daha da derinleştirmektedir.**

Kanun ile iş sağlığı ve güvencesi olmayan işçilerin; (tarım işçileri, turizm çalışanları, maden işçileri ve ev hizmetlerinde çalışanların vd.) tümü mevcut dayıbaşılık mekanizmasının yerini özel istihdam büroları alacak ve bu işçilerin hepsi kiralık işçi olacak, işveren ise görünmez kılınacaktır. **İşverenler görünmez oldukları için işçilerinin yaşayacakları hiçbir sorunda sorumluluk almayacaklardır.**

İşçiler ağır hak kayıplarına uğrayacakları için işçi sendikalarının hiçbirisi bu kanun tasarısına destek vermezken işveren sendikalarının tamamı tasarımı desteklemektedir. Zira bu şekilde emek maliyetleri düşecek, kârlar yükselirken ücretler ve sosyal haklar daralacaktır. koruyup yükseltebileceklerdir. Saydığımız gerekçelerin dışında sadece bu veri bile tasarının kimin aleyhine olduğunu gözler önüne sermektedir. Bu yasa işçi haklarını değil, sermaye

haklarını düzenlemektedir. Kanunun amacı en özet hali ile işçileri “kolay işe almak”, “kolayca işten atmak”, güvencesiz çalıştırmak” ve onlara “daha az ücret ödemek” olarak karşımıza çıkmaktadır.

Önerimiz bu kanun tasarısının tamamen çekilmesi yönündedir.

Behçet Yıldırım
Adıyaman

MUHALEFET ŞERHİ

İş Kanunu ile Türkiye İş Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının, esas komisyon olarak görüşüldüğü Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda görüşülen maddeleri hakkında muhalefet şerhimiz aşağıdadır.

a) Tasarının Genel Gerekçesinde;

“Türkiye, esneklik ve güvence göstergeleri açısından diğer Avrupa Birliği ülkeleri ile kıyaslandığında esnek çalışma biçimlerinin yaygın olarak uygulanmadığı bir ülkedir. Nitekim, işgücü piyasalarının esnekliğine ışık tutan ve OECD tarafından yayınlanan İstihdam Koruma Mevzuatı Endeksi, bu tespiti teyit eder niteliktedir. 2013 yılı verilerinin yer aldığı söz konusu endekse göre, Türkiye istihdam koruma mevzuatı açısından otuzu OECD ülkesi olmak üzere toplam kırk ülke içinde en katı mevzuata sahip ülke konumundadır. Söz konusu endekste ki yerimizi belirleyen önemli hususlardan biri de özel istihdam büroları aracılığıyla geçici iş ilişkisinin yasal olarak düzenlenmemiş olmasıdır.” ifade edilmiştir.

AB ülkeleri ile Türkiye’yi sadece esneklik ve güvence göstergeleri açısından kıyaslayarak, esnek çalışmanın ülkemiz için de bir gereklilik olduğu sonucuna ulaşmak, ülkemizin diğer göstergeleri ile birlikte değerlendirildiğinde, zaman itibarıyla öncelikli bir gereklilik değildir.

Zira, AB ülkelerinin; işsizlik rakamları, işçi sağlığı ve iş güvenliği mevzuatı, kayıt dışı istihdam, sahte işyeri ve sahte sigortalı, fiili ve bildirilen kazanç farklılıkları,v.b. göstergeler açısından da mukayese kabul etmez bir üstünlüğe sahiptir.

Türkiye, her yönden AB müktesebatı ile uyumlu hale gelmediği halde, işsizliğin ve kayıt dışı istihdamın yüksek oranlara ulaştığı gözönüne alınırsa, esnek işçiliği mevzuatına alması henüz erkendir.

Esnek çalışma modeli; istihdamın artırılması, işsizliğin azaltılması ve rekabetin artırılması amacına yönelik önemli bir politika aracı olarak görülmesi, henüz uygulamaya başlanılmaması ve sonuçları da görülmemesi nedeniyle bu amaçlara yönelik önemli bir politika aracı olarak görülmemelidir. Böyle olduğu uygulamalarla belirlenecektir.

b) Kriz dönemlerinde ilk etkilenenler, esnek çalışanlar olacaktır.

c) Bir işyerinde, belirli süreli bir işte çalışan kişi, süresiz hale gelebilmek için, başka bir ifade ile, işverenin gözüne girerek doğrudan (daimi) işçisi olabilmek için, olması gerekenden daha yüksek performans göstermesi kuvvetle muhtemeldir. Bu yaklaşımın işverenlerce de dikkatten kaçmayacağı gözönüne alındığında, çalışma barışını olumsuz etkileyebilecektir.

Başka bir ifade ile de, aynı işyerinde farklı statülerde işçi çalıştırılması çalışma barışını olumsuz etkileyecektir şeklinde ifade etmek de mümkündür.

d) İş Kanununun esaslarından biri olan tipik belirsiz süreli iş sözleşmesi için getirilen kanuni çözümlerin, aynı unsurları taşımamaları nedeniyle kıyasen geçici iş ilişkisine uygulanması mümkün olmayacaktır.

e) Geçici iş ilişkisi bakımından, özel istihdam bürosu ile geçici işçi arasındaki hak ve mükellefiyetlerin başlangıcı açık değildir. Geçici işçi, özel istihdam bürosuna başvurduğu tarihte mi, yoksa işverenin yanında göreve başladığı tarihte mi borç ve alacakları başlayacaktır.

Boşta kaldığı dönemlerde ücret ödenecektir mi belli değildir.

f) Yasanın 1.maddesi ile değiştirilen 4857 sayılı İş Kanununun 7 inci maddesinin f ve g bendleri istismara açıktır. İşletmenin iş hacminde öngörülemeyen ölçüde artış ve dönemsellik arzeden iş artışları tanımlanmamıştır. Öngörülemeyen veya dönemsellik arzeden iş artışları olmadığı halde bile geçici iş ilişkisi kurulması halinde, işveren açısından bir müeyyide öngörülmemiştir.

g) Tasarının 1 inci maddesi ile değiştirilen 4857 sayılı İş Kanunun 7 nci maddesinin dokuzuncu fıkrasının f bendinde, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 17 nci maddesinin altıncı fıkrasına atıf yaparak, geçici işçi çalıştıran işverenin, sözkonusu yasada gerekli görülen eğitimleri vermekle ve iş sağlığı ve güvenliği açısından gereken tedbirleri almakla, geçici işçi de bu eğitimlere katılmakla yükümlü olduğu hüküm altına alınmış ise de, uygulamada karşılaşılan güçlükler göz önüne alınarak, özellikle tehlikeli ve çok tehlikeli işler için, bir eğitim süresi öngörülmeliydi. Ciddi bir eğitimden geçmeden işe başlatmalar beraberinde iş kazalarını da getirecektir. Bu itibarla ya bu işlerde geçici iş ilişkisi kurulmaması, kurulması halinde de işin mahiyetine göre geçici işçinin belli bir süre eğitime tabi tutulması hüküm altına alınmalıydı. Meslek hastalığı için de durum aynıdır.

h) Tasarıda, işverenin, geçici işçileri çalıştırdıkları dönemlerde, işyerindeki sosyal hizmetlerden eşit muamele ilkesince yararlandırımları düzenlenmiş ise de, eşit muamele ilkesine uyulmamasının müeyyidesi konmamıştır.

1) Yüksek işsizlik oranının, oluşacak geçici işçi piyasasında beraberinde rekabeti de getirebileceği, bunun Özel İstihdam Bürolarınca kötüye kullanılabileceği düşünülerek, ağır yaptırımlar öngörülmemiştir.

i) Ülkemizde sendikal örgütlenmenin işkolu esasına dayalı olması sebebiyle, özel istihdam büroları tarafından, farklı işkollarında kurulacak geçici iş ilişkisiyle gönderilen işçilerin sendikal örgütlenmeleri de mümkün olamayacağından, savunmasız kalacaklardır. Geçici istihdam ilişkisi ile, sendikasızlaşmanın artmasının önüne geçilmesi yönünde gerekli tedbirler alınmamıştır.

Geçici istihdam ilişkisi birçok iş kolunda çalışmayı beraberinde getirecektir. Bu geçici işçiler için nasıl bir toplu iş sözleşmesi yapılacağı da düzenlenmemiştir.

j) Özel İstihdam Bürosu aracılığı ile geçici iş ilişkisi, geçici işçi ile iş sözleşmesi, geçici işçi çalıştıran işveren ile geçici işçi sağlama sözleşmesi yapmak suretiyle yazılı olarak kurulacağı, geçici işçi sağlama sözleşmesinde; sözleşmenin başlama ve bitiş tarihi,, işin niteliği, özel istihdam bürosunun hizmet bedeli, varsa geçici işçi çalıştıran işverenin ve özel istihdam bürosunun özel yükümlülüklerinin yer alacağı düzenlenmiş, ancak daha vasıfsız/eğitimsiz olduğu, süreli (geçici) olarak çalıştığı, birçok defa da işsiz olabileceği öngörülerek geçici iş ilişkisi kurulan işçilerin, ücretlerine kuvvetli bir vurgu yapılmamıştır.

Benzer şekilde, geçici işçilerin yasal izinler, hastalık durumunda çalışmama gibi haklarına vurgu yapılmamıştır.

k) Geçici iş ilişkisi kurma yetkisi verilecek Özel İstihdam Bürolarının, nihayetinde kar amacıyla kurulmuş ticari kurumlar olması sebebiyle, emeğin bir anlamda meta gibi satılması da yol açabilecektir.

l) İşsizliğin ileri boyutlarda olduğu ve neredeyse yapısal nitelik kazandığı ülkemizde, işçiler, hiçbir tercih yapma şansı olmaksızın geçici iş ilişkisi kurulan her işte çalışmak zorunda kalacaklardır.

Bu şekilde çalışan geçici işçilerin, daha uzun sürelerde emekli hakları elde edeceklerdir.

m) İşçilerin işe yabancılaşması artacak, “işyeri kavramı”, “benim bir işyerim, işim var” duygusu kaybolacaktır.

n) Geçici işçilerin bir “çalışma arkadaşları grubu” oluşmamasına sebep olacak, bunun sonucunda da sosyal izolasyon artacaktır.

o) Düşük ücretle çalıştırılacak bu nitelikteki işçilerin ay içindeki veya diğer aylardaki çalışmadıkları sürelerle ilişkin genel sağlık sigortası primlerini ödemeleri çoğu kez mümkün olamayacaktır. Bu kimseler için farklı bir düzenleme yapılmamıştır.

Yukarda açıklanan nedenlerle, 08.02.2016 tarihinde esas komisyon olarak havale edilen 1/597 esas numaralı Kanunu Tasarısına muhalif olduğumuzu bilgilerine arz ederiz. 26.02.2016

Fahrettin Oğuz Tor
Kahramanmaraş

Ahmet Selim Yurdakul
Antalya

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**İŞ KANUNU İLE TÜRKİYE İŞ KURUMU
KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 7- Geçici iş ilişkisi, özel istihdam bürosu aracılığıyla ya da holding bünyesi içinde veya aynı şirketler topluluğuna bağlı başka bir işyerinde görevlendirme yapılmak suretiyle kurulabilir.

Özel istihdam bürosu aracılığıyla geçici iş ilişkisi, Türkiye İş Kurumunca izin verilen özel istihdam bürosunun bir işverenle geçici işçi sağlama sözleşmesi yaparak bir işçisini geçici olarak bu işverene devri ile;

a)13 üncü maddenin dördüncü fıkrası ile 74 üncü maddede belirtilen hallerde, işçinin askerlik hizmeti halinde ve iş sözleşmesinin askıda kaldığı diğer hallerde,

b) Mevsimlik tarım işlerinde,

c) Ev hizmetlerinde,

d) İşletmenin günlük işlerinden sayılmayan ve aralıklı olarak gördürülen işlerde,

e) İş güvenliği bakımından acil olan işlerde veya üretimi önemli ölçüde etkileyen zorlayıcı nedenlerin ortaya çıkması halinde,

f) İşletmenin iş hacminin öngörülemez ölçüde artması halinde,

g) Dönemsellik arz eden iş artışları halinde, kurulabilir.

Geçici işçi sağlama sözleşmesi ikinci fıkranın (a) bendinde sayılan hallerin devamı süresince, (b) ve (c) bentlerinde sayılan hallerde süre sınırı olmaksızın, diğer bentlerde sayılan hallerde ise en fazla dört ay süreyle kurulabilir. Yapılan bu sözleşme ikinci fıkranın (g) bendi hariç toplam sekiz ayı geçmemek üzere en fazla iki defa yenilenebilir. Geçici işçi çalıştıran işveren, belirtilen sürenin sonunda aynı iş için altı ay geçmedikçe yeniden geçici işçi çalıştıramaz.

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER
KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

**İŞ KANUNU İLE TÜRKİYE İŞ KURUMU
KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK**

YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 7- Geçici iş ilişkisi, özel istihdam bürosu aracılığıyla ya da holding bünyesi içinde veya aynı şirketler topluluğuna bağlı başka bir işyerinde görevlendirme yapılmak suretiyle kurulabilir.

Özel istihdam bürosu aracılığıyla geçici iş ilişkisi, Türkiye İş Kurumunca izin verilen özel istihdam bürosunun bir işverenle geçici işçi sağlama sözleşmesi yaparak bir işçisini geçici olarak bu işverene devri ile;

a) Bu Kanunun 13 üncü maddesinin beşinci fıkrası ile 74 üncü maddesinde belirtilen hallerde, işçinin askerlik hizmeti halinde ve iş sözleşmesinin askıda kaldığı diğer hallerde,

b) Mevsimlik tarım işlerinde,

c) Ev hizmetlerinde,

d) İşletmenin günlük işlerinden sayılmayan ve aralıklı olarak gördürülen işlerde,

e) İş sağlığı ve güvenliği bakımından acil olan işlerde veya üretimi önemli ölçüde etkileyen zorlayıcı nedenlerin ortaya çıkması halinde,

f) İşletmenin iş hacminin öngörülemez ölçüde artması halinde,

g) Mevsimlik işler hariç dönemsellik arz eden iş artışları halinde, kurulabilir.

Geçici işçi sağlama sözleşmesi ikinci fıkranın (a) bendinde sayılan hallerin devamı süresince, (b) ve (c) bentlerinde sayılan hallerde süre sınırı olmaksızın, diğer bentlerde sayılan hallerde ise en fazla dört ay süreyle kurulabilir. Yapılan bu sözleşme ikinci fıkranın (g) bendi hariç toplam sekiz ayı geçmemek üzere en fazla iki defa yenilenebilir. Geçici işçi çalıştıran işveren, belirtilen sürenin sonunda aynı iş için altı ay geçmedikçe yeniden geçici işçi çalıştıramaz.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

29 uncu madde kapsamında toplu işçi çıkarılan işyerlerinde, kamu kurum ve kuruluşlarında ve yer altında maden çıkarılan işyerlerinde bu maddenin ikinci fıkrası kapsamında geçici iş ilişkisi kurulamaz.

Geçici işçi çalıştıran işveren, grev ve lokavtın uygulanması sırasında 18/10/2012 tarihli ve 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununun 65 inci maddesi hükümleri saklı kalmak kaydıyla geçici iş ilişkisiyle işçi çalıştıramaz.

İkinci fıkranın (f) bendi kapsamında geçici iş ilişkisi ile çalıştırılan işçi sayısı, işyerinde çalıştırılan işçi sayısının dörtte birini geçemez. Ancak, on ve daha az işçi çalıştırılan işyerlerinde on işçiye kadar geçici iş ilişkisi kurulabilir. İşçi sayısının tespitinde, kısmi süreli iş sözleşmesine göre çalışanlar, çalışma süreleri dikkate alınarak tam süreli çalışmaya dönüştürülür. Geçici işçi sağlama sözleşmesi ile çalışan işçi, 30 uncu maddenin uygulanmasında özel istihdam bürosu ve geçici işçi çalıştıran işverenin işçi sayısına dâhil edilmez.

Geçici işçi çalıştıran işveren, iş sözleşmesi feshedilen işçisini fesih tarihinden itibaren altı ay geçmeden geçici iş ilişkisi kapsamında çalıştıramaz.

Geçici işçi, geçici işçi çalıştıran işverenden özel istihdam bürosunun hizmet bedeline mahsup edilmek üzere avans veya borç alamaz.

Geçici işçi çalıştıran işveren;

a) İşin gereği ve geçici işçi sağlama sözleşmesine uygun olarak geçici işçisine talimat verme yetkisine sahiptir.

b) İşyerindeki açık iş pozisyonlarını geçici işçisine bildirmekle ve Türkiye İş Kurumu tarafından istenecek belgeleri belirlenen sürelerde saklamakla yükümlüdür.

c) Geçici işçinin iş kazası ve meslek hastalığı hallerini özel istihdam bürosuna derhal, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 13 üncü

(Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bu Kanunun 29 uncu maddesi kapsamında toplu işçi çıkarılan işyerlerinde sekiz ay süresince, kamu kurum ve kuruluşlarında ve yer altında maden çıkarılan işyerlerinde bu maddenin ikinci fıkrası kapsamında geçici iş ilişkisi kurulamaz.

Geçici işçi çalıştıran işveren, grev ve lokavtın uygulanması sırasında 18/10/2012 tarihli ve 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununun 65 inci maddesi hükümleri saklı kalmak kaydıyla geçici iş ilişkisiyle işçi çalıştıramaz.

İkinci fıkranın (f) bendi kapsamında geçici iş ilişkisi ile çalıştırılan işçi sayısı, işyerinde çalıştırılan işçi sayısının dörtte birini geçemez. Ancak, on ve daha az işçi çalıştırılan işyerlerinde beş işçiye kadar geçici iş ilişkisi kurulabilir. İşçi sayısının tespitinde, kısmi süreli iş sözleşmesine göre çalışanlar, çalışma süreleri dikkate alınarak tam süreli çalışmaya dönüştürülür. Geçici işçi sağlama sözleşmesi ile çalışan işçi, 30 uncu maddenin uygulanmasında özel istihdam bürosu ve geçici işçi çalıştıran işverenin işçi sayısına dâhil edilmez.

Geçici işçi çalıştıran işveren, iş sözleşmesi feshedilen işçisini fesih tarihinden itibaren altı ay geçmeden geçici iş ilişkisi kapsamında çalıştıramaz.

Geçici işçi, geçici işçi çalıştıran işverenden özel istihdam bürosunun hizmet bedeline mahsup edilmek üzere avans veya borç alamaz.

Geçici işçi çalıştıran işveren;

a) İşin gereği ve geçici işçi sağlama sözleşmesine uygun olarak geçici işçisine talimat verme yetkisine sahiptir.

b) İşyerindeki açık iş pozisyonlarını geçici işçisine bildirmek ve Türkiye İş Kurumu tarafından istenecek belgeleri belirlenen sürelerle saklamakla yükümlüdür.

c) Geçici işçinin iş kazası ve meslek hastalığı hallerini özel istihdam bürosuna derhal, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 13 üncü

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

ve 14 üncü maddelerine göre ilgili mercilere bildirmekle yükümlüdür.

d) Çalışma koşulları açısından işçisiyle emsal iş yapan geçici işçi arasında esaslı bir neden olmadıkça ayırım yapamaz.

e) Geçici işçileri çalıştıkları dönemlerde, işyerindeki sosyal hizmetlerden eşit muamele ilkesince yararlandırılır. Geçici işçiler, çalışmadıkları dönemlerde ise özel istihdam bürosundaki eğitim ve çocuk bakım hizmetlerinden yararlandırılır.

f) İşyerindeki geçici işçilerin istihdam durumuna ilişkin bilgileri, varsa işyeri sendika temsilcisine bildirmekle yükümlüdür.

g) 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 17 nci maddesinde öngörülen eğitimleri vermekle ve iş sağlığı ve güvenliği açısından gereken tedbirleri almakla, geçici işçi de bu eğitimlere katılmakla yükümlüdür.

Özel istihdam bürosu aracılığıyla geçici iş ilişkisi, geçici işçi ile iş sözleşmesi, geçici işçi çalıştıran işveren ile geçici işçi sağlama sözleşmesi yapmak suretiyle yazılı olarak kurulur. Özel istihdam bürosu ile geçici işçi çalıştıran işveren arasında yapılacak geçici işçi sağlama sözleşmesinde; sözleşmenin başlangıç ve bitiş tarihi, işin niteliği, özel istihdam bürosunun hizmet bedeli, varsa geçici işçi çalıştıran işverenin ve özel istihdam bürosunun özel yükümlülükleri yer alır. Geçici işçinin, Türkiye İş Kurumundan veya bir başka özel istihdam bürosundan hizmet almasını ya da iş görme edimini yerine getirdikten sonra geçici işçi olarak çalıştığı işveren veya farklı bir işverenin işyerinde çalışmasını engelleyen hükümler konulamaz.

Sözleşmede belirtilen sürenin dolmasına rağmen geçici iş ilişkisinin devam etmesi halinde, geçici işçi çalıştıran işveren ile işçi arasında sözleşmenin sona erme tarihinden itibaren belirsiz süreli iş sözleşmesi kurulmuş sayılır. Bu durumda özel istihdam bürosu işçinin geçici iş ilişkisinden kaynaklanan ücretinden,

(Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ve 14 üncü maddelerine göre ilgili mercilere bildirmekle yükümlüdür.

d) Geçici işçileri çalıştıkları dönemlerde, işyerindeki sosyal hizmetlerden eşit muamele ilkesince yararlandırılır. Geçici işçiler, çalışmadıkları dönemlerde ise özel istihdam bürosundaki eğitim ve çocuk bakım hizmetlerinden yararlandırılır.

e) İşyerindeki geçici işçilerin istihdam durumuna ilişkin bilgileri varsa işyeri sendika temsilcisine bildirmekle yükümlüdür.

f) 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 17 nci maddesinin altıncı fıkrasında öngörülen eğitimleri vermekle ve iş sağlığı ve güvenliği açısından gereken tedbirleri almakla, geçici işçi de bu eğitimlere katılmakla yükümlüdür.

Geçici işçinin, geçici işçiyi çalıştıran işverenin işyerindeki çalışma süresince temel çalışma koşulları, bu işçilerin aynı işveren tarafından aynı iş için doğrudan istihdamı halinde sağlanacak koşulların altında olamaz.

Geçici iş ilişkisinde işveren özel istihdam bürosudur. Özel istihdam bürosu aracılığıyla geçici iş ilişkisi, geçici işçi ile iş sözleşmesi, geçici işçi çalıştıran işveren ile geçici işçi sağlama sözleşmesi yapmak suretiyle yazılı olarak kurulur. Özel istihdam bürosu ile geçici işçi çalıştıran işveren arasında yapılacak geçici işçi sağlama sözleşmesinde; sözleşmenin başlangıç ve bitiş tarihi, işin niteliği, özel istihdam bürosunun hizmet bedeli, varsa geçici işçi çalıştıran işverenin ve özel istihdam bürosunun özel yükümlülükleri yer alır. Geçici işçinin, Türkiye İş Kurumundan veya bir başka özel istihdam bürosundan hizmet almasını ya da iş görme edimini yerine getirdikten sonra geçici işçi olarak çalıştığı işveren veya farklı bir işverenin işyerinde çalışmasını engelleyen hükümler konulamaz.

Sözleşmede belirtilen sürenin dolmasına rağmen geçici iş ilişkisinin devam etmesi halinde, geçici işçi çalıştıran işveren ile işçi arasında sözleşmenin sona erme tarihinden

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

işçiyi gözetme borcundan ve sosyal sigorta primlerinden sözleşme süresiyle sınırlı olmak üzere sorumludur.

Geçici işçi, işyerine ve işe ilişkin olmak kaydıyla kusuru ile neden olduğu zarardan geçici işçi çalıştıran işverene karşı sorumludur.

İşverenin, devir sırasında yazılı rızasını almak suretiyle bir işçisini, holding bünyesi içinde veya aynı şirketler topluluğuna bağlı başka bir işyerinde iş görme edimini yerine getirmek üzere geçici olarak devretmesi halinde de, geçici iş ilişkisi kurulmuş olur. Bu fıkra kapsamında geçici iş ilişkisi, yazılı olarak altı ayı geçmemek üzere kurulabilir ve en fazla iki defa yenilenebilir. İşçisini geçici olarak devreden işverenin ücret ödeme yükümlülüğü devam eder. Geçici iş ilişkisi kurulan işveren, işçinin kendisinde çalıştığı sürede ödenmeyen ücretinden, işçiyi gözetme borcundan ve sosyal sigorta primlerinden devreden işveren ile birlikte sorumludur. Dördüncü, beşinci, onikinci fıkralar ve dokuzuncu fıkranın (a), (d) ve (g) bentleri ile (e) bendinin birinci cümlesinde düzenlenen hak ve yükümlülükler bu fıkraya göre kurulan geçici iş ilişkisinde de uygulanır.”

MADDE 2- 4857 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin başlığı “Çağrı üzerine çalışma ve uzaktan çalışma” şeklinde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Uzaktan çalışma; işçinin, işveren tarafından oluşturulan iş organizasyonu kapsamında iş görme edimini evinde ya da teknolojik iletişim araçları ile işyeri dışında yerine getirmesi esasına dayalı ve yazılı olarak kurulan iş ilişkisidir.

Dördüncü fıkraya göre yapılacak iş sözleşmesinde; işin tanımı, yapıma şekli, işin süresi ve yeri, ücret ve ücretin ödenmesine ilişkin hususlar, işveren tarafından sağlanan ekipman ve bunların korunmasına ilişkin yükümlülükler,

(Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

itibaren belirsiz süreli iş sözleşmesi kurulmuş sayılır. Bu durumda özel istihdam bürosu işçinin geçici iş ilişkisinden kaynaklanan ücretinden, işçiyi gözetme borcundan ve sosyal sigorta primlerinden sözleşme süresiyle sınırlı olmak üzere sorumludur.

Geçici işçi, işyerine ve işe ilişkin olmak kaydıyla kusuru ile neden olduğu zarardan geçici işçi çalıştıran işverene karşı sorumludur.

İşverenin, devir sırasında yazılı rızasını almak suretiyle bir işçisini, holding bünyesi içinde veya aynı şirketler topluluğuna bağlı başka bir işyerinde iş görme edimini yerine getirmek üzere geçici olarak devretmesi halinde de, geçici iş ilişkisi kurulmuş olur. Bu fıkra kapsamında geçici iş ilişkisi, yazılı olarak altı ayı geçmemek üzere kurulabilir ve en fazla iki defa yenilenebilir. İşçisini geçici olarak devreden işverenin ücret ödeme yükümlülüğü devam eder. Geçici iş ilişkisi kurulan işveren, işçinin kendisinde çalıştığı sürede ödenmeyen ücretinden, işçiyi gözetme borcundan ve sosyal sigorta primlerinden devreden işveren ile birlikte sorumludur. Dördüncü, beşinci, onuncu ve onüçüncü fıkralar ve dokuzuncu fıkranın (a) ve (f) bentleri ile (d) bendinin birinci cümlesinde düzenlenen hak ve yükümlülükler bu fıkraya göre kurulan geçici iş ilişkisinde de uygulanır.

MADDE 2- 4857 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin başlığı “Çağrı üzerine çalışma ve uzaktan çalışma” şeklinde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Uzaktan çalışma; işçinin, işveren tarafından oluşturulan iş organizasyonu kapsamında iş görme edimini evinde ya da teknolojik iletişim araçları ile işyeri dışında yerine getirmesi esasına dayalı ve yazılı olarak kurulan iş ilişkisidir.

Dördüncü fıkraya göre yapılacak iş sözleşmesinde; işin tanımı, yapıma şekli, işin süresi ve yeri, ücret ve ücretin ödenmesine ilişkin hususlar, işveren tarafından sağlanan ekipman ve bunların korunmasına ilişkin yükümlülükler,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

işverenin işçiyle iletişim kurması ile genel ve özel çalışma şartlarına ilişkin hükümler yer alır.

Uzaktan çalışmada işçiler, esaslı neden olmadıkça salt iş sözleşmesinin niteliğinden ötürü emsal işçiye göre farklı işleme tabi tutulamaz. İşveren, uzaktan çalışma ilişkisiyle iş verdiği çalışanın yaptığı işin niteliğini dikkate alarak iş sağlığı ve güvenliği önlemleri hususunda çalışanı bilgilendirmek, gerekli eğitimi vermek, sağlık gözetimini sağlamak ve sağladığı ekipmanla ilgili gerekli iş güvenliği tedbirlerini almakla yükümlüdür.

Uzaktan çalışmanın usul ve esasları, işin niteliği dikkate alınarak hangi işlerde uzaktan çalışmanın yapılamayacağı, verilerin korunması ve paylaşılmasına ilişkin işletme kurallarının uygulanması ile diğer hususlar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

(Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

işverenin işçiyle iletişim kurması ile genel ve özel çalışma şartlarına ilişkin hükümler yer alır.

Uzaktan çalışmada işçiler, esaslı neden olmadıkça salt iş sözleşmesinin niteliğinden ötürü emsal işçiye göre farklı işleme tabi tutulamaz. İşveren, uzaktan çalışma ilişkisiyle iş verdiği çalışanın yaptığı işin niteliğini dikkate alarak iş sağlığı ve güvenliği önlemleri hususunda çalışanı bilgilendirmek, gerekli eğitimi vermek, sağlık gözetimini sağlamak ve sağladığı ekipmanla ilgili gerekli iş güvenliği tedbirlerini almakla yükümlüdür.

Uzaktan çalışmanın usul ve esasları, işin niteliği dikkate alınarak hangi işlerde uzaktan çalışmanın yapılamayacağı, verilerin korunması ve paylaşılmasına ilişkin işletme kurallarının uygulanması ile diğer hususlar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 3- 4857 sayılı Kanunun 63 üncü maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Turizm sektöründe dört aylık süre içinde işçinin haftalık ortalama çalışma süresi, normal haftalık çalışma süresini aşamaz; denkleştirme süresi toplu iş sözleşmeleri ile altı aya kadar artırılabilir.”

MADDE 4- 4857 sayılı Kanunun 99 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 99 - Bu Kanunun;

a) 5 inci maddesinde öngörülen ilke ve yükümlülüklerle aykırı davranan işveren veya işveren vekiline bu durumdaki her işçi için yüzelli Türk Lirası,

b) 7 nci maddesinde öngörülen ilke ve yükümlülüklerle aykırı olarak geçici işçi çalıştıran işveren veya işveren vekiline bu durumdaki her işçi için ikiyüzelli Türk Lirası,

c) 8 inci maddesinin son fıkrasındaki belgeyi işçiye vermeyen, 14 üncü maddesi hükümlerine aykırı davranan işveren veya işveren vekiline bu durumdaki her işçi için yüzelli Türk Lirası,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 3- 4857 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 7- Bu Kanunun yayımı tarihinden önce 7 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca bir işçinin yapmakta olduğu işe benzer işlerde çalıştırılması koşuluyla başka bir işverene iş görme edimini yerine getirmek üzere geçici olarak devredilmesi suretiyle kurulmuş bulunan geçici iş ilişkileri sözleşmelerinin süresince devam eder.”

MADDE 4- 25/6/2003 tarihli ve 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki tanım eklenmiştir.

“Özel istihdam bürosu: İş arayanların elverişli oldukları işlere yerleştirilmesine ve çeşitli işler için uygun işçiler bulunmasına aracılık yapmak ve/veya geçici iş ilişkisi kurma faaliyeti yürütmek üzere Kurum tarafından izin verilen gerçek veya tüzel kişiler tarafından kurulan büroları,”

MADDE 5- 4904 sayılı Kanunun 17 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Özel istihdam bürolarının kurulması, faaliyet alanı, geçici iş ilişkisi kurma yetkisinin verilmesi ve denetimi

MADDE 17- Aşağıdaki şartlar dâhilinde aracılık faaliyetine izin verilir:

a) Gerçek kişiler ile tüzel kişileri idare, temsil ve ilzama yetkili kişilerin; Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile Devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat

(Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

d) 28 inci maddesine aykırı olarak çalışma belgesi düzenleme yükümlülüğüne aykırı davranan veya bu belgeye gerçeğe aykırı bilgi yazan işveren veya işveren vekiline bu durumdaki her işçi için yüzelli Türk Lirası, idari para cezası verilir.”

MADDE 5- 4857 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 7- Bu maddeyi ihdas eden Kanunun yayımı tarihinden önce 7 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca bir işçinin yapmakta olduğu işe benzer işlerde çalıştırılması koşuluyla başka bir işverene iş görme edimini yerine getirmek üzere geçici olarak devredilmesi suretiyle kurulmuş bulunan geçici iş ilişkileri sözleşmelerinin süresince devam eder.”

MADDE 6- 25/6/2003 tarihli ve 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki tanım eklenmiştir.

“Özel istihdam bürosu: İş arayanların elverişli oldukları işlere yerleştirilmesine ve çeşitli işler için uygun işçiler bulunmasına aracılık yapmak ve/veya geçici iş ilişkisi kurma faaliyeti yürütmek üzere Kurum tarafından izin verilen gerçek veya tüzel kişiler tarafından kurulan büroları,”

MADDE 7- 4904 sayılı Kanunun 17 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Özel istihdam bürolarının kurulması, faaliyet alanı, geçici iş ilişkisi kurma yetkisinin verilmesi ve denetimi

MADDE 17- Aşağıdaki şartlar dâhilinde aracılık faaliyetine izin verilir:

a) Gerçek kişiler ile tüzel kişileri idare, temsil ve ilzama yetkili kişilerin; 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile Devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

karıştırma, göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkum olmamaları, müflis veya konkordato ilan etmiş olmamaları ve en az lisans mezunu olmaları.

b) İş ve işçi bulma faaliyetlerini gerçekleştirebilecek ölçüde, teknik donanım ve uygun bir işyerine veya internet sitesine sahip olmaları.

c) Nitelikli personel çalıştırmaları.

d) Ticaret veya esnaf sicil kaydı ile vergi numarasını Kuruma ibraz etmeleri.

e) Kurumca belirlenen masraf karşılığını ödemeleri,

f) Kuruma başvuru tarihinde brüt asgari ücret tutarının yirmi katına denk gelen miktarda teminat vermeleri.

Özel istihdam büroları, birinci fıkrada yer alan şartları yerine getirmek kaydıyla şube açabilirler veya sistem ve markasını kullanabilirler. Şube açılması halinde birinci fıkranın (c) ve (f) bentleri uygulanmaz. Kurumca verilen izinler üç yıl süreyle geçerlidir. İzin süresi, izin sona erme tarihinden en az onbeş gün önce talepte bulunulması ve izin verilmesinde aranan şartların mevcut olması kaydıyla üçer yıllık sürelerle yenilenebilir.

Başvuru tarihinden önceki iki yıl süresince kesintisiz faaliyet gösteren Kuruma kayıtlı özel istihdam bürolarına;

a) Kurumca yapılacak inceleme sonucunda olumlu rapor düzenlenmiş olması.

b) Geçici iş ilişkisi kurma yetkisi almak üzere Kuruma başvuru tarihinde brüt asgari ücret tutarının ikiyüz katına denk gelen miktarda teminat verilmiş olması,

c) Kurum alacağının bulunmaması,

d) Özel istihdam bürosunun, vadesi geçmiş vergi borcunun bulunmaması, Sosyal Güvenlik Kurumuna prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcunun

(Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkum olmamaları, müflis veya konkordato ilan etmiş olmamaları ve en az lisans mezunu olmaları

b) İş ve işçi bulma faaliyetlerini gerçekleştirebilecek ölçüde teknik donanım ve uygun bir işyerine veya internet sitesine sahip olmaları

c) Nitelikli personel çalıştırmaları

d) Ticaret veya esnaf sicil kaydı ile vergi numarasını Kuruma ibraz etmeleri

e) Kurumca belirlenen masraf karşılığını ödemeleri

f) Kuruma başvuru tarihinde brüt asgari ücret tutarının yirmi katına denk gelen miktarda teminat vermeleri

Özel istihdam büroları, birinci fıkrada yer alan şartları yerine getirmek kaydıyla şube açabilirler veya sistem ve markasını kullanabilirler. Şube açılması halinde birinci fıkranın (c) ve (f) bentleri uygulanmaz. Kurumca verilen izinler üç yıl süreyle geçerlidir. İzin süresi, izin sona erme tarihinden en az onbeş gün önce talepte bulunulması ve izin verilmesinde aranan şartların mevcut olması kaydıyla üçer yıllık sürelerle yenilenebilir.

Başvuru tarihinden önceki iki yıl süresince kesintisiz faaliyet gösteren Kuruma kayıtlı özel istihdam bürolarına;

a) Kurumca yapılacak inceleme sonucunda olumlu rapor düzenlenmiş olması,

b) Geçici iş ilişkisi kurma yetkisi almak üzere Kuruma başvuru tarihinde brüt asgari ücret tutarının ikiyüz katına denk gelen miktarda teminat verilmiş olması,

c) Kurum alacağının bulunmaması,

d) Özel istihdam bürosunun; vadesi geçmiş vergi borcunun bulunmaması, Sosyal Güvenlik Kurumuna prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcunun bulunmaması veya vergi dairesine ve Sosyal

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

bulunmaması veya vergi dairesine ve Sosyal Güvenlik Kurumuna olan borcunun 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 48 inci maddesine göre tecil edilmiş, taksitlendirilmiş veya ilgili diğer kanunlar uyarınca yeniden yapılandırılmış olması ve bu tecil, taksitlendirme ve yapılandırmaların devam etmesi,

e) Uygun bir işyerine sahip olması,

halinde Kurum tarafından geçici iş ilişkisi kurma yetkisi verilebilir.

Bakanlıkça uygun görülmesi halinde, başvuru tarihinden önce altı ay süresince kesintisiz faaliyet gösteren Kuruma kayıtlı özel istihdam bürolarına üçüncü fıkranın (b) bendinde öngörülen teminat miktarının iki katı tutarında teminat verilmesi ve aynı fıkrafta sayılan diğer koşulları taşıması şartıyla, Kurum tarafından geçici iş ilişkisi kurma yetkisi verilebilir.

Kurumca verilen geçici iş ilişkisi kurma yetkisi üç yıl süreyle geçerlidir. İzin süresi, iznin sona erme tarihinden en az onbeş gün önce talepte bulunulması ve iznin verilmesinde aranan şartların mevcut olması kaydıyla üçer yıllık sürelerle yenilenebilir.

Teminat miktarları her takvim yılı başından geçerli olmak üzere brüt asgari ücrete göre yeniden hesaplanarak artırılır. Özel istihdam büroları Şubat ayı sonuna kadar teminat miktarını tamamlamak ya da ek teminat vermek zorundadır.

Özel istihdam büroları iş ve işçi bulmaya aracılık faaliyeti yapar, işgücü piyasası ile istihdam ve insan kaynaklarına yönelik hizmetleri yürütebilir, mesleki eğitim düzenleyebilir ve yetki verilmesi halinde geçici iş ilişkisi kurabilir. Kamu kurum ve kuruluşlarının kadro ve pozisyonları için aracılık faaliyeti yapamaz ve geçici iş ilişkisi kuramazlar.

Kurum tarafından düzenlenen aktif işgücü hizmetleri kapsamındaki kurs ve programlar sonucunda bu faaliyetten yararlananları işe yerleştirmek üzere Kurumla sözleşme

(Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Güvenlik Kurumuna olan borcunun 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 48 inci maddesine göre tecil edilmiş, taksitlendirilmiş veya ilgili diğer kanunlar uyarınca yeniden yapılandırılmış olması ve bu tecil, taksitlendirme ve yapılandırmaların devam etmesi,

e) Uygun bir işyerine sahip olması,

hâlinde Kurum tarafından geçici iş ilişkisi kurma yetkisi verilebilir. Özel istihdam bürosunun; işçi sayısı, iş hacmi, faaliyet alanı ve şube açıp açmaması gibi hususlar değerlendirilerek (b) bendinde öngörülen teminat miktarının on katına kadar çıkarılmasına Bakan yetkilidir.

Bakanlıkça uygun görülmesi halinde, başvuru tarihinden önce altı ay süresince kesintisiz faaliyet gösteren Kuruma kayıtlı özel istihdam bürolarına üçüncü fıkranın (b) bendinde öngörülen teminat miktarının iki katı tutarında teminat verilmesi ve aynı fıkrafta sayılan diğer koşulları taşıması şartıyla, Kurum tarafından geçici iş ilişkisi kurma yetkisi verilebilir.

Kurumca verilen geçici iş ilişkisi kurma yetkisi üç yıl süreyle geçerlidir. İzin süresi, iznin sona erme tarihinden en az onbeş gün önce talepte bulunulması ve iznin verilmesinde aranan şartların mevcut olması kaydıyla üçer yıllık sürelerle yenilenebilir.

Teminat miktarları her takvim yılı başından geçerli olmak üzere brüt asgari ücrete göre yeniden hesaplanarak artırılır. Özel istihdam büroları Şubat ayı sonuna kadar teminat miktarını tamamlamak ya da ek teminat vermek zorundadır.

Özel istihdam büroları; iş ve işçi bulmaya aracılık faaliyeti yapar, işgücü piyasası ile istihdam ve insan kaynaklarına yönelik hizmetleri yürütebilir, mesleki eğitim düzenleyebilir ve yetki verilmesi halinde geçici iş ilişkisi kurabilir. Özel istihdam büroları kamu kurum ve kuruluşlarının kadro ve pozisyonları için aracılık faaliyeti yapamaz ve geçici iş ilişkisi kuramazlar.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

yapan yükleniciler, bu programları başarıyla tamamlayanlarla sınırlı kalmak kaydıyla sözleşme çerçevesinde iş ve işçi bulmaya aracılık yapabilir.

Kurumdan izin almaksızın bir işyerinde veya 9/6/2004 tarihli ve 5187 sayılı Basın Kanununda yazılı araçlarla ya da radyo, televizyon, video, internet, kablolu yayın veya elektronik bilgi iletişim araçları ve benzeri yayın araçları ile iş ve işçi bulmaya aracılık yapılamaz ve geçici iş ilişkisi kurulamaz. Basın ve yayın kuruluşları ile diğer bilgi iletişim araçları vasıtasıyla Kurumdan izin almadan iş ve işçi bulmaya aracılık ve geçici iş ilişkisi kurma faaliyeti gösteren kişilere ait reklam ve ilanların yayını yapılamaz.

Özel istihdam bürolarının aracılık faaliyeti ya da geçici iş ilişkisi kurmak suretiyle yurt dışına işçi göndermesi halinde, işçilerin yurt dışı hizmet akitlerinin Kuruma onaylatılması zorunludur.

Özel istihdam bürosunun kendi isteğiyle aracılık faaliyetine veya geçici iş ilişkisi kurma yetkisi kapsamındaki faaliyetine son vermesi halinde teminat, varsa vergi dairesi, Sosyal Güvenlik Kurumu ve Kurum alacakları ile işçi alacaklarının ödenmiş olduğunun belgelenmesi şartıyla özel istihdam bürosunun talebi üzerine iade edilir. Ancak ödenmemiş alacakların bulunması halinde, iade işlemi alacaklar sırasıyla mahsup edildikten sonra yapılır. Özel istihdam bürosunun aracılık faaliyetinin iptal edilmesi halinde birinci fıkranın (f) bendine göre alınan teminat, geçici iş ilişkisi kurma yetkisinin iptal edilmesi halinde ise üçüncü fıkranın (b) bendine göre alınan teminat, varsa vergi dairesi ve Sosyal Güvenlik Kurumunun özel istihdam bürosundan olan alacakları ile işçinin alacakları ödendikten sonra Kuruma gelir kaydedilir.

Özel istihdam büroları, yıl içerisinde yaptıkları iş ve işçi bulmaya ilişkin aracılık faaliyeti, işgücü piyasası ile istihdam ve insan kaynaklarına yönelik hizmetleri, düzenledikleri mesleki eğitim ve yetki verilmesi halinde kurdukları geçici iş ilişkisi ile ilgili olarak

(Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Kurum tarafından düzenlenen aktif işgücü hizmetleri kapsamındaki kurs ve programlar sonucunda bu faaliyetten yararlananları işe yerleştirmek üzere Kurumla sözleşme yapan yükleniciler, bu programları başarıyla tamamlayanlarla sınırlı kalmak kaydıyla sözleşme çerçevesinde iş ve işçi bulmaya aracılık yapabilir.

Kurumdan izin almaksızın bir işyerinde veya 9/6/2004 tarihli ve 5187 sayılı Basın Kanununda yazılı araçlarla ya da radyo, televizyon, video, internet, kablolu yayın veya elektronik bilgi iletişim araçları ve benzeri yayın araçları ile iş ve işçi bulmaya aracılık yapılamaz ve geçici iş ilişkisi kurulamaz. Basın ve yayın kuruluşları ile diğer bilgi iletişim araçları vasıtasıyla Kurumdan izin almadan iş ve işçi bulmaya aracılık ve geçici iş ilişkisi kurma faaliyeti gösteren kişilere ait reklam ve ilanların yayını yapılamaz.

Özel istihdam bürolarının aracılık faaliyeti ya da geçici iş ilişkisi kurmak suretiyle yurt dışına işçi göndermesi halinde, işçilerin yurt dışı hizmet akitlerinin Kuruma onaylatılması zorunludur.

Özel istihdam bürosunun kendi isteğiyle aracılık faaliyetine veya geçici iş ilişkisi kurma yetkisi kapsamındaki faaliyetine son vermesi halinde teminat, işçi alacakları ile vergi dairesi, Sosyal Güvenlik Kurumu ve Kurum alacaklarının ödenmiş olduğunun belgelenmesi şartıyla özel istihdam bürosunun talebi üzerine iade edilir. Ancak ödenmemiş alacakların bulunması halinde, iade işlemi alacaklar sırasıyla mahsup edildikten sonra yapılır. Özel istihdam bürosunun aracılık faaliyetinin iptal edilmesi halinde birinci fıkranın (f) bendine göre alınan teminat, geçici iş ilişkisi kurma yetkisinin iptal edilmesi halinde ise üçüncü fıkranın (b) bendine göre alınan teminat, sırasıyla işçi alacakları ile vergi dairesi ve Sosyal Güvenlik Kurumunun özel istihdam bürosundan olan alacakları ödendikten sonra Kuruma gelir kaydedilir.

Özel istihdam büroları, yıl içerisinde yaptıkları iş ve işçi bulmaya ilişkin aracılık

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

üçer aylık dönemler halinde Kuruma düzenli olarak rapor verirler. Bu raporların incelenmesi ve Kurumca değerlendirilmesi sonucunda eksikliklerin tespit edilmesi halinde, raporun bir sureti gereği yapılmak üzere özel istihdam bürosuna gönderilir. Belirtilen süre içerisinde eksikliklerin giderilmemesi halinde raporun bir sureti gereği yapılmak üzere ilgili mercilere gönderilir.

Özel istihdam bürolarının faaliyetlerine ve geçici iş ilişkisine yönelik inceleme, denetim ve teftişi Bakanlık iş müfettişleri tarafından yapılır. Bu durumda özel istihdam büroları, istenilen her türlü bilgiyi vermek ve bu bilgilerin doğruluğunu ispata yarayan defter, kayıt ve belgeleri ibraz etmek zorundadırlar.

Özel istihdam bürolarının kurulması ve faaliyetleri ile inceleme, kontrol, denetim ve teftişe ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

Özel istihdam büroları hakkında bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde, 4857 sayılı Kanun ile 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu hükümleri uygulanır.”

MADDE 6- 4904 sayılı Kanunun 18 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Özel istihdam bürosu kurma izni ve geçici iş ilişkisi kurma yetkisinin iptali

MADDE 18- Kurumca verilen özel istihdam bürosu kurma izni;

a) İzin verilmesi için aranan şartların kaybedilmesi veya taşınmadığının sonradan anlaşılması,

b) 6098 sayılı Kanunun 26 ncı ve 27 nci madde hükümlerine aykırı davranılması,

c) Kurumdan izin almaksızın geçici iş ilişkisi faaliyeti yürütülmesi,

(Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

faaliyeti, işgücü piyasası ile istihdam ve insan kaynaklarına yönelik hizmetleri, düzenledikleri mesleki eğitim ve yetki verilmesi halinde kurdukları geçici iş ilişkisi ile ilgili olarak üçer aylık dönemler halinde Kuruma düzenli olarak rapor verirler. Bu raporların incelenmesi ve Kurumca değerlendirilmesi sonucunda eksikliklerin tespit edilmesi halinde, raporun bir sureti gereği yapılmak üzere özel istihdam bürosuna gönderilir. Belirtilen süre içerisinde eksikliklerin giderilmemesi halinde raporun bir sureti gereği yapılmak üzere ilgili mercilere gönderilir.

Özel istihdam bürolarının faaliyetlerine ve geçici iş ilişkisine yönelik inceleme, denetim ve teftiş Bakanlık iş müfettişleri tarafından yapılır. Bu durumda özel istihdam büroları, istenilen her türlü bilgiyi vermek ve bu bilgilerin doğruluğunu ispata yarayan defter, kayıt ve belgeleri ibraz etmek zorundadırlar.

Özel istihdam bürolarının kurulması ve faaliyetleri ile inceleme, kontrol, denetim ve teftişe ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

Özel istihdam büroları hakkında bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde, 4857 sayılı Kanun ile 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu hükümleri uygulanır.”

MADDE 8- 4904 sayılı Kanunun 18 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Özel istihdam bürosu kurma izni ve geçici iş ilişkisi kurma yetkisinin iptali

MADDE 18- Kurumca verilen özel istihdam bürosu kurma izni;

a) İzin verilmesi için aranan şartların kaybedilmesi veya taşınmadığının sonradan anlaşılması,

b) 6098 sayılı Kanunun 26 ncı ve 27 nci madde hükümlerine aykırı davranılması,

c) Kurumdan izin almaksızın geçici iş ilişkisi faaliyeti yürütülmesi,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

d) Yönetmelikle istisna tutulan meslek mensupları dışında iş arayanlardan doğrudan ya da dolaylı olarak ücret alınması veya menfaat sağlanması,

e) İş arayanlara veya açık işlere ilişkin bilgilerin iş ve işçi bulma faaliyetinden başka bir amaçla toplanması ve/veya kullanılması,

f) İstenen bilgi veya belgeler ile işgücü piyasasının izlenmesi için gerekli olan iş arayanlar, açık işler ve işe yerleştirmelerle ilgili istatistiklerin Kurumca belirlenen süre içerisinde verilmemesi,

g) Çalışma izni bulunmayan yabancı işçi çalıştırıldığının tespit edilmesi,

h) Yurt dışı iş ve işçi bulma faaliyetlerine ilişkin hizmet akitlerinin Kuruma onaylatılmaması,

i) 19 uncu maddenin beşinci fıkrasında sayılan geçersiz anlaşmaların herhangi birinin yapılmış olması,

j) Oniki ay boyunca hiçbir işe yerleştirmeye aracılık gerçekleştirilmemiş olması,

durumlarında Kurumca verilen özel istihdam bürosu izni (a), (c) ve (j) bentlerinde belirtilen durumların tespiti halinde derhâl; diğer bentlerde sayılan durumlarda ise son fiilin tespit tarihinden geriye yönelik iki yıllık süre içinde aynı bentlere üç kez veya aynı bentlere altı kez aykırı davranıldığının tespit edilmesi halinde iptal edilir ve üç yıl süre ile izin verilmez.

Kurumca verilen geçici iş ilişkisi kurma yetkisi;

a) Özel istihdam bürosu izninin iptal edilmesi,

b) Geçici iş ilişkisi kurulan işçi sayısının yüzde onunun ücretinin, ödeme gününden itibaren yirmi gün içinde mücbir bir neden dışında ödenmemesi,

c) Bir yıl içinde en az bir işçinin ücretinin, en az üç defa sözleşme ile belirlenen ücretin altında ödenmesi veya süresinde ödenmemesi,

d) Yazılı sözleşme yapma şartına uyulmaması.

(Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

d) Yönetmelikle istisna tutulan meslek mensupları dışında iş arayanlardan doğrudan ya da dolaylı olarak ücret alınması veya menfaat sağlanması,

e) İş arayanlara veya açık işlere ilişkin bilgilerin iş ve işçi bulma faaliyetinden başka bir amaçla toplanması ve/veya kullanılması,

f) İstenen bilgi veya belgeler ile işgücü piyasasının izlenmesi için gerekli olan iş arayanlar, açık işler ve işe yerleştirmelerle ilgili istatistiklerin Kurumca belirlenen süre içerisinde verilmemesi,

g) Çalışma izni bulunmayan yabancı işçi çalıştırıldığının tespit edilmesi,

h) Yurt dışı iş ve işçi bulma faaliyetlerine ilişkin hizmet akitlerinin Kuruma onaylatılmaması,

i) 19 uncu maddenin beşinci fıkrasında sayılan geçersiz anlaşmalardan herhangi birinin yapılmış olması,

j) Oniki ay boyunca hiçbir işe yerleştirmeye aracılık gerçekleştirilmemiş olması,

durumlarında (a), (c) ve (j) bentlerinde belirtilen durumların tespiti halinde derhâl; diğer bentlerde sayılan durumlarda ise son fiilin tespit tarihinden geriye yönelik iki yıllık süre içinde aynı bentlere üç kez veya aynı bentlere altı kez aykırı davranıldığının tespit edilmesi halinde iptal edilir ve üç yıl süre ile izin verilmez.

Kurumca verilen geçici iş ilişkisi kurma yetkisi;

a) Özel istihdam bürosu izninin iptal edilmesi,

b) Geçici iş ilişkisi kurulan işçi sayısının yüzde onunun ücretinin, ödeme gününden itibaren yirmi gün içinde mücbir bir neden dışında ödenmemesi,

c) Bir yıl içinde en az bir işçinin ücretinin, en az üç defa sözleşme ile belirlenen ücretin altında ödenmesi veya süresinde ödenmemesi,

d) Yazılı sözleşme yapma şartına uyulmaması,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

e) Geçici iş ilişkisine yönelik 4857 sayılı Kanunun 7 nci maddesinde belirtilen sürelere uyulmaması,

f) İş ilişkisinde 4857 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde düzenlenen eşit davranma ilkesine aykırı davranılması,

g) Kayıtdışı işçi çalıştırıldığının tespit edilmesi,

durumlarında Kurumca verilen geçici iş ilişkisi kurma yetkisi (a) ve (b) bentlerinde sayılan hallerde derhal; diğer bentlerinde sayılan hallerde ise son fiilin tespit tarihinden geriye yönelik iki yıllık süre içinde aynı bentlere üç kez veya ayrı bentlere altı kez aykırı davranıldığının tespit edilmesi halinde iptal edilir ve üç yıl süre ile izin verilmez.

Özel istihdam büroları, şubelerinin faaliyetlerinden ve Kuruma karşı olan yükümlülüklerinden birlikte sorumludur. Şubeler için uygulanan yaptırımlar, özel istihdam bürolarının aracılık faaliyeti izni ile geçici iş ilişkisi kurma yetkisinin iptalinde dikkate alınır.

Geçici iş ilişkisi kurma yetkisinin iptali halinde; bu Kanun kapsamında yapılmış ve devam eden sözleşmelerin uygulanmasına, sözleşmede belirtilen süreler tamamlanıncaya kadar devam edilir. Ancak, özel istihdam bürosu bu dönem içerisinde geçici iş ilişkisi kurma veya geçici işçi sağlama sözleşmesini uzatma yetkisini kullanamaz. Herhangi bir nedenle özel istihdam bürosunun kapanması halinde ise geçici işçi çalıştıran işverene bu durumun tebliğ edilmesi ile geçici iş ilişkisi sona erer. İş ilişkisinin devam etmesi durumunda, geçici işçi çalıştıran işverenle işçi arasında iş sözleşmesi kurulmuş olur. Geçici işçinin iş ilişkisinden kaynaklanan alacakları, 17 nci maddenin üçüncü fıkrasının (b) bendine göre alınan teminatın Kurumca öncelikli olarak ödenir.

Kurum tarafından, aracılık izni veya geçici iş ilişkisi yetkisi verilmemesi ile bu iznin veya yetkinin iptal edilmesi kararlarına karşı, kararın

(Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

e) Geçici iş ilişkisine yönelik 4857 sayılı Kanunun 7 nci maddesinde belirtilen sürelere uyulmaması,

f) İş ilişkisinde 4857 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde düzenlenen eşit davranma ilkesine aykırı davranılması,

g) Kayıtdışı işçi çalıştırıldığının tespit edilmesi,

durumlarında (a) ve (b) bentlerinde sayılan hallerde derhal; diğer bentlerde sayılan hallerde ise son fiilin tespit tarihinden geriye yönelik iki yıllık süre içinde aynı bentlere üç kez veya ayrı bentlere altı kez aykırı davranıldığının tespit edilmesi halinde iptal edilir ve üç yıl süre ile izin verilmez.

Özel istihdam büroları, şubelerinin faaliyetlerinden ve Kuruma karşı olan yükümlülüklerinden birlikte sorumludur. Şubeler için uygulanan yaptırımlar, özel istihdam bürolarının aracılık faaliyeti izni ile geçici iş ilişkisi kurma yetkisinin iptalinde dikkate alınır.

Geçici iş ilişkisi kurma yetkisinin iptali halinde; bu Kanun kapsamında yapılmış ve devam eden sözleşmelerin uygulanmasına, sözleşmede belirtilen süreler tamamlanıncaya kadar devam edilir. Ancak, özel istihdam bürosu bu dönem içerisinde geçici iş ilişkisi kurma veya geçici işçi sağlama sözleşmesini uzatma yetkisini kullanamaz. Herhangi bir nedenle özel istihdam bürosunun kapanması halinde ise geçici işçi çalıştıran işverene bu durumun tebliğ edilmesi ile geçici iş ilişkisi sona erer. İş ilişkisinin devam etmesi durumunda, geçici işçi çalıştıran işverenle işçi arasında iş sözleşmesi kurulmuş olur. Geçici işçinin iş ilişkisinden kaynaklanan alacakları, 17 nci maddenin üçüncü fıkrasının (b) bendine göre alınan teminatın Kurumca öncelikli olarak ödenir.

Kurum tarafından, aracılık izni veya geçici iş ilişkisi yetkisi verilmemesi ile bu iznin veya yetkinin iptal edilmesi kararlarına karşı, kararın

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

tebliğ tarihinden itibaren otuz işgünü içerisinde yetkili iş mahkemesinde dava açılabilir. Açılan davalar, basit yargılama usulüne göre sonuçlandırılır.”

MADDE 7- 4904 sayılı Kanunun 19 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Özel istihdam bürolarının hak ve yükümlülükleri

MADDE 19- Özel istihdam bürosu aracılık ve geçici işçi sağlama faaliyeti karşılığı olarak işverenden hizmet bedeli alma hakkına sahiptir. İş arayanlardan ve geçici iş ilişkisi ile çalıştırılan işçilerden her ne ad altında olursa olsun menfaat sağlanamaz ve hizmet bedeli alınmaz. Ancak özel istihdam bürolarınca, yönetmelikle istisna tutulan meslekler ve pozisyonlar için hizmet bedeli alınabilir.

Geçici iş ilişkisinde işveren, özel istihdam bürosudur. Özel istihdam bürosu, iş sözleşmesinde yer alan ücretten az olmamak kaydıyla özel istihdam bürosu işçisine, geçici işçi çalıştıran işverenin aynı kıdemi haiz emsal işçisinin aldığı ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki istihkakı geçici çalıştığı dönemle sınırlı olarak ödemek zorundadır.

Özel istihdam bürosu işçisine ilişkin 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 4447 sayılı Kanundan doğan yükümlülükler, 4857 sayılı Kanunun 7 nci maddesi saklı olmak kaydıyla, özel istihdam bürosu tarafından yerine getirilir.

Özel istihdam bürosu, işgücü piyasasının izlenmesi için gerekli olan; iş arayanlar, açık işler, işe yerleştirmeler ve geçici işçi sağlama sözleşmeleri ile ilgili istatistikleri elektronik ortamda Kuruma bildirmekle ve uygulamanın takibi için gerekli olan diğer bilgi ve belgeleri talebi üzerine Kuruma vermekle yükümlüdür. Özel istihdam bürosu, iş ve işçi bulmaya aracılık için derlediği verileri bu amaçlar dışında kullanamaz.

(Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

tebliğ tarihinden itibaren otuz işgünü içerisinde yetkili iş mahkemesinde dava açılabilir. Açılan davalar, basit yargılama usulüne göre sonuçlandırılır.”

MADDE 9- 4904 sayılı Kanunun 19 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Özel istihdam bürolarının hak ve yükümlülükleri

MADDE 19- Özel istihdam bürosu, aracılık ve geçici işçi sağlama faaliyeti karşılığı olarak işverenden hizmet bedeli alma hakkına sahiptir. İş arayanlardan ve geçici iş ilişkisi ile çalıştırılan işçilerden her ne ad altında olursa olsun menfaat sağlanamaz ve hizmet bedeli alınmaz. Ancak aracılık hizmetleri için özel istihdam bürolarınca, yönetmelikle istisna tutulan meslekler ve pozisyonlar için hizmet bedeli alınabilir.

Özel istihdam bürosu işçisine ilişkin 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 4447 sayılı Kanundan doğan yükümlülükler, 4857 sayılı Kanunun 7 nci maddesi saklı olmak kaydıyla, özel istihdam bürosu tarafından yerine getirilir.

Özel istihdam bürosu, işgücü piyasasının izlenmesi için gerekli olan; iş arayanlar, açık işler, işe yerleştirmeler ve geçici işçi sağlama sözleşmeleri ile ilgili istatistikleri elektronik ortamda Kuruma bildirmekle ve uygulamanın takibi için gerekli olan diğer bilgi ve belgeleri talebi üzerine Kuruma vermekle yükümlüdür. Özel istihdam bürosu, iş ve işçi bulmaya aracılık için derlediği verileri bu amaçlar dışında kullanamaz.

İş ve işçi bulma faaliyetleri ile ilgili olarak;

a) Özel istihdam bürolarının yönetmelikte öngörülenler dışında iş arayanlarla bedel alınması konusunda anlaşma yapmaları veya onlardan herhangi bir şekilde menfaat sağlamaları halinde özel istihdam büroları ile işverenler arasında yapılmış bulunan anlaşmalar,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

İş ve işçi bulma faaliyetleri ile ilgili olarak;

a) Özel istihdam bürolarının yönetmelikte öngörülenler dışında iş arayanlarla bedel alınması konusunda anlaşma yapmaları veya onlardan herhangi bir şekilde menfaat sağlamaları halinde özel istihdam büroları ile işverenler arasında yapılmış bulunan anlaşmalar,

b) İşçinin kayıtdışı çalışması, sendikaya üye olması veya olmaması ya da asgari ücretin altında ücret ödenmesi şartlarını taşıyan anlaşmalar,

c) Bir işverenin veya bir iş arayanın, işe yerleştirme faaliyeti için diğer özel istihdam bürolarından veya Kurumdan hizmet almalarını engelleyen anlaşmalar, geçersizdir.”

MADDE 8- 4904 sayılı Kanunun 20 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 20- Kurumca dayanağı belirtilmek suretiyle;

a) Kurumdan izin almadan iş ve işçi bulmaya aracılık yapan gerçek veya tüzel kişilere yirmibin Türk Lirası, tekrarı halinde kırkbin Türk Lirası, bu kapsamda hizmet alan işverenlere onbin Türk Lirası,

b) Kurumdan izin almamasına veya yetkisi iptal edilmesine rağmen geçici iş ilişkisi düzenleyen gerçek veya tüzel kişilere ellibin Türk Lirası, fiilin tekrarı halinde yüzbin Türk Lirası, bu kapsamda hizmet alan işverenlere yirmibin Türk Lirası,

c) İş arayanlardan ücret alan veya menfaat sağlayan gerçek veya tüzel kişilere yirmibin Türk Lirası,

d) 19 uncu maddenin beşinci fıkrasında yer alan geçersiz anlaşmaların herhangi birini düzenleyen özel istihdam bürosu ve geçici işçi çalıştıran işverene ayrı ayrı beşbin Türk Lirası,

e) Ek teminatı vermeyen özel istihdam bürolarına bin Türk Lirası,

f) Kurumdan izin almadan aracılık faaliyeti gösteren gerçek veya tüzel kişiler ile Kurumdan izin almadan yurt dışına işçi götürmek isteyen

(Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

b) İşçinin kayıt dışı çalışması, sendikaya üye olması veya olmaması ya da asgari ücretin altında ücret ödenmesi şartlarını taşıyan anlaşmalar,

c) Bir işverenin veya iş arayanın, işe yerleştirme faaliyeti için diğer özel istihdam bürolarından veya Kurumdan hizmet almalarını engelleyen anlaşmalar, geçersizdir.”

MADDE 10- 4904 sayılı Kanunun 20 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 20- Kurumca dayanağı belirtilmek suretiyle;

a) Kurumdan izin almadan iş ve işçi bulmaya aracılık yapan gerçek veya tüzel kişilere yirmibin Türk Lirası, tekrarı halinde kırkbin Türk Lirası, bu kapsamda hizmet alan işverenlere onbin Türk Lirası,

b) Kurumdan izin almamasına veya yetkisi iptal edilmesine rağmen geçici iş ilişkisi düzenleyen gerçek veya tüzel kişilere ellibin Türk Lirası, fiilin tekrarı halinde yüzbin Türk Lirası, bu kapsamda hizmet alan işverenlere yirmibin Türk Lirası,

c) İş arayanlardan ücret alan veya menfaat sağlayan gerçek veya tüzel kişilere yirmibin Türk Lirası,

d) 19 uncu maddenin beşinci fıkrasında yer alan geçersiz anlaşmaların herhangi birini düzenleyen özel istihdam bürosu ve geçici işçi çalıştıran işverene ayrı ayrı beşbin Türk Lirası,

e) Ek teminatı vermeyen özel istihdam bürolarına bin Türk Lirası,

f) Kurumdan izin almadan aracılık faaliyeti gösteren gerçek veya tüzel kişiler ile Kurumdan izin almadan yurt dışına işçi götürmek isteyen

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

gerçek veya tüzel kişilere ait reklam veya iş ve işçi bulma ilanını yayımlayan gerçek ve tüzel kişilere ayrı ayrı üçbin Türk Lirası,

g) Kurumdan izin almadan kendi iş ve faaliyetlerinde çalıştıracakları işçileri yurt dışına götüren gerçek ve tüzel kişilere elli bin Türk Lirası, Kuruma onaylatılmayan her bir yurt dışı hizmet akdi için işverenlere ve özel istihdam bürolarına bin Türk Lirası,

h) Kurumdan izin almadan yurt dışına işçi götürmek için ilan veren gerçek veya tüzel kişilere beşbin Türk Lirası,

i) Kurum tarafından istenilen rapor, bilgi ve belgeleri, işgücü piyasasının izlenmesi için gerekli olan istatistiksel bilgileri Kurumca belirlenen süre içerisinde ibraz etmeyenlere üçbin Türk Lirası,

j) Müfettişlerce istenen bilgi, belge, kayıt ve defterleri onbeş gün içerisinde ibraz etmeyen özel istihdam bürolarına yirmibin Türk Lirası,

k) İş arayanlara ve açık işlere ilişkin bilgileri, iş ve işçi bulma faaliyeti dışında başka bir amaçla kullanan özel istihdam bürolarına ellibin Türk Lirası,

l) Kurumdan izin almadan veya izin yenilemeden tarımda iş ve işçi bulma aracılık faaliyetinde bulunanlara onbin Türk Lirası,

m) Tarım işçileri ile sözleşme imzalamayan veya imzaladığı sözleşmeyi Kuruma ibraz etmeyen tarım aracılarna her bir işçi için beşyüz Türk Lirası,

n) Kurum aracılığı olmaksızın sürekli işçi istihdam eden kamu kurum ve kuruluşlarına her bir işçi için yirmibin Türk Lirası, geçici işçi istihdam eden kamu kurum ve kuruluşlarına ise her bir işçi için onbin Türk Lirası,

o) Kurum aracılığı olmaksızın işçi istihdam edebilen kamu kurum ve kuruluşlarından işçi alım ilanını Kuruma göndermeyenlere her bir işçi için bin Türk Lirası,

p) Kurumca yayımlanan açık iş ilanlarını Kurumdan izin almadan yayımlayanlara her bir ilan için beşbin Türk Lirası,

(Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

gerçek veya tüzel kişilere ait reklam veya iş ve işçi bulma ilanını yayımlayan gerçek ve tüzel kişilere ayrı ayrı üçbin Türk Lirası,

g) Kurumdan izin almadan kendi iş ve faaliyetlerinde çalıştıracakları işçileri yurt dışına götüren gerçek ve tüzel kişilere elli bin Türk Lirası, Kuruma onaylatılmayan her bir yurt dışı hizmet akdi için işverenlere ve özel istihdam bürolarına bin Türk Lirası,

h) Kurumdan izin almadan yurt dışına işçi götürmek için ilan veren gerçek veya tüzel kişilere beşbin Türk Lirası,

i) Kurum tarafından istenilen rapor, bilgi ve belgeler ile işgücü piyasasının izlenmesi için gerekli olan istatistiksel bilgileri Kurumca belirlenen süre içerisinde ibraz etmeyenlere üçbin Türk Lirası,

j) Müfettişlerce istenen bilgi, belge, kayıt ve defterleri onbeş gün içerisinde ibraz etmeyen özel istihdam bürolarına yirmibin Türk Lirası,

k) İş arayanlara ve açık işlere ilişkin bilgileri, iş ve işçi bulma faaliyeti dışında başka bir amaçla kullanan özel istihdam bürolarına ellibin Türk Lirası,

l) Kurumdan izin almadan veya izin yenilemeden tarımda iş ve işçi bulma aracılık faaliyetinde bulunanlara onbin Türk Lirası,

m) Tarım işçileri ile sözleşme imzalamayan veya imzaladığı sözleşmeyi Kuruma ibraz etmeyen tarım aracılarna her bir işçi için beşyüz Türk Lirası,

n) Kurum aracılığı olmaksızın sürekli işçi istihdam eden kamu kurum ve kuruluşlarına her bir işçi için yirmibin Türk Lirası, geçici işçi istihdam eden kamu kurum ve kuruluşlarına ise her bir işçi için onbin Türk Lirası,

o) Kurum aracılığı olmaksızın işçi istihdam edebilen kamu kurum ve kuruluşlarından işçi alım ilanını Kuruma göndermeyenlere her bir işçi için bin Türk Lirası,

p) Kurumca yayımlanan açık iş ilanlarını Kurumdan izin almadan yayımlayanlara her bir ilan için beşbin Türk Lirası,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

r) Kurum adını veya kısaltmasını kamuoyunu yanıltacak biçimde kullanan veya Kurumdan yetki almış gibi faaliyet gösteren gerçek veya tüzel kişilere ellibin Türk Lirası,

s) Kamu kurum ve kuruluşlarının kadro ve pozisyonlarına işçi yerleştirilmesine aracılık faaliyetleri yasağına aykırı hareket edenlere her bir işçi için yirmibin Türk Lirası, idari para cezası verilir.

Bu Kanunda düzenlenen idari para cezaları Kurum ile çalışma ve iş kurumu il müdürlüklerince verilir, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre Kurumca tahsil edilir ve Kurum bütçesine gelir kaydedilir. Tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde ödenmeyen idari para cezaları, bu sürenin bitiminden itibaren kanuni faizi ile birlikte tahsil edilir. Kanun yoluna başvurulması, idari para cezalarının takip ve tahsilini durdurmaz. İdari para cezaları hakkında, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uygulanır.”

MADDE 9- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 10- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

r) Kurum adını veya kısaltmasını kamuoyunu yanıltacak biçimde kullanan veya Kurumdan yetki almış gibi faaliyet gösteren gerçek veya tüzel kişilere ellibin Türk Lirası,

s) Kamu kurum ve kuruluşlarının kadro ve pozisyonlarına işçi yerleştirilmesine aracılık faaliyetleri yasağına aykırı hareket edenlere her bir işçi için yirmibin Türk Lirası, idari para cezası verilir.

Bu Kanunda düzenlenen idari para cezaları, Kurum ile çalışma ve iş kurumu il müdürlüklerince verilir, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre Kurumca tahsil edilir ve Kurum bütçesine gelir kaydedilir. Tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde ödenmeyen idari para cezaları, bu sürenin bitiminden itibaren kanuni faizi ile birlikte tahsil edilir. Kanun yoluna başvurulması, idari para cezalarının takip ve tahsilini durdurmaz. İdari para cezaları hakkında, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uygulanır.”

MADDE 11- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 12- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Ahmet Davutoğlu

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

N. Kurtulmuş

Başbakan Yardımcısı

Y. T. Türkeş

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

S. Ramazanoğlu

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

S. Soylu

Ekonomi Bakanı V.

B. Tüfenkci

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

F. Çelik

Kalkınma Bakanı

C. Yılmaz

Millî Eğitim Bakanı

N. Avcı

Sağlık Bakanı

M. Müezzinoğlu

Başbakan Yardımcısı

M. Şimşek

Başbakan Yardımcısı

L. Elvan

Avrupa Birliği Bakanı

V. Bozkır

Çevre ve Şehircilik Bakanı

F. G. Sarı

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı V.

S. Ramazanoğlu

Gümrük ve Ticaret Bakanı

B. Tüfenkci

Kültür ve Turizm Bakanı

M. Ünal

Millî Savunma Bakanı

İ. Yılmaz

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

B. Yıldırım

Başbakan Yardımcısı V.

N. Avcı

Adalet Bakanı

B. Bozdağ

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı V.

F. G. Sarı

Dışişleri Bakanı V.

V. Eroğlu

Gençlik ve Spor Bakanı

A. Ç. Kılıç

İçişleri Bakanı

E. Ala

Maliye Bakanı

N. Ağbal

Orman ve Su İşleri Bakanı

V. Eroğlu